

A

abandonment value

fráhvarfsvirði

abatement policy (í auðlindahagfræði)

Stefna sem miðar að því að draga úr mengun.

→ *pollution abatement*.

ABC skst.

activity-based costing

verkgrundaður kostnaðarreikningur

ABC classification (í markaðsfræði)

Flokkun eftir mikilvægi. Oftast er vörum raðað eftir veltu og þær flokkaðar þannig að t.d. 20% af veltumestu vörunum lenda í A-flokki o.s.frv.

ABC-flokkun

absenteeism *no.*

fjarvistir, skróp

absentee ownership

Eignarhald fjarstaddra manna.

fjareignarhald

absolute advantage (í milliríkjavíðskiptum)

algildir yfirburðir

absolute price

verð í peningum

absolute value

numerical value

algildi, tölugildi

absolutism *no.* (í hagsögu)

algildishyggja, algildiskenning

absorbed overhead (í kostnaðarbókhaldi)

applied overhead

álagður óbeinn kostnaður

absorption approach

Kenning um áhrif gengislækkunar á víðskiptajöfnuð.

útgjaldakenning

absorption costing

sjálfskostnaðaraðferð

absorption rate *am.* (í reikningshaldi)

burden rate (br.)

álagshlutfall, álagstaxti

abstinence theory of interest

Sú kenning að vextir séu endurgjald til lánveitanda fyrir að neita sér um neyslu.

fórnarkenning um vexti

a/c skst.

account

Reikningur í bókhaldi eða bankareikningur.

reikningur¹

accelerated depreciation

flýtiafskrift, flýtifyrning, hröðunarafskrift

accelerator principle

hröðunarregla

acceptable quality level

AQL

viðunandi gæðastig

acceptance *no., br.*

banker's acceptance¹ (am.), bill³, bill of exchange, draft² (am.), note⁴

→ *financial instrument*

víxill

acceptance sampling (í framleiðslufræði)

Sýnataka til þess að meta hvaða sýni eru nothæf.

accession tax

aðgangsskattur

accommodating policy

aðlögunarstefna, undanlátsstefna

accommodation bill

kite¹

víxill með ábyrgð þriðja aðila

account <i>no.</i> <i>a/c</i> Reikningur í bókhaldi eða bankareikningur. reikningur¹	accounting procedure reikningshaldsaðferð
accountant¹ <i>no.</i> bókari	accounting records bókhaldsbækur, bókhaldsgögn
accountant² <i>no.</i> <i>auditor</i> endurskoðandi	accounting standard reikningsskilastaðall
accounting <i>no.</i> bókhald, reikningshald	accounting system bókhaldskerfi
accounting control bókhaldseftirlit, reikningshaldseftirlit	account sale reikningsviðskipti
accounting currency bókhaldsgjaldmiðill	accounts payable <i>am.</i> (í reikningshaldi) <i>creditors (br.), payables</i> viðskiptaskuldir
accounting entity bókhaldseining, reikningshaldseining	accounts receivable <i>am.</i> (í reikningshaldi) <i>debtors (br.), receivables (am.)</i> útistandandi skuldir, viðskiptakröfur
accounting equation <i>accounting identity</i> bókhaldsjafna	accrual accounting reikningskil á rekstrargrunni
accounting identity <i>accounting equation</i> bókhaldsjafna	accrual basis rekstrargrunnur
accounting income bókhaldshagnaður, reikningshaldshagnaður	accrue <i>so.</i> (um vexti, tekjur eða gjöld) safnast upp
accounting information processing cycle bókhaldsferli	accrued expenses (í reikningshaldi) áfallin gjöld
accounting information system bókhaldsupplýsingakerfi	accrued income (í reikningshaldi) ?áfallnar tekjur, áunnar tekjur
accounting method reikningsskilaaðferð	accrued interest Vextir sem eru áunnir hjá lánveitanda en áfallnir hjá skuldara. áfallnir vextir, áunnir vextir
accounting period reikningskilatímabil, uppgjörstímabil	accumulated depreciation (í reikningshaldi) afskrifað samtals, uppsafnaðar afskriftir
accounting policy Stefna fyrirtækis varðandi reikningskil. reikningskilastefna	accumulation <i>no.</i> uppsöfnun
accounting principle reikningskilaregla	accumulation effect uppsöfnunaráhrif
	accumulation of inventories birgðasöfnun
	acid test ratio <i>quick ratio</i> Veltufjármunir, að frátöldum birgðum,

sem hlutfall af skammtímaskuldum. lausafjárhlutfall	actuarial methods tryggingafræðilegar aðferðir
acquirer <i>no.</i> yfirtaki	actuarial rate of return tryggingafræðileg ávöxtun
acquiring company yfirtökufélag	actuarial reserve vátryggingarsjóður
acquisition <i>no.</i> (um fyrirtæki) <i>takeover</i> → <i>amalgamation, consolidation, merger</i> ráðataka, yfirtaka	actuarial science tryggingafræði
acquisition cost kaupverð	adaptive expectations Væntingar lagaðar að aðstæðum. aðlagaðar vændir, aðlagaðar væntingar
act <i>no.</i> <i>statute</i> lög¹	adaptive exponential smoothing (í framleiðslufræði) aðlöguð veldisjöfnun
action lag (í þjóðhagfræði) → <i>decision lag, recognition lag</i> framkvæmdatöf	adaptive leadership aðlögunarforysta
activity¹ <i>no.</i> starfsemi	added-worker hypothesis Sú tilgáta að atvinnuleysi auki framboð vinnuafis. → <i>discouraged-worker hypothesis</i> hvatningartilgáta
activity² <i>no.</i> (í framleiðslufræði) <i>element</i> Þáttur í verki eða verkefni. verkþáttur	ad hoc sérnsiðinn, sértækur¹
activity-based costing <i>ABC</i> verkgrundaður kostnaðarreikningur	adjustable-peg exchange rate system breytanlegt gengi
activity classification <i>classification of economic activities, industrial classification</i> atvinnugreinaflokkun	adjusted balance leiðréttur reikningsjöfnuður
activity matrix <i>process matrix</i> flutningafylki	adjusted trial balance leiðréttur prófjöfnuður
activity rate <i>employment participation rate, employment-population ratio, labor-force participation rate</i> atvinnuþátttaka	adjusting entry (í reikningshaldi) leiðréttingarfærsla
actual hours worked (í vinnumarkaðshagfræði) unnar vinnustundir, vinnustundafjöldi	adjustment <i>no.</i> aðlögun
	adjustment cost aðlögunarkostnaður
	adjustment lag aðlögunartöf
	adjustment path aðlögunarferill
	adjustment period aðlögunartímabil
	adjustment process aðlögunarferli

<p>adjustment transaction (í þjóðhagsreikningum) bakfærsla, leiðréttingarfærsla</p> <p>administered price Framleiðendur ákveða visst verð; selt magn ræðst af verði. tilskipað verð</p> <p>administration¹ no. <i>management</i> stjórn¹, stjórnun</p> <p>administration² no. <i>agency¹ (am.)</i> Oft notað í heitum opinberra stofnana, einkum í Bandaríkjunum. stjórnarstofnun, stjórnarskýsluskrifstofa</p> <p>administration³ no. stjórnarsýsla</p> <p>administrative control stjórnunareftirlit</p> <p>administrative expense stjórnunarkostnaður</p> <p>administrative school Kenningakerfi í stjórnarsýslufræðum stjórnarsýsluskólinn</p> <p>administrator¹ no. skiptaráðandi</p> <p>administrator² no. <i>executive, manager</i> stjórnandi¹</p> <p>ad valorem verðtengdur</p> <p>ad valorem duty verðtollur, virðistollur</p> <p>ad valorem tax virðisskattur</p> <p>advance no. <i>advance payment</i> fyrirframgreiðsla</p> <p>advance payment <i>advance</i> fyrirframgreiðsla</p> <p>adverse opinion Áritun endurskoðanda þess efnis að reikningsskilum sé áfátt.</p>	<p>neikvæð áritun</p> <p>adverse selection hrakval</p> <p>advertise so. auglýsa</p> <p>advertisement no. → <i>commercial</i> auglýsing (á prenti)</p> <p>advisory lo. <i>consultative, consulting, consultive</i> ráðgefandi, ráðgjafar-</p> <p>affiliate no. <i>affiliated company (br.)</i> Hlutafélag sem tilheyrir samsteypu fyrirtækja sem eru innbyrðis tengd með hlutafjáreign. → <i>associated company, parent company, subsidiary</i> hlutdeildarfélag¹, systurfélag</p> <p>affiliated company br. <i>*affiliate</i> → <i>associated company, parent company, subsidiary</i> hlutdeildarfélag¹, systurfélag</p> <p>affiliation no. tengsl</p> <p>affine function (í stærðfræði) línufall, vildarfall</p> <p>affluent society allsnægtasamfélag, gnægtarsamfélag, hagsældarríki</p> <p>after market¹ (í markaðsfræði) Sá markaður sem vænta má að skapist fyrir þjónustu og varahluti við sölu tiltekinnar framleiðsluvöru. eftirmarkaður¹</p> <p>after market² (í verðbréfavíðskiptum) <i>secondary market</i> Markaður fyrir verðbréf sem myndast í kauphöll eða utan hennar eftir að bréfin hafa verið boðin út til almennings. eftirmarkaður², endursölu-markaður¹</p> <p>after tax Að frádrögnum tekjuskatti.</p>
--	---

- eftir skatta**
age distribution
aldursdreifing, aldursskipting
- agency**¹ *no., am.*
*administration*²
 Oft notað í heitum opinberra stofnana, einkum í Bandaríkjunum.
stjórnarstofnun, stjórnsýsluskrifstofa
- agency**² *no.*
umboð², **umboðsskrifstofa**
- agency cost**
umboðskostnaður
- agent** *no.*
fulltrúi, umboðsmaður¹
- agent bank**
umsjónarbanki
- aggregate**¹ *no.*
heild, samsafn
- aggregate**² *so.*
leggja saman¹, **safna saman**
- aggregate demand**
heildareftirspurn
- aggregate forecast**
heildarspá, yfirlitsspá
- aggregate plan**
aggregate production plan, master schedule
aðaláætlun, heildaráætlun, yfirlitsáætlun
- aggregate production plan**
aggregate plan, master schedule
aðaláætlun, heildaráætlun, yfirlitsáætlun
- aggregate supply**
heildarframboð
- aggregate unit**
ígildiseining
- aggregation** *no.* (t.d. um undirflokka í yfirflokk)
samsöfnun
- aging of accounts receivable** (í reikningshaldi)
aldursgreining viðskiptakrafna
- aging schedule**
 Yfirlit um aldur útistandandi skulda fyrirtækis.
aldurssamsetning
- agio** *no.* (í gjaldeyrisviðskiptum)
þóknun
- agio theory of interest**
þóknunarkenning um vexti
- agreement** *no.*
*contract*¹
samkomulag, samningur
- agricultural economics**
landbúnaðarhagfræði
- agricultural policy**
landbúnaðarstefna
- agricultural product**
landbúnaðarafurð
- AGVS** *skst.*
automated guided vehicle system
tölvustýrt flutningakerfi
- air pollution**
atmospheric pollution
loftmengun
- alienation** *no.*
fíring
- alliance** *no.*
coalition
bandalag, samsteypa
- allocate** *so.* (um fé eða verkefni)
ráðstafa, úthluta
- allocation**¹ *no.*
appropriation
fjárveiting
- allocation**² *no.*
 → *provision*²
ráðstöfun¹
- allocation**³ *no.* (um fé)
 → *appropriation*
skipting, úthlutun
- allocation of resources**
verðmætaráðstöfun
- allocative efficiency**
dreifingarhagkvæmni
- allotment** *no.*
úthlutun

- allowance**¹ *no.* (t.d. um skatt)
afsláttur¹, **frádráttur**¹
- allowance**² *no.* (í framleiðslufræði)
 Ákveðið hlutfall sem bætt er við staðal-
 tíma verks vegna verktæknilegra þarfa,
 líkamlegs álags og persónulegra þarfa
 starfsfólks.
álag¹, **viðauki**, **viðbót**
- allowance**³ *no.*
*grant*¹
fjárstyrkur
- allowance factor** (í framleiðslufræði)
álagspáttur
- allowance for doubtful accounts** (í
 reikningshaldi)
niðurfærsla viðskiptakrafna
- alternative hypothesis**
gagntilgáta
- amalgamate** *so.*
consolidate, merge
sameina
- amalgamation** *no.*
*consolidation*², *merger*
Merger er haft um það þegar eitt fyrir-
 tæki eignast annað fyrirtæki að fullu og
 sameinar það rekstri sínum með sam-
 þykki hluthafa. *Consolidation* er haft
 um sameiningu tveggja eða fleiri fyr-
 irtækja í nýtt fyrirtæki. *Amalgamation*
 er einnig haft um sameiningu sveitarfé-
 laga.
 → *friendly takeover, takeover*
sameining, **samruni**
- amenity values**
skynvirði
- American option**
 Vilnun sem gildir fram að ákveðnum
 degi.
 → *European option*
bandarísk vilnun
- amortization**¹ *no.* (oft um jafngreiðslu-
 lán)
afborgun¹
- amortization**² *no.* (um óáþreifanlegar
 eignir)
- afskrift, fyrning**
- amortization schedule**
afborganayfirlit, endurgreiðsluyfirlit
- amount** *no.*
fjárhæð
- amplitude** *no.* (í stærðfræði)
sveifluhæð, útslag
- analysis** *no.*
greining
- analysis of variance**
ANOVA
breytileikagreining, dreifnigreining,
fervikagreining
- analytical review** (í reikningshaldi)
 Greining á ársreikningi.
kennitölugreining¹
- analytical unit**
úrvinnslueining
- anarchism** *no.*
stjórnleysisstefna
- ancillary activity**
stoðstarfsemi
- ancillary department**
stoðeild
- annual accounts** *br.* (í reikningshaldi)
external financial statements (am.),
*financial statements*¹ (*am.*)
ársreikningur
- annual general meeting**
annual meeting
aðalfundur, ársfundur
- annual meeting**
annual general meeting
aðalfundur, ársfundur
- annual percentage rate**
APR, effective annual rate
 Ígildi ársvaxta sem greiðast eftir á.
virkir ársvextir
- annual rate of interest**
ársvextir
- annual report**
ársskýrsla
- annuity**¹ *no.*
afborgun af jafngreiðsluláni

annuity² *no.*

Röð jafnhárra greiðslna sem eru inntar af hendi með jöfnu millibili.

jafngreiðsluröð

annuity³ *no.*

lífeyrisgreiðsla

annuity loan

jafngreiðslulán

ANOVA *skst.*

analysis of variance

breytileikagreining, dreifnigreining, fervikagreining

anticipated inflation

expected inflation, expected inflation rate

Verðbólga sem búist er við eða vænst.

anticipation stock

spábirgðir

anti-dumping duty

→ *countervailing duty*

jöfnunargjald, undirboðstollur

anti-trust legislation

löggjöf gegn einokun og hringamyndun

APC *skst.*

average propensity to consume

meðalneysluhneigð

APL *skst.*

average product of labor

meðalframleiðsla vinnuafis

a posteriori

eftir á

applied overhead

absorbed overhead

álagður óbeinn kostnaður

appointment *no.* (um stöðu eða nefnd)

skipun¹

appraisal *no.*

*appreciation*¹, *assessment, evaluation, rating*², *valuation*

Það að meta til verðs.

mat¹, **virðing**

appraise *so.*

*assess*², *evaluate, value, value*²

meta¹, **virða**

appreciation¹ *no.*

**appraisal, assessment, evaluation, rating*², *valuation*

mat, virðing

appreciation² *no.*

Hækkun á gengi verðbréfa eða gengi gjaldmiðils.

gengishækkun¹, **gengisris**

appreciation³ *no.* (í reikningshaldi)

matshækkun

appreciation⁴ *no.*

verðgildishækkun

apprenticeship *no.*

iðnnámstími, lærlingsstaða

apprenticeship contract

*indenture*²

iðnnámssamningur

appropriate *so.*

veita (um fé), **verja**¹

appropriation *no.*

*allocation*¹

fjárveiting

appropriation account

ráðstöfunarreikningur eigin fjár

approximation *no.*

nálgun

APR *skst.*

annual percentage rate, effective annual rate

Ígildi ársvaxta sem greiðast eftir á.

virkir ársvextir

a priori

fyrir fram

a priori information

fyrirframvítneskja

AQL *skst.*

acceptable quality level

viðunandi gæðastig

arbitrage *no.*

Kaup og sala á gjaldeyri, verðbréfum, vörum og þvíumlíku til að hagnast á gengis- eða verðmismun milli markaða. Þessi viðskipti jafna verð sambærilegra verðbréfa eða vara.

→ *interest arbitrage, tax arbitrage*

- högnun, misvirðis kaup, verðmunarviðskipti**
- arbitration**¹ *no.*
gerð, gerðardómur
- arbitration**² *no.*
gerðardómsmeðferð
- arch elasticity** (í eindahagfræði)
bilnæmi, meðalnæmi, meðalteygni
- ARIMA model** *stytt mynd* (í tölfræði)
autoregressive integrated moving average model
ARIMA-líkan
- arithmetic lag**
mismunatóf
- arithmetic mean**
*average, mean*¹
hreint meðaltal, meðaltal, venjulegt meðaltal
- ARMA model** *stytt mynd* (í tölfræði)
autoregressive moving average model
ARMA-líkan
- AR model** *stytt mynd*
autoregressive model
eiginadhverft tímaraðarlíkan, sjálfhverft líkan
- arm's-length investment**
fjárfesting án áhrifa
- arm's-length transactions**
→ *related-party transactions*
viðskipti milli óskyldra aðila
- arrears** *no. ft.*
greiðslur í vanskilum
- arrest** *no.* (of a ship or cargo)
kyrrsetning (skips eða farms)
- Arrow's impossibility theorem**
þversögn Arrows
- articles of association** *br.*
samþykktir hlutafélags
- articles of incorporation** *am.*
memorandum of association (br.)
Samningur um stofnun félags, hlutafélags eða einkahlutafélags.
stofnsamningur, stofnskrá
- ascertain** *so.*
ganga úr skugga um, sannreyna
- asked price**¹
*asking price*¹
Verð sem seljandi krefst.
uppsett söluverð
- asked price**² (í verðbréfaviðskiptum)
*asking price*², *offered price, offering price*
útbodsgengi, útbodsverð
- asking price**¹
**asked price*¹
uppsett söluverð
- asking price**² (í verðbréfaviðskiptum)
*asked price*², *offered price, offering price*
útbodsgengi, útbodsverð
- assembly line**
færiband, samsetningarbraut, samsetningarferill, samsetningarlína
- assembly system**
samsetningarkerfi
- assess**¹ *so.* (um skatta)
*levy*²
leggja á¹
- assess**² *so.*
*appraise, evaluate, value, value*²
meta¹, **virða**
- assessment** *no.*
*appraisal, appreciation*¹, *evaluation, rating*², *valuation*
Það að meta til verðs.
mat¹, **virðing**
- assessment ratio of property**
Hlutfall matsverðs af markaðsverði.
matshlutfall eignar
- asset** *no.*
→ *assets*
eign
- asset account**
eignareikningur
- asset demand for money**
eftirspurn eftir peningum sem eign
- asset diversification**
eignadreifing
- assets** *no. ft.* (í reikningshaldi)
eignir

asset transformation**formbreyting eigna****assignment problem** *oftast með ákv. greini* (í þjóðhagfræði)**úthlutunarvandi****associate** *no.***félagi, samstarfsmaður****associated company** *br.*

Fyrirtæki sem er í eigu annars fyrirtækis að 20% – 50% hluta.

→ *affiliated company, parent company, subsidiary***hlutdeildarfélag², venslafélag****asymmetric game****ósamhverfur leikur****asymmetric information****ósamhverfar upplýsingar****asymptote** *no.***aðfella****asymptotic** *lo.***aðfelldur, aðfelli-****asymptotically unbiased estimator****óbjagaður nálgunarmetill****asymptotic approximation****aðfellunálgun****at constant prices***in real terms***á föstu verðlagi****atmospheric pollution***air pollution***loftmengun****attach** *so.* (property)*levy¹, levy execution against*Sögnin *attach* er oft notuð í lagamáli um aðför að eignum skuldara hver svo sem undanfarinn er.**gera fjárnám í****attachment** *no.* (of property or debts)*injunction*

Dæmi: levy attachment.

kyrrsetning**at the money** (í verðbréfavíðskiptum)

Vilnun hlutabréfs er sögð á sléttu þegar markaðsverð hlutabréfs er jafnt lausnarverði vilnunarinnar.

→ *in the money, out of the money***á sléttu****attitude** *no.***afstaða, viðhorf****attitude survey**→ *opinion poll***viðhorfskönnun****auction** *no.***uppböð****auctioneer** *no.***uppböðshaldari****auction market****uppböðsmarkaður****audit** *no.**auditing***endurskoðun****audit evidence****endurskoðunargögn****auditing** *no.**audit***endurskoðun****auditing method**

Aðferðafræði við bókhald og reikningskil.

endurskoðunaraðferð**auditing practices****endurskoðunarvenjur****auditing procedures**

Verklagsreglur fyrir störf endurskoðenda.

endurskoðunaraðferðir**auditing standards**

Samræmdar reglur um aðferðir endurskoðenda.

endurskoðunarreglur, endurskoðunarstaðall**auditing theory****endurskoðunarfræði****audit opinion¹**

Umsögn endurskoðanda um ársreikninga félags, birt sem hluti áritunar hans á reikningana.

álit endurskoðanda (á reikningsskilum)

audit opinion ²	Fylgni milli hendinga í sama slembi-ferli.
<i>auditor's report</i> ¹ , <i>audit report</i>	
áritun endurskoðanda	eiginfylgni, sérfylgni, sjálffylgni
auditor no.	autocovariance no. (í tölfræði)
<i>accountant</i> ²	eiginsamdreifni
endurskoðandi	autocratic leadership
auditor's report ¹	drottunarforysta
<i>audit opinion</i> ² , <i>audit report</i>	autogiro no.
áritun endurskoðanda	sjálfvirk skuldfærsla
auditor's report ²	automated guided vehicle system
endurskoðunarskýrsla	<i>AGVS</i>
audit period	tölvustýrt flutningakerfi
endurskoðunartímabil	automatic stabilizer
audit program	<i>built-in stabilizer</i>
endurskoðunarfyrirmæli	→ <i>discretionary policy</i>
audit report	innbyggður höggdeyfir, sjálfvirkur sveiflujafnari
<i>audit opinion</i> ² , <i>auditor's report</i> ¹	autonomous consumption
áritun endurskoðanda ²	fastaneysla, neysla óháð tekjum
audit risk	autonomous investment
endurskoðunaráhætta	Fjárfesting óháð þjóðartekjum.
audit sampling	óháð fjárfesting
endurskoðunarúrtak	autonomous spending
audit scope	Útgjöld óháð tekjum.
umfang endurskoðunar	óháð útgjöld
audit strategy	autoregressive lo.
endurskoðunaráætlun	eiginaðhverfur, sjálfsaðhverfur
audit trail	autoregressive integrated moving average model (í tölfræði)
endurskoðunarslóð	<i>ARIMA model</i>
augmented product (í markaðsfræði)	ARIMA-líkan
auðguð vara, gildisaukin vara	autoregressive model
austerity no.	<i>AR model</i>
efnahagsþrengingar, hörgultímar	eiginaðhverft tímaraðarlíkan, sjálfhverft líkan
autarkic prices	autoregressive moving average model (í tölfræði)
Verð í lokuðu hagkerfi.	<i>ARMA model</i>
sjálfspurftarverð	ARMA-líkan
autarky no.	available stock
sjálfspurftarbúskapur	<i>inventory position</i>
authorized common stock am.	Birgðir, að meðtöldu því sem er í pöntun en frátöldu því sem tekið hefur verið frá.
<i>authorized share capital (br.)</i>	birgðastaða
samþykkt hlutfé	
authorized share capital br.	
<i>authorized common stock (am.)</i>	
samþykkt hlutfé	
autocorrelation no. (í tölfræði)	
<i>serial correlation</i>	

average <i>no.</i> <i>arithmetic mean, mean</i> ¹ hreint meðaltal, meðaltal, venjulegt meðaltal	average product of labor <i>APL</i> meðalframleiðsla vinnuafis
average collection period (í reikningshaldi) biðtími útistandandi skulda	average propensity to consume <i>APC</i> meðalneysluhneigð
average cost meðalkostnaður	average revenue meðaltekjur
average exchange rate meðalgengi	average total cost meðaltal heildarkostnaðar
average fixed cost meðaltal fasts kostnaðar	average variable cost meðaltal breytilegs kostnaðar
average labor productivity meðalframleiðni vinnuafis	axiom ¹ <i>no.</i> almennt viðtekin regla, grundvallarregla
average product meðalframleiðsla	axiom ² <i>no.</i> (í stærðfræði og rökfræði) frumsenda, frumsetning

B

backleg <i>no.</i> <i>strikebreaker</i> verkfallsbrjótur	vegna þess að minni neysla vörunnar eða þjónustunnar eykur nýttjar. ógæði
backlog <i>no.</i> (í atvinnuvegahagfræði) ófrágengin verkefni, ólokin verkefni	bad debt töpuð viðskiptakrafa
back order biðpöntun, óafgreidd pöntun	bad debt expense afskrifaðar tapaðar kröfur
backwardation <i>no.</i> (í fjármálafræði) Sú staða þegar framvirkt verð á einhverju er lægra en stundarverðið. → <i>contango</i>	Bain index Bain-vísitala
backward integration afturvirk samþætting	balance ¹ <i>no.</i> afgangur ¹ , eftirstöðvar
backward-sloping supply curve afturhöll framboðslína	balance ² <i>no.</i> (í reikningshaldi) jafngildi ¹ , jöfnuður ¹
backwards policy (í leikjafræði) Lausn fundin með því að rekja sig aftur frá lokastöðu.	balance ³ <i>no.</i> reikningsjöfnuður, ?saldó, staða (á reikningi)
bad <i>no.</i> (í hagfræði) <i>discommodity</i> Vara eða þjónusta sem fólk vill vera án	balance ⁴ <i>so.</i> jafna ²
	balance ⁵ <i>so.</i> (í reikningshaldi) stemma af

balance brought forward (í reikningshaldi) <i>balance carried forward</i> jöfnuður yfirfærður	<i>capital balance</i> fjármagnsjöfnuður
balance carried forward (í reikningshaldi) <i>balance brought forward</i> jöfnuður yfirfærður	balance on current account ¹ (í þjóðhagsreikningum) <i>current-account balance</i> rekstrarjöfnuður
balanced budget hallalaus fjárlög	balance on current account ² (í þjóðhagsreikningum) viðskiptajöfnuður
balanced-budget multiplier Margfaldari hallalausra fjárlaga. fjárlagamargfaldari, fjárlagastuðull	balance on services account (í þjóðhagsreikningum) <i>balance of services</i> þjónustujöfnuður
balance due gjaldfallin krafa	balance sheet (í reikningshaldi) efnahagsreikningur
balance of goods and services (í þjóðhagsreikningum) jöfnuður á vöru- og þjónustureikningi	bank no. banki
balance of payments (í þjóðhagsreikningum) greiðslujöfnuður	bank account bankareikningur
balance of payments account (í þjóðhagsreikningum) greiðslujafnaðarreikningur	bank advance <i>bank credit, bank loan</i> bankalán
balance of payments deficit (í þjóðhagsreikningum) greiðsluhalli við útlönd	bank balance <i>deposit</i> ³ innlán, innlánsfé, innstæða
balance of payments effect (í þjóðhagsreikningum) greiðslujafnaðaráhrif	bank clearing greiðslujöfnun banka
balance of payments surplus (í þjóðhagsreikningum) <i>surplus in balance of payments</i> greiðsluafgangur við útlönd, greiðslujafnaðarafgangur	bank credit <i>bank advance, bank loan</i> bankalán
balance of services (í þjóðhagsreikningum) <i>balance on services account</i> þjónustujöfnuður	bank crisis bankakreppa
balance of trade (í þjóðhagsreikningum) <i>trade balance</i> vöruskiptajöfnuður	bank deposit bankainnstæða
balance on capital account (í þjóðhagsreikningum)	banker's acceptance ¹ <i>am.</i> <i>acceptance (br.), bill</i> ³ , <i>bill of exchange, draft</i> ² (<i>am.</i>), <i>note</i> ⁴ → <i>financial instrument</i> víxill
	banker's acceptance ² Víxill sem banki ábyrgist.
	bank failure greiðsluþrot banka
	Bank for International Settlements <i>BIS</i>

- Alþjóðagreiðslubankinn**
banking *no.*
bankastarfsemi
banking secrecy
 → *confidentiality, professional secrecy*
bankaleynd
banking theory
bankafræði
bank inspection
bankaeftirlit
bank loan
bank advance, bank credit
bankalán
bank note
bill¹ (am.), note
peningaseðill, seðill
bank rate
bankavextir
bank reconciliation
afstemming á bankareikningi
bank reserves
Innstæður viðskiptabanka í seðlabanka.
varasjóður banka
bank run
run on a bank
bankaáhlaup, úttektarfár
bankrupt *lo.*
insolvent
 Í almennu ensku máli, bresku og bandarísku, er *bankrupt* notað um gjaldþrota einstaklinga og lögaðila. Til ársins 1986 var orðið *bankrupt* notað í bresku lagamáli um gjaldþrota einstaklinga en *insolvent* um gjaldþrota félög. Eftir 1986 á *insolvent* jafnt við um einstaklinga og félög. Í bandarísku lagamáli þekkist þessi munur ekki.
gjaldþrota
bankruptcy *no.*
insolvency²
 Í almennu ensku máli, bresku og bandarísku, er *bankruptcy* notað um hvers konar gjaldþrot. Til ársins 1986 var orðið *bankruptcy* notað í bresku lagamáli um gjaldþrot einstaklinga en *insolvency* um gjaldþrot félaga. Eftir 1986 á *insolvency* jafnt við um einstaklinga og félög. Í bandarísku lagamáli þekkist þessi munur ekki.
gjaldþrot
bankruptcy petition
beiðni um gjaldþrotaskipti
bank services
bankþjónusta
bank statement
reikningsyfirlit (banka)
bank syndicate
bankahópur
bargain¹ *no.*
kjarakaup
bargain² *so.*
semja
bargaining model
samningalíkan
bargaining position
samningsstaða
bargaining power
samningsstyrkur
bargaining process
samningaferli
bargaining set (í leikjafræði)
valmengi leikmanna
bargaining solution
samningslausn, sátt
bargain option clause
vildarkjaraákvæði
barrier *no.*
hindrun, tálmi, tálmun
barriers to competition
samkeppnishindranir, samkeppnishömlur, samkeppnistálmar
barriers to entry (í eindahagfræði)
aðgangshindranir, aðgangshömlur, aðgangstálmar
barriers to trade
trade barriers
viðskiptahindranir, viðskiptatálmar
barter *no.*
vöruskipti

barter economy**vöruskiptahagkerfi****base interest rate***base rate***grunnvextir, stofnvextir****base money***high-powered money (am.), M0, monetary base (br.)*

Liður í reikningum bankakerfisins, þ.e. fé til ráðstöfunar frá seðlabanka.

grunnfé**base rate***base interest rate***grunnvextir, stofnvextir****base stock system****grunnbirgðakerfi****base value****grunnildi****base year**→ *reference year***grunnár****base year index****grunnársvísitala****basic earning power ratio**

Rekstrarhagnaður sem hlutfall af heildarfrjármagni.

heildararðsemi**basic pension****grunnlífeyrir****basic price (í þjóðhagsreikningum)****grunnverð****basing-point pricing**

Verðlagning miðuð við framleiðsluverð að viðbættum flutningskostnaði frá framleiðslustað.

svæðisverðlagning**basis point (í verðbréfavíðskiptum)**

Hundraðshluti af hundraðshluta.

punktur**basis swap (í fjármálafræði)**

Vaxtaskipti þar sem skipst er á breytilegum vöxtum með ólíkri viðmiðun.

→ *coupon swap***BAT skst.***best available technology economically**achievable***besta möguleg tækni, besta nýtanleg tækni****batch no.***lot***lota****Bayesian equilibrium****Bayes-jafnvægi****Bayesian forecast****Bayes-spá****Bayesian-Nash equilibrium****Bayes-Nash jafnvægi****Bayesian rationality****Bayes-rökvísí****Bayes' rule****Bayes-regla****Bayes' theorem****setning Bayes****bearer bond****handhafabréf****bearer debenture****handhafaskuldabréf****bear market**→ *bull market***dumbungsmarkaður, svartsýnismarkaður****beggar-my-neighbor policy***beggar-thy-neighbor policy*

Aðgerðir sem fela í sér ávinning á kostnað annarra með gengislækkun, innflutningshömlum eða styrkjum.

beggar-thy-neighbor policy**beggar-my-neighbor policy***beginning inventory**

Birgðir í upphafi tímabils.

upphafsbirgðir**behavior no.****atferli, hegðun****behavioral equation****atferlisjafna****behavioral relationship****atferlissamband****behavioral science****atferlisfræði**

behavioral science school (í stjórnumarfræði)

kenningar atferlisfræðinnar

behavioral strategy (í leikjafræði)

leikáætlun¹

benchmark *no.*

Punktur, atriði o.þ.h. sem miðað er við í mælingum.

viðmið

benefit¹ *no.*

ábatí

benefit² *no.*

gagn, hægur¹

benefit³ *so.*

gagna, hafa gagn af

benefit-cost ratio

ábata- og kostnaðarhlutfall, hlutfall ábata og kostnaðar

benefit principle of taxation

ávinningsregla við skattlagningu

benefits *no. ft.* (einkum í almannatryggingakerfinu)

bætur¹

benefits program

entitlement program

→ *social-security benefits*

bótakerfi

bequest effect

erfðafjárhrif

bequest tax

Skattur á bréfarf.

erfðafjárskattur

Bertrand model

Bertrand-líkan

Bertrand oligopoly model

fákeppnislíkan Bertrands

best available technology economically achievable

BAT

besta möguleg tækni, besta nýtanleg tækni

best linear unbiased estimator

BLUE

besti línulegi óbjagaður metill, BLÓM, nákvæmasti línulegi óbjag-

aður metill

best reply (í leikjafræði)

besta svar, besti mótleikur

best unbiased estimator

besti óbjagaði metill

beta coefficient (í fjármálafræði)

beta factor

beta-stuðull

beta factor (í fjármálafræði)

beta coefficient

beta-stuðull

Beverton-Holt model

líkan Beverton-Holt

biannual *lo.*

half-yearly

Sem gerist tvisvar á ári.

→ *biennial*

hálfárslegur, misserislegur

bias *no.* (í tölfræði)

Mismunur á meðalgildi metils eða útkomu úr tilraun og réttu gildi. Bjagi er kerfisbundin skekkja andstætt hendingarskekkju.

bjagi

biased estimator

bjagaður metill

bid¹ *no.* (t.d. á uppboði)

kauptilboð

bid² *no.*

competitive bid

Tilboð í vöru eða verk sem boðið hefur verið út.

tilboð¹

bid for (um hlut eða verðmæti)

bjóða í¹, gera kauptilboð

bid on (um verk)

tender for

bjóða í²

bid price

Verð sem kaupandi býður.

boðið kaupverð

bid rigging

undirmál við útboð

biennial *lo.*

Sem gerist annað hvert ár.

- *biannual*
- bilateral monopoly**
gagnkvæm einkasala, tvíhliða einkasala
- bilateral trade**
tvíhliða viðskipti
- bill¹** *no., am.*
bank note, note¹
peningaseðill, seðill
- bill²** *no.*
commercial invoice, invoice
reikningur², vörureikningur¹
- bill³** *no.*
acceptance (br.), banker's acceptance¹ (am.), bill of exchange, draft² (am.), note⁴
→ *financial instrument*
víxill
- billing** *no.*
invoicing
útgáfa reikninga
- bill of entry**
customs declaration
tollskýrsla
- bill of exchange**
acceptance (br.), banker's acceptance¹ (am.), bill³, draft² (am.), note⁴
→ *financial instrument*
víxill
- bill of lading**
farmbréf, farmskírteini
- bill of materials** (í framleiðslufræði)
BOM
efnislisti, uppskrift
- bimatrix game**
tvífylkjaleikur
- bimetallic standard**
gull- og silfurtryggð mynt
- bimetallicism** *no.*
tvífótur
- binary variable**
tvíundabreyta
- binding agreement**
bindandi samkomulag, fastbundið samkomulag
- binomial distribution**
Tiltekin gerð strjállar dreifingar.
tvíkostadreifing, tvíliðudreifing
- binomial tree** (í stærðfræði)
tvískiptitré, tvíundatré
- bin reserve system** (í framleiðslufræði)
endurpöntunarkerfi
- biological rate of interest**
líffræðilegir vextir
- birth rate**
fæðingartíðni
- BIS** *skst.*
Bank for International Settlements
Alþjóðagreiðslubankinn
- blackmail** *no.*
extortion
fjárkúgun
- black market**
svartamarkaður, svartur markaður
- Black-Scholes option pricing model** (í verðbréfavíðskiptum)
Algeng formúla til að reikna út verð á vilnunum, kennd við Fischer Black og Myron Scholes.
- block booking**
Kaupendum er boðin tiltekin samsetning af vörum og þeir verða að kaupa allt eða ekkert.
kippukaup
- block chart**
stöplarit
- blocked currency**
heft fé
- block pricing**
þrepafsláttur
- BLUE** *skst.*
best linear unbiased estimator
besti línulegi óbjagaður metill, BLÓM, nákvæmasti línulegi óbjagaður metill
- blue chip**
blue-chip stock, quality stock
→ *gilt-edged bond*
traust hlutabréf

blue-chip stock*blue chip, quality stock*→ *gilt-edged bond***traust hlutabréf****blue-collar lo.**

Sem varðar ófaglært verkafólk eða störf þess, einkum iðnverkafólk.

→ *white-collar***iðnverka-, verkamanna-, verksmiðju-****blue-collar worker****iðnverkamaður, verkamaður¹** (í verk-smiðju)**bluff no.** (í leikjafræði)**blekking****board no.***board of directors***stjórn², stjórnarnefnd****board director***director³*

Sá sem situr í stjórn fyrirtækis eða stofnunar.

stjórnarmaður**board of directors***board***stjórn², stjórnarnefnd****BOM skst.** (í framleiðslufræði)*bill of materials***efnislisti, uppskrift****bond no.****skuldabréf¹, vaxtabréf****bond demand****skuldabréfaeftirspurn****bonding cost**

Kostnaður við að fullvissa viðsemjendur um að staðið verði við gerða samninga.

fegrunarfé**bond issue****skuldabréfaútboð, skuldabréfaútgáfa****bond rating****áhættumat skuldabréfs****bonds payable**

Yfirskrift í reikningshaldi, notuð um skuldabréf til greiðslu.

skuldabréf²**bond valuation****skuldabréfamat, skuldabréfavirðing****bonus no.***wage premium***bónus, kaupauki, launaauki****bonus issue***free issue***jöfnunarhlutabréf****bookkeeper no.****bókari****bookkeeping no.****bókfærsla****book loss****bókfært tap****book value****bókfært verð¹****boom no.***economic boom***góðæri, uppgangur, uppsveifla****borrower no.****lántakandi****borrowing no.****lántaka****borrowing cost****lántökukostnaður****borrowing country****lántökuríki****borrowing date****lántökudagur****borrowing policy****lántökustefna****borrowing requirement****lánsfjárförf****bottleneck no.****flöskuháls****bottlenecking no.**

Fyrirtæki kaupir upp eða tryggir sér einokun á framleiðsluþætti til að torvelda öðrum aðgang að markaði.

öngvun**bottom line****niðurstaða¹****bottom-up communication**

Boðskipti frá undirmönnum til yfir-

manna.

bouncer *no.*

insufficient-funds check, nonsufficient-funds check, NSF check, rubber check

gúmmítékki, innstæðulaus ávísun

bound variable

dummy variable

bundin breyta, leppbreyta, skipti-breyta

bourgeoisie *no.* (í hagsögu)

borgarastétt

Box-Jenkins model

Box-Jenkins líkan

boycott¹ *no.*

→ *sanctions*

kaupbann, samskiptabann, viðskiptabann

boycott² *so.*

setja í viðskiptabann

brain drain

atgervisflótti

brainstorming *no.*

hugarflug, hugrenningur, þankahrið

branch *no.*

útibú

branch accounts

reikningsskil útibús

branch-and-bound method

kvíslunaraðferð

branch network

útibúanet

branch of industry

*economic activity, industry*¹

→ *trade*

atvinnugrein, atvinnustarfsemi

brand¹ *no.*

vöruafbrigði, vörutegund

brand² *no.*

trademark

vörumerki

brand image

ímynd vörumerkis

brand loyalty

merkjatryggð

brand position

Sess eða staða vörumerkis í huga neytenda.

vörusess

brand switching

Það þegar neytandi hverfur að nýju vörumerki innan sama vöruflokks.

merkjaskipti, vörumerkjaskipti

break even

koma út á sléttu, ná jöfnuði, standa í járnum

break-even analysis (í fjármálafræði)

jafnaðargreining, jafnvægisgreining¹

break-even point

ágóðamörk, hagnaðarmörk, núllpunktur, núllstaða

break point (í fjármálafræði)

brotpunktur

Bretton-Woods Agreement

Samkomulag á ráðstefnu í Bretton Woods árið 1944 um alþjóðleg efnahagsmál. Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn og Alþjóðabankinn voru settir á lagginar á grundvelli samkomulagsins.

Bretton-Woods samkomulag

Bretton-Woods system

Alþjóðleg skipan efnahagsmála, byggð á samkomulagi sem kennt er við Bretton Woods í New Hampshire í Bandaríkjunum.

→ *Bretton Woods Agreement*

Bretton-Woods kerfi

bribe¹ *no.*

kickback

fyrirgreiðslufé, mútufé, mútur

bribe² *so.*

múta

broad money

M3

Liður í reikningum bankakerfisins, þ.e. peningamagn og sparifé á almennum bókkum og bundnum reikningum.

→ *money supply*²

peningamagn og sparifé

brochure *no.*

flier

kynningarbæklingur, kynningarrit

broker *no.*

Einkum sá sem verslar með verðbréf, tryggingar o.þ.h.

→ *dealer, stockbroker*

miðlari¹

brokerage *no.*

Kaup og sala verðbréfa.

miðlun¹, **verðbréfamiðlun**

brokerage fee

þóknun til milliliðar

bubble *no.*

bóla, verðbóla

bubble policy

Kerfi sem leyfir verslun með mengunaleyfi innan tiltekins svæðis.

svæðastefna í mengunarmálum

budget¹ *no.*

financial plan, operating budget

fjárhagsáætlun

budget² *no.*

budget bill

→ *Budget, the, Finance Bill*

fjárlagafrumvarp, fjárlög

Budget, the *no.*

Breska fjárlagafrumvarpið. Oft haft einnig um bresku fjárlögin.

→ *Finance Act, Finance Bill*

budgetary control

fjárhagseftirlit

budgetary policy

fjárlagastefna

budget bill

*budget*²

→ *Budget, the, Finance Bill*

fjárlagafrumvarp, fjárlög

budget constraints

budget line

útgjaldajaðar, útgjaldaskorður, útgjaldatakmörk

budget deficit

fjárlagahalli

budgeting¹ *no.* (fyrir fyrirtæki)

fjárhagsáætlunargerð

budgeting² *no.*

fjárlagagerð

budget line

budget constraints

útgjaldajaðar, útgjaldaskorður, útgjaldatakmörk

budget period

áætlunartímabil

budget surplus (í fjármálum hins opinbera)

afgangur af ríkisbúskap, fjárlagaafgangur

buffer inventory

safety stock

öryggisbirgðir

building cost index

construction cost index

byggingarvísitala, vísitala byggingarkostnaðar

built-in stabilizer

automatic stabilizer

→ *discretionary policy*

innbyggður höggdeyfir, sjálfvirkur sveiflujafnari

bulk *no.*

Sjá *in bulk*.

bulk discount

quantity discount

magnafsláttur

bulldog bond

Skuldabréf á breskum markaði, gefið út af erlendum aðila.

bolabítsbréf

bullet bond

eingreiðslubríf

bullet loan

Lán sem greiða ber í einu lagi í lok láns-tíma.

eingreiðslulán

bullion *no.*

Gull eða silfur, ekki í myntformi, notað sem gjaldmiðill eða til að varðveita verðmæti. Dæmi: gullstangir.

- eðalmálmur**
bullionism *no.*
 Sú kenning að seðlaútgáfa umfram gullforða valdi verðbólgu.
gullfótarhyggja
- bull market**
 → *bear market*
birtingsmarkaður, **bjartsýnismarkaður**
- burden** *no.*, *br.* (í reikningshaldi)
overhead burden, overhead cost
óbeinn kostnaður¹
- burden of taxation**
tax burden
skattbyrði
- burden rate** *br.* (í reikningshaldi)
absorption rate (am.)
álagshlutfall, **álagstaxti**
- bureaucracy** *no.*
skrifræði, **skrifstofuveldi**
- business**¹ *no.*
enterprise, firm
fyrirtæki
- business**² *no.*
*trade*²
 Umfang eða magn sölu eða viðskipta á tilteknu tímabili.
sala², **umsvif**
- business**³ *no.*
 → *commerce*
viðskipti¹
- business administration**
business economics, business management
rekstrarfræði, **rekstrarhagfræði**¹,
viðskiptafræði
- business cycle**
trade cycle
 → *economic fluctuations*
hagskeið, **hagsveifla**
- business economics**
business administration, business management
rekstrarfræði, **rekstrarhagfræði**¹,
viðskiptafræði
- business environment**
rekstrarumhverfi
- business ethics**
viðskiptasiðferði
- business graduate**
 → *MBA*
viðskiptafræðingur (skýr.)
- business management**
business administration, business economics
rekstrarfræði, **rekstrarhagfræði**¹,
viðskiptafræði
- business market**
industrial market, producer market
framleiðendamarkaður, **iðnaðarmarkaður**
- business plan**
viðskiptaáætlun
- business procedure**
viðskiptahættir
- business register**
enterprise register, register of enterprises
fyrirtækjaskrá¹
- business relations**
trade relations
viðskiptasamband, **viðskiptatengsl**
- business risk**
rekstraráhætta, **viðskiptaáhætta**
- business strategy**
starfsstefna fyrirtækis
- buy-back** *no.*
endurkaup
- buyer** *no.*
kaupandi
- buyer's market**
kaupendamarkaður
- buying behavior**
kauphegðun
- buying rate**
kaupengi gjaldmiðils
- by-product** *no.*
secondary product
aukaafurð

C

CA *skst., br.*

certified public accountant (am.), chartered accountant (br.), CPA (am.)

löggiltur endurskoðandi

cable *no.*

Gengi sterlingspunds á móti Bandaríkjadal.

CAD *skst.* (í framleiðslufræði)

computer-aided design

tölvustudd hönnun

c.a.f. *skst.*

current audit file

ársmapa, vinnumappa

CAI *skst.*

computer-assisted instruction

tölvustudd þjálfun

calculate *so.*

compute

reikna, reikna út

calculation *no.*

computation

reikningur³, útreikningur

calculus *no.*

stærðfræðigreining

call¹ *no.* (um hlutafjárloforð)

innköllun

call² *no., am.*

Réttur útgefanda skuldabréfs til að greiða bréfið að fullu á tilteknu verði á tilteknum tíma fyrir lokagjalddaga.

innlausnarréttur

call³ *no.*

call option

Réttur kaupanda, en ekki skylda, til að kaupa eign á tilgreindu verði fram að ákveðnum tíma eða á tilteknum degi.

kaupréttur, kaupvilnun

callable *lo.* (um lán eða verðbréf)

Sem má kalla inn til greiðslu fyrir gjalddaga.

innkallanlegur

callable bond

Skuldabréf sem lántaki getur samkvæmt samningi greitt að fullu fyrir loklántíma með umsömdum skilmálum.

innkallanlegt bréf

call for bids

call for tenders, competitive tender, invitation to tender, tender²

útboð

call for tenders

call for bids, competitive tender, invitation to tender, tender²

útboð

call option

**call³*

kaupréttur, kaupvilnun

call premium

innköllunarálág

call provision

innköllunarákvæði

campaign *no.*

herferð

cancellation of debt

niðurfelling skuldar

cap¹ *no.*

interest-rate ceiling

vaxtahámark, vaxtaþak, þak á vexti

cap² *no.*

ceiling

Hámark vaxta í samningi um lán með breytilegum vöxtum.

þak

CAP *skst.*

Common Agricultural Policy

**landbúnaðarstefna Evrópusam-
bandsins**

capacity *no.*

afkastageta, framleiðslugeta¹

capacity constraint

takmörkun á afkastagetu

capacity control

stýring á afkastagetu

capacity planning

CRP, capacity requirements planning

áætlun um afkastapörf

capacity ratio

afkastastig

capacity requirements planning

CRP, capacity planning

áætlun um afkastapörf

capacity utilization

nýting afkastagetu

capital¹ *no.*

equity¹, equity capital² (am.), owners' equity

eigið fé¹

capital² *no.*

fjármagn

capital³ *no.*

Eignir sem fyrirtæki hefur fjárfest í til að framleiða vöru eða þjónustu.

fjármunir¹

capital⁴ *no.*

Fé í formi fjárfestinga, hagnaðar eða lánsfjár til að fjármagna rekstur.

starfsfé (fyrirtækis)

capital abundance

fjármagnsgnótt

capital account (í þjóðhagsreikningum)

capital transactions account

fjármagnsreikningur

capital accumulation

auðsöfnun

capital allowance *br.*

Afskriftir sem heimilaðar eru samkvæmt breskum skattalögum.

→ investment credit

skattalegar afskriftir

capital-asset pricing model

CAPM

líkan um verðmyndun eigna

capital balance (í þjóðhagsreikningum)

balance on capital account

fjármagnsjöfnuður

capital budget

fjárfestingaráætlun

capital budgeting

gerð fjárfestingaráætlana

capital charges (í reikningshaldi)

Afborganir af lánum, vaxtakostnaður og afskriftir.

fjármagnskostnaður¹

capital coefficient

capital-output ratio

fjármunastuðull

capital constraints

fjármagnsskorður

capital consumption (í þjóðhagsreikningum)

capital consumption allowance, CCA, consumption of capital

afskriftir, fjármunanoðkun

capital consumption allowance (í þjóðhagsreikningum)

capital consumption, CCA, consumption of capital

afskriftir, fjármunanoðkun

capital cost (í fjármálafræði)

cost of capital

fjármagnskostnaður²

capital deepening

Það þegar hlutur fjármagns í framleiðslu vex örar en hlutur vinnuafis.

→ capital widening

fjármagnsdýpkun

capital-embodied technical progress

embodied technical progress

Tækniframfarir sem byggjast á nýrri fjárfestingu.

fjármunabundnar tækniframfarir

capital expenditure

→ current expenditure

fjárfestingarútgjöld

capital exports

fjármagnsútflutningur

capital finance account

fjármagnsstreymisreikningur

capital flight

fjárflótti, fjármagnsflótti

capital flow (í alþjóðaviðskiptum og þjóðhagsreikningum)fjármagnsstreymi¹**capital formation** (í þjóðhagsreikningum)fjárfesting¹**capital gain**

Hagnaður af sölu eignar.

söluhagnaður, verðhækkunarágóði

capital gains tax

skattur á söluhagnað, söluhagnaðarskattur

capital goods*investment goods*

fjárfestingarvörur

capital income

fjármagnstekjur

capital income share (í þjóðhagfræði)

hrein hlutdeild fjármagns

capital income tax

fjármagnstekjuskattur

capital inflow

innstreymi fjármagns

capital intensity ratio

styrkleikastig fjármagns

capital-intensive lo.

fjármagnsfrekur

capitalism no.

kapítalismi, séreignarskipan

capitalize so.

eignfæra

capitalized value

eignfært virði

capital-labor ratio

hlutfall fastafjármuna og vinnuafis

capital lease am.*hire-purchase agreement*

kaupleigusamningur

capital loss

Tap af sölu eignar.

sölutap, verðlækkunartap

capital market

fjármagnsmarkaður

capital mobility

hreyfanleiki fjármagns

capital movements

fjármagnshreyfingar

capital outflow

útreymi fjármagns

capital-output ratio*capital coefficient*

fjármunastuðull

capital procurement

útveggun fjármagns

capital rationing

fjármagnsskömmun

capital requirements

fjármagnspörf, fjárþörf

capital restrictions

fjármagnshöft

capital shortage

fjármagnsekla, fjármagnsskortur

capital stock¹

fjármunastofn, fjárstofn

capital stock² am.*share capital (br.), stock³*

hlutafé

capital stock register*register of members, register of shareholders*

hlutabréfaskrá, hluthafaskrá

capital structure*financial structure*

Samsetning fjármagns fyrirtækis, einkum hlutfall skulda og eigin fjár.

fjármagnsskipan, fjármagnsuppbygging

capital tax

fjármagnsskattur

capital transactions

fjármagnsviðskipti

capital transactions account (í þjóðhagsreikningum)

- capital account*
fjármagnsreikningur
- capital transfer** (í fjármálum hins opinbera)
 → *current transfer, income transfer, transfer payment*
fjármagnstilfærsla
- capital turnover**
veltuhraði fjármagns
- capital widening**
 Það þegar notkun fjármagns og vinnuafis í framleiðslu vex samstiga.
 → *capital deepening*
fjármagnsvíkkun
- capitation tax**
poll tax
nefskattur
- CAPM** *skst.*
capital-asset pricing model
líkan um verðmyndun eigna
- CAPP** *skst.*
computer-aided process planning
tölvustudd ferlistjórnun
- cardinal function**
 → *ordinal function*
mælifall
- cardinal number**
fjöldatala
- cardinal utility**
mældar nytjar, mælinytjar
- career**¹ *no.*
starfsferill, starfsframi
- career**² *no.*
ævistarf
- career path**
starfsferilsáform
- carrot-and-stick motivation**
ginningarhvatning
- carrying amount**
bókfært verð²
- carrying cost**
inventory carrying cost, storage cost
birgðahaldskostnaður, geymslu-kostnaður
- cartel** *no.*
 Samtök um samkeppnishömlur.
einokunarhringur, hringur, verð-samtök
- case study**
 Nám með raunhæfum verkefnum.
- cash** *no.*
handbært fé, reiðufé
- cash accounting**
reikningsskil á greiðslugrunni
- cash-balance approach**
greiðslujafnaðaraðferð
- cash basis**
greiðslugrunnur
- cash card**
debit card
bankakort, debetkort, greiðslukort
- cash cow** (í markaðsfræði)
 Vara með háa markaðshlutdeild á hægt vaxandi markaði.
 → *dog, question mark, star*
mjólkurkýr
- cash discount**
staðgreiðsluafsláttur
- cash check**
innleyst ávísun
- cash equivalent**
ígildi handbærs fjár
- cash flow**¹
greiðslufæði, greiðsluröð
- cash flow**² (í reikningshaldi, um handbært fé)
sjóðstreymi²
- cash-flow statement** (í reikningshaldi)
statement of cash flow
 Yfirlit um breytingar á handbæru fé.
sjóðstreymisyfirlit
- cashier** *no.*
gjaldkeri
- cash management**
reiðufjárstjórnun
- cash outflow**
ráðstöfun handbærs fjár
- cash ratio**
reiðufjárhlutfall

cash receipt*till slip (br.)*

Kvittun fyrir staðgreiðslu.

kassakvittun**cash receipts** (í reikningshaldi)

Greiðslur móttæknar í reiðufé.

innborgun¹**cash transaction****staðgreiðsluviðskipti****casual labor***occasional labor***íhlaupavinna****casual laborer***casual worker*→ *seasonal worker***íhlaupaverkamaður****casualty insurance****skaðatrygging****casual worker***casual laborer*→ *seasonal worker***íhlaupaverkamaður****catastrophic losses****tjón vegna náttúruhamfara****catch** *no.***affi****catch failure****aflabrestur****catch fluctuations****aflasveiflur****catch per unit of effort***CPUE***affi á sóknareiningu****catch quota****aflakvóti, aflamark, veiðikvóti****catch quota system****aflamarkskerfi, kvótakerfi****catch share****skiptahlutur****categorical grant***conditional grant***skilyrtur styrkur****cause-and-effect diagram***fishbone chart, fishbone diagram,**Ishikawa chart***fiskbeinarit, orsaka- og afleiðingarit****CCA** *skst.* (í þjóðhagsreikningum)*capital consumption, capital consumption allowance, consumption of capital***afskriftir, fjármunanoðkun****CD** *skst.**certificate of credit***innstæðubréf, innstæðuskírteini****ceiling** *no.**cap¹*

Hámark vaxta í samningi um lán með breytilegum vöxtum.

þak**cell** *no.* (í framleiðslufræði)**dilkur, stöð****cell manager** (í framleiðslufræði)**dilkastjóri, stöðvarstjóri****cellular manufacturing****dilkafyrirkomulag við framleiðslu, stöðvafyrirkomulag við framleiðslu****census** *no.***manntal****central bank****seðlabanki****central government***government, the*→ *general government, local government***ríkið, ríkisvald****central government accounts****ríkisreikningur****central government finances**→ *public finance***fjármál ríkisins, ríkisbúskapur, ríkisfjármál****centralization** *no.***miðstýring****centralized stock**

Birgðir á einum stað.

miðlægar birgðir**central limit theorem****meginmarkgildissetning tölfræðinnar****centrally planned economy****áætlunarbúskapur, miðstýrt**

- hagkerfi**
central planning
miðstjórn, miðstýrð áætlunargerð
central rate of exchange
miðgengi
central statistical office
national statistical institute, NSI
 → *statistical agency*
hagstofa
CEO *skst.*
chief executive officer, executive director, general manager, managing director
 Heiti stjórnenda fyrirtækja, jafnt á íslensku og ensku, eru á ýmsa vegu og ráðast oft af hefð innan hvers fyrirtækis.
forstjóri, framkvæmdastjóri
certainty equivalent
vissugildi
certificate *no.*
*license*²
skírteini
certificate of credit
CD
innstæðubréf, innstæðuskírteini
certified public accountant *am.*
CA (br.), chartered accountant (br.), CPA (am.)
lögiltur endurskoðandi
CES *skst.*
constant elasticity of substitution
jafnnæmi, jafnteygni
CES function *stytt mynd*
constant elasticity of substitution function
jafnnæmisfall, jafnteygnifall
CFO *skst.*
chief financial officer
 → *treasurer*¹
fjármálastjóri
chain index
keðjuvísitala
chain of command
line of command
valdbraut
- chain-reaction game** (í leikjafræði)
höfrungahlaup
chain stores
verslanakeðja
chairman of the board
stjórnarformaður
chamber of commerce
verslunarráð
chance move (í leikjafræði)
tilviljunarskref
change¹ *no.* (um peningaupphæð)
afgangur²
change² *no.*
skiptimynt
change agent (í stjórnunarfræði)
breytill, breytingafulltrúi
changeover cost
setup cost
 Kostnaður við að skipta um framleiðslu.
skiptikostnaður, stillikostnaður, uppsetningarkostnaður
changeover time
internal time, setup time
stillítími, uppsetningartími
channel *no.*
rás
channel of distribution
distribution channel
dreifileið, dreifingarleið
channel system (í framleiðslufræði)
brautakerfi
chaotic dynamics
óreiðukvika
characteristic equation
kennijafna
characteristic root
kennirót
characteristic space (í stærðfræði)
eiginrúm
characteristic value
eigenvalue
eigingildi
characteristic vector
eigenvector
eiginvektor, eiginvigur

charge¹ *no.*

surcharge

álag², **álaga**, **viðbótargreiðsla**

charge² *no.*

fee

gjald¹, **þóknun**

charge³ *no.*

gjaldfærsla

charge⁴ *so.*

gjaldfæra, **skuldfæra**

charge⁵ *so.* (um þóknun)

setja upp

chargeable *lo.*

gjaldfærsluhæfur, **gjaldskyldur**

charitable institution

charity

góðgerðarsamtök

charity *no.*

charitable institution

góðgerðarsamtök

chart *no.*

gang process

samskiptarit, **tengslarit**

chartered accountant *br.*

CA (br.), certified public accountant

(am.), CPA (am.)

löggiltur endurskoðandi

chartered monopoly

lögvernduð einkasala

chart of accounts

bókhaldslykill

check *no., am.*

cheque (br.)

ávísun¹, **tékki**

checking account *am.*

*current account*¹ *(br.)*

ávísanareikningur, **tékkareikningur**

cheque *no., br.*

check (am.)

ávísun¹, **tékki**

chicken *no.* (í leikjafræði)

heigull, **raggeit**

chief accountant

aðalbókari

chief executive officer

CEO, executive director, general manager, managing director

Heiti stjórnenda fyrirtækja, jafnt á íslensku og ensku, eru á ýmsa vegu og ráðast oft af hefð innan hvers fyrirtækis.

forstjóri, **framkvæmdastjóri**

chief financial officer

CFO

→ *treasurer*¹

fjármálastjóri

child benefits

barnabætur

child maintenance

barnsmeðlag

child pension

barnalífeyrir

chi-square distribution

kí-kvaðratsdreifing

choice *no.*

val

CIM *skst.*

computer-integrated manufacturing

tölvustýrð framleiðsla

circular *no.*

dreifibréf

circulation¹ *no.*

hringrás

circulation² *no.* (um peninga)

umferð

circulation³ *no.*

útbreiðsla

city-state *no.*

borgríki

civilian labor force

Vinnuafli að undanskildum hermönnum.

almennt vinnuafli

civil servant

government employee

→ *public sector employee, senior civil servant*

ríkisstarfsmaður

civil servants' union

government union

stéttarfélag opinberra starfsmanna

C-kanban *no.* (í framleiðslufræði)

conveyance kanban

flutningskort

claim¹ *no.*

bótakrafa, krafa¹

claim² *so.* (t.d. um bætur)

krefjast¹

class *no.*

stétt

class conflict

stéttaátök

class division

stéttaskipting

classical economics

Hagfræðikenningar, sem settar voru fram frá miðri 18. öld til miðrar 19. aldar, hafa verið nefndar klassísk hagfræði. Flestar voru kenningarar upprunnar í Bretlandi og meðal helstu kenningasmiða eru þeir Smith, Ricardo, Malthus, Say, Senior og Mill.

klassísk hagfræði

classical management school

Kenningakerfi í stjórnunarfræðum.

klassíski skólinn, sígildi skólinn

classification of economic activities

activity classification, industrial classification

atvinnugreinaflokkun

classless society

stéttlaust samfélag

clean float (um gengi gjaldmiðils)

hreint flot

clean price (í verðbréfavíðskiptum)

Verð skuldabréfs án áfallinna vaxta.

→ *dirty price*

clearing *no.*

Reikningsskil milli banka.

greiðslumiðlun

clearing arrangement

jafnkeypissamningur

clearing bank

uppgjörsbanki

clearing market

Markaður þar sem jafnvægi ríkir milli

framboðs og eftirspurnar.

jafnvægismarkaður

clerical worker

office clerk, white-collar worker

skrifstofumaður

client¹ *no.*

skjólstæðingur

client² *no.*

viðskiptavinur¹

clientele *no.*

viðskiptavinir

cliometrics *no.*

hagrannsóknir á sögulegum gögnum

close company *br.*

closed company (br.), closed corporation (am.), closely held company (br.)

Hlutafélag í eigu fárra einstaklinga. Hlutabréf eru ekki skráð á verðbréfa-markaði. Lög um hlutafélög á Íslandi, í Bretlandi og Bandaríkjunum eru ekki sambærileg. Lokað hlutafélag er ekki til í íslensku lagamáli.

→ *private limited company, public limited company*

lokað hlutafélag

closed company *br.*

**close company (br.), closed corporation (am.), closely held company (br.)*

→ *private limited company, public limited company*

lokað hlutafélag

closed corporation *am.*

**close company (br.), closed company (br.), closely held company (br.)*

→ *private limited company, public limited company*

lokað hlutafélag

closed economy

lokað hagkerfi

closed-end fund

closed-end investment trust, investment company

→ *open-end fund*

fjárfestingarfélag

closed-end investment trust*closed-end fund, investment company*→ *open-end fund***fjárfestingarfélag****closed-loop MRP**

Afturvirk áætlun um efnisþörf.

closed set**lokað mengi****closed shop¹***skylduaðild að stéttarfélagi***closed shop²**

Vinnustaður með skylduaðild starfsfólks að stéttarfélagi.

closed system**lokað kerfi****closely held company** *br.**close company (br.), closed company (br.), closed corporation (am.)*

Hlutafélag í eigu fárra einstaklinga. Hlutabréf eru ekki skráð á verðbréfa-markaði. Lög um hlutafélög á Íslandi, í Bretlandi og Bandaríkjunum eru ekki sambærileg. Lokað hlutafélag er ekki til í íslensku lagamáli.

→ *private limited company, public limited company***lokað hlutafélag****closing balance****lokajöfnuður****closing date¹** (í verðbréfavíðskiptum)**greiðsludagur****closing date²** (um vörusendingu, auglýsingar o.fl.)**skilafrestur****closing entry****lokafærsla****closing inventory***ending inventory*

Birgðir í lok tímabils.

lokabirgðir**closure** *no.**shutdown*

Það að hætta rekstri.

lokun**cluster** *no.* (í hagamælingum)**klasi, þyrping****cluster analysis****klasagreining****cluster sample****klasaúrtak****CNC** *skst.**computer-controlled, computer-numerically controlled***tölvustýrður****coalition** *no.**alliance***bandalag, samsteypa****coalition government****samsteypustjórn****Coase theorem**

Sé eignarréttur yfir framleiðslutækjum skilgreindur, leyfilegt að versla með réttindi og viðskiptakostnaður enginn skiptir ekki máli hvernig réttindunum er úthlutað. Þau munu færast á hendur þeirra sem mest vilja greiða fyrir þau og þannig munu þau gefa mest af sér til þjóðarbúsins.

kenning Coase**Cobb-Douglas production function****Cobb-Douglas fall, framleiðslufall****Cobb-Douglas****cobweb model****köngulóarlíkan****code of ethics***ethical standards***siðareglur****coefficient of correlation***correlation coefficient***fylgnistuðull****coefficient of determination****skýringarhlutfall****coefficient of variation****frávikshlutfall, fráviksstuðull****coefficient vector****stuðlavektor, stuðlavigur****coercive power****þvingunarvald**

<p>cofactor <i>no.</i> fylgipáttur, hjáþáttur</p> <p>cohesiveness group samstöðuhópur</p> <p>coin <i>no.</i> <i>coinage</i>¹ Peningar slegnir úr málmí. mynt</p> <p>coinage¹ <i>no.</i> <i>coin</i> Peningar slegnir úr málmí. mynt</p> <p>coinage² <i>no.</i> <i>mint</i> myntslátta</p> <p>coinsurance¹ <i>no.</i> samtrygging</p> <p>coinsurance² <i>no.</i> sjálfsáhættutrygging</p> <p>cointegrated <i>lo.</i> samheildaður</p> <p>COLA <i>skst.</i> <i>cost-of-living adjustments</i> visitölubætur</p> <p>cold-turkey strategy harkalegar samdráttaraðgerðir</p> <p>collar <i>no.</i> Ákvæði um hæstu og lægstu vexti í samningi um lán með breytilegum vöxtum. vaxtakragi</p> <p>collateral¹ <i>no.</i> <i>security</i>¹ → <i>surety</i>² ábyrgð¹, trygging¹, veð</p> <p>collateral² <i>no.</i> <i>pledge</i>¹ handveð</p> <p>collateral³ <i>lo.</i> ábyrgðar-, veð-</p> <p>collateral security Fjárskuldbindingar tryggðar með veði. trygging fjárskuldbindingar¹</p> <p>collect¹ <i>so.</i> innheimta²</p>	<p>collect² <i>so.</i> safna</p> <p>collection¹ <i>no.</i> innheimta¹</p> <p>collection² <i>no.</i> söfnun</p> <p>collection charge innheimtuþóknun</p> <p>collection letter <i>reminder</i>² innheimtubríf</p> <p>collective bargaining Samningsferlið þegar samið er um kaup og kjör. almennir kjarasamningar¹</p> <p>collective choice sameiginlegt val, samval</p> <p>collective indifference curve jafngildisferill samfélagsins</p> <p>collusion <i>no.</i> (t.d. um verðlag) leynimakk, samráð</p> <p>colonialism <i>no.</i> nýlendustefna</p> <p>colonial trade nýlenduverslun</p> <p>COMECON <i>skst.</i> <i>Council for Mutual Economic Assistance</i> Efnahagsbandalag Sovétríkjanna fyrrverandi og fylgiríkja þeirra.</p> <p>command economy tilskipanahagkerfi</p> <p>commerce <i>no.</i> <i>trade</i>⁴ → <i>business</i>³ verslun, viðskipti</p> <p>commercial <i>no.</i> → <i>advertisement</i> auglýsing (í útvarpi eða sjónvarpi)</p> <p>commercial bank viðskiptabanki</p> <p>commercial invoice <i>bill</i>², <i>invoice</i> reikningur², vörureikningur¹</p>
--	--

commercial paper*CP*

Oftast skammtímabréf eða víxlar.

→ *financial instrument, negotiable instrument***viðskiptabréf****commercial paper programme**

Samningsbundin útgáfa víxla eða annarra skammtímabréfa.

commercial policy*trade policy***viðskiptastefna****commercial traveler***traveler, traveling salesman***farandsali****commission no.****umboðslaun, þóknun****commitment¹ no.****skuldbinding¹****commitment² no.****stefnufesta****committed cost****kyrrstöðukostnaður****committed stock****fráteknar birgðir****committee on accounting procedure****reikningsskilanefnd****commodity¹ no. (í hagfræði)***primary product***hrávara****commodity² no.**→ *goods, merchandise***vara****commodity account (í þjóðhagsreikningum)****vörureikningur²****commodity basket¹****verðlagsgrundvöllur¹****commodity basket²****vörusafn****commodity flow****vörufæði****commodity index****hrávöruvísitala****commodity market****hráefnismarkaður, hrávörumarkaður****commodity money****vörumynt****commodity price****hrávöruverð****commodity space****vörurúm****commodity stock****vörubirgðir, vörumagn****common no.***common property***almenningur****Common Agricultural Policy***CAP***landbúnaðarstefna Evrópusambandsins****common cost****sameiginlegur kostnaður****common good****samgæði****common knowledge (í leikjafræði)****almenn vitneskja****common property***common***almenningur****common share am.***equity share (br.), ordinary share (br.)***almennt hlutabréf, venjulegt hlutabréf****common stock¹ am.***ordinary shares (br.)***almenn hlutabréf****common stock² am.***equity capital (br.)***almennt hlutafé****common truism (í leikjafræði)***truism***alkunn víska, almenn sannindi****communal property****sameign tiltekins hóps, samfélagseign****communism no.****kommúnismi, sameignarskipan**

community preference samfélagsval	compensated demand bætt eftirspurn, uppbætt eftirspurn
commuting cost Kostnaður við ferðir til og frá vinnu.	compensated demand function <i>Hicksian demand function</i>
compactness <i>no.</i> (í leikjafræði)	bætt eftirspurnarfall, uppbætt eftirspurnarfall
þéttleiki	
Companies Act <i>br.</i>	compensating balance mótvirðisfé, mótvæg innstæða
hlutafélagalög	compensating differential Launamunur vegna mismunandi áhættu eða óþæginda í starfi.
company <i>no.</i>	compensation ¹ <i>no.</i> bætur ² , skaðabætur
félag ¹ , fyrirtæki	compensation ² <i>no.</i> <i>remuneration</i>
company culture <i>br.</i>	laun ¹ , þóknun
<i>corporate culture</i>	compensation ³ <i>no.</i> þóknun
fyrirtækismenning	compensation of employees (í þjóðhagsreikningum)
company microenvironment	laun og launatengd gjöld
innra umhverfi fyrirtækis	competence <i>no.</i> <i>qualifications</i>
company potential	hæfni
<i>sales potential</i>	competition <i>no.</i> samkeppni
markaðsmöguleikar fyrirtækis	Competition Act → <i>Office of Fair Trading</i>
company-specific risk	samkeppnislög
<i>diversifiable risk, unsystematic risk</i>	Competition Appeals Committee Áfrýjunarnefnd samkeppnismála
Áhætta sem hægt er að eyða með fjölþættingu.	competition law samkeppnislöggjöf
fyrirtækisáhætta, ókerfisbundin áhætta	competitive advantage samkeppnisstyrkur, samkeppnisyfirburðir
comparable <i>lo.</i>	competitive bid <i>bid</i> ² Tilboð í vöru eða verk sem boðið hefur verið út.
sambærilegur	tilboð ¹
comparative advantage (í milliríkjavíðskiptum)	competitive equilibrium samkeppnisjafnvægi
hlutfallslegir yfirburðir, hlutfallsyfirburðir	competitive imports samkeppnisinnflutningur
comparative dynamics	
kvik jafnvægisgreining, tímatengd jafnvægisgreining	
comparative figure	
samanburðartala (í ársreikningi)	
comparative statics (í eindahagfræði)	
jafnvægisgreining ²	
comparative study	
samanburðarkönnun	
compare <i>so.</i>	
bera saman	
comparison <i>no.</i>	
samanburður	
comparison advertisement	
samanburðarauglýsing	

competitive market**samkeppnismarkaður****competitiveness** *no.***samkeppnishæfi, samkeppnishæfni****competitive position****samkeppnisstaða****competitive strategy****samkeppnisstefna****competitive tender***call for bids, call for tenders, invitation to tender, tender²***útböð****competitor** *no.**rival***keppinautur****complaints procedure** (í vinnumarkaðs-
hagfræði)*grievance procedure***meðferð kvörtunarmála****complementary commodities***complementary goods, complementary products, complements***stoðvörur, stuðningsvörur****complementary goods***complementary commodities, complementary products, complements***stoðvörur, stuðningsvörur****complementary imports***Innflutningur sem keppir ekki við innlenda framleiðslu.***complementary period****framlenging fjárlagaárs****complementary products***complementary commodities, complementary goods, complements***stoðvörur, stuðningsvörur****complements** *no. ft.**complementary commodities, complementary goods, complementary products***stoðvörur, stuðningsvörur****completed contract method** (í kostnað-
arbókhaldi)**verklókaaðferð****complex number***imaginary number***tvinntala****compliance cost****hlýðnikostnaður****compliance test****aðgerðakönnun****component** *no.* (í framleiðslufræði)*Stakur hlutur sem myndar nauðsynlegan hluta heildar eða samstæðu.***íhlutur****composition** *no.* (with creditors)*Samningur milli skuldara og meirihluta lánardrottna hans um greiðslu skulda eða eftirgjöf af skuldum.***nauðasamningur****compound interest****samsettir vextir, vaxtavextir****compromise** *no.***málamiðlun¹****compromise style****málamiðlunarstíll****comptroller** *no.**controller***fjármálastjóri****compulsory insurance****skyldutrygging****computation** *no.**calculation***reikningur³, útreikningur****compute** *so.**calculate***reikna, reikna út****computer** *no.***tölva****computer-aided design** (í framleiðslu-
fræði)*CAD***tölvustudd hönnun****computer-aided process planning***CAPP***tölvustudd ferlisstjórnun****computer-assisted instruction***CAI***tölvustudd þjálfun**

- computer-controlled** *lo.*
CNC, computer-numerically controlled
tölvustýrður
- computer-integrated manufacturing**
CIM
tölvustýrð framleiðsla
- computerized system**
tölvuvætt kerfi
- computer-numerically controlled**
CNC, computer-controlled
tölvustýrður
- concave** *lo.* (í stærðfræði)
hvelfdur
- concave function** (í stærðfræði)
hvelft fall
- concentrated marketing**
sambjöppuð markaðssetning
- concentration ratio**
Hluttur nokkurra stærstu fyrirtækja í tiltekinni atvinnugrein.
þjöppunarhlutfall, þjöppunarstig
- concentric diversification**
framleiðslutengd fjölþætting
- concept development**
þróun hugmynda
- concept testing**
prófun hugmynda
- concern** *no.*
→ *going concern*
fyrirtæki
- concertina effect**
Ricardo effect
Kenning Ricardos um áhrif verðbólgu á hlutfall vinnuafis og fjármuna.
Ricardo-áhrif
- concomitant variable**
covariate, explanatory variable, independent variable, predictor variable, regressor
Breyta sem notuð er í tölfraðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.
forsagnarbreyta, frumbreyta, hjá-breyta, óháð breyta, skýribreyta
- concurrent authority**
fjölþætt forráð
- condition** *no.*
skilyrði¹
- conditional** *lo.*
skilyrtur
- conditional grant**
categorical grant
skilyrtur styrkur
- condition of certainty**
vissuskilyrði
- condition of uncertainty**
óvissuskilyrði
- conference** *no.*
ráðstefna
- confidence interval** (í tölfraði)
öryggisbil
- confidence limits** (í tölfraði)
vikmörk, öryggismörk
- confidential** *lo.*
leyndar-, trúnaðar-
- confidentiality** *no.*
leynd, trúnaður
- confirmation** *no.*
ratification
staðfesting
- confiscation** *no.*
seizure
eignaupptaka
- conflict** *no.*
ágreiningur, deila, togstreita
- congeneric merger**
samruni líkra fyrirtækja
- congestion** *no.*
troðningur, þröng, öng
- conglomerate** *no.*
fjölgreinafyrirtæki, fyrirtækjasamsteypa, sambreyskingur
- conglomerate merger**
samruni ólíkra fyrirtækja
- conjectural variation**
Viðbrögð við áætluðum ákvörðunum keppinauta.
- conjecture** *no.*
ágiskun, getgáta, tilgáta¹

consensus *no.*

Sameiginlegt álit flestra eða allra sem hlut eiga að máli.

samstaða

consensus management

samstöðustjórnun

consent *no.*

samþykki

conservation *no.*

protection

vernd

consignee¹ *no.* (í reikningshaldi)

umboðsmaður²

consignee² *no.*

vörumóttakandi

consigner *no.*

*consignor*²

vörusendandi

consignment¹ *no.*

umboðsviðskipti

consignment² *no.*

vörusending

consignment inventory

umboðsvörur

consignor¹ *no.* (í reikningshaldi)

umbjóðandi

consignor² *no.*

consigner

vörusendandi

consistency *no.*

samkvæmni

consistency principle

samkvæmnisregla

consistent estimator

samkvæmur metill

consol *no., br.*

consolidated annuity (br.)

Bresk ríkisskuldabréf sem hafa engan ákveðinn lokagjalddaga.

eilífðarbréf¹, **ævarandi skuldabréf**¹

consolidate *so.*

amalgamate, merge

sameina

consolidated annual accounts *br.*

consolidated financial statements (am.)

samstæðureikningsskil

consolidated annuity *br.*

**consol (br.)*

eilífðarbréf¹, **ævarandi skuldabréf**¹

consolidated financial statements *am.*

consolidated annual accounts (br.)

samstæðureikningsskil

consolidation¹ *so.* (í þjóðhagsreikningum)

nettófærsla milliviðskipta

consolidation² *no.*

amalgamation, merger

Merger er haft um það þegar eitt fyrirtæki eignast annað fyrirtæki að fullu og sameinar það rekstri sínum með samþykki hluthafa. *Consolidation* er haft um sameiningu tveggja eða fleiri fyrirtækja í nýtt fyrirtæki. *Amalgamation* er einnig haft um sameiningu sveitarfélaga.

→ *friendly takeover, takeover*

sameining, samruni

consortium loan

syndicated loan

Lán sem tveir bankar eða fleiri veita saman einum lántakanda.

fjölbankalán

conspicuous consumption

flíkunarneysla, sýnineysla

constant cost

jafnkostnaður

constant-cost industry

jafnkostnaðargrein

constant dollar accounting *am.*

general price level accounting, purchasing power accounting (br.)

staðverðsreikningsskil

constant elasticity of substitution

CES

jafnnæmi, jafnteygni

constant elasticity of substitution function

CES function

jafnnæmisfall, jafnteygnifall

constant prices→ *at constant prices***fast verðlag, fastaverð, ?staðvirði****constant sum game** (í leikjafræði)

Leikur þar sem heildaruppskera þátttakenda er fasti.

fastasummuleikur**constitutional economics****hagfræði stjórnmalanna, stjórnmalahagfræði¹****constrained maximization** (í stærðfræði)**skilyrt hámarksun, skorðuð hámarksun****constraint** *no.* (í stærðfræði)**skilyrði², skorða, takmarksun¹****construction cost index***building cost index***byggingarvísitala, vísitala byggingarkostnaðar****consultative** *lo.**advisory, consulting, consultive***ráðgefandi, ráðgjafar-****consulting** *lo.*, *alltaf hliðstætt**advisory, consultative, consultive***ráðgefandi, ráðgjafar-****consulting firm***consulting service***ráðgjafarþjónusta****consulting service***consulting firm***ráðgjafarþjónusta****consultive** *lo.**advisory, consultative, consulting***ráðgefandi, ráðgjafar-****consume** *so.***neyta****consumer** *no.***neytandi****consumer behavior****neytendahæðun, neytendahættir****consumer choice****neysluval****consumer confidence****neytendatraust****consumer credit**

Greiðslufrestur á vöruúttekt í verslunum í forni mánaðarreikninga og afborgunarreikninga.

neyslulán, ?neytendalán**consumer durable***durable goods, durables, household durables***varanleg neysluvara, varanleg neytendavara****consumer expenditure***consumer spending, consumption expenditure***neysluútgjöld****consumer goods***consumption goods***neysluvara, neytendavara****consumer habits***consumption habits***neysluhættir, neysluvenjur****consumerism¹** *no.***neytendahyggi****consumerism²** *no.***neytendavernd****consumer market****neytendamarkaður****consumer nondurables***nondurable goods, nondurables***óvaranleg vara, skammlíf neysluvara****consumer price index***CPI***neysliverðsvísitala, vísitala neysliverðs****consumer's choice****neytandaval****consumer semi-durables***semi-durable goods***hálfvaranleg neysluvara****consumer sovereignty****neytendavald****consumer spending***consumer expenditure, consumption expenditure***neysluútgjöld**

- consumer's price**
verð til neytanda
- consumer surplus**
neytendaábati
- consumption** *no.*
neysla
- consumption effect**
neysluáhrif
- consumption expenditure**
consumer expenditure, consumer spending
neysluútgjöld
- consumption function**
neyslufall
- consumption goods**
consumer goods
neysluvara, neytendavara
- consumption habits**
consumer habits
neysluhættir, neysluvenjur
- consumption of capital** (í þjóðhagsreikningum)
capital consumption, capital consumption allowance, CCA
afskriftir, fjármunanotkun
- consumption pattern**
neyslumynstur
- consumption-possibility frontier**
neyslukostaferill, neyslumörk
- consumption tax**
neysluskattur
- contango** *no.* (í fjármálafræði)
Sú staða þegar framvirkt verð á einhverju er hærra en stundarverðið.
→ *backwardation*
- contest** *no.*
keppni
- contestable market**
Markaður þar sem samkeppni er yfirvofandi sökum þess hve auðvelt er að komast inn á hann eða draga sig í hlé.
opinn markaður
- contingency model of leadership**
Líkan af aðstöðubundinni forystu.
- contingency theory**
kenningin um aðstæðnasýn
- contingent fee**
skilyrt þóknun
- contingent liability**
ábyrgðarskuldbinding
- continuity** *no.*
samfelldni
- continuity assumption** (í reikningshaldi)
forsendan um rekstrarhæfi
- continuous** *lo.*
samfelldur
- continuous compounding**
samfelldur vaxtareikningur
- continuous discounting**
samfelld afvöxtun
- continuous-flow process**
Framleiðsluferli með samfellt flæði.
samfellt framleiðsluferli
- continuous review**
on-going review
samfelld skoðun, stöðug skoðun
- continuous variable**
samfelld breyta
- contract**¹ *no.*
agreement
samkomulag, samningur
- contract**² *so.* (um viðskipti, umsvif o.þ.h.)
draga(st) saman
- contract**³ *so.* (um verktöku)
gera samning
- contract curve**
samningsferill, samningslína
- contractionary phase** (í þjóðhagfræði)
samdráttarskeið
- contractor**¹ *no.*
samningsaðili
- contractor**² *no.*
verktaki
- contributed capital**
stofnfé
- contributed stock**
Hlutfjárloforð, jafnt greidd og ógreidd.

selt hlutafé		convertibility <i>no.</i>
contribution¹ <i>no.</i>		skiptanleiki
framlag, skerfur		convertibility clause
contribution² <i>no.</i>		skiptanleikaákvæði
skipting eigna (í þrotabúi)		convertible bond
contribution margin		breytanlegt skuldabréf, skiptanlegt skuldabréf
framlegð		convertible paper
contribution ratio		breytanlegt viðskiptabréf
framlegðarstig		convex <i>lo.</i> (í stærðfræði)
control¹ <i>no.</i>		kúptur
stýring		convex combination (í stærðfræði)
control² <i>no.</i>		kúpt flétta, kúpt samantekt
yfirráð¹		convex function (í stærðfræði)
control³ <i>so.</i>		kúpt fall
ráða yfir		convexity <i>no.</i> (í verðbréfavíðskiptum)
control⁴ <i>so.</i>		kúpni
stjórn, stýra		convey <i>so.</i>
control account		<i>transfer</i> ³
Reikningur í fjárhagsbókhalda sem sundurlíðaður er í undirbókhalda.		afsala
safreikningur		conveyance¹ <i>no.</i>
control chart		<i>transfer</i> ¹
stýririt		afsal
controllable cost		conveyance² <i>no.</i>
viðráðanlegur kostnaður		<i>deed of conveyance, title deed</i>
controller <i>no.</i>		afsalsbréf
<i>comptroller</i>		conveyance³ <i>no.</i>
fjármálastjóri		<i>transportation</i>
controlling <i>no.</i>		flutningur
eftirlitsstarfsemi		conveyance kanban (í framleiðslufræði)
control unit		<i>C-kanban</i>
stjórnunareining, stýrieining		flutningskort
convenience goods <i>am.</i>		cooperative <i>no.</i>
hversdagsvara		samvinnufélag
convention <i>no.</i>		cooperative fund
<i>covenant</i>		samvinnusjóður
samningur, sáttmáli		cooperative game theory
convergence <i>no.</i>		samvinnuleikjafræði
samleitni		coordinated control
conversion cost		samhæfð stýring
Laun og óbeinn framleiðslukostnaður.		coordination <i>no.</i>
vinnslukostnaður		samhæfing, samræming
conversion rate		core <i>no.</i>
umreikningsgengi		kjarni

core benefit (í markaðsfræði)

lykilhagur

core competence

lykilgeta

core product

lykilvara

corner equilibrium

hornajafnvægi

corner point

hornpunktur

corner solution

hornalausn

corporate culture

company culture (br.)

fyrirtækismenning

corporate finance

fjármál fyrirtækja

corporate image

ímynd fyrirtækis

corporate mission

hlutverk fyrirtækis

corporate risk

total risk

heildaráhætta

corporate savings

sparnaður fyrirtækja

corporate securities

Verðbréf gefin út af fyrirtæki.

fyrirtækisverðbréf

corporate strategy

meginstefna fyrirtækis

corporation¹ no., am.

limited company (br.)

Lög um hlutafélög á Íslandi, í Bretlandi og Bandaríkjunum eru ekki sambærileg.

→ Inc., Ltd., PLC¹, private limited company, public limited company

hlutafélag

corporation² no.

legal entity, legal person

→ natural person

lögaðili, lögpersóna

corporation³ no., br.

public corporation² (br.)

opinbert fyrirtæki

corrective tax

leiðréttingarskattur

correlation no. (í tölfræði)

Samband milli tveggja eða fleiri hend-
inga.

fylgni

correlation coefficient

coefficient of correlation

fylgnistuðull

correlation matrix

fylgnifylki, fylgnistuðlafylki

corruption no.

spilling

cost no.

kostnaður

cost accounting

→ historical-cost accounting

kostnaðarbókhald, rekstrarbókhald¹

cost allocation

kostnaðarskipting, útteiling kostnað-
ar

cost behavior

kostnaðarfylgni

cost-benefit analysis

fórnar- og nytjagreining, kostnaðar-
og ábatagreining

cost center

kostnaðarstaður

cost elasticity

kostnaðarnæmi, kostnaðarteygni

cost function

objective function

kostnaðarfall, viðfangsfall

cost minimization

lágörkun kostnaðar

cost of capital (í fjármálafræði)

capital cost

fjármagnskostnaður²

cost of debt

lánsfjárlkostnaður

cost of equity

Kostnaður af notkun eigin fjár.

eiginfjárlkostnaður

cost of goods manufactured	<i>COMECON</i>
kostnaðarverð framleiddrar vöru	Efnahagsbandalag Sovétríkjanna fyrirverandi og fylgiríkja þeirra.
cost of goods sold	council housing <i>br.</i>
<i>cost of sales</i>	Húsnæði á vegum sveitarfélags sem jafnframt greiðir niður húsaleigu leigjenda.
kostnaðarverð seldrar vöru	→ <i>public housing</i>
cost of living	félagslegt leiguhúsnæði
framfærslukostnaður	council tax <i>br.</i>
cost-of-living adjustments	<i>property tax (am.), rates (br.), real estate tax</i>
<i>COLA</i>	fasteignaskattur
vísitölubætur	countercyclical <i>lo.</i>
cost-of-living index	sveiflujafnandi
framfærsluvísitala, vísitala framfærslukostnaðar	counterfactual <i>lo.</i>
cost of quality	staðlaus
gæðakostnaður	countermeasure <i>no.</i>
cost of sales	gagnaðgerð, mótvægisáðgerð
<i>cost of goods sold</i>	countervailing duty
kostnaðarverð seldrar vöru	→ <i>anti-dumping duty</i>
cost-plus contract	jöfnunartollur
Samningur miðaður við fasta álagningu.	country of destination
álagningarsamningur	ákvörðunarland
cost-plus price	country of origin
<i>markup price</i>	upprunaland
álagsverð	coupon ¹ <i>no.</i>
cost-plus pricing	afsláttarmiði
<i>full-cost pricing</i>	coupon ² <i>no.</i>
Ákvörðun verðs á vöru eða þjónustu á þann veg að fyrirtæki bætir álagningu ofan á meðaltal breytilegs kostnaðar til þess að hafa fyrir föstum kostnaði og sanngjörnum hagnaði.	arðmiði
álagsverðlagning	coupon ³ <i>no.</i>
cost principle	<i>coupon interest rate, nominal interest rate, nominal rate, stated rate</i>
kostnaðarverðsregla	ákvæðisvextir, nafnvextir
cost push	coupon ⁴ <i>no.</i>
kostnaðarþrýstingur	<i>ration coupon</i>
cost-push inflation	skömmtunarmiði
kostnaðarverðbólga	coupon interest rate
council <i>no., br., oft með ákv. greini</i>	<i>coupon</i> ³ , <i>nominal interest rate, nominal rate, stated rate</i>
<i>local authority (br.), local government</i> ²	ákvæðisvextir, nafnvextir
<i>(am.), municipality</i> ²	coupon swap (í fjármálafræði)
sveitarstjórn	Vaxtaskipti þar sem skipst er á föstum og breytilegum vöxtum.
Council for Mutual Economic Assistance	→ <i>basis swap</i>

Cournot duopoly game**Cournot-tvikeppnisleikur****Cournot-Nash equilibrium**

Í slíku jafnvægi framleiðir fyrirtæki það magn af framleiðsluvörum sem hámarkar hagnað með hliðsjón af framleiðslumagni keppinautanna. Fyrirtækin gera ekki ráð fyrir að ákvarðanir þeirra hafi áhrif á ákvarðanir annarra fyrirtækja.

Cournot-Nash jafnvægi**Cournot solution****Cournot-lausn****covariance no.**

Meðalgildi af margfeldi frávika tveggja hendinga frá meðalgildum sínum.

samdreifni**covariance matrix (í hagmælingum)**

variance-covariance matrix

samdreifnifylki**covariate no.**

concomitant variable, explanatory variable, independent variable, predictor variable, regressor

Breyta sem notuð er í tölfræðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.

forsagnarbreyta, frumbreyta, hjábreyta, óháð breyta, skýribreyta**covenant no.**

convention

samningur, sáttmáli**coverage ratio (í þjóðhagsreikningum)**

debt service coverage ratio

Samtala vaxtagjalda og afborgana í hlutfalli við útflutningstekjur.

skuldgreiðsluhlutfall**covered call option**

covered option

varin vilnun, varinn seldur kaupréttur**covered interest arbitrage****varin vaxtahögnun****covered interest differential**

Vaxtamunur að teknu tilliti til gengis-

áhættu.

varinn vaxtamunur**covered interest parity****varið vaxtajafngildi****covered option**

covered call option

varin vilnun, varinn seldur kaupréttur**covered yield**

Ávöxtun að teknu tilliti til gengisáhættu.

varin ávöxtun**CP skst.**

commercial paper

Oftast skammtímabréf eða víxlar.

→ *financial instrument, negotiable instrument*

viðskiptabréf**CPA skst., am.**

CA (br.), certified public accountant (am.), chartered accountant (br.)

löggiltur endurskoðandi**CPI skst.**

consumer price index

neysliverðsvisitala, vísitala neysliverðs**CPM skst.**

critical path method

Aðferð við gerð verkáætlunar.

aðferð bundinnar leiðar, CPM-aðferð**CPM diagram****CPM-verkrit****CPUE skst.**

catch per unit of effort

affli á sóknareiningu**craft union**

Hagsmunafélag þeirra sem vinna í sömu iðngrein.

iðnaðarmannafélag, stéttarfélag iðnaðarmanna**Cramer-Rao bound (í hagmælingum)****neðri mörk Cramer-Rao****crash cost****flýttikostnaður**

crash time (í framleiðslufræði, um verkþátt)	credit market
flýtitími	lánamarkaður
crawling peg	credit note
<i>sliding parity</i>	inneignarkvittun, kreditnóta
skriðgengi	creditor no.
credit¹ no.	lánardrottinn, lánveitandi¹
<i>trade credit</i>	creditors no. ft. (í reikningshaldi)
gjaldfrestur¹ (um lán), greiðslufrestur¹	<i>accounts payable (am.), payables</i>
credit² no.	viðskiptaskuldir
inneign (á bankareikningi)	credit policy
credit³ no.	lánastefna
<i>loan</i>	credit rating
lán, útlán	<i>credit scoring, rating¹</i>
credit⁴ no.	greiðslumat, lánshæfiseinkunn, lánshæfismat
<i>creditworthiness</i>	credit rating agency
lánshæfi, lánstraust	Fyrirtæki sem metur lánshæfi.
credit⁵ no. (í reikningshaldi)	matsfyrirtæki
<i>credit side</i>	credit rationing
tekju- eða skuldahlið	lánsfjárskömmun
credit allocation	credit risk
lánsfjárdreifing, útlánaskipting	lánsáhætta, útlánaáhætta
credit budget	credit sale
lánsfjáráætlun	sala gegn gjaldfresti
credit card	credit scoring
kreditkort, lánskort	<i>credit rating, rating¹</i>
credit crunch	greiðslumat, lánshæfiseinkunn, lánshæfismat
lánsfjárekreppa	credit scoring system
credit demand	<i>kerfi til að meta lánshæfi</i>
lánaeftirspurn, útlánaeftirspurn	credit shortage
credit expansion	lánsfjárþurrð
útlánaþensla	credit side (í reikningshaldi)
credit index	<i>credit⁵</i>
<i>credit terms index</i>	tekju- eða skuldahlið
lánskjaravísitala	credit standards
credit instrument	Kröfur um fjárhagslegan styrk lántakanda.
lánskjal	credit terms
credit line	lánskjör, lánskilmálar
<i>line of credit</i>	credit terms index
Umsaminn aðgangur að lánsfé.	<i>credit index</i>
→ <i>revolving line of credit</i>	lánskjaravísitala
lánsheimild¹, reikningslán	credit tranche
credit management	lánaflokkur
útlánastýring	

creditworthiness *no.*

*credit*⁴

lánshæfi, lánstraust

critical path

→ *critical path method*

bundin leið

critical path method

CPM

Aðferð við gerð verkáætlunar.

aðferð bundinnar leiðar, CPM-aðferð

critical value

höfnunargildi

cross data

cross-section data

þverskurðargögn, þversniðsgögn

cross default

Ákvæði í lánsamningi sem felur í sér að lán gjaldfellur ef til greiðsluvanefnda kemur á öðru láni lántakanda eða láni sem hann ábyrgist. Yfirleitt er kveðið á um lágmarksfjárhæð þannig að lán-ið gjaldfellur því aðeins að vanefndirnar fari fram úr þeirri fjárhæð.

afléiddar vanefndir

cross-elasticity *no.*

víxlæmi, víxlteygni

cross-hauling *no.*

svæðaskörun

cross-licensing *no.*

Gagnkvæm sala eða nýting einkaleyfa.

leyfavíxl, leyfavíxlun

cross-section analysis

þverskurðargreining, þversniðs-greining

cross-section data

cross data

þverskurðargögn, þversniðsgögn

cross spectrum (í stærðfræði)

krossróf

crowding-out effect

ruðningsáhrif

CRP *skst.*

capacity planning, capacity requirements planning

áætlun um afkastapörf

cubic *no.*

cubic equation

þriðja stigs jafna

cubic equation

cubic

þriðja stigs jafna

cumulative dividend

samsafnaður arður

currency *no.*

gjaldeyrir, gjaldmiðill¹

currency area

gjaldmiðilssvæði, myntsvæði

currency basket

Hlutfallsleg samsetning gjaldmiðla sem skráð gengi er miðað við.

gjaldmiðlavog

currency block

currency union

myntbandalag

currency board

myntráð

currency deposit

gjalddeyrisinnlán

currency mix

myntblanda

currency option

gjalddeyrisréttur, gjalddeyrisvillun

currency swap

gjaldmiðlaskipti

currency union

currency block

myntbandalag

currency unit

mynteining

current account¹ *br.*

checking account (am.)

ávísanareikningur, tékkareikningur

current account² (í þjóðhagsreikningum)

viðskiptareikningur

current-account balance (í þjóðhagsreikningum)

balance on current account¹

rekstrarjöfnuður

current-account deficit (í þjóðhags-
reikningum)

deficit on current account

viðskiptahalli

current-account surplus (í þjóðhags-
reikningum)

viðskiptaafgangur

current assets

→ *working capital*

veltufjármunir

current audit file

c.a.f.

ársmappa, vinnumappa

current consumption

samtímaneysla

current-cost accounting

current-value accounting

gangverðsreikningsskil¹

current expenditure (í fjármálum hins
opinbera)

Rekstrarútgjöld hins opinbera.

→ *capital expenditure*

rekstrarútgjöld

current income

samtímatekjur

current liabilities (í reikningshaldi)

skammtímaskuldir

current prices

gangverð, verðlag hvers tíma

current ratio

working capital ratio

veltufjárhlutfall

current revenue (í fjármálum hins opin-
bera)

Skatttekjur og aðrar rekstrartekjur hins
opinbera.

rekstrartekjur¹

current tax

Skattur lagður reglulega á tekjur, eignir
og veltu.

current transfer (í fjármálum hins opin-
bera)

→ *capital transfer, income transfer,
transfer payment*

rekstrartilfærsla

current use

samtímanot

current-value accounting

current-cost accounting

gangverðsreikningsskil¹

current yield

Greiddir ársvextir af verðbréfi.

ávöxtun um þessar mundir, nýjasta

arðgjöf

curve *no.* (í stærðfræði)

boglína

custodial agreement

vörslusamningur

customer *no.*

viðskiptamaður, viðskiptavinur²

customer departmentation

viðskiptavinaskipulag

customs declaration

bill of entry

tollskýrsla

customs duty

duty¹

aðflutningsgjald, tollur

customs union

markaðsbandalag, tollabandalag

cut¹ *no.*

cutback

niðurskurður

cut² *so.*

skera niður

cutback *no.*

cut¹

niðurskurður

cycle¹ *no.*

skeið

cycle² *no.*

→ *business cycle*

sveifla

cycle inventory

cycle stock

sveiflubirgðir

cycle stock

cycle inventory

sveiflubirgðir

cycle time

hringrásartími

cyclical budget deficit

árferðishalli

cyclical unemployment

→ *seasonal unemployment***árferðisatvinnuleysi, hagsveiflubund-
ið atvinnuleysi**

D

damaged and deteriorated goods

skemmdar vörur

damage function

tjónsfalldata *no.*→ *information***gögn**database *no.***gagnagrunnur, gagnasafn**

data collection

gagnasöfnun, gagnaöflun

data processing

gagnavinnsla, úrvinnsla gagna

days of grace

grace, grace period

Leyfilegur frestur til að standa skil á greiðslu skuldar eftir að hún er fallin í gjalddaga.

gjaldfrestur², greiðslufrestur²

dead item

*inactive item, obsolete good, obsolete item***úrelt vara**

deadweight loss

allratapdeal *so.***höndla, miðla, versla**dealer *no.*→ *broker***höndlari, miðlari², sali**

dear money

tight money, tight-money policy→ *easy-money policy***aðhaldsstefna í peningamálum**dearth *no.**scarcity, shortage***ekla, hörgull, skortur, þurrð**

death rate

*mortality rate***dánartíðni**debasing *no.***gildislækkun, verðryrnun**debenture *no.*

Skuldabréf fyrirtækis, gefið út til langs tíma ýmist með veði í eignum fyrirtækisins eða óveðtryggt.

skuldabréf¹

debit card

*cash card***bankakort, debetkort, greiðslukort**debt *no.***skuld**

debt burden

skuldabyrði

debt collection

innheimta skulda

debt financing

lánsfjármögnun

debt instrument

skuldaskjal¹, skuldaviðurkenning¹debtor *no.***skuldari**debtors *no. ft.* (í reikningshaldi)*accounts receivable (am.), receivables (am.)***útistandandi skuldir, viðskiptakröf-
ur**

debt ratio**skuldahlutfall****debt restructuring***rescheduling of debt***skuldbreyting****debt service**

Afborganir og vextir af láni.

greiðslubyrði, greiðslur af láni**debt service coverage ratio** (í þjóðhagsreikningum)*coverage ratio*

Samtala vaxtagjalda og afborgana í hlutfalli við útflutningstekjur.

skuldgreiðsluhlutfall**decentralization** *no.*

Fráhrarf frá miðstýringu.

valddreifing**decentralized management****valddreifð stjórnun****decide** *so.**determine***ákveða²****decider** *no.***ákvarðandi****decile** *no.***tíundarmark****decision lag** (í þjóðhagfræði)→ *action lag, recognition lag***ákvörðunartöf****decision-making** *no.***ákvarðanataka, ákvörðunartaka****decision science****ákvörðunarfræði****decision support system***DSS*

Stoðkerfi fyrir ákvarðanatöku.

ákvarðanakerfi**decision tree****ákvörðunarhrísla, ákvörðunartré****decline stage****hnignunarstig, hrönnunarstig****decreasing-cost industry**

Atvinnugrein sem býr við lækkandi framleiðslukostnað.

→ *increasing-cost industry***decreasing returns***diminishing returns*→ *law of diminishing returns***minnkandi afrakstur****deductible** *lo.***frádráttarbær, frádráttarhæfur****deduction¹** *no.***afleiðsla, ályktun****deduction²** *no.***frádráttur²****deed of conveyance***conveyance², title deed***afsalsbréf****default** *no.***greiðslufall, vanefnd, vanskil****default risk****vanskilaáhætta****default risk premium****vanefndaálag, vanskilaálag****defense expenditure****útgjöld til varnarmála****defensive merger****sameining til varnar, varnarsameining****deferred charges** (í reikningshaldi)**langtímakostnaður****deferred expense** (í reikningshaldi)**fyrirframgreiddur kostnaður****deferred income** (í reikningshaldi)

Tekjur sem eru skuldfærðar á yfirstandandi reikningstímabili en tekjufærðar síðar.

fyrirframinnheimtar tekjur**deferred income tax liability** (í reikningshaldi)**tekjuskattsskuldbinding****deferred tax****frestaður skattur****deficit¹** *no.***hali¹****deficit²** *no.* (í reikningshaldi)**ójafnað tap****deficit on current account** (í þjóðhagsreikningum)*current-account deficit*

viðskiptahalli	demand deposit
definitional equation	veitiinnlán
skilgreiningarjafna	demand disturbance
deflate <i>so.</i>	eftirspurnartruflun
raunvirða, ?staðvirða	demand fluctuations
deflated <i>lo.</i>	eftirspurnarsveiflur
raunvirtur, ?staðvirtur	demand function
deflation <i>no.</i>	eftirspurnarfall
Lækkun verðlags, þ.e. þegar verðbólga er neikvæð.	demand management
verðhjöðnun	eftirspurnarstjórn
deflationary gap	demand pressure
→ <i>inflationary gap</i>	eftirspurnarþensla
slakabil, verðhjöðnunarbil	demand-pull inflation
deflator <i>no.</i>	eftirspurnarverðbólga
Verðvísitala notuð til að reikna raunvirði.	demand schedule
raunvirðir, ?staðvirðir	eftirspurnarlínurit, eftirspurnartafla
degree of explanation	demand shock
skýringarmáttur	eftirspurnarhnykkur, eftirspurnar-rykkur
degrees of freedom (í tölfræði)	demand side
frítölur	eftirspurnarhlíð
delegation <i>no.</i> (í stjórnunarfræði)	demand-side policies
valdframsal	Efnahagsstefna eða -aðgerð sem beinist að eftirspurnarhlíð markaðar.
delivered price	→ <i>supply-side policies</i>
Verð með flutningskostnaði.	eftirspurnarhagstjórn
afhendingarverð	democracy <i>no.</i>
delivery <i>no.</i>	lýðræði
afhending	democratic leadership
Delphi method	lýðræðisleg forysta
Delfí-aðferð	demography <i>no.</i>
demand ¹ <i>no.</i>	lýðfræði
eftirspurn	density function
demand ² <i>so.</i>	þéttifall, þéttleikafall
krefjast ²	department <i>no.</i>
demand ³ <i>so.</i>	deild
sækjast eftir	departmentation <i>no.</i>
demand curve	Skipulag aðaldeilda fyrirtækis.
eftirspurnarferill	deildaskipting
demand deficiency	dependent demand
ónóg eftirspurn	háð eftirspurn
demand-deficient unemployment	dependent variable
Atvinnuleysi vegna ónógrar eftirspurnar.	háð breyta
samdráttaratvinnuleysi	depletion ¹ <i>no.</i> (í reikningshaldi, um náttúruauðlindir)

→ *depreciation*¹
afskrift, fyrning
depletion² *no.* (um náttúruauðlindir)
eyðing, tæming
depletion³ *no.* (um náttúruauðlindir)
rýrnun¹, skerðing
deposit¹ *no.*
geymslufé
deposit² *no.*
innborgun², innlegg
deposit³ *no.*
bank balance
innlán, innlánsfé, innstæða
deposit⁴ *so.*
leggja inn
deposit in transit
óframkomið innlegg (í banka)
depository designated
vörsluhafi
deposit-refund system
skilagjaldskerfi
deposit slip
innborgunarseðill
depreciable basis
depreciation base
afskriftarstofn, fyrningarstofn
depreciable life
afskriftartími, fyrningartími
depreciate *so.* (í reikningshaldi)
afskrifa¹, fyrna
depreciation¹ *no.* (í reikningshaldi, um áþreifanlegar eignir)
→ *depletion*¹
afskrift, fyrning
depreciation² *no.*
Lækkun á gengi verðbréfa eða gengi gjaldmiðils.
gengislækkun¹, gengissig
depreciation³ *no.*
virðisrýrnun
depreciation account
afskriftarreikningur
depreciation base
depreciable basis
afskriftarstofn, fyrningarstofn

depreciation coefficient
afskriftarstuðull, fyrningarstuðull
depreciation method
afskriftaraðferð, fyrningaraðferð
depression *no.*
slump
kreppa
deregulate *so.*
aflétta höftum, aflétta hömlum
deregulation *no.*
Afnám reglna sem hefta viðskipti til að öfl markaðarins starfi óhindrað.
derivative *no.* (í stærðfræði og verðbréfa-
viðskiptum)
afléiða
derived demand
afléidd eftirspurn
design¹ *no.*
hönnun
design² *so.*
hanna
design standard
framleiðslustaðall
desired investment
áformuð fjárfesting
desired saving
áformaður sparnaður
deterioration *no.* (um birgðir)
rýrnun²
determinant *no.* (í stærðfræði)
ákveða¹
determine *so.*
decide
ákveða²
deterministic *lo.*
löggengur
deterministic model
forákvarðað líkan, fullvissulíkan,
löggengt líkan
devaluation *no.*
Lækkun á gengi gjaldmiðils með ákvörðun stjórnvalda.
gengisfelling, gengislækkun²
developing country
þróunarland

development *no.*

uppbygging, þróun¹

development aid

þróunaraðstoð

development economics

þróunarhagfræði

deviation *no.*

frávik¹

diagnostic checking

gallaleit, misfelluleit

diagonal matrix

hornalínufylki

dichotomous variable

tvíflokkunarbreyta, valbreyta

dichotomy *no.*

tvígreining

difference equation

mismunajafna

differential equation

afléiðujafna, deildajafna, diffurjafna

differential rent

Renta sem skapast vegna mismunandi landgæða.

misgæðarenta

differentiated marketing

sértæk markaðssetning

differentiated products

aðgreindar vörur

differentiation¹ *no.*

aðgreining

differentiation² *no.* (í stærðfræði)

deildun, diffrun

diminishing returns

decreasing returns

→ *law of diminishing returns*

minnkandi afrakstur

direct cost

beinn kostnaður

direct costing

lágmarkskostnaðaraðferð

direct labor (í reikningshaldi)

Beinn launakostnaður.

bein laun

direct mail

markpóstur

direct numerical control (í framleiðslufræði)

DNC

bein tölvustýring

director¹ *no.*

president

→ *general manager*

forstjóri

director² *no.*

Sá sem stýrir stofnun eða ríkisfyrirtæki.

forstöðumaður

director³ *no.*

board director

Sá sem situr í stjórn fyrirtækis eða stofnunar.

stjórnarmaður

direct selling¹

door-to-door retailing

farandsala, heimilissala

direct selling²

Bein sala með pöntun gegnum síma, útlvarp, tölvu, sjónvarp o.s.frv.

fjarsala

direct tax

beinn skattur

dirty price (í verðbréfavíðskiptum)

Verð skuldabréfs með áfallnum vöxtum.

→ *clean price*

disability insurance

örorkutrygging

disagreement point (í leikjafræði)

missættisfylki, missættisniðurstaða

disbursement *no.* (í reikningshaldi)

útborgun

disbursement voucher

útborgunarfylgiskjal

disclaimer of opinion

áritun endurskoðanda án álits

discommodity *no.* (í hagfræði)

bad

Vara eða þjónusta sem fólk vill vera án vegna þess að minni neysla vörunnar eða þjónustunnar eykur nytjar.

ógæði

discontinued operations**aflögd starfsemi****discount**¹ *no.***afföll****discount**² *no.***afsláttur**²**discount**³ *so.***afvaxta****discount bond**

Skuldabréf sem selt er með afföllum.

affallabréf**discounted cash flow****núvirt greiðsluröð****discount factor****afvöxtunarpáttur****discounting**¹ *no.**present value computation***afvöxtun, núvirðing****discounting**² *no.***forvaxtareikningur****discount interest rate***discount rate***forvextir****discount rate***discount interest rate***forvextir****discount store****lágverðsverslun****discouraged-worker hypothesis**

Tilgáta um að atvinnuleysi dragi úr framboði vinnuafis.

→ *added-worker hypothesis***latningartilgáta****discrepancy** *no.***misræmi****discrete lag****strjál töf****discrete variable****strjál breyta****discretionary cost****valkvæður fastur kostnaður****discretionary policy**→ *automatic stabilizer***efnahagsaðgerðir****discriminant** *no.* (í stærðfræði)**aðgreinir****discriminant analysis****aðskilnaðargreining****discriminate** *so.***mismuna****discrimination** *no.***mismunun****discrimination coefficient****misréttisstuðull****discriminatory duty****mismununartollur****discriminatory pricing** (í markaðsfræði)

Mismunun í verðlagningu.

verðmismunun**diseconomies of scale**→ *economies of scale***magnbagi, óhagkvæmni af magni,****óhagkvæmni stærðar****diseconomy** *no.***óhagkvæmni¹, óhagræði****disembodied technical progress**

Tækniframfarir sem eru óháðar nýrri fjárfestingu eða öðrum hagrænum þáttum.

óháðar tækniframfarir, sjálfsprottnar tækniframfarir**disequilibrium** *no.***misvægi****disguised unemployment***hidden unemployment***dulið atvinnuleysi****disinflation** *no.***minnkun verðbólguhraða, verð-****bólguhjöðnun****disintermediation** *no.*

Það að sniðganga banka og aðra fjármíðlara.

hjámiðlun**disinvest** *so.*

Selja einstakar eignir fyrirtækis.

disinvestment *no.*

Það þegar fyrirtæki selur einstakar eignir.

eignalosun

disjoint *lo.* (í leikjafræði)

aðskilinn, sundurlægur

dismal science, the

Hagfræðin er stundum nefnd „hin döpru vísindi“.

dismiss *so.*

fire, sack

reka, segja upp¹

dismissal *no.*

firing, sacking, termination

→ *layoff*

brottrekstur, uppsögn¹

dispatching *no.*

sequencing

niðurröðun verka, verkröðun

display¹ *no.*

sýning

display² *so.*

sýna

disposable funds

ráðstöfunarfé

disposable income

ráðstöfunartekjur

dissaving *no.*

Það þegar gengið er á sparnað.

neikvæður sparnaður

distance function

fjarlægðarfall

distant-water fleet

úthafsfloti

distortion *no.*

aflögun, bjögun

distrain *so.*

taka lögtaki

distrain *no.*

distress

Aðfarargerð sem áður var beitt til að fá tryggingu fyrir greiðslu ógoldinna skatta og annarra opinberra gjalda.

→ *execution*

lögtak

distress *no.*

**distrain*

→ *execution*

lögtak

distributed lag (í tölfræði)

tafadreifing

distributed profits

dividend paid

útgreiddur arður

distribution *no.*

dreifing

distributional characteristic

dreifingareinkenni

distributional effect

Áhrif á dreifingu tekna og eigna.

dreifingaráhrif

distributional weight

dreifingarvægi

distribution channel

channel of distribution

dreifileið, dreifingarleið

distribution function (í tölfræði)

dreififall, dreifingarfall, líkindadreifingarfall

distribution of income¹

functional distribution of income, functional income distribution

Skipting tekna á framleiðsluþætti.

skipting þáttatekna, tekjuskipting

distribution of income² (í þjóðhagfræði)

tekjudreifing

distribution of wealth

wealth distribution

auðskipting

distribution requirements planning

DRP

áætlun um dreifingarþörf

distribution system

dreifikerfi, dreifingarkerfi

distribution theory¹ (í tölfræði)

líkindadreifingarfræði

distribution theory²

tekjudreifingarfræði

distributor *no.*

dreifingaraðili

disutility *no.*

ónýttjar

diversifiable risk

company-specific risk, unsystematic

risk

Áhætta sem hægt er að eyða með fjölþættingu.

fyrirtækisáhætta, ókerfisbundin áhætta

diversification *no.*

fjölþætting

diversify *so.*

Auka fjölbreytni.

fjölþætta

diversion theory

Kenning sem segir að við útreikning markaðshlutdeildar framleiðanda, sem selur á fjarlægum markaði, skuli miða við heildarsölu hans á vörunni en ekki eingöngu við sölu hans á þessum tiltekna markaði.

heildarsölukenning

divest *so.*

Selja hluta fyrirtækis eða starfsemi.

divestment *no.*

Sala á hluta fyrirtækis.

fjárlosun

dividend *no.* (um hlutafé)

arður¹

dividend paid

distributed profits

útgreiddur arður

dividend policy

arðgreiðslustefna

dividend yield

ávöxtun í formi arðs

divisibility *no.*

deilanleiki

division of labor

verkaskipting

DNC *skst.* (í framleiðslufræði)

direct numerical control

bein tölvustýring

doctrine of maximum satisfaction

harmony doctrine

Kenningin um að frjáls samkeppni leiði til jafnvægis sem skapi mesta ánægju.

hánægjukenning

dog *no.* (í markaðsfræði)

Vara sem hefur lága markaðshlutdeild á markaði sem vex hægt.

→ *cash cow, question mark, star*

grey

dollarization *no.*

Það að taka upp Bandaríkjadal sem viðskiptamynt.

dalavæðing, dollaravæðing

dollar overhang (í hagsögu)

Umframhlutur Bandaríkjadala í gjald-eyrisforða seðlabanka við endalok Bretton-Woods fastgengiskerfisins 1971.

dalagnótt

domestic *lo.*

innlendir

domestic absorption

innlend neysla og þáttanotkun

domestic bond

→ *foreign bond*

innlent skuldabréf

domestic distortion

innlend bjögun

domestic expenditure

landsútgjöld

domestic market

heimamarkaður, innlendir markaður

domestic product

landsframleiðsla

domestic saving

innlendir sparnaður

domicile *no.*

→ *residence*

lögheimili

dominated strategy (í leikjafræði)

víkjandi leikáætlun

dominating strategy

ríkjandi leikáætlun

domination *no.* (í leikjafræði)

drottun, yfirráð²

door-to-door retailing

direct selling¹

farandsala, heimilissala

double-counting game

tvítalningarleikur

double-entry bookkeeping

double-entry system

tvíhliða bókhald

double-entry system

double-entry bookkeeping

tvíhliða bókhald

double exponential smoothing

tvöföld veldisjöfnun

double taxation

tvísköttun

doubtful accounts receivable (í reikningshaldi)

vafasamar viðskiptakröfur

Dow Jones Index

hlutabréfavísitala Dow Jones

down payment

innborgun³

downward spiral

spunadýfa

draft¹ no.

uppkast

draft² no., am.

acceptance (br.), banker's acceptance¹

(am.), bill³, bill of exchange, note⁴

→ financial instrument

víxill

DRP skst.

distribution requirements planning

áætlun um dreifingarþörf

DSS skst.

decision support system

Stoðkerfi fyrir ákvarðanatöku.

ákvarðanakerfi

dual-card kanban system

tveggja korta kerfi

dual currency bond

Skuldabréf sem ber vexti í einum gjaldmiðli og endurgreiðist í öðrum.

tvígengisbréf

dual exchange market

tvískiptur gjaldeyrismarkaður

dual relation

andhverf vensl

dual solution

hliðstæðulausn, tvenndarlausn

due¹ lo.

gjaldfallinn, gjaldkræfur

due² lo.

payable

útistandandi

due date

maturity, maturity date¹

→ final due date

gjaldldagi

duel no. (í leikjafræði)

einvígi

dummy variable

bound variable

bundin breyta, leppbreyta, skipti-

breyta

dump so.

Selja vöru á lægra verði á erlendum markaði en heimamarkaði.

undirbjóða¹

dumping no.

undirboð (í milliríkjavíðskiptum)

duopoly no.

tvíkeppni, tvíokun

durable asset

varanleg eign

durable goods

consumer durable, durables, household

durables

varanleg neysluvara, varanleg neyt-

endavara

durables no. ft.

consumer durable, durable goods,

household durables

varanleg neysluvara, varanleg neyt-

endavara

duration no. (um skuldabréf)

binditími

Durbin-Watson test

sjálffylgnipróf Durbin-Watson

Dutch auction

niðurtalningaruppboð

duties no. ft.

álögur, opinber gjöld

duty¹ *no.*

customs duty

aðflutningsgjald, tollur

duty² *no.*

gjald² (til hins opinbera)

dynamic *lo.*

kvikur, tímatengdur

dynamic economics

*dynamics*¹

kvik hagfræði, tímatengd hagfræði

dynamic programming (í framleiðslu-
fræði)

kvik bestun

dynamics¹ *no. ft., með sögn í et.*

dynamic economics

kvik hagfræði, tímatengd hagfræði

dynamics² *no. ft.*

Kvikir eiginleikar haglíkans.

kvika

dynamic strategy

kvik leikáætlun

E

early adopters (í markaðsfræði)

early majority

Sá hópur neytenda sem kemur í kjölfar brautryðjenda í notkun nýrrar vöru á markaði.

→ *innovators, laggards, late majority*

nýjungagjarnir neytendur, nýjungamenn, snemmbúnir neytendur

early majority (í markaðsfræði)

**early adopters*

→ *innovators, laggards, late majority*

nýjungagjarnir neytendur, nýjungamenn, snemmbúnir neytendur

earmarked *lo.*

eyrnamerkur, markaður²

earned income

earnings, labor earnings

laun², **launatekjur, vinnulaun**

earned surplus *am.*

*retained earnings*²

→ *statement of retained earnings*

óráðstafað eigið fé

earnings¹ *no. ft.*

*gain, proceeds*¹, *profit*

ágóði, gróði, hagnaður

earnings² *no. ft.*

earned income, labor earnings

laun², **launatekjur, vinnulaun**

earnings³ *no. ft.* (í reikningshaldi)

net income

tekjuafgangur

earnings before interest and taxes

EBIT

hreinar rekstrartekjur, rekstrarafgangur¹, **rekstrarhagnaður**¹

earnings capacity

tekjuöflunargeta

earnings per share

EPS

hagnaður á hvern hlut

earnings test

tekjuþróf

easy money

easy-money policy

→ *tight-money policy*

lausatök í peningamálum, lausbeisluð peningamálastefna

easy-money policy

easy money

→ *tight-money policy*

lausatök í peningamálum, lausbeisluð peningamálastefna

EBIT *skst.*

earnings before interest and taxes

- hreinir rekstrartekjur, rekstrarafgangur¹, rekstrarhagnaður¹**
- EC¹ skst.**
European Community
Sú stoð Evrópusambandsins (stoð 1) sem lýtur að efnahagssamstarfi. Hét Efnahagsbandalag Evrópu til ársins 1993.
- EB¹, Evrópubandalagið**
- EC² skst.**
European Communities
Efnahagsbandalag Evrópu, Kola- og stálbandalag Evrópu og Kjarnorkubandalag Evrópu. Stofnanir bandalaganna þriggja voru sameinaðar 1967. Við stofnun Evrópusambandsins 1993 mynduðu þau fyrstu stoð sambandsins.
- EB², Evrópubandalögin**
- echelon stock**
þrepabirgðir
- econometric model**
hagmælingalíkan, hagrannsóknalíkan
- econometrics no.**
hagmælingar, hagrannsóknir
- economic¹ lo.**
efnahags-, efnahagslegur, hagfræðilegur, hagrænn
- economic² lo.**
hagsýnn, nýtinn¹
- economic activity¹**
branch of industry, industry¹
→ *trade*
atvinnugrein, atvinnustarfsemi
- economic activity²**
efnahagsstarfsemi, efnahagsumsvif
- economic aggregate**
efnahagsstærð, hagstærð
- economically favorable**
economically feasible
hagfelldur
- economically feasible**
economically favorable
hagfelldur
- economic analysis**
hagfræðigreining, haggreining
- economic boom**
boom
góðæri, uppgangur, uppsveifla
- economic census**
Heildarkönnun á efnahagsstarfsemi.
efnahagskönnun
- economic concentration**
efnahagsleg samþjöppun
- economic cooperation**
efnahagssamstarf, efnahagssamvinna
- economic cost**
hagrænn kostnaður
- economic debate**
efnahagsumræða
- economic development**
efnahagsframvinda, efnahagsþróun, hagþróun
- economic downswing**
economic downturn
afturkippur, samdráttur
- economic downturn**
economic downswing
afturkippur, samdráttur
- economic fluctuations**
→ *business cycle*
hagflökt, óstöðugleiki í efnahagslífi
- economic forecast**
hagspá, þjóðhagsspá
- economic good**
hagræn gæði
- economic growth**
hagvöxtur
- economic growth model**
growth model
hagvaxtarlíkan
- economic growth period**
growth period
hagvaxtarskeið
- economic growth theory**
growth theory
hagvaxtarfræði

economic historian hagsögufraeðingur	economic policy measures efnahagsaðgerðir
economic history hagsaga	economic recovery efnahagsbati
economic imperialism efnahagsleg heimsvaldastefna	economic rent <i>rent³</i> Tekjur af framleiðsluþætti umfram fórmarkostnað.
economic incentive efnahagshvati, hagrænn hvati	renta
economic indicator → <i>key indicator</i> hagvísir	economics no. ft. auðfræði, hagfræði, þjóðmegunar- fræði
economic institution eining í hagkerfi, hageining	economic sanctions → <i>boycott, embargo, sanctions</i> efnahagsþvinganir
economic interdependence Það að svæði eða ríki séu háð hvert öðru efnahagslega.	economic shock efnahagsáfall
economic law efnahagslögmál, hagrænt lögmál	economic slack Vannýtt framleiðslugeta í hagkerfinu. efnahagsslaki
economic lot size <i>economic order quantity, EOQ, Wilson lot size</i> hagkvæmasta pöntunarmagn	economics of industrial organization <i>industrial economics, IO economics</i> atvinnuvegahagfræði
economic management efnahagsstjórn, hagstjórn	economic stagnation <i>stagnation</i> stöðnun
economic man, the <i>homo economicus</i> haghyggjumaðurinn, hagemnið, hinn hagsýni maður	economic statistics hagtölur¹
economic model haglíkan	economic system <i>economy¹</i> efnahagskerfi, efnahagsskipan, hag- kerfi, hagskipulag
economic optimum efnahagsleg kjörstaða	economic welfare efnahagsleg velferð
economic order quantity <i>economic lot size, EOQ, Wilson lot size</i> hagkvæmasta pöntunarmagn	economies of agglomeration samrunahagkvæmni, samrunahag- ræði
economic outlook efnahagshorfur	economies of experience reynsluhagkvæmni, reynsluhagræði
economic philosophy hagfræðileg heimspeki, hagspeki	economies of scale <i>scale economies</i> → <i>diseconomies of scale</i> margfeldishagkvæmni, margfeldis- hagræði, stærðarhagkvæmni, stærð- arhagræði
economic planning hagræn áætlunargerð	
economic policy <i>macroeconomic policy</i> efnahagsstefna	

economies of scope

breiddarhagkvæmni, breiddarhagræði, umfangshagkvæmni, umfangshagræði

economist *no.*

hagfræðingur

economy¹ *no.*

economic system

efnahagskerfi, efnahagsskipan, hagerfi, hagskipulag

economy² *no.*

efnahagslíf

economy³ *no.*

hagsýni, sparsemi¹

economy, the

þjóðarþúskapurinn

ecosystem *no.*

environmental system

umhverfiskerfi, vistkerfi

ECSC *skst.*

European Coal and Steel Community

Kola- og stálbandalag Evrópu

ECU *skst.*

European Currency Unit

Mynteining Evrópusambandsríkja, vegin saman af gjaldmiðlum 12 landa, þ.e. annarra en Austurríkis, Finnlands og Svíþjóðar. Evra leysti eku af hólmi 1. janúar 1999.

→ *euro*

eka

Edgeworth box

Edgeworth-rammi

EDI *skst.*

electronic data interchange

pappírslaus viðskipti

EEA *skst.*

European Economic Area

EES, Evrópska efnahagssvæðið

EEC *skst.*

European Economic Community

Stofnað með Rómarsáttmála 1957. Starfrækt undir þessu heiti til 1993.

→ *European Community*

EBE, Efnahagsbandalag Evrópu

EEZ *skst.*

exclusive economic zone

efnahagslögsaga

effect *no.*

Sjá in effect.

effective¹ *lo.*

afkastamikill, árangursríkur, skilvirkur¹

effective² *lo.*

in effect, in force, operative, valid

gildur, í gildi

effective annual rate

annual percentage rate, APR

Ígildi ársvaxta sem greiðast eftir á.

virkir ársvextir

effective demand

virg eftirspurn

effective exchange rate

trade-weighted average exchange rate

Meðalgengi á mælikvarða viðskiptavogar.

vegið gengi, vegið meðalgengi

effective labor unit

efficiency unit

afkastaeyning

effective rate of interest

virkir vextir

effective rate of protection

raunvernd

effective supply

virkt framboð

effective tax

virkur skattur

effective tax rate

virkt skatthlutfall

efficiency *no.*

hagkvæmni, skilvirkni

efficiency unit

effective labor unit

afkastaeyning

efficiency variance

nýtingarfrávik

efficiency-wage hypothesis

tilgáta um samhengi launa og afkasta

- efficient**¹ *lo.*
hagkvæmur, skilvirkur³
- efficient**² *lo.*
nýtinn²
- efficient**³ *lo.* (í tölfræði)
 Um metil eða tilraun sem gefur lægsta dreifni.
skilvirkur²
- efficient allocation**
hagkvæm ráðstöfun
- efficient-market hypothesis** (í verðbréfa-
 viðskiptum)
efficient-market theory
 → *random-walk theory*
kenning um skilvirkan markað
- efficient-market theory** (í verðbréfavíð-
 skiptum)
efficient-market hypothesis
 → *random-walk theory*
kenning um skilvirkan markað
- efficient pattern of consumption**
hagkvæmir neysluhættir
- efficient pattern of production**
hagkvæmur framleiðsluferill
- efficient portfolio**
hagkvæmt eignasafn
- effort quota**
pursuit quota
sóknarmark
- effort quota system**
pursuit quota system
sóknarmarkskerfi
- EFJ** *skst.* (í auðlindahagfræði)
extended fisheries jurisdiction
útvíkkuð fiskveiðilögsaga
- egalitarianism** *no.*
jafnréttisstefna
- EIB** *skst.*
European Investment Bank
Evrópski fjárfestingarbankinn
- eigenvalue** *no.*
characteristic value
eigingildi
- eigenvector** *no.*
characteristic vector
- eiginvektor, eiginvigur**
- EIS** *skst.*
environmental impact study
rannsókn á umhverfisþáttum
- elastic** *lo.*
næmur, teyginn
- elastic demand**
næm eftirspurn, teyginn eftirspurn
- elasticity** *no.*
næmi, teygni
- elasticity of demand**
**eftirspurnarnæmi, eftirspurnar-
 teygni, næmi eftirspurnar**
- elasticity of substitution**
**skiptanæmi, skiptateygni, staðgöngu-
 næmi, staðgönguteygni**
- elasticity of supply**
framboðsnæmi, framboðsteygni
- elastic supply**
næmt framboð, teygð framboð
- electronic data interchange**
EDI
pappírslaus viðskipti
- electronic mail**
e-mail
tölvupóstur
- element** *no.* (í framleiðslufræði)
*activity*²
 Þáttur í verki eða verkefni.
verkþáttur
- elements of financial statements**
 Átt er við eignir, skuldir, tekjur og gjöld.
frumeiningar reikningsskila
- e-mail** *no.*
electronic mail
tölvupóstur
- embargo**¹ *no.*
 → *sanctions*
hafnbann
- embargo**² *no.*
 → *sanctions*
viðskiptabann
- embezzlement** *no.*
fjárdráttur

embodied technical progress*capital-embodied technical progress*

Tækniframfarir sem byggjast á nýrri fjárfestingu.

fjármunabundnar tækniframfarir**emerging market**

Haft um verðbréfamarkaði í nýiðnvæddum ríkjum, Austur-Evrópuríkjum og öðrum ríkjum þar sem þróun fjármagnsmarkaðar er á byrjunarstigi.

→ *newly industrialized country***nýmarkaður****emigrant** *no.*

Sá sem flyst af landi brott.

útflytjandi¹**emigration** *no.***brottflutningur****emission charge** (í auðlindahagfræði)

Ein tegund gegnargjalds.

ústreymisgjald**emissions tax****ústreymisskattur****empirical** *lo.*

Byggður á reynslu eða athugunum.

reynslu-**empirical distribution function**

Safntíðni deilt með heildarfjölda athugana.

mælt dreififall**empirical law****reynslulögmál****empirical testing****reynslupróf****empiricism** *no.***raunhyggja¹, raunhyggjuaðferð****employ¹** *so.***beita², nota****employ²** *so.***hafa í vinnu****employ³** *so.**engage, hire***ráða****employee** *no.***launþegi****employee benefits****hlunnindi launþega****employee counselling****starfsmannaráðgjöf****employee-owned firm**

Fyrirtæki í eigu starfsmanna.

starfsmannafyrirtæki**employer** *no.***atvinnurekandi, vinnuveitandi****employers' association****atvinnurekendasamtök****employing** *no.**employment², engagement, hiring*

Það að ráða starfsmann í vinnu.

ráðning**employment¹** *no.**job¹, occupation¹, work¹***atvinna, starf, vinna¹****employment²** *no.***employing, engagement, hiring***ráðning****employment agency***employment service***ráðningarþjónusta, vinnumiðlun****employment contract****ráðningarsamningur****employment interview***job interview***ráðningarviðtal****employment office** *br.*

Vinnumiðlun á vegum hins opinbera.

vinnumiðlunarskrifstofa**employment participation rate***activity rate, employment-population**ratio, labor-force participation rate***atvinnuþátttaka****employment-population ratio***activity rate, employment participation**rate, labor-force participation rate***atvinnuþátttaka****employment rate****atvinnustig****employment service***employment agency***ráðningarþjónusta, vinnumiðlun**

employment test	Engelsferill, útpenslubraut
ráðningarpróf	Engel's law
EMS <i>skst.</i>	lögmál Engels
<i>European Monetary System</i>	English historical school
Evrópska myntkerfið	enska söguspekin í hagfræði
EMU <i>skst.</i>	enlightenment <i>no.</i> (í hagsögu)
<i>European Monetary Union</i>	upplýsing
Myntbandalag Evrópu	enquiry unit
ending inventory	<i>observation unit</i>
<i>closing inventory</i>	spurnareining
Birgðir í lok tímabils.	enter <i>so.</i> (í reikningshaldi)
lokabirgðir	færa
end-of-year exchange rate	enterprise ¹ <i>no.</i>
<i>end-year exchange rate</i>	<i>initiative</i>
árslokagengi, gengi í árslok	framtak
endogenous <i>lo.</i>	enterprise ² <i>no.</i>
háður, innri ¹	<i>business</i> ¹ , <i>firm</i>
endogenous variable	fyrirtæki
innri breyta	enterprise register
endowment <i>no.</i>	<i>business register, register of enterprises</i>
mundur	fyrirtækjaskrá ¹
end user	entitlement program
endanlegur neytandi, endanlegur notandi	<i>benefits program</i>
end-year exchange rate	→ <i>social-security benefits</i>
<i>end-of-year exchange rate</i>	bótakerfi
árslokagengi, gengi í árslok	entrance fee
energy crisis	aðgangseyrir, aðgangsgjald
orkukreppa	entrant <i>no.</i> (í markaðsfræði)
energy efficient	Nýr aðili á markaði.
orkusparandi, sparneytinn	nýliði
energy usage	entrepreneur ¹ <i>no.</i>
orkunotkun	athafnamaður
enforce <i>so.</i>	entrepreneur ² <i>no.</i>
framfylgja	<i>pioneer</i>
engage <i>so.</i>	brautryðjandi, frumkvöðull
<i>employ</i> ³ , <i>hire</i>	entrepreneur ³ <i>no.</i>
ráða	sjálfstæður atvinnurekandi (einkum eigin fyrirtækis), stjórnandi ²
engagement <i>no.</i>	entrepreneurial income (í þjóðhagsreikningum)
<i>employing, employment</i> ² , <i>hiring</i>	Hagnaður að meðtöldum eigin launum atvinnurekenda.
Það að ráða starfsmann í vinnu.	tekjur af eigin atvinnurekstri
ráðning	entrepreneurship ¹ <i>no.</i>
Engel curve	athafnamenska, athafnasemi, fram-
Ferill sem sýnir samband milli tekna einstaklings og neyslu tiltekinnar vöru.	

takssemi	environmental policy
entrepreneurship ² <i>no.</i>	umhverfisstefna
brautryðjandastarf, frumkvæði (í atvinnulífi)	environmental regulation
entropy <i>no.</i>	lög og reglur um umhverfisvernd
óreiða	environmental system
entropy index	<i>ecosystem</i>
Einn mælikvarði á stærðardreifingu fyrirtækja.	umhverfiskerfi, vistkerfi
óreiðuvísitala	EOQ <i>skst.</i>
entry <i>no.</i> (í reikningshaldi)	<i>economic lot size, economic order quantity, Wilson lot size</i>
færsla ¹	hagkvæmasta pöntunarmagn
entry deterrence	EPS <i>skst.</i>
Það að fæla frá inngöngu á markað eða í atvinnugrein.	<i>earnings per share</i>
entry-level wages	hagnaður á hvern hlut
byrjunarlaun	EPU <i>skst.</i>
entry price	<i>European Payments Union</i>
aðgangsverð	Greiðslubandalag Evrópu var stofnað árið 1950 og starfaði til ársins 1958.
entry value price (í gangverðsreikningsskilum)	Greiðslubandalag Evrópu
inntaksverð	equal-cost line
envelope curve	<i>isocost line</i>
umlykja	jafnkostnaðarlína
envelope property	equality <i>no.</i>
umlykjueiginleiki	jöfnuður ²
environmental control	equalization <i>no.</i>
stjórn umhverfisþátta, umhverfisstjórn	jöfnun ¹
environmental economics	equalization fund
umhverfishagfræði	jöfnunarsjóður
environmental endowment	equal opportunity act
umhverfisarfur, umhverfisstofn	<i>gender equality act</i>
environmental factor	jafnréttislög
umhverfisþáttur	equal pay act
environmental impact	jafnlaunalög
umhverfisáhrif	equal product curve
environmental-impact assessment	<i>isoproduct curve</i>
umhverfismat	jafnframleiðsluferill
environmental impact study	equal utility contour
<i>EIS</i>	<i>indifference curve</i>
rannsókn á umhverfisþáttum	jafngildisferill, jafngildislína, jafnnytjaferill
environmentalist <i>no.</i>	equation <i>no.</i>
umhverfisverndarsinni	jafna ¹ , líking
	equation of exchange
	viðskiptajafna

equilibrium <i>no.</i>	equity financing
jafnvægi	fjármögnun með sölu hlutafjár
equilibrium condition	equity issue
jafnvægisskilyrði	hlutabréfaútgáfa
equilibrium exchange rate	equity market
jafnstöðugengi, jafnvægisgengi	<i>stock market</i> ¹
equilibrium expenditure	hlutabréfamarkaður
jafnvægisútgjöld	equity method
equilibrium growth	hlutdeildaraðferð
jafnvægisvöxtur	equity multiplier
equilibrium income	Heildareignir sem hlutfall af eigin fé.
jafnvægistekjur	eiginfjárstuðull
equilibrium interest rate	equity option <i>br.</i>
jafnvægisvextir	<i>stock option (am.)</i>
equilibrium path	hlutabréfavilnun
jafnvægisferill	equity ratio
equilibrium price	eiginfjárlutfall
jafnvægisverð ¹	equity residual method
equilibrium selection	Aðferð við mat fjárfestingar þar sem fjárfestingu er lýst sem ráðstöfun eigin fjár.
equimarginality <i>no.</i>	núvirðing arðgreiðslna
jaðarjöfnun	equity securities
equipment <i>no.</i>	<i>equities</i>
búnaður, tæki, tækjabúnaður	hlutabréf ²
equitable <i>lo.</i>	equity share <i>br.</i>
réttlátur, sanngjarn	<i>common share (am.), ordinary share (br.)</i>
equities <i>no. ft.</i>	almennt hlutabréf, venjulegt hlutabréf
<i>equity securities</i>	equity theory
hlutabréf ²	jafngildiskenning
equity ¹ <i>no.</i>	equivalent unit
<i>capital</i> ¹ , <i>equity capital</i> ² (<i>am.</i>), <i>owners' equity</i>	jafngildiseining
<i>equity</i>	ergonomics <i>no. ft.</i>
eigið fé ¹	vinnuvistfræði
equity ² <i>no.</i>	erratic demand
réttlæti, sanngirni	óregluleg eftirspurn
equity capital ¹ <i>br.</i>	error <i>no.</i>
<i>common stock</i> ² (<i>am.</i>)	skekkja
almennt hlutafé	error rate
equity capital ² <i>am.</i>	villutíðni
<i>capital</i> ¹ , <i>equity</i> ¹ , <i>owners' equity</i>	error space
eigið fé ¹	skekkjurúm
equity capital ³	
<i>shareholders' equity (br.), stockholders' equity (am.)</i>	
hlutafé	

ES *skst.**expert system***sérfræðikerfi****ESA** *skst.**European System of Accounts***þjóðhagsreikningakerfi Evrópusambandsins****escalator clause***indexation clause, indexing clause***verðbótaákvæði, verðtryggingarákvæði****escape clause****uppsagnarákvæði****establishment¹** *no.**kind-of-activity unit***rekstrareind, rekstrareining****establishment²** *no.***stofnun¹****esteem need** (í markaðsfræði)**virðingarþörf****estimate¹** *no.**Metin stærð.***mat²****estimate²** *so.***áætla¹, meta²****estimated useful life****áætlaður endingartími****estimating technique****matsaðferð****estimation** *no.***áætlun¹, mat³****estimation of equations****mat jöfnukerfa****estimator** *no.**Reiknihending sem ætluð er til þess að meta stika.***metill****estimator efficiency****nýtni metils, skilvirkni metils****ethical standards***code of ethics***siðareglur****EU** *skst.**European Union***ESB, Evrópusambandið****EUA** *skst.**European unit of account***evrópska reikningseiningin****Euler's theorem***Regla Eulers um eingrð föll.***Eulersregla****EURATOM** *skst.**European Atomic Energy Community***Kjarnorkubandalag Evrópu****euro** *no.**Sameiginlegur gjaldmiðill 11 Evrópusambandsríkja sem tók gildi frá 1. janúar 1999 og leysti þá ekuna af hólmi.**→ ECU***evra****Eurobank** *no.**Banki utan Bandaríkjanna sem tekur við Bandaríkjadöllum á reikning.***Eurobond** *no.**Skuldabréf á Evrópumarkaði.***Eurocurrency** *no.***Evrópumynt****Eurocurrency deposit***Innstæða á reikningi í banka utan heimalands reikningsmyntar.***Eurocurrency market***Markaður gjaldmiðils utan heimalands hans***Eurodollar** *no.**Bandaríkjadalur á markaði utan Bandaríkjanna.***Euromarket** *no.***Evrópumarkaður****European Atomic Energy Community***EURATOM***Kjarnorkubandalag Evrópu****European Coal and Steel Community***ECSC***Kola- og stálbandalag Evrópu****European Communities***EC²**Efnahagsbandalag Evrópu, Kola- og stálbandalag Evrópu og Kjarnorkubandalag Evrópu. Stofnanir bandalaganna þriggja voru sameinaðar 1967.*

- Við stofnun Evrópusambandsins 1993 mynduðu þau fyrstu stoð sambandsins.
EB², Evrópubandalögin
- European Community**
EC¹
Sú stoð Evrópusambandsins (stoð 1) sem lýtur að efnahagssamstarfi. Hét Efnahagsbandalag Evrópu til ársins 1993.
EB¹, Evrópubandalagið
- European Currency Unit**
ECU
Mynteining Evrópusambandsríkja, vegin saman af gjaldmiðlum 12 landa, þ.e. annarra en Austurríkis, Finnlands og Svíþjóðar. Evra leysti eku af hólmi 1. janúar 1999.
→ *euro*
eka
- European Economic Area**
EEA
EES, Evrópska efnahagssvæðið
- European Economic Community**
EEC
Stofnað með Rómarsáttmála 1957. Starfrækt undir þessu heiti til 1993.
→ *European Community*
EBE, Efnahagsbandalag Evrópu
- European Investment Bank**
EIB
Evrópski fjárfestingarbankinn
- European Monetary System**
EMS
Evrópska myntkerfið
- European Monetary Union**
EMU
Myntbandalag Evrópu
- European option**
Vilnun sem gildir eingöngu á ákveðnum degi.
→ *American option*
evrópsk vilnun
- European Payments Union**
EPU
Greiðslubandalag Evrópu var stofnað árið 1950 og starfaði til ársins 1958.
Greiðslubandalag Evrópu
- European snake**
snake
Myntkerfi Evrópu 1972–1979.
snákur
- European System of Accounts**
ESA
Þjóðhagsreikningakerfi Evrópusambandsins
- European Union**
EU
ESB, Evrópusambandið
- European unit of account**
EUA
evrópska reikningseiningin
- evaluate so.**
appraise, assess², value, value²
meta¹, virða
- evaluation no.**
appraisal, appreciation¹, assessment, rating², valuation
Það að meta til verðs.
mat¹, virðing
- evolution no.**
þróun²
- evolutionary economics**
hagþróunarfræði
- evolutionary stability**
þróunarjafnvægi
- evolutionary stable strategy**
leikáætlun í þróunarjafnvægi
- ex ante**
fyrir fram
- exception principle (í stjórnumarfræði)**
undantekningarregla
- excess burden**
umframbyrði
- excess capacity**
umframafkastageta, vannýtt afkastageta¹
- excess cost**
umframkostnaður
- excess demand**
umframeftirspurn

excess holdings

umframhandhöfn

excess stock

umframbirgðir

excess supply

offramboð¹exchange *so.***láta í skiptum, skipta á**

exchange economy

viðskiptahagkerfi

exchange rate

*rate of exchange***gengi**

exchange-rate adjustment

gengisaðlögun, gengisbreyting

exchange-rate fluctuations

gengissveiflur

exchange-rate policy

gengisstefna

exchange-rate reference

gengisviðmiðun

exchange-rate regime

fyrirkomulag gengismála, gengisfyrirkomulag

exchange-rate risk

*foreign exchange exposure***gengisáhætta**

exchange-rate system

gengiskerfi

exchange value

skiptavirði

excise duty

framleiðslugjald, vörugjaldexclusion *no.***útilokun**

exclusion principle

útilokunarregla

exclusive agency

*sole agency***einkaumboð**

exclusive dealing agreement

einkaupasamningur

exclusive distribution

einkadreifing

exclusive economic zone

*EEZ***efnahagslögsaga**exclusive right *oft í ft.**sole right***einkaréttur**execution *no.* (of a judgment debt)

Dæmi: levy execution on somebody's goods; levy execution against a debtor's property.

fjárnámexecutive *no.**administrator², manager***stjórnandi¹**

executive committee

framkvæmdanefnd, framkvæmdaráð, framkvæmdastjórn

executive director

CEO, chief executive officer, general manager, managing director

Heiti stjórnenda fyrirtækja, jafnt á íslensku og ensku, eru á ýmsa vegu og ráðast oft af hefð innan hvers fyrirtækis.

forstjóri, framkvæmdastjóriexemption *no.***undanþága**

exercise price (um vilnanir)

*strike price, striking price***lausnarverð, sammingsverð, viðmiðunarverð**

ex-factory price

*producers' price***verð frá framleiðanda**

exhaustible resource

tæmanleg auðlind, þverranleg auðlind

exit value prices (í gangverðsreikningskilum)

úttaksverð

exogenous variable

*external variable***ytri breyta**expansionary *lo.***þenslu-, þenslusamur**

expansionary effect	expensuáhrif	expenditure incidence	gjaldabyrði
expansionary factor	pensluvaldur	expenditure multiplier	útgjaldamargfaldari
expansionary fiscal deficit	pensluhalli	expenditure policy	útgjaldastefna
expansionary fiscal policy	penslustefna í ríkisfjármálum	expenditure tax	útgjaldaskattur
expansionary monetary policy	penslustefna í peningamálum	expense item	gjaldaliður
expectancy theory	vongildiskenning	experience curve	reynsluferill
expectation operator	væntingavirki	experience good	Vara sem einkennist fyrst og fremst af reynslueiginleikum. → <i>experience quality</i>
expectations <i>no. ft.</i>	vændir, væntingar	<i>reynsluvara</i>	
expectations theory	vændakenning, væntingakenning	experience quality (í atvinnuvegahagfræði)	Eiginleikar vöru sem koma ekki í ljós nema með því að prófa hana.
expected inflation	anticipating, vænting	<i>reynslueiginleikar</i>	
<i>anticipated inflation, expected inflation rate</i>		experimental economics	tílaunahagfræði
Verðbólga sem búist er við eða vænst.		experimental research	tílaunarannsóknir
expected inflation rate	anticipating, *expected inflation	expert system	ES
expected return	ávöxtun sem búist er við, væntanleg ávöxtun	<i>sérfræðikerfi</i>	
expected utility	væntingartjalar	explanatory variable	<i>concomitant variable, covariate, independent variable, predictor variable, regressor</i>
expected value (í tölfræði)	meðalgildi, vongildi, væntanlegt gildi, væntigildi	Breyta sem notuð er í tölfræðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.	forsagnarbreyta, frumbreyta, hjá-breyta, óháð breyta, skýribreyta
expedite <i>so.</i> (í framleiðslufræði)	flýta (um verk)	explicit <i>lo.</i> (í stærðfræði)	beinn
expenditure <i>no.</i>	gjöld, útgjöld	exploit ¹ <i>so.</i>	arðræna
expenditure approach to GNP measurement (í þjóðhagfræði)	útgjaldauppgjör þjóðhagsreikninga	exploit ² <i>so.</i>	utilize
expenditure control	útgjaldaeftirlit	hagnýta (t.d. um náttúruauðlindir),	
expenditure elasticity	útgjaldanæmi, útgjaldateygni		

- nýta**
exploitation¹ *no.*
arðrán (einkum í marxískri hagfræði)
- exploitation**² *no.*
utilization
hagnýting, nýting
- exponential distribution**
veldisdreifing, veldisvísisdreifing
- exponential growth**
veldisvöxtur
- exponential smoothing**
veldisjöfnun
- export**¹ *no.*
útflutningur
- export**² *so.*
flytja út
- export demand**
útflutningseftirspurn
- exporter** *no.*
útflytjandi²
- export industry**
útflutningsiðnaður
- exporting** *no.*
útflutningsstarfsemi
- export-led growth**
Hagvöxtur knúinn af auknum útflutningi.
útflutningshagvöxtur
- export marketing**
markaðsstarf erlendis
- export of goods**
→ *export of services*
vöruútflutningur
- export of services**
service export
→ *export of goods*
þjónustuútflutningur
- export price**
útflutningsverð
- export revenue**
útflutningstekjur
- exports** *no. ft.*
útflutningsvörur
- export shock**
útflutningsskellur
- export subsidy**
útflutningsbætur, útflutningsstyrkur, útflutningsuppbót
- export tax**
útflutningsskattur
- export value**
útflutningsverðmæti
- export volume**
útflutningsmagn
- ex post**
eftir á
- expropriation** *no.*
eignarnám
- extended fisheries jurisdiction** (í auðlindahagfræði)
EFJ
útvíkkuð fiskveiðilögsaga
- extended validation**
aukin endurskoðun, fylgiskjalaendurskoðun
- extension** *no.* (um lán)
framlenging
- extensive form** (í leikjafræði)
Yfirlit yfir alla hugsanlega leiki, allar leiðir sem leikurinn getur borist og samsvarandi leikslok.
útvíkkuð gerð, víðtæk gerð
- external balance**
ytri jöfnuður
- external debt**
foreign debt
erlendar skuldir
- external diseconomies**
ytra óhagræði
- external effect**
externality
úthrif, ytri áhrif
- external equilibrium**
ytra jafnvægi
- external financial statements** *am.* (í reikningshaldi)
*annual accounts (br.), financial statements*¹ (*am.*)
ársreikningur

external government debt

erlendar skuldir ríkisinsexternality *no.**external effect***úthrif, ytri áhrif**

external shock

ytri skellur

external trade

*foreign trade***millilandaviðskipti, utanríkisverslun,****utanríkisviðskipti**

external trade statistics

Skýrslur um utanríkisverslun.

verslunarskýrslur

external variable

*exogenous variable***ytri breyta**extortion *no.**blackmail***fjárkúgun**

extraordinary income

óreglulegar tekjur

extraordinary item (í reikningshaldi)

óreglulegur liðurextrapolation *no.* (í stærðfræði)**bryggjun, framreikningur, útgiskun**

extreme point

útpunktur

extrinsic uncertainty

*sunspot equilibrium***sólblettajafnvægi**

F

face value

*nominal value, par value¹***ákvæðisverð, nafnvirði**

facility layout

skipulag vinnusvæðis

factor abundance

þáttagnægð

factor analysis

þáttagreining

factor cost (í þjóðhagsreikningum)

þáttavirði

factor demand

þáttæftirspurn

factor endowment

þáttastofn

factor income

þáttatekjurfactoring *no.***kröfukaup**

factoring firm

kröfukaupafyrirtæki

factor intensity

Notkun tiltekins framleiðsluþáttar í samanburði við aðra.

þáttarnotkun

factor intensity reversal

*factor reversal***þáttaskipti**

factor market

þáttamarkaður

factor mobility

hreyfanleiki framleiðsluþátta

factor movements

þáttahreyfingar

factor of production

framleiðsluþáttur

factor price

þáttaverð

factor-price equalization

þáttaverðsjöfnunfactor-price equalization theorem (í al-
þjóðahagfræði)**kenningin um jöfnun þáttaverðs**

factor returns**þáttaarður****factor reversal***factor intensity reversal***þáttaskipti****factor share**

Hlutur tiltekings framleiðsluþáttar í af-rakstri.

hlutdeild framleiðsluþáttar, þáttar-hlutur**factor substitution****þáttastaðganga, þáttastaðkvæmd****factor supply****þáttaframboð****factor tax**

Skattur á framleiðsluþátt, þ.e. vinnuafli eða fjármagn.

þáttaskattur**factory no.***plant, works***iðjuver, verksmiðja****factory burden***factory overhead, manufacturing bur-den, manufacturing overhead***óbeinn framleiðslukostnaður****factory overhead***factory burden, manufacturing burden, manufacturing overhead***óbeinn framleiðslukostnaður****failing-firm defense**

Samruni fyrirtækja vegna bágrar stöðu annars þeirra.

nauðasamruni**fair bet** (í leikjafræði)

Veðmál þar sem væntigildi ávinnings er ekkert.

óvilhallt veðmál**fair-trade law****lög um réttmæta viðskiptahætti****fair value****sannvirði****fair-value accounting****gangverðsreikningsskil²****family income****fjölskyldutekjur****family of items****vöruhópur****FAS** *skst.* (í framleiðslufræði)*final assembly schedule***samsetningaráætlun****FASB** *skst.**financial accounting standards board (am.)***reikningsskilaráð****favorable** *lo.* (um vöruskiptajöfnuð)**hagstæður****F-distribution** *no.***F-dreifing****feasibility study****hagkvæmniathugun, hagkvæmnisat-hugun****feasible region***feasible set***hagkvæmnimengi, lausnarmengi****feasible set***feasible region***hagkvæmnimengi, lausnarmengi****feasible solution****gjaldgeng lausn, leyfileg lausn****featherbedding** *no.***makindaákvæði****Federal Reserve Bank**→ *Federal Reserve System***Federal Reserve System**Kerfi 12 seðlabanka (*Federal Reserve Banks*) sem sameiginlega mynda Seðla-banka Bandaríkjanna.**Seðlabanki Bandaríkjanna****fee** *no.**charge²***gjald¹, þóknun****feedback** *no.***endurgjöf, viðgjöf****feudalism** *no.* (í hagsögu)*feudal system***lénsskipulag****feudal system** (í hagsögu)*feudalism***lénsskipulag**

fiat money**fótalaust fé, pappírsmýnt****fidelity bond****tryggingarbréf****FIFO skst.***first in – first out*

Haft um birgðamat í bókhaldi þar sem miðað er við að elstu vörurnar seljist fyrst.

fyrst inn – fyrst út**filing no.****skjalavistun****filter no.****sía****FIML skst.***full-information maximum likelihood method***hámarkssennileikaaðferð við fullar upplýsingar****final assembly schedule** (í framleiðslufræði)

FAS

samsetningaráætlun**final consumption expenditure** (í þjóðhagsreikningum)**einka- og samneysla****final due date**

Síðasti dagur eftir gjalddaga sem greiða má skuld án þess að á hana falli dráttarvextir.

eindagi**final goods and services** (í þjóðhagsreikningum)**framleiðsla til endanlegrar notkunar****final maturity****lokagjalddagi****final-offer arbitration**

FOA

Gerðarorð sem felur í sér lokatilboð annars málsaðila.

final use of goods and services (í þjóðhagsreikningum)**endanleg not vöru og þjónustu****finance¹ no.****fjármál****finance² so.****fjármagna****Finance Act br.**

Bresku fjárlögin þegar fjárlagafrumvarpið hefur verið samþykkt.

→ *Budget, the***Finance Bill br.**

Tekjuhlíð breska fjárlagafrumvarpsins.

→ *Budget, the***finance lease***financial lease, leasing contract***fjármögnunarleigusamningur****finance leasing***financial leasing*→ *leasing***fjármögnunarleiga****finance market***financial market***fjármálamarkaður, peninga- og lánamarkaður****finances no. ft.***financial position, financial standing***fjárhagsstaða, fjárhagur****financial lo.****fjárhagslegur¹, fjármála-****financial accounting****fjárhagsbókhald****financial accounting standards board***am.*

FASB

reikningsskilaráð**financial analysis****fjárhagsgreining****financial asset****fjáreign****financial center****fjármálamiðstöð, fjármálastöð****financial claim****fjárkrafa****financial collapse****fjárhagsshrun****financial forecasting****fjárhagsspá****financial indexation****verðtrygging fjárskuldbindinga**

financial institution

Dæmi: banki, verðbréfafyrirtæki.

fjármálastofnun

financial instrument

Hvers kyns verðbréf og viðskiptabréf.

→ *commercial paper, negotiable instrument*

skuldaskjal²

financial intermediation

Starfsemi fjármálastofnana, s.s. banka og verðbréfafyrirtækja.

fjármálaþjónusta

financial lease

finance lease, leasing contract

fjármögnunarleigusamningur

financial leasing

finance leasing

→ *leasing*

fjármögnunarleiga

financial leverage

Hlutfall skulda af heildarfjármagni fyrirtækis.

fjárhagsleg vogun, skuldsetningarhlutfall

financial manager

fjármálastjóri

financial market

finance market

fjármálamarkaður, peninga- og lánamarkaður

financial matters

fjárhagsmál, fjárhagsmálefni

financial plan

budget¹, operating budget

fjárhagsáætlun

financial policy

fjármálastefna

financial position

finances, financial standing

fjárhagsstaða, fjárhagur

financial ratios

→ *profitability ratios*

kennitölur um fjárhagsstöðu fyrirtækis

financial reconstruction

financial restructuring

endurskipulagning fjárhags, fjárhagsleg endurskipulagning

financial restructuring

financial reconstruction

endurskipulagning fjárhags, fjárhagsleg endurskipulagning

financial risk

fjármögnunaráhætta

financial shelter

fjárhæli, fjárskjól

financial standing

finances, financial position

fjárhagsstaða, fjárhagur

financial statement analysis

greining ársreiknings

financial statements¹ am. (í reikningshaldi)

annual accounts (br.), external financial statements (am.)

ársreikningur

financial statements² (í reikningshaldi)

reikningsskil, uppgjör¹

financial structure

capital structure

Samsetning fjármagns fyrirtækis, einkum hlutfall skulda og eigin fjár.

fjármagnsskipan, fjármagnsuppbygging

financial year¹ (hjá hinu opinbera)

fiscal year¹

fjárhagsár¹, fjárlagaár

financial year² br. (hjá fyrirtækjum)

fiscal year² (am.), tax year

fjárhagsár², reikningsár, skattár

financing no.

funding

fjármögnun

financing activities (í reikningshaldi)

fjármögnunarahreyfingar

financing policy

fjármögnunarstefna

financing requirement (í þjóðhagsreikningum)

opinber lánsfjárbörf

financing terms

fjármögnunarskilmálar

fine-tuning *no.*

fínstilling

finished goods

fullunnar vörur

finished goods inventory

birgðir fullunninna vara

finite distributed lag

endanleg töf

fire *so.*

dismiss, sack

reka, segja upp¹

firing *no.*

dismissal, sacking, termination

→ *layoff*

brottrekstur, uppsögn¹

firing cost

Kostnaður við að reka starfsmann úr starfi.

brottrekstrarkostnaður

firm *no.*

*business*¹, *enterprise*²

fyrirtæki

firm offer

bindandi tilboð

firm order

staðfest pöntun

first in – first out

FIFO

Haft um birgðamat í bókhaldi þar sem miðað er við að elstu vörunar seljist fyrst.

fyrst inn – fyrst út

first-order condition

fyrsta stigs skilyrði

fiscal deficit

government deficit

halli ríkissjóðs, ríkishalli

fiscal drag

Aukin skattbyrði, t.d. þegar tekjur flytjast í hærri skattþrep af völdum verðbólgu.

skattskrið

fiscal measures

**aðgerðir í ríkisfjármálum, fjármála-
aðgerðir stjórnvalda**

fiscal-monetary mix

monetary-fiscal mix

**blanda fjármála- og peningaaðgerða,
sambeiting fjármála- og peningaað-
gerða**

fiscal policy

**fjármálastefna stjórnvalda, stefna í
fjármálum hins opinbera, stefna í
ríkisfjármálum**

fiscal stance (í þjóðhagfræði)

stefnuviðhorf í ríkisfjármálum

fiscal stimulus

Aðgerðir í ríkisfjármálum sem hvetja til aukinna umsvifa í efnahagslífi.

fjármálahvati

fiscal year¹ (hjá hinu opinbera)

*financial year*¹

fjárhagsár¹, **fjálagaár**

fiscal year² *am.* (hjá fyrirtækjum)

*financial year*² (*br.*), *tax year*

fjárhagsár², **reikningsár, skattár**

fishbone chart

*cause-and-effect diagram, fishbone dia-
gram, Ishikawa chart*

fiskbeinarit, orsaka- og afleiðingarit

fishbone diagram

*cause-and-effect diagram, fishbone
chart, Ishikawa chart*

fiskbeinarit, orsaka- og afleiðingarit

fisheries economics

fiskihagfræði

fisheries jurisdiction

fiskveiðilögsaga

fisheries management

fiskveiðistjórn

fisherman's share

shares to crew

aflahlutur

fishing effort

sókn (um veiðiskip)

fishing fee

aflagjald, veiðigjald

fishing fleet**fiskiskipafloti****fishing license***fishing permit***veiðileyfi****fishing nation****sjávarútvegsþjóð****fishing permit***fishing license***veiðileyfi****fishing stock****veiðistofn****fish population****stærð fiskistofns****fish stock****fiskistofn****fix** *so.**lock in*

Fastbinda gengi eða verð, t.d. í samningi.

festa²**fixed assets** (í reikningshaldi og þjóðhagsreikningum)*fixed capital***fastafé, fastafjármunir****fixed capital** (í reikningshaldi og þjóðhagsreikningum)*fixed assets***fastafé, fastafjármunir****fixed capital formation***fixed investment***fjármunamyndun****fixed cost****fastur kostnaður****fixed-cycle system***(R,S) system*Reglubundin athugun á birgðakerfi. Birgðastaðan er færð upp í S á R tímaeininga fresti.**(R,S)-kerfi****fixed exchange rate****fast gengi****fixed investment***fixed capital formation***fjármunamyndun****fixed-order quantity system***(s,Q) system*Stöðugt eftirlit með birgðastöðu. Um leið og birgðir verða minni en s eru Q einingar pantaðar.**(s,Q)-kerfi, tveggja bakka kerfi****fixed-point theorem****fastpunktssetning****fixed-position layout**

Skipulag verksmiðju þar sem vara er ekki færð úr stað meðan á framleiðslu hennar stendur.

staðbundið verksmiðjuskipulag**fixed-wage contract****fastlaunasamningur****fix-price model****fastverðslíkan, verðtregðulíkan****flat rate****fast gjald, fast verð****flat-rate tax***flat tax, proportional tax***hlutfallslegur skattur, hlutfalls-skattur****flat tax***flat-rate tax, proportional tax***hlutfallslegur skattur, hlutfalls-skattur****flaw** *no.**imperfection***annmarki, galli, veila****flexibility** *no.***sveigjanleiki****flexible exchange rate****sveigjanlegt gengi****flexible manufacturing system***FMS***sveigjanlegt framleiðslukerfi****flexible working hours***flexitime, flexitime***sveigjanlegur vinnutími****flexitime** *no.**flexible working hours, flexitime***sveigjanlegur vinnutími****flex-price model****verðsveigjulíkan**

- flexitime** *no.*
flexible working hours, flexitime
sveigjanlegur vinnutími
- flier** *no.*
brochure
kynningarbæklingur, kynningarrit
- float¹** *no.*
reiðufé til smáútgjalda
- float²** *no.*
Innstæður sem myndast meðan verið er að gera upp tækka milli banka.
uppgjörsfé
- float³** *no.*
Sá hluti verðbréfaútboðs sem fer í almenna sölu.
verðbréf í boði
- float⁴** *so.* (um gengi gjaldmiðils)
Láta gengi fljóta.
fleyta
- float⁵** *so.* (t.d. um verðbréf)
issue
gefa út, setja á markað, setja í umferð
- float⁶** *so.* (um lán)
stofna til¹, taka
- floating** *lo.* (m.a. um gengi gjaldmiðla)
fljótanði
- floating debt¹**
Þjóðarskuldir til skamms tíma.
lausaskuldir þjóðarbúsins
- floating debt²**
Skuldir sem bera breytilega vexti.
- floating exchange rate**
fljótanði gengi, flotgengi
- floating interest rate**
floating rate, floating rate of interest
breytilegir vextir, flotvextir
- floating rate**
floating interest rate, floating rate of interest
breytilegir vextir, flotvextir
- floating rate loan**
Lán með breytilegum vöxtum.
flotvaxtalán
- floating-rate mortgage**
veðlán með breytilegum vöxtum
- floating rate note**
FRN
Skuldabréf með breytilegum vöxtum.
flotvaxtabréf
- floating rate of interest**
floating interest rate, floating rate
breytilegir vextir, flotvextir
- floorplan** *no.* (í framleiðslufræði)
layout
fyrirkomulag¹, niðurskipan, skipulag¹
- flotation** *no.* (í verðbréfavíðskiptum)
útgáfa
- flotation cost** (í verðbréfavíðskiptum)
flotation expenses, issue cost
útgáfukostnaður
- flotation expenses** (í verðbréfavíðskiptum)
flotation cost, issue cost
útgáfukostnaður
- flow¹** *no.*
flæði
- flow²** *no.*
flow variable
flæðistærð, straumstærð
- flowchart** *no.*
flow diagram
Teiknuð mynd þar sem tákni eru notuð til þess að sýna m.a. aðgerðir, gögn, leiðarstefnu og tæki við skilgreiningu, greiningu eða lausn verkefnis.
flæðirit, leiðarit
- flow diagram**
**flowchart*
flæðirit, leiðarit
- flow line**
flæðilína
- flow-process chart**
ferilkort
- flow time**
flæðitími
- flow variable**
flow²
flæðistærð, straumstærð

FMS <i>skst.</i> <i>flexible manufacturing system</i> sveigjanlegt framleiðslukerfi	foreign debt <i>external debt</i> erlendar skuldir
FOA <i>skst.</i> <i>final-offer arbitration</i> Gerðarorð sem felur í sér lokatilboð annars málsaðila.	foreign exchange ¹ <i>foreign currency</i> erlendur gjaldeyrir
focal-point pricing <i>psychological pricing</i> sálfræðileg verðlagning	foreign exchange ² <i>foreign exchange transactions</i> gjaldeyrsviðskipti
focused factory sérhæfð verksmiðja	foreign exchange control gjaldeyriseftirlit
focus-group <i>no.</i> rannsóknarhópur, skerpihópur	foreign exchange exposure <i>exchange-rate risk</i> gengisáhætta
follow-up <i>no.</i> árétting	foreign exchange market gjaldeyrismarkaður
food stamp skömmtunarseðill	foreign exchange rate gengi gjaldmiðils
foot <i>so.</i> (um tölur í dálki) leggja saman ²	foreign exchange rationing gjaldeyrisskömmtun
force <i>no.</i> Sjá <i>in force</i> .	foreign exchange reserves <i>international reserves</i> gjaldeyrisforði ¹ , gjaldeyrisvarasjóður
forced savings þvingaður sparnaður	foreign exchange restrictions gjaldeyrishöft, gjaldeyrishömlur
forecast ¹ <i>no.</i> <i>prediction</i> spá ¹	foreign exchange transactions <i>foreign exchange</i> ² gjaldeyrsviðskipti
forecast ² <i>so.</i> <i>predict</i> spá ²	foreign investment erlend fjárfesting, fjárfesting erlendra aðila
forecast error spáskekkja	foreign labor erlent vinnuafli
forecast horizon spásvið, spátími	foreign market erlendur markaður
forecast interval spábil	foreign reserves (í þjóðhagsreikningum) gjaldeyrisforði ² , gjaldeyrisstaða
forecast region spásvæði	foreign sector (í þjóðhagfræði) <i>rest of the world</i> umheimurinn, útlönd
foreign bond → <i>domestic bond</i> erlent skuldabréf	foreign trade <i>external trade</i> millilandaviðskipti, utanríkisverslun, utanríkisviðskipti

foreign trade multiplier**margfaldari erlendra viðskipta****foreman** *no.***verkstjóri****forgone earnings****tekjufórn****forward contract****framvirkur samningur, frestssamningur****forward discount**

Gengisafföll í framvirkum gjaldeyrisviðskiptum.

framvirk gengisafföll**forward exchange market****framgengismarkaður, framvirkur gjaldeyrismarkaður****forward exchange rate**

Gengi gjaldmiðils sem keyptur er til afhendingar á tilteknum tíma síðar. Biðgengi er yfirleitt ákvarðað sem frávik frá daggengi.

biðgengi, framgengi, framvirkt gengi**forward integration****framvirk samþætting****forward interest rate***forward rate***biðvextir, framvextir, framvirkir vextir****forward market***futures market*

Markaður fyrir framvirka samninga.

framvirkur markaður**forward premium**

Gengisálag í framvirkum gjaldeyrisviðskiptum.

framvirkt gengisálag**forward purchase****framkaup, framvirk kaup****forward rate***forward interest rate***biðvextir, framvextir, framvirkir vextir****fractional gold standard****gullhlutafótur, hlutfótur****franchise** *no.*

Einkaréttur sem framleiðandi vöru veitir umboðsmanni eða tilteknum seljanda til að dreifa henni á tilteknu svæði.

einkasöluleyfi, sérleyfi**fraud** *no.***fals, fjársvik****free depreciation****frjálsar afskriftir****freedom of entry****frjáls aðgangur****free good****frígæði, frjáls gæði, ókeypis gæði****free issue***bonus issue***jöfnunarhlutabréf****freelance¹** *no.**freelancer***lausamaður****freelance²** *so.***starfa í lausamennsku****freelance³** *ao.***í lausamennsku****freelancer** *no.**freelance¹***lausamaður****freelancing** *no.***lausamennska****free market**

Hindrana- og haftalaus markaður.

frjáls markaður**free reserves****óbundið varafé****free rider**

Sá sem nýtur hagræðis af fórnum annarra.

laumufarþegi, sníkill**free trade****fríverslun, frjáls verslun****free-trade agreement****fríverslunarsamningur****free-trade area****fríverslunarsvæði****free-trade policy****fríverslunarstefna**

frequency distribution**tíðnidreifing****frequency interval****tíðnibil****frictional unemployment***search unemployment***atvinnuleysi vegna starfaskipta, leit-
aratvinnuleysi****friendly merger****vinsamlegur samruni****friendly takeover**Yfirtaka með samþykki þess fyrirtækis
sem keypt er.→ *merger***vinsamleg ráðataka, vinsamleg yfir-
taka****fringe benefit***perk, perquisite***fríðindi, hlunnindi****FRN skst.***floating rate note*

Skuldabréf með breytilegum vöxtum.

flotvaxtabréf**full-cost pricing***cost-plus pricing*Ákvörðun verðs á vöru eða þjónustu á
þann veg að fyrirtæki bætir álagningu
ofan á meðaltal breytilegs kostnaðar til
þess að hafa fyrir föstum kostnaði og
sanngjörnum hagnaði.**álagsverðlagning****full employment****full atvinna****full-employment output level** (í þjóð-
hagfræði)**framleiðsla við fulla atvinnu****full-employment surplus** (í þjóðhag-
fræði)**fjárлагаafgangur við fulla atvinnu****full-employment unemployment rate**

Skráð atvinnuleysi við fulla atvinnu.

full-information approach**aðferð fullrar vitneskju, fullvissu-
aðferð****full-information maximum likelihood
method***FIML***hámarkssennileikaaðferð við fullar
upplýsingar****function no.** (í stærðfræði)**fall****functional area** (í framleiðslufræði)**rekstrarsvið****functional departmentation****starfaskipulag****functional distribution of income***distribution of income¹, functional in-
come distribution*

Skipting tekna á framleiðsluþætti.

skipting þáttatekna, tekjuskípting**functional form****fallform****functional income distribution***distribution of income¹, *functional dis-
tribution of income***skipting þáttatekna, tekjuskípting****functional relation****fallvensl****fund no.****sjóður****fundamental disequilibrium****grundvallarmisvægi****fundamental matrix of least squares****grunnfylki aðhvarfsgreiningar****funded pension fund****söfnunarsjóður lífeyrissparnaðar****fund flow¹** (í reikningshaldi, um hreint
veltufé)**fjárstreymi¹****fund flow²** (í reikningshaldi)Yfirheiti um fjárstreymi ýmissa sjóða,
s.s. flæði hreins veltufjár eða handbærs
fjár.→ *cash flow²***fjárstreymi²****fund-flow statement¹** (í reikningshaldi)

Yfirlit yfir breytingar á hreinu veltufé.

fjárstreymisyfirlit¹

fund-flow statement²

Yfirhugtak um yfirlit yfir fjárstreymi².

fjárstreymisyfirlit²

funding no.

financing

fjármögnun

fund raising

fjáröflun

fungibles no. ft.

skiptanleg gæði

furniture and fixtures (í reikningshaldi)

innréttingar

future consumption

fram tíðarneysla

future income

fram tíðartekjur

future returns

fram tíðararður

futures no. ft.

futures contract

Staðlaður markaðshæfur samningur um kaup eða sölu á vöru, gjaldeyri eða verðbréfum á tilteknum tíma á fastákveðnu verði.

staðlaður framvirkur samningur, staðlaður frestssamningur

futures contract

**futures*

staðlaður framvirkur samningur, staðlaður frestssamningur

futures market

forward market

Markaður fyrir framvirka samninga.

framvirkur markaður

future value

fram tíðarvirði

G

GAAP skst.

generally accepted accounting principles

góð reikningsskilavenja

GAAS skst.

generally accepted auditing standards

góð endurskoðunarvenja

gain no.

earnings¹, proceeds¹, profit

ágóði, gróði, hagnaður

gain on sale of assets (í reikningshaldi)

söluhagnaður eigna

game theory

leikjafræði

gamma distribution

gamma-dreifing

gang process

chart

samskiptarit, tengslarit

Gantt load chart

Gantt-álagsrit

gate hiring

staðráðning

gatekeeper no.

Sá sem hindrar eða stöðvar upplýsingaflæði eða aðgengi að þeim sem taka ákvarðanir.

dyravörður

GATT skst.

General Agreement on Tariffs and Trade

GATT-samkomulag, Hinn almenni samningur um tolla og viðskipti

Gauss-Markov theorem (í hagamælingum)

setning Gauss-Markovs

GDP skst.

gross domestic product

verg landsframleiðsla

gearing *no.*

Hlutfall skulda á móti eigin fé fyrirtækis.

skuldsetning

gender equality act

equal opportunity act

jafnréttislög

General Agreement on Tariffs and Trade

GATT

GATT-samkomulag, Hinn almenni samningur um tolla og viðskipti

general distributed lag model (í hagmælingum)

almennt líkan dreifðra tafa

general equilibrium

heildarjafnvægi

general government

Ríki og sveitarfélög.

→ *central government, local government*¹

hið opinbera¹

general government finances

Fjármál ríkis og sveitarfélaga.

opinber fjármál¹

general government outlays

government spending, public expenditure

→ *government outlays*

opinber útgjöld, útgjöld hins opinbera

general government receipts

general government revenue

tekjur hins opinbera

general government revenue

general government receipts

tekjur hins opinbera

generalized least squares method

GLS

alhæfð aðferð minnstu ferninga, alhæfð aðferð minnstu fervika, alhæfð aðhvarfsaðferð, almenn aðferð minnstu fervika

general journal

*journal*¹

bókhaldsdagbók, dagbók

general ledger

aðalbók

generally accepted accounting principles

GAAP

góð reikningsskilavenja

generally accepted auditing standards

GAAS

góð endurskoðunarvenja

general manager

CEO, chief executive officer, executive director, managing director

Heiti stjórnenda fyrirtækja, jafnt á íslensku og ensku, eru á ýmsa vegu og ráðast oft af hefð innan hvers fyrirtækis.

forstjóri, framkvæmdastjóri

general order condition

almennt raðtöluskilyrði

general price level accounting

constant dollar accounting (am.), purchasing power accounting (br.)

staðverðsreikningsskil

general savings deposits

Liður í reikningum bankakerfisins.

almennt sparifé

general wage agreement

Samningar sem gilda um kaup og kjör á vinnumarkaði.

→ *labor contract*

almennir kjarasamningar²

generic product

Vara sem ekki er seld undir vörumerki framleiðanda.

geometric lag

veldistöf

geometric mean

N -ta rótin af margfeldi n jákvæðra stærða.

faldmeðaltal, rúmfræðilegt meðaltal

Giffen paradox (í hagsögu)

Tekjuáhrif verða skiptaáhrifum yfirsterkari og eftirspurnarferill liggur upp á við.

þversögn Giffens

gilt *br.*

*gilt-edged security*¹ (*br.*)

Bresk ríkisverðbréf, önnur en ríkisvís-
ar.

gullbryddað ríkisverðbréf

gilt-edged bond

*gilt-edged security*²

Verðbréf gefið út af fyrirtæki með gott
lánstraust og stöðugar arðgreiðslur.

gullbryddað verðbréf

gilt-edged security¹ *br.*

**gilt* (*br.*)

gullbryddað ríkisverðbréf

gilt-edged security²

**gilt-edged bond*

gullbryddað verðbréf

Gini coefficient

Mælikvarði á tekjudreifingu.

Gini-stuðull

global¹ *lo.*

alheims-, heims-, hnattrænn

global² *lo.*

altækur

global³ *lo.*

víðfeðmur

globalization *no.*

alþjóðavæðing, hnattvæðing

global market

alþjóðamarkaður

global marketing

alþjóðamarkaðssetning

GLS *skst.*

generalized least squares method

**alhæfð aðferð minnstu ferninga, al-
hæfð aðferð minnstu fervika, al-
hæfð aðhvarfsaðferð, almenn aðferð
minnstu fervika**

glut *no.*

offramboð²

GNI *skst.*

gross national income

vergar þjóðartekjur

GNP *skst.*

gross national product

verg þjóðarframleiðsla

GNP deflator

verðvísitala þjóðarframleiðslu

GNP identity

**bókhaldsjafna þjóðarbúskaparins,
hin þjóðhagslega bókhaldsjafna**

goal *no.*

objective, target

markmið, takmark, tilgangur¹

goal-oriented *lo.*

markvís

goal programming

markmiðsbestun

going concern

fyrirtæki í fullum rekstri

gold-bullion standard

Gullstangartrygging gjaldmiðils.

gullstangarfótur

gold-coin standard

gullmyntartrygging gjaldmiðils

golden parachute

gullin baktrygging, gulltrygging

golden rule of accumulation

hin gullna hagvaxtarregla

gold-exchange standard

gold standard

Gulltrygging gjaldmiðils.

gullfótur

gold standard

**gold-exchange standard*

gullfótur

good *no.* (í hagfræði)

Vara eða þjónusta sem fullnægir ein-
hverri þörf.

gæði¹

goods *no. ft., stundum í et.*

→ *commodity*², *merchandise*

varningur¹, **vörur**

goods-intensive commodity (í vinnu-
markaðshagfræði)

vörufrek neyslugæði

goodwill *no.*

viðskiptavild

go public

Skrá hlutabréf félags á skipulögðum
verðbréfamarkaði fyrsta sinni og bjóða

pau almenningi til kaups. → <i>list, quote</i>	government outlays <i>government expenditure</i> → <i>general government outlays</i>
Gosplan no. (í hagsögu) Ríkisáætlun Sovétríkjanna	ríkisútgjöld
governance structure eftirlits- og stjórnkerfi	government policy stefna stjórnvalda, stjórnarstefna
government no. ríkisstjórn	government receipts <i>government revenue</i> ríkistekjur
government, the no. <i>central government</i> → <i>general government, local govern- ment</i>	government revenue <i>government receipts</i> ríkistekjur
ríkið, ríkisvald	government sector ríkisgeiri
government accounting reikningsskil opinberra aðila	government securities <i>treasury securities</i> ríkisbréf, ríkisverðbréf
government bond <i>treasury bond</i> ríkisskuldabréf	government spending <i>general government outlays, public ex- penditure</i> → <i>government outlays</i> opinber útgjöld, útgjöld hins opin- bera
government debt ríkisskuldir	government subsidy ríkisstyrkur
government deficit <i>fiscal deficit</i> halli ríkissjóðs, ríkishalli	government union <i>civil servants' union</i> stéttarfélag opinberra starfsmanna
government employee <i>civil servant</i> → <i>public sector employee, senior civil servant</i>	grace no. <i>days of grace, grace period</i> Leyfilegur frestur til að standa skil á greiðslu skuldar eftir að hún er fallin í gjaldþaga. gjaldfrestur², greiðslufrestur²
government enterprise ríkisfyrirtæki	grace period <i>days of grace, *grace</i> gjaldfrestur², greiðslufrestur²
government expenditure <i>government outlays</i> → <i>general government outlays</i> ríkisútgjöld	gradient no. stigull
government failure (í almannavalsfræði) Munurinn á fullkomnu ríkisvaldi og raunveruleikanum. → <i>market failure</i> ríkisbrestur, stjórnrestur	graduated income tax stigskiptur tekjuskattur
government guarantee ríkisábyrgð	Granger causality (í atvinnuvegahag- fræði) orsakatengsl Grangers
government intervention opinber íhlutun, ríkisafskipti	
government market stofnanamarkaður	

grant¹ *no.*

*allowance*³

fjárstyrkur

grant² *no.* (í þjóðhagsreikningum)

unilateral transfer

gjafafé, óafturkræft framlag, styrkur¹

grapevine *no.* (í stjórnunarfræði)

lausafregn, orðrómur

gray market

grár markaður

Great Depression, the

Kreppan mikla á 4. áratug 20. aldar.

heimskreppan

greenmail *no.*

Kaup á stórum hlut í fyrirtæki í því skyni að fá eigendur þess til að kaupa hlutinn hærra verði af ótta við yfirtöku.

Gresham's law

lögmál Greshams

grievance *no.* (í vinnumarkaðshagfræði)

→ *grievance procedure*

kvörtunarmál

grievance procedure (í vinnumarkaðshagfræði)

complaints procedure

meðferð kvörtunarmála

gross *lo.*

*total*²

brúttó, heildar-, vergur

gross domestic product

GDP

verð landsframleiðsla

gross income (í reikningshaldi)

brúttótekjur, vergar tekjur

gross margin

gross profit (am.)

brúttóágóði

gross national income

GNI

verðar þjóðartekjur

gross national product

GNP

verð þjóðarframleiðsla

gross private domestic investment

verð einkafjárfesting

gross profit *am.*

gross margin

brúttóágóði

gross requirements

heildarþörf

gross working capital

working capital

→ *current assets, net working capital*

veltufé, veltufjármagn

group incentive system

hóphvatakerfi, hóplaunakerfi

group of companies

group of enterprises

fyrirtækjasamstæða

group of enterprises

group of companies

fyrirtækjasamstæða

group technology

GT

Vélum, sem notaðar eru við framleiðslu tiltekins vörflokks, er skipað saman þannig að þær myndi svokallaða framleiðslustöð.

hóptækni

group technology cell

GT cell

Framleiðslustöð þar sem beitt er hóptækni.

hóptæknistöð

groupthink *no.*

team spirit

hóplyndi

growth *no.*

vöxtur

growth model

economic growth model

hagvaxtarlíkan

growth opportunity

vaxtartækifæri

growth path

vaxtarferill

growth period

economic growth period

hagvaxtarskeið**growth rate***rate of growth***vaxtarhraði****growth stage****vaxtarstig****growth stock** *am.**performance stock (am.)*

Hlutabréf sem hækkar hratt í verði.

hraðvaxtarbréf**growth strategy****vaxtarstefna****growth theory***economic growth theory***hagvaxtarfræði****GT** *skst.**group technology*

Vélum, sem notaðar eru við framleiðslu tiltekins vörflokks, er skipað saman

þannig að þær myndi svokallaða framleiðslustöð.

hóptækni**GT cell** *stytt mynd**group technology cell*

Framleiðslustöð þar sem beitt er hóptækni.

hóptæknistöð**guarantee** *no.**warrant*¹

Það að ábyrgjast t.d. ástand, gæði eða eiginleika söluhlutar.

ábyrgð²**guest worker****erlendur verkamaður****guild** *no.* (í hagsögu)

Félagsskapur verslunar- eða iðnaðarmanna á miðöldum.

gildi¹**H****habitual buying behavior****vanakaup****half-yearly** *lo.**biannual*

Sem gerist tvisvar á ári.

→ *biennial***hálfárslegur, misserislegur****hard currency****sterkur gjaldmiðill****hard selling****ágeng sölumennska, ýtin sölumennska****harmony doctrine***doctrine of maximum satisfaction*

Kenningin um að frjáls samkeppni leiði til jafnvægis sem skapi mesta ánægju.

hánægjukenning**Harrod-Domar growth model**

Hagvaxtarlíkan í anda kenninga

Keynes, sett fram á 5. áratug 20. aldar.

Harrod-Domar vaxtarlíkan**harvest** *no.***afrakstur**¹, **uppskera****harvest quota** (í auðlindahagfræði)→ *catch quota***uppskerukvóti****harvest right****aflaheimild, veiðiheimild****Hawthorne effect****Hawthorne-áhrif****hazardous waste****hættulegur úrgangur, spilliefni****head-hunting** *no.*

Starfsemi sem felst í því að næla í stjórnendur frá einu fyrirtæki og ráða þá til starfa hjá öðru, oft keppinauti.

hausaveiðar

health economics**heilsuhagfræði****health expenditure****heilbrigðisútgjöld****health insurance****sjúkratrygging****heavy industry****þungaiðnaður****hedge¹ no.***risk hedge***áhættuvörn, baktrygging****hedge² so.****baktryggja sig, verjast áhættu****hedge fund****áhættusjóður****Herfindahl-Hirschman index***Herfindahl index*

Vísitala sem mælir markaðsþjöppun.

Herfindahl-vísitala, vísitala**Herfindahls-Hirschmans****Herfindahl index****Herfindahl-Hirschman index***Herfindahl-vísitala, vísitala****Herfindahls-Hirschmans****Hessian matrix****Hesse-fylki****heterogeneous lo. (í tölfræði)****misleitur****heteroscedasticity no. (í tölfræði)**

Það að dreifni er ekki sú sama þegar tölfræðileg greining nær til athugana sem eru gerðar á ólíkum hópum.

misdreifni, misleitni dreifna**heuristic decision rule****brjóstvitsaðferð****Hicksian demand function***compensated demand function***bætt eftirspurnarfall, uppþætt eftirspurnarfall****hidden asset****dulin eign****hidden economy***underground economy***huliðshagkerfi, neðanjarðarhagkerfi,****undirheimahagkerfi****hidden reserves****dulið varafé, dulinn varasjóður****hidden unemployment***disguised unemployment***dulið atvinnuleysi****hierarchical production planning****þrepabundin framleiðsluáætlun****hierarchy no.****stigveldi, þrepveldi****high-powered money am.***base money, M0, monetary base (br.)*

Liður í reikningum bankakerfisins, þ.e. fé til ráðstöfunar frá seðlabanka.

grunnfé**hire so.***employ³, engage***ráða****hire-purchase no., br.***installment buying (am.), installment plan (am.)***afborgunarkaup, raðgreiðslukaup****hire-purchase agreement***capital lease (am.)***kaupleigusamningur****hiring no.***employing, employment², engagement*

Það að ráða starfsmann í vinnu.

ráðning**hiring cost****ráðningarkostnaður****hiring standard****hæfniskröfur** (til umsækjanda um starf)**histogram no.****stuðlarit****historical cost (í reikningshaldi)****upphaflegt kostnaðarverð****historical-cost accounting (í reikningshaldi)***→ cost accounting***kostnaðarverðsreikningsskil****historical economics****söguleg hagfræði**

history of economic thought**saga hagfræðikenninga****hoard** *so.***hamstra****hoarding** *no.***hamstur****holding company** *br.***eignarhaldsfélag, forráðafélag****holding gain****geymsluhagnaður****holdings** *no. ft.***handhöfn****homo economicus***economic man, the***haghyggjumaðurinn, hagemnið,****hinn hagsýni maður****homogeneity** *no.***eingerð, einsleitni****homogeneous** *lo.***eingerður, einsleitur, samkynja, samleitur****homogeneous function****einsleitt fall****homogeneous product****einsleit vara****homogeneous production function****einsleitt framleiðslufall****homoscedasticity** *no.* (í tölfræði)

Það að dreifni er sú sama þegar tölfræðileg greining nær til athugana sem eru gerðar á ólíkum hópum.

einsleitni dreifna**homothetic** *lo.***stríkkannlegur, þenjanlegur****homothetic function****þenjanlegt fall****homothetic production function****þenjanlegt framleiðslufall****horizontal equity**

Skattjöfnuður innan tekjuhóps.

innbyrðis jöfnuður, láréttur jöfnuður**horizontal expansion of work***job enlargement*

Það að auka fjölbreytni starfs.

starfsvíkkun**horizontal integration**

Sameining ólíkra eininga innan sama hlekks framleiðslukeðjunnar hjá einu fyrirtæki eða sameining fyrirtækja innan sömu atvinnugreinar.

→ *vertical integration***lárétt samþætting****horizontal merger**

Samruni fyrirtækja í sama hlekk framleiðslukeðjunnar.

→ *merger, vertical merger***láréttur samruni****host country****gistiland****hostile merger****fjandsamlegur samruni****hostile takeover**

Yfirtaka gegn vilja þess fyrirtækis sem keypt er.

→ *friendly takeover, takeover bid***fjandsamleg ráðataka, fjandsamleg yfirtaka****hourly earnings****greitt tímakaup****household** *no.***heimili¹****household budget survey***household expenditure survey***neyslukönnun****household durables***consumer durable, durable goods, durables***varanleg neysluvara, varanleg neytendavara****household economics****hússtjórnarfræði****household expenditure****heimilisútgjöld****household expenditure survey***household budget survey***neyslukönnun****household final consumption** (í þjóð-*hagsreikningum)***einkaneysla¹**

household income**heimilistekjur****housing** *no.***húsnæði****housing credit system****húsnæðislánakerfi****housing loan****húsnæðislán****human asset accounting***human resource accounting***mannauðsreikningsskil****human capital***human resources***mannauður****human relations** (í stjórnunarfræði)**mannleg samskipti****human resource accounting***human asset accounting***mannauðsreikningsskil****human resource management****mannauðsstjórnun****human resources***human capital***mannauður****human resources department***personnel department***starfsmannadeild****human resources management***personnel management***starfsmannastjórnun****human resource strategy***personnel policy***starfsmannastefna****hybrid financing****blendingsfjármögnun****hybrid process****blandað ferli, blendingsferli****hyperinflation** *no.***óðaverðbólga****hypermarket** *no.* (í markaðsfræði)**risamarkaður****hypothecate** *so.* (um vörur, verðbréf eða skip)**veðsetja¹****hypothecation** *no.* (einkum í banka- og verðbréfavíðskiptum)

Sjálfsvörsluveð í vörum, verðbréfum eða í skipi.

veðsetning¹**hypothesis** *no.***tilgáta²****hypothesis testing****tilgátuprófun****hysteresis** *no.***heldni****I****IBRD** *skst.**International Bank for Reconstruction and Development, World Bank***Alþjóðabankinn****idea screening***screening of ideas***hugmyndavinsun****idempotent matrix****sjálfvalda fylki****identification** *no.***kennsl****identification number***Id. no.***kennitala¹****identification problem** (í hagamælingum)**kennivandi, ?kennslavandi****identity¹** *no.* (í stærðfræði)**aljafna**

identity² *no.* (í stærðfræði)

samsemd

ideology *no.*

hugmyndafræði, kenningakerfi

Id. no.

identification number

kennitala¹

illiquid¹ *lo.*

Um fjárfestingu sem erfitt er að breyta í lausafé.

torseljanlegur

illiquid² *lo.* (um fyrirtæki o.þ.h.)

Sem skortir lausafé, t.d. til greiðslu skammtímaskulda.

illiquidity *no.*

lausafjárskortur, reiðufjárskortur¹

ILS *skst.*

indirect least squares

óbein aðferð minnstu fervika, óbein aðhvarfsgreining

image *no.*

ímynd

image analysis

ímyndargreining

imaginary number

complex number

tvinntala

IMF *skst.*

International Monetary Fund

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

immigrant *no.*

innflytjandi¹

immiserizing growth

fátæktarhagvöxtur

impact *no.*

*influence*¹

áhrif

imperfect competition (í eindahagfræði)

ófullkomin samkeppni

imperfect information (í eindahagfræði)

ófullkomnar upplýsingar

imperfection *no.*

flaw

annmarki, galli, veila

imperfect knowledge (í leikjafræði)

ófullkomin vitneskja

imperfect market

ófullkominn markaður

implement *so.*

framkvæma

implicit contract

fólginn samningur, þegjandi samkomulag

implicit cost

fólginn kostnaður, óbeinn kostnaður², reiknaður kostnaður, reikni-kostnaður

implicit function

fólgið fall

implicit price index

afleidd verðvísitala, óbein verðvísitala

implicit rent

fólgin renta

implicit wage

reiknuð laun

import¹ *no.*

innflutningur

import² *so.*

flytja inn

import duty

aðflutningsgjald, innflutningsgjald, innflutningstollur

importer *no.*

innflytjandi²

import license

innflutningsheimild, innflutningsleyfi

import of goods

vöruinnflutningur

import penetration

Aukning á markaðshlut innflutnings.

markaðssókn innflutnings

import price

innflutningsverð

import quota

innflutningskvóti

import restrictions

innflutningshöft, innflutningshömlur, innflutningstakmarkanir

imprest¹ *no.*

fyrirframgreiðsla (frá hinu opinbera)

imprest² *no.* (í reikningshaldi)

imprest fund, P/C, petty cash

Sjóður með tiltekinni fastri upphæð í reiðufé fyrir smágreiðslur og útgjöld hjá fyrirtæki.

?**lokaður sjóður, smágreiðslusjóður**

imprest fund (í reikningshaldi)

**imprest*², *P/C, petty cash*

?**lokaður sjóður, smágreiðslusjóður**

impulse buying

skyndikaup

imputation system

reiknikerfi

impute *so.*

tilreikna

imputed cost of internal funds

reiknaður kostnaður af eigin fé

imputed interest

vaxtaígildi

imputed price

shadow price

reikniverð, skuggaverð

imputed rent¹ (í þjóðhagsreikningum)

Reiknuð húsaleiga þeirra sem búa í eigin húsnæði.

húsaleiguígildi

imputed rent² (í fjármálum hins opinbera)

reiknuð renta

imputed tax

skattígildi

inactive item

dead item, obsolete good, obsolete item

úrelt vara

inbound stockpoint

vörumóttaka

in bulk¹ (um farm, vöru o.þ.h.)

í lausu, ópakkaður

in bulk²

í stórsölu, í stórum heildum

Inc. *skst., am.*

Skammstöfun fyrir *incorporated*, notað með heitum bandarískra hlutafélaga.

Bresk samsvörun er *plc* eða *ltd.*, en *hf.* eða *ehf.* á íslensku.

→ *corporation*¹

incentive *no.*

hvati

incentive pay

incentive wage, payment by results

afkastalaun

incentive payment

afkastagreiðsla, greiðsla fyrir afköst

incentive pay scheme *br.*

incentive plan, incentive wage plan

afkastahvetjandi launakerfi, hvatningarkerfi

incentive plan

incentive pay scheme (br.), incentive wage plan

afkastahvetjandi launakerfi, hvatningarkerfi

incentive wage

incentive pay, payment by results

afkastalaun

incentive wage plan

incentive pay scheme (br.), incentive plan

afkastahvetjandi launakerfi, hvatningarkerfi

incidence *no.*

incidence of taxation, tax incidence

dreifing skattbyrðar

incidence of taxation

incidence, tax incidence

dreifing skattbyrðar

income *no.*

*proceeds*²

Income er notað um tekjur einstaklinga, fyrirtækja og stofnana.

→ *receipts, revenue*

tekjur¹

income account

tekjureikningur

income and outlay account

tekju- og útgjaldareikningur

income approach to GNP measurement

tekjuskiptingaruppgjör þjóðhags-

reikninga	income shock
income before extraordinary items (í reikningshaldi)	Snögg tekjubreyting í hagkerfinu.
hagnaður af reglulegri starfsemi	tekjurykkur
income bond	income side
Hagnaðartengt hlutdeildarskuldabréf.	tekjuhlið
tekjubréf	incomes policy
income constraint	tekjustefna
tekjuskorður	income statement <i>am.</i> (í reikningshaldi) <i>profit and loss account (br.), profit and loss statement (br.), statement of earnings (am.), statement of income (am.)</i>
income development	rekstrarreikningur
tekjuþróun	income stream
income effect	<i>income flow</i>
tekjuáhrif	tekjuflæði, tekjustraumur
income elasticity of demand	income subsidy (í eindahagfræði)
tekjunæmi, tekjuteygni	tekjuuppbót
income equalization	income tax
tekjujöfnun	tekjuskattur
income equalization policy	income tax return
tekjujöfnunarstefna	<i>tax form, tax return</i>
income failure	skattframtal
tekjubrestur	income transfer (í fjármálum hins opinbera)
income flow	Haft um tilfærslur eða millifærslur hins opinbera, svo sem barnabætur.
<i>income stream</i>	→ <i>capital transfer; current transfer; transfer payment</i>
tekjuflæði, tekjustraumur	tekjutilfærsla, tilfærsla tekna
income fluctuations	inconvertible lo.
tekjusveiflur	óskiptanlegur
income from employment (í þjóðhagsreikningum)	inconvertible paper
<i>labor income</i>	óskiptanlegt verðbréf, óskiptanlegt viðskiptabréf
Laun og aðrar tekjur af vinnu.	incorporate so. (um fyrirtæki)
atvinnutekjur	gera að lögpersónu
income fund	incorporated lo.
tekjusjóður	Skráð sem hlutafélag.
income level	Sjá <i>Inc.</i>
tekjustig	incorporation no.
income-linked lo.	stofnun lögpersónu
tekjutengdur	increasing-cost industry
income possibility curve	Atvinnugrein sem býr við vaxandi framleiðslukostnað.
ferill tekjukosta, tekjujaðar, tekjumörk	→ <i>decreasing-cost industry</i>
income redistribution	
endurskipting tekna	
income share	
hlutdeild í tekjum, tekjuhlutur	

increasing returns**vaxandi afrakstur****incremental analysis***marginal analysis***jaðaraðferð, markaaðferð****incremental cost****viðbótarkostnaður****incur** *so.* (um kostnað)**stofna til²****indebted** *no.***skuldugur****indenture¹** *no.***aðalskuldabréf****indenture²** *no.**apprenticeship contract***iðnnámssamningur****independent demand****óháð eftirspurn****independent good** (í hagfræði)

Óháðar vörur eða þjónusta.

óháð gæði**independent variable***concomitant variable, covariate, explanatory variable, predictor variable, regressor*

Breyta sem notuð er í tölfræðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.

forsagnarbreyta, frumbreyta, hjá-breyta, óháð breyta, skýribreyta**index¹** *no.***vísitala****index²** *so.***tengja við vísitölu, vísitölubinda****indexation** *no.***vísitölubinding, vísitölutenging****indexation clause***escalator clause, indexing clause***verðbótaákvæði, verðtryggingar-ákvæði****index base****vísitölugrunnur****indexing clause***escalator clause, indexation clause***verðbótaákvæði, verðtryggingar-****ákvæði****index-linked** *lo.***vísitölutengdur****index number****vísitölugildi****indicator¹** *no.***vísbending****indicator²** *no.***vísir****indifference** *no.* (í leikjafraði)**jafngildi²****indifference curve***equal utility contour***jafngildisferill, jafngildislína, jafn-nytjafarill****indirect cost****óbeinn kostnaður³****indirect export****óbeinn útflutningur****indirect labor** (í reikningshaldi)*indirect labor cost***kostnaður vegna óbeinna launa, óbein laun****indirect labor cost** (í reikningshaldi)*indirect labor***kostnaður vegna óbeinna launa, óbein laun****indirect least squares***ILS***óbein aðferð minnstu fervika, óbein aðhvarfsgreining****indirect tax****óbeinn skattur****indirect utility function****óbeint nytjafall****indirect welfare function****óbeint velferðarfall****individualism** *no.***einstaklingshyggja****individual taxation***separate taxation***sérsköttun****individual transferable quota system***ITQ system*

Uppskerukvótakerfi með einstaklings-

- bundnum framseljanlegum kvóta. Íslenska aflamarkskerfið er dæmi um slíkt kerfi.
kvótakerfi
- indivisibility** *no.*
ódeilanleiki
- induced** *lo.*
afléiddur
- induced spending** (í þjóðhagfræði)
afléidd útgjöld
- induction**¹ *no.*
aðleiðsla
- induction**² *no.*
stærðfræðileg þrepun, þrepun
- industrial classification**
activity classification, classification of economic activities
atvinnugreinaflokkun
- industrial development**
iðnþróun
- industrial dispute**
labor dispute, wage dispute
kjaradeila
- industrial division**
atvinnugreinaskipting
- industrial economics**
economics of industrial organization, IO economics
atvinnuvegahagfræði
- industrial espionage**
iðnaðarnjósniir
- industrialization** *no.*
iðnvæðing
- industrialized** *lo.*
iðnvæddur
- industrialized country**
industrial state
iðnríki
- industrial market**
business market, producer market
framleiðendamarkaður, iðnaðarmarkaður
- industrial policy**
atvinnustefna
- industrial relations**
samskipti aðila á vinnumarkaði
- industrial revolution**
iðnbylting
- industrial state**
industrialized country
iðnríki
- industrial structure**
atvinnuhættir
- industrial union**
starfsgreinasamband
- industries, the** *no. ft.*
atvinnulífið
- industry**¹ *no.*
branch of industry, economic activity
→ trade
atvinnugrein, atvinnustarfsemi
- industry**² *no.*
atvinnuvegur, bjargræðisvegur
- industry**³ *no.*
manufacturing
iðnaður
- in effect**
effective², in force, operative, valid
gildur, í gildi
- inefficiency** *no.*
óhagkvæmni²
- inelastic** *lo.*
ónæmur, óteyginn
- inelastic demand**
ónæm eftirspurn, óteyginn eftirspurn
- inelastic supply**
ónæmt framboð, óteygid framboð
- inequality** *no.*
ójöfnuður
- infant industry**
nýiðja
- inferior good** (í hagfræði)
Óæðri vara eða þjónusta.
→ superior good
óæðri gæði, óæðri vara
- infimum** *no.*
neðra mark
- infinitely repeated game**
síendurtekinn leikur

inflation *no.*

verðbólga, verðpensla

inflation accounting

verðbólguveikningsskil

inflation-adjusted budget

fjárlög á föstu verðlagi

inflation adjustment

verðbólguleiðrétting

inflationary *lo.*

verðbólguhvetjandi, verðbólguvaldandi

inflationary expectations

verðbólguvæntingar

inflationary gap

Eftirspurn eftir vöru og þjónustu umfram framleiðslugetu, sem getur valdið verðbólgu.

→ *deflationary gap*

þenslubil

inflationary pressure

verðbólguþrýstingur

inflation gain

verðbólguávinningur, verðbólgróði

inflation model

verðbólgulíkan

inflation premium

verðbólguálag

inflation rate

rate of inflation

verðbólguhraði

inflation tax

verðbólguskattur

inflection point (í stærðfræði)

beygjuskil, hverfipunktur

inflow *no.*

innflæði, innstreymi

influence¹ *no.*

impact

áhrif

influence² *so.*

hafa áhrif

influencer *no.*

áhrifavaldur

in force

*effective*², *in effect, operative, valid*

gildur, í gildi

informal¹ *lo.*

óformlegur

informal² *lo.* (í stjórnunarfræði)

óskipulagður

informal organization

Óformleg tengsl innan fyrirtækis.

óformlegt skipulag

information *no.*

→ *data*

upplýsingar

information content hypothesis

signalling hypothesis

Kenning um að breytingar á arðgreiðslum gefi vísbendingar um hvað stjórnendur fyrirtækis halda um gengi þess í framtíðinni.

teiknakennning

information cost

upplýsingakostnaður

information matrix

upplýsingafylki

information set

upplýsingamengi

information system

upplýsingakerfi

information technology

upplýsingatækni

infrastructure¹ *no.*

Grundvallarskipulag kerfis, stofnunar o.þ.h.

innviðir¹

infrastructure² *no.*

Atvinnu- og þjónustumannvirki sem mynda undirstöðu efnahagslífs í hverju landi, s.s. orkuveitur, fjarskipta- og samgöngumannvirki, skólar, sjúkrahús, o.þ.h.

innviðir²

inheritance *no.*

arfleifð, arfur

inheritance tax

Skattur á lögarf.

erfðafjárskattur
initial public offering (í verðbréfavíðskiptum)
 → *go public*
fyrsta útboð verðbréfa
initial value
upphafsgildi
initiative *no.*
*enterprise*¹
framtak
initiator *no.*
upphafsmaður
injective *lo.* (í stærðfræði)
one-to-one
eintækur
injunction *no.* (against property)
attachment
kyrrsetning
in kind
í fríðu
in money terms
 Að verðgildi í peningum.
að nafnvirði
inner product
innfeldi, innra margfeldi
innovation¹ *no.*
nýjung, nýmæli
innovation² *no.*
 → *process innovation, product innovation*
nýsköpun
innovator *no.*
 Maður sem kemur með nýjung eða nýbreytni.
innovators *no. ft.* (í markaðsfræði)
 Sá hópur neytenda sem fyrstur notar nýja vöru eða þjónustu á markaði.
 → *early majority, laggards, late majority*
brautryðjendur
input¹ *no.*
aðföng
input² *no.*
ílag

input-output analysis
aðfanga- og afurðagreining
input-output function
aðfanga- og afurðafall, ílags- og frálagsfall
input space (í eindahagfræði)
aðfangarúm
input substitution
aðfangaskipti, staðganga aðfanga, staðkvæmd aðfanga
in real terms
at constant prices
á föstu verðlagi
inside information (í verðbréfavíðskiptum)
innherjaupplýsingar
inside lag
viðbragðstöf
insider *no.* (í verðbréfavíðskiptum)
innherji
insider trading (í verðbréfavíðskiptum)
innherjaviðskipti
insolvency¹ *no.*
 Það þegar skuldir eru hærri en eignir.
eignahalli
insolvency² *no.*
bankruptcy
 Í almennu ensku máli, bresku og bandarísku, er *bankruptcy* notað um hvers konar gjaldþrot. Til ársins 1986 var orðið *bankruptcy* notað í bresku lagamáli um gjaldþrot einstaklinga en *insolvency* um gjaldþrot félaga. Eftir 1986 á *insolvency* jafnt við um einstaklinga og félag. Í bandarísku lagamáli þekkist þessi munur ekki.
gjaldþrot
insolvency³ *no.*
ógjaldfærni
insolvent *lo.*
bankrupt
 Í almennu ensku máli, bresku og bandarísku, er *bankrupt* notað um gjaldþrota einstaklinga og lögaðila. Til ársins 1986 var orðið *bankrupt* notað í bresku laga-

máli um gjaldþrota einstaklinga en *insolvent* um gjaldþrota félög. Eftir 1986 á *insolvent* jafnt við um einstaklinga og félög. Í bandarísku lagamáli þekktist þessi munur ekki.

gjaldþrota

inspection *no.*

skoðun¹

inspection game (í leikjafræði)

eftirlitsleikur

installment¹ *no.*

afborgun²

installment² *no.*

raðgreiðsla

installment buying *am.*

hire-purchase (br.), installment plan (am.)

afborgunarkaup, raðgreiðslukaup

installment loan

*term loan*¹ (*br.*)

Bankalán sem greiðist með föstum afborgunum.

afborgunarlán

installment plan *am.*

hire-purchase (br.), installment buying (am.)

afborgunarkaup, raðgreiðslukaup

installment terms

terms of installment

afborgunarskilmálar

institution¹ *no.*

*establishment*²

stofnun¹

institution² *no.*

þjóðfélagsstofnun

institutional economics

kerfishagfræði, stofnanahagfræði

institutional equation

hagkerfisjafna

institutional investor

stofnanafjárfestir

institutional sector (í þjóðhagsreikningum)

haggeiri

instrument *no.*

pappír, skjal

instrumental variable

aðstoðarbreyta, hjálparbreyta,

hækja, stoðbreyta

instrument of economic policy

policy instrument

hagstjórnartæki

insufficient-funds check

bouncer, nonsufficient-funds check,

NSF check, rubber check

gúmmítékki, innstæðulaus ávísun

insurable risk

tryggjanleg áhætta

insurance *no.*

trygging², **vátrygging**

insurance fund

tryggingasjóður

insurance policy

tryggingarskírteini

insurance premium

tryggingariðgjald

insurance valuation

vátryggingarverðmæti

insure *so.* (um sjálfan sig eða eigur sínar)

→ *underwrite*²

tryggja, vátryggja

insurer *no.*

*underwriter*²

tryggjandi, vátryggjandi

intangible asset

óápreifanleg eign

integer *no.*

heil tala

integer programming

heiltölubestun

integration¹ *no.* (í stærðfræði)

heildun, tegrun

integration² *no.*

samlögun, samtvinnun, samþætting

integrative growth

samþættur vöxtur

interaction *no.*

gagnverkun, víxlverkun

interactive¹ *lo.*

gagnvirkur, víxlverkandi

interactive² *lo.* (í stjórnunarfræði)

samskipta-

interbank *lo.*

millibanka-

interbank market

bankamarkaður, millibankamarkaður

intercept *no.* (oft um fasta í aðhvarfsgreiningu)

ássnið, skurðpunktur við ás

interchangeable *lo.*

víxlanlegur

interest¹ *no.*

fjárrenta, vextir

interest² *no.*

hagsmunir, hagur²

interest allowance

interest subsidy, mortgage allowance (br.)

vaxtabætur, vaxtaniðurgreiðsla

interest arbitrage

→ *arbitrage*

vaxtahögnun

interest burden

vaxtabyrði

interest deduction

vaxtafrádráttur

interest differential

interest-rate differential

vaxtamunur

interest elasticity

vaxtanæmi, vaxtateygni

interest equalization tax

vaxtajöfnunarskattur

interest factor

vaxtabáttur

interest-free *lo.*

vaxtalaus

interest group

hagsmunahópur

interest margin

vaxtaálag

interest on overdue payments

penalty interest rate, penalty rate

dráttarvextir, refsivextir, vanskilavextir

interest payments (í þjóðhagsreikningum)

vaxtagjöld, vaxtagreiðslur

interest rate

vaxtahlutfall, vaxtaprósenta, vextir

interest-rate ceiling

*cap*²

vaxtahámark, vaxtabak, þak á vexti

interest-rate differential

interest differential

vaxtamunur

interest-rate level

vaxtastig

interest rate on a loan

lending rate

útlánsvextir

interest rate on deposits

innlánsvextir

interest-rate option

vaxtaréttur, vaxtavilnun

interest-rate parity

vaxtajöfnuður

interest-rate risk

Áhætta vegna vaxtabreytinga.

vaxtaáhætta

interest-rate swap

vaxtaskipti

interest revenue

vaxtatekjur

interest subsidy

interest allowance, mortgage allowance (br.)

vaxtabætur, vaxtaniðurgreiðsla

interest swap agreement

vaxtaskiptasamningur

interim financial statement

árshlutareikningur, árshlutauppgjör

inter-industry trade

Viðskipti milli atvinnugreina.

milligreinaviðskipti

- intermediary** *no.*
miðlari³, **milligöngumaður**, **milliliður**
- intermediate consumption** (í þjóðhagsreikningum)
intermediate input, intermediate use of goods and services
aðfanganotkun
- intermediate good**
millistigsafurð
- intermediate input** (í þjóðhagsreikningum)
intermediate consumption, intermediate use of goods and services
aðfanganotkun
- intermediate use of goods and services** (í þjóðhagsreikningum)
intermediate consumption, intermediate input
aðfanganotkun
- intermediation** *no.*
miðlun²
- intermittent demand**
slitrótt eftirspurn
- internal accounting**
innra bókhald
- internal accounting statement**
 Fjárhagsskýrsla notuð innan fyrirtækis.
innri fjárhagsskýrsla
- internal audit**
 → *internal control*
innri endurskoðun
- internal balance**
innri jöfnuður
- internal control**
 → *internal audit*
innra eftirlit
- internal debt**
innlendar skuldir
- internal economies**
innra hagræði
- internal equilibrium**
innra jafnvægi
- internal financing**
innri fjármögnun
- internal government debt**
innlendar ríkisskuldir
- internal labor market**
innan hússvinnnumarkaður, **innvinnnumarkaður**
- internal rate of return**
afkastavextir, **innri vextir**
- internal time**
changeover time, setup time
stillitími, **uppsetningartími**
- international agency**
international organization
alþjóðastofnun
- International Bank for Reconstruction and Development**
IBRD, World Bank
Alþjóðabankinn
- international capital market**
alþjóðlegur fjármagnsmarkaður
- international currency**
alþjóðamynt
- international economics**
alþjóðahagfræði
- international finance**
alþjóðafjármál
- international marketing**
fjölpjóðleg markaðssetning
- International Monetary Fund**
IMF
Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn
- international organization**
international agency
alþjóðastofnun
- international reserves**
foreign exchange reserves
gjaldeyriforði¹, **gjaldeyrisvarasjóður**
- international trade**
alþjóðaviðskipti, **milliríkjavíðskipti**
- interperiod tax allocation**
skipting tekjuskatts milli tímabila
- interpolation** *no.* (í stærðfræði)
brúun
- intertemporal** *lo.*
milli tímabila

intertemporal substitution**skiptaáhrif milli tímabila****intervention** *no.***afskipti, íhlutun****interventionism** *no.***íhlutunarstefna****in the money** (í verðbréfavíðskiptum)

Kaupvilkun hlutabréfs er sögð í gróða þegar markaðsverð hlutabréfs er hærra en lausnarverð vilnunar. Söluvilkun er í gróða þegar markaðsverð hlutabréfs er lægra en lausnarverð vilnunarinnar.

→ *at the money, out of the money***í gróða****intragenerational interdependencies****kynslóðatengsl****intra-industry trade****greinarviðskipti, viðskipti innan atvinnugreinar****intraperiod tax allocation****skipting tekjuskatts innan tímabils****intrapreneurship** *no.***athafnamenska innan fyrirtækis****intratemporal** *lo.***innan tímabils****intrinsic** *lo.***innri²****intrinsic growth****eðlislægur vöxtur****intrinsic value¹****eigið verðgildi, eiginlegt virði****intrinsic value²****innra virði****intuitive decision** (í stjórnunarfræði)**innsæisákvörðun****invention** *no.***upppfinning****inventory** *no., am.**stock¹ (br.)***birgðir****inventory accounting****birgðabókhald****inventory carrying cost***carrying cost, storage cost***birgðahaldskostnaður, geymslu-****kostnaður****inventory control****birgðastýring****inventory costing** (í reikningshaldi)**útreikningur á kostnaðarverði birgða****inventory cycle****birgðasveifla****inventory investment****birgðafjárfesting****inventory management****birgðastjórn****inventory model****birgðalíkan****inventory period**

Tími sem birgðir endast.

birgðahaldstími, endingartími birgða**inventory position***available stock*

Birgðir, að meðtöldu því sem er í pöntun en frátöldu því sem tekið hefur verið frá.

birgðastaða**inventory shortage****birgðaskortur, birgðavöntun****inventory shrinkage****birgðarýrnun****inventory system****birgðabókhaldskerfi****inventory turnover****veltuhraði birgða****inverse¹** *no.* (í stærðfræði)**andhverfa****inverse²** *lo.***viðsnúinn****inverse matrix****andhverft fylki****inverted yield curve**

Ávöxtunarferillinn er ofanhallandi þegar vextir eru hærri til skamms tíma en langs.

ofanhallandi ávöxtunarferill**investment** *no.***fjárfesting²****investment account****fjárfestingarreikningur**

investment activities fjárfestingarhreyfingar	investment trust <i>br.</i> <i>trust company (am.)</i>
investment bank <i>am.</i> <i>merchant bank (br.)</i>	eignaumsýslufélag
fjárfestingarbanki	investor <i>no.</i>
investment capacity fjárfestingargeta	fjárfestir
investment company <i>closed-end fund, closed-end investment trust</i> → <i>open-end fund</i>	invisible hand ósýnileg hönd
fjárfestingarfélag	invisible hand theorem (í hagsögu) keningin um hina ósýnilegu hönd
investment credit <i>am.</i> <i>investment tax credit</i> → <i>capital allowance, tax credit</i>	invisibles <i>no. ft.</i> (í þjóðhagsreikningum) þjónustuliðir
skattafsláttur vegna fjárfestingar	invitation to tender <i>call for bids, call for tenders, competitive tender, tender²</i>
investment credit fund <i>investment fund²</i>	útboð
fjárfestingarlánasjóður	invoice <i>no.</i> <i>bill², commercial invoice</i>
investment decision fjárfestingarákvörðun	reikningur², vörureikningur¹
investment function fjárfestingarfall	invoicing <i>no.</i> <i>billing</i>
investment fund¹ fjárfestingarsjóður	útgáfa reikninga
investment fund² <i>investment credit fund</i>	involuntary mobility þvingaður hreyfanleiki (um vinnuafli)
fjárfestingarlánasjóður	involuntary unemployment Atvinnuleysi sem stafar af því að störf við markaðslaun fást ekki.
investment goods <i>capital goods</i>	þvingað atvinnuleysi
fjárfestingarvörur	involvement <i>no.</i> (í markaðsfræði) sinna, sinnustig
investment opportunity fjárfestingarkostur	IO economics <i>stytt mynd</i> <i>economics of industrial organization, industrial economics</i>
investment policy fjárfestingarstefna	atvinnuvegahagfræði
investment position fjárfestingarstaða	IOU <i>skst., óformlegt</i> <i>I-owe-you</i>
investment ratio fjárfestingarhlutfall	skuldaviðurkenning²
investment subsidy fjárfestingarstyrkur	I-owe-you <i>óformlegt</i> <i>IOU</i>
investment tax credit <i>investment credit (am.)</i> → <i>capital allowance, tax credit</i>	skuldaviðurkenning²
skattafsláttur vegna fjárfestingar	iron law of wages Kening Malthusar um laun og fólksfjölgun. járnharða launalögmálið
	irreversible¹ lo. eingengur, óhverfanlegur

irreversible² *lo.*

óafturkallanlegur, óbreytanlegur

Ishikawa chart

cause-and-effect diagram, fishbone chart, fishbone diagram

fiskbeinarit, orsaka- og afleiðingarit

IS-LM diagram

IS-LM model

Framsetning Nóbelsverðlaunahafans Johns R. Hicks á haglíkani Keynes. Hún sýnir tvo ferla, IS-feril og LM-feril. Skurðpunktur þeirra myndar jafnvægisstöðu tekna og vaxta í hagkerfinu.

IS-LM líkan

IS-LM model

**IS-LM diagram*

IS-LM líkan

isocline *no.*

jafnhallaferill

isocost line

equal-cost line

jafnkostnaðarlína

isolabor curve

jafnstritsferill

isoproduct curve

equal product curve

jafnframleiðsluferill

isoprofit line

jafngróðalína

isoquant line

jafnmagnslína

isorevenue line

jafntekjulína

issue *so.* (t.d. um verðbréf)

float⁵

gefa út, setja á markað, setja í umferð

issue cost (í verðbréfaviðskiptum)

flotation cost, flotation expenses

útgáfukostnaður

iterative procedure

ítrekunaraðferð

ITQ system *stytt mynd*

individual transferable quota system

Uppskerukvótakerfi með einstaklingsbundnum framseljanlegum kvóta. Íslenska aflamarkskerfið er dæmi um slíkt kerfi.

kvótakerfi

J

J-curve *no.*

J-ferill

JIT (manufacturing) (í framleiðslufræði)

just-in-time (manufacturing)

Framleiðsla í tæka tíð til þess að birgðir verði óþarfar.

tímastíllt framleiðsla

job¹ *no.*

employment¹, occupation¹, work¹

atvinna, starf, vinna¹

job² *no.*

verk¹

job analysis

starfsgreining

job application

starfsumsókn

job characteristic

starfseinkenni

job cluster

Hópur starfsmanna sem njóta sömu starfskjara.

kjarahópur

job cost

verkkostnaður

job counselling

occupational counselling

starfsráðgjöf
job creation
atvinnusköpun
job description
starfslýsing
job design
starfshönnun
job enlargement
horizontal expansion of work
 Það að auka fjölbreytni starfs.
starfsvíkkun
job enrichment
starfsauðgun, starfsfylling
job evaluation
starfsmat
job interview
employment interview
ráðningarviðtal
job ladder
metorðastigi, virðingarröð
job layout
starfsskipan
job order
verkpöntun
job-order costing
verkbókhald
job rotation
verkaskipti
job satisfaction
starfsánægja
job scarcity
skortur á störfum
job scope
starfssvið, verkahringur
job search
atvinnuleit
job security
atvinnuöryggi
job sharing
work sharing
 Það að tveir menn eða fleiri deila sama starfi.
starfsdeiling

job shop (í framleiðslufræði)
workshop
verkstæði
job vacancy
vacancy
laust starf
joint cost
samkostnaður, samtengdur kostnaður
joint production
samframleiðsla, tengd framleiðsla
joint products
tengdar afurðir
joint-stock company
 Í breskri ensku: félag sem er því sem næst eins og hlutafélag. Í bandarískri ensku: félag sem er hvorki hlutafélag né sameignarfélag en hefur ákveðin einkenni hvors tveggja.
joint taxation
samsköttun
joint venture
 Sameiginlegt verkefni tveggja eða fleiri fyrirtækja.
samáhættufyrirtæki, sameiginlegt áhættuframtak, sameiginlegt fyrirtæki, samvogunarfélag
journal¹ *no.*
general journal
bókhaldsdagbók, dagbók
journal² *no.*
fundarbók, gerðabók
journal entry
dagbókarfærsla
junk bond (í verðbréfavíðskiptum)
áhættubríf, hættubríf, ruslbréf
junk mail
ruslpóstur
just-in-time (manufacturing) (í framleiðslufræði)
JIT (manufacturing)
 Framleiðsla í tæka tíð til þess að birgðir verði óþarfar.
tímastíllt framleiðsla

K

kanban *no.* (í framleiðslufræði)

Dæmi: framleiðslupöntun eða flutningsfyrirskipun.

kort

key aggregate

key economic aggregate, key indicator, main aggregate

→ *economic indicator*

lykilhagstærð, lykilstærð¹

key economic aggregate

key aggregate, key indicator, main aggregate

→ *economic indicator*

lykilhagstærð, lykilstærð¹

key figure

lykilstærð², lykiltala

key indicator

key aggregate, key economic aggregate, main aggregate

→ *economic indicator*

lykilhagstærð, lykilstærð¹

key job

lykilstarf

Keynes effect

Áhrif verðlagsbreytinga á peningaeftirspurn.

Keynesáhrif

Keynesian economics

hagfræði í anda Keynes

kickback *no.*

bribe¹

fyrirgreiðslufé, mútufé, mútur

kind *no.*

Sjá *in kind*.

kind-of-activity unit

establishment¹

rekstrareind, rekstrareining

kinked demand curve

brotinn eftirspurnarferill

kite¹ *no.*

accomodation bill

víxill með ábyrgð þriðja aðila

kite² *so.*

Að „búa til“ fé með því að leggja inn á reikning innstæðulausa ávísun sem skrifuð er út af öðrum reikningi.

kiting of funds

millifærsla til að fela sjóðþurrð

knowhow *no.*

know-how

tækniþekking, verkkunnátta, þekking

know-how *no.*

knowhow

tækniþekking, verkkunnátta, þekking

Koyck distributed lag

Koyck-tafir

Kuhn-Tucker condition (í stærðfræði)

Kuhn-Tucker skilyrði

L

labeling *no.*

merking

labor¹ *no.*

launþegar

labor² *no.*

vinna²

labor³ *no.*

labor force, workforce²

vinnuafll¹

labor abundance

vinnuafllsgnótt

labor-augmenting technical progress

vinnuafllsaukandi framfarir

labor conflict

Átök á vinnumarkaði.

kjaraátök

labor contract *am.*

union contract, wage contract (br.)

→ *general wage agreement*

kjarasamningur, launasamningur

labor cost

laun og tengd gjöld

labor-demand curve

eftirspurnarferill vinnuafll

labor dispute

industrial dispute, wage dispute

kjaradeila

labor earnings

earned income, earnings

laun², launatekjur, vinnulaun

labor economics

vinnumarkaðshagfræði

laborer *no.*

manual laborer, worker²

verkamaður²

labor force

labor³, workforce²

vinnuafll¹

labor-force participation rate

activity rate, employment participation rate, employment-population ratio

atvinnuþátttaka

labor hoarding

overmanning

Það að halda fólki í vinnu þrátt fyrir verkefnaskort, t.d. að láta hjá líða að fækka fólki á krepputímum.

ofmönnum

labor income (í þjóðhagsreikningum)

income from employment

Laun og aðrar tekjur af vinnu.

atvinnutekjur

labor input (í eindahagfræði)

vinnuafll²

labor-intensive *lo.*

vinnuafllsfrukur, vinnufrekur

labor market

vinnumarkaður

labor movement

verkalýðshreyfing

labor productivity

framleiðni vinnuafll

labor-rate variance (um launataxta)

taxtafrávik

labor-related costs

nonwage labor costs

→ *payroll costs*

launahali, launategd gjöld

labor-saving *lo.*

vinnuafllssparandi

labor share of income

Hluttur vinnuafll í heildartekjum þjóðar-bús.

hluttur vinnuafll í tekjum

labor shortage

mannekla, vanmönnum, vinnuaflls-

skortur
labor skill
skill
verkkunnátta, verkþekking
labor supply
framboð á vinnuafli, vinnuafisframboð
labor theory of value
vinnugildiskenning
labor union *am.*
trades union, trade union (br.), union
stéttarfélag, verkalýðsfélag
Laffer curve
Laffer-ferill
lag *no.*
tímatöf, töf
laggards *no. ft.* (í markaðsfræði)
 Þeir sem síðastir taka við nýjungum á markaði.
 → *early majority, innovators, late majority*
taglhnýtingar
lagged variable
tafin breyta
lag operator
tafarvirki
Lagrange multiplier
Lagrange-margfaldari
lag weight
tafarvog, vægi tafar
laissez-faire *no.*
afskiptaleysi stjórnvalda (í efnahagsmálum)
laissez-faire leadership
afskiptalaus forysta
LAN *skst.*
local area network
staðarnet
land¹ *no.*
bújjörð, jörð
land² *no.*
jarðnæði
land rent
jarðrenta, landrenta

Laspeyres index
 Aðferð við að reikna út verð- og magnvísitölur. Við útreikning verðvísitölu er farið eftir því magni sem notað var við upphaf tímabilsins og verðbreytingar reiknaðar út miðað við óbreytt magn. Ef um magnvísitölu er að ræða er miðað við verð í upphafi.
Laspeyres-vísitala
last in – first out
LIFO
síðast inn – fyrst út
late majority (í markaðsfræði)
 Þeir sem taka við nýjungum á markaði í kjölfar brautryðjenda og snemmbúinna neytenda.
 → *early majority, innovators, laggards*
síðbúnir neytendur
latent demand
dulin eftirspurn
law¹ *no.*
lög²
law² *no.*
lögmál
law of demand
eftirspurnarlögmál
law of derived demand
lögmál afleiddrar eftirspurnar
law of diminishing marginal productivity
lögmálið um minnkandi jaðarafköst
law of diminishing returns
law of variable proportions
lögmálið um minnkandi afrakstur
law of effect
árangurslögmál
law of one price
lögmálið um eitt verð
law of the market
market law
markaðslögmál
law of variable proportions
law of diminishing returns
lögmálið um minnkandi afrakstur

layoff no.

Uppsögn á starfsmanni vegna verkefnaskorts, oft um stundarsakir
→ *termination*

uppsögn²

layoff cost

Kostnaður við uppsögn starfsmanna.

uppsagnarkostnaður

layout no. (í framleiðslufræði)

floorplan

fyrirkomulag¹, niðurskipan, skipulag¹

leader-follower game

leiðtogaleikur

leadership style

forystustíll

leading indicator

meginhagvísir

lead manager

Fjármálastofnun sem hefur forystu um lánsfjáröflun.

forystubanki

lead time (í framleiðslufræði)

afgreiðslutími

leakage no.

Hvað eina sem kemur í veg fyrir að ný fjármunamyndun skili sér til fulls í þjóðartekjum.

leki

learning curve

framfaraferill, lærdómsferill

learning effect

framfaraáhrif, lærdómsáhrif

learning factor

framfarapáttur

lease¹ no.

ábúðartími, leigutími

lease² no.

Það að yfirráð eignar færist til annars en eigandans í tiltekinn tíma gegn leigugjaldi.

leiga¹

lease³ no.

leigusamningur

lease⁴ so.

rent⁴

leigja

leaseback no.

sale-and-leaseback

Það þegar eigandi selur fjármögnunarleigufyrirtæki eign sína og leigir hana síðan aftur af fyrirtækinu.

endurleiga

leaseholder no.

lessee

leigutaki

lease liabilities (í reikningshaldi)

leiguskuldir

lease purchase

→ *financial leasing*

kaupleiga

leasing no.

Leiga á lausafé eða fasteign gegn umsömdu gjaldi um tiltekinn tíma. Leigusali telst eigandi eignar en leigutaki hefur afnotarétt af henni á leigutíma og samkvæmt samningi ýmist eignar- eða afnotarétt að samningstíma liðnum.

→ *financial leasing, lease purchase*

eignarleiga

leasing contract

finance lease, financial lease

fjármögnunarleigusamningur

least squares

minnstu fervik

least-squares method

Aðferð við að meta stærðir í líkani, t.d. þýðiseinkenni, út frá athugunum eða úrtaki.

aðferð minnstu ferninga, aðferð minnstu fertalna, aðferð minnstu fervika, aðferð minnstu kvaðrata

ledger no.

höfuðbók

legal entity

corporation² (br.), legal person

→ *natural person*

lögaðili, lögpersóna

legal institution (í kerfishagfræði)

réttarfarseining, réttarstofnun

legal person

*corporation*² (br.), *legal entity*

→ *natural person*

lögaðili, lögpersóna

legal reserve

lögbundinn varasjóður

legal tender

löglegur gjaldmiðill

legitimate *lo.*

lögmætur, réttmætur

leisure *no.*

frítími

lender *no.*

lánveitandi²

lender of last resort

prautilánveitandi

lending rate

interest rate on a loan

útlánsvextir

Lerner index

Mælikvarði á einokunarvald.

vísitala Lernalers

lessee *no.*

leaseholder

leigutaki

lessor *no.*

leigusali

letter of credit

bankaábyrgð

letter of representation

representation letter

Staðfestingarbréf stjórnar félags með ársreikningi.

staðfestingarbréf

level of management

stjórnunarstig, stjórnunarþrep

level of significance

significance level

marktektarkrafa

leverage *no.*

áhættuvægi, vogun¹

leveraged buyout

Kaup stjórnenda fyrirtækis á því, að

mestu með lánsfé.

levy¹ *so.*

attach, levy execution against

gera fjárnám í

levy² *so.*

*assess*¹

leggja á¹

levy execution against (property)

*attach, levy*¹

gera fjárnám í

l'Hôpital's rule (í stærðfræði)

regla l'Hôpitals

liabilities *no. ft.* (í reikningshaldi)

skuldir

liability¹ *no.*

fjárhagsskuldbinding

liability² *no.*

skaðabótaskylda

liberalism *no.*

frjálslyndisstefna

libertarianism *no.*

frjálshyggja

LIBID *skst.*

London Interbank Bid Rate

Vextir sem tilgreindir bankar í Lundúnum bjóða öðrum bönkum fyrir lán til tiltekins tíma.

líbíðvextir

LIBOR *skst.*

London Interbank Offered Rate

Vextir sem tilgreindir bankar í Lundúnum bjóða öðrum bönkum á lánum veittum til tiltekins tíma. Þessir vextir eru notaðir sem viðmiðun í lánsamningum.

líborvextir

license¹ *no.*

permit

leyfi

license² *no.*

certificate

skírteini

licensing *no.*

leyfisveiting

life-cycle hypothesis**æviteknakenning****life expectancy****líflíkur****lifestyle no.****lífsmáti****lifetime consumption****ævineysla****lifetime cumulation****ævisöfnun****lifetime income****ævitekjur****LIFO skst.***last in – first out***síðast inn – fyrst út****light industry****léttur iðnaður****likelihood function****sennileikafall****lim no.***limit***markgildi****LIMEAN skst.***London Interbank Mean Rate*

Meðaltal líbor- og líbíðvaxta.

limit no.*lim***markgildi****limited company br.***corporation¹ (am.)*

Lög um hlutafélög á Íslandi, í Bretlandi og Bandaríkjunum eru ekki sambærileg.

→ *Inc., ltd., PLC¹, private limited company, public limited company***hlutafélag****limited information maximum likelihood method***LIML***hámarkssennileikaaðferð við takmarkaðar upplýsingar****limited liability****takmörkuð ábyrgð****limiting factor****takmarkandi þáttur****LIML skst.***limited information maximum likelihood method***hámarkssennileikaaðferð við takmarkaðar upplýsingar****linear lo.****línulegur****linear dependent****línulega háður****linear function****línulegt fall****linear programming****línuleg bestun****line-flow no. (í framleiðslufræði)****línufæði****line of command***chain of command***valdbraut****line of credit***credit line*

Umsaminn aðgangur að lánsfé.

→ *revolving line of credit***lánsheimild¹, reikningslán****liquid¹ lo.****greiðslufær****liquid² lo.**

Auðbreytanlegur í reiðufé.

handbær**liquid asset****auðseljanleg eign, lausaeign****liquid assets (í reikningshaldi)****lausafjármunir****liquidation no.**

Skipti á búi fyrirtækis og sala á eignum þess vegna gjaldþrots eða vegna ákvörðunar eigenda um að leggja það niður.

slit fyrirtækis, upplausn fyrirtækis**liquidator no.****skiptastjóri****liquidity¹ no.****greiðslugeta, greiðsluhæfi, greiðsluþol****liquidity² no.**

Það hve auðvelt er að breyta eign í

reiðufé.	load profile
reiðufjárgeta, reiðufjárhæfni, seljanleiki	álagsyfirlit
liquidity effects	load report (í framleiðslufræði)
lausafjárhrif	álagsferill
liquidity preference	loan <i>no.</i>
lausafjárhneigð	<i>credit</i> ³
liquidity premium	lán, útlán
Vaxtaálag vegna torseljanlegra verðbréfa.	loan guarantee
torsöluálag	lánsábyrgð
liquidity ratios	loan loss
kennitölur um greiðsluhæfi	lánatap, útlánatap
liquidity requirement	loan loss provision
lausafjárkvöð	afskriftarsjóður útlána
liquidity risk	lobbyism <i>no.</i>
<i>marketability risk</i>	hagsmunagæsla
Hætta á sölutregðu skuldabréfa eða annarra eigna.	lobbyist <i>no.</i>
tregðuáhætta	hagsmunavörður
liquidity trap	local <i>lo.</i>
lausafjargildra	staðbundinn
list <i>so.</i>	local area network
<i>quote</i> ³	<i>LAN</i>
Skrá hlutabréf félags á skipulögðum verðbréfamarkaði.	staðarnet
→ <i>go public</i>	local authority <i>br.</i>
skrá á verðbréfamarkaði	<i>council (br.), local government</i> ² (<i>am.</i>), <i>municipality</i> ²
listed company	sveitarstjórn
<i>quoted company</i>	local government ¹
Hlutafélag sem hefur skráð hlutabréf sín á verðbréfamarkaði.	Hluti stjórnkerfisins.
→ <i>public limited company</i>	→ <i>central government, general government</i>
almenningshlutafélag	sveitarfélög, sveitarstjórnir
list price	local government ² <i>am.</i>
listaverð, skráð verð	<i>council (br.), local authority (br.), municipality</i> ²
live stock	sveitarstjórn
búfé, bústofn	local government finances
load ¹ <i>no.</i> (í framleiðslufræði)	fjármál sveitarfélaga
álag ³	local income tax
load ² <i>no.</i>	<i>local tax, municipal income tax</i>
hleðsla	Skattur til sveitarfélags.
load ³ <i>so.</i>	útsvar
ferma, hlaða	local stability
	staðbundinn stöðugleiki
	local tax
	<i>*local income tax, municipal income</i>

*tax***útsvar****local unit**→ *kind-of-activity unit***starfsstaður fyrirtækis** (í hagskýrslum)**location no.****staðsetning****location advantage****staðaryfirburðir****location allowance***wage premium for locational disamenities***staðaruppbot****location parameter****staðarstiki****location theory****staðarvalsfræði****lock in***fix*

Fastbinda gengi eða verð, t.d. í samningi.

festa²**lock-in effect***locking-in effect*

Það að geta ekki selt eign sína nema með tapi vegna þess að hún hefur lækkað í verði.

sjálfhelda**locking-in effect****lock-in effect***sjálfhelda****lockout no.****verkbann****logistic curve****umhverfður veldisvísiferill****logistics no. ft., ýmist með sögn í et. eða ft.****flutningafræði, flæðisstjórnun, vöruferlisstjórnun, vörustjórnun****logit model****logit-líkan, vaxtarlíkan****logo no.**

Merki eða auðkenni fyrirtækis.

firmamerki, nafnmerki**Lombard rate**

Vextir sem þýskir bankar greiða þýska seðlabankanum, Bundesbank, fyrir lán gegn tryggingu í verðbréfum, þ.e. endurkaupavextir þýska seðlabankans.

Langbarðavextir**London Interbank Bid Rate****LIBID**

Vextir sem tilgreindir bankar í Lundúnum bjóða öðrum bönkum fyrir lán til tiltekins tíma.

líbíðvextir**London Interbank Mean Rate****LIMEAN**

Meðaltal líbor- og líbíðvaxta.

London Interbank Offered Rate**LIBOR**

Vextir sem tilgreindir bankar í Lundúnum bjóða öðrum bönkum á lánum veittum til tiltekins tíma. Þessir vextir eru notaðir sem viðmiðun í lánssamningum.

líborvextir**long position** (í verðbréfiðskiptum)

Sú staða þegar fjárfestir á tiltekna eign, t.d. verðbréf eða vilnun.

→ *short position, spread²***gnóttstaða****long-range objective****langtímamarkmið****long-range planning****langdræg áætlunargerð, langtíma-áætlun****long-term lo.****langtíma-, langvinnur, langær****long-term debt****langtímaskuldir¹****long-term foreign debt****erlendar langtímaskuldir****long-term interest rate****langtímavextir****long-term liabilities** (í reikningshaldi)**langtímaskuldir²****long-term securities****langtímaverðbréf**

Lorenz curve

Mælikvarði á tekjudreifingu.

Lorenz-ferill

loss no.

tap¹, tjón

loss leader (í markaðsfræði)

Vara sem er seld með tapi til að laða að viðskiptavini.

aðdráttarvara, agn, beita¹

lost sales

töpuð sala

lot no.

batch

lota

lot size¹

lotustærð

lot size²

pöntunarmagn

lot tolerance percent defective

LTPD

óviðunandi gallahlutfall

lower of cost or market

Kostnaðarverð eða markaðsverð, hvort sem lægra reynist.

low-income country

lágtekjuland

ltd. skst., br.

Skammstöfun fyrir *limited (liability)*. Frá 1981 formlega aðeins notuð eftir heiti hlutafélags í einkaeign. Þó er algengt að bresk almenningshlutafélög

noti einnig *ltd.* Bandarísk samsvörun er *Inc. en ehf.* á íslensku.

→ *closed company, limited company, private limited*

LTPD skst.

lot tolerance percent defective

óviðunandi gallahlutfall

Lucas critique

Gagnrýni á hagfræðinga fyrir að taka ekki tillit til þess að hegðun manna breytist fyrir áhrif opinberra hagstjórnaraðgerða og þar með breytast einnig þau haglíkön sem lýsa áhrifum aðgerðanna.

gagnrýni Lúkasar

lucrative lo.

ábatasamur

lump-sum payment

eingreiðsla

lump-sum tax

Skattur greiddur í einni greiðslu, óháður tekjum.

eingreiðsluskattur

lumpy demand

skrykkjótt eftirspurn

luxury no.

munaður

luxury good

munaðarvara

luxury tax

munaðarskattur

M

M0 skst.

base money, high-powered money (am.), monetary base (br.)

Liður í reikningum bankakerfisins, þ.e. fé til ráðstöfunar frá seðlabanka.

grunnfé

M1 skst.

money stock, money supply²

Liður í reikningum bankakerfisins.

peningamagn

M2 skst.

money supply and general savings deposits

Liður í reikningum bankakerfisins. → <i>broad money, money supply</i> ²	make to stock
peningamagn og almennt sparifé	framleiða á lager, framleiða í birgðir
M3 skst.	malinvestment no.
<i>broad money</i>	fjárfestingarmistök
Liður í reikningum bankakerfisins, þ.e. peningamagn og sparifé á almennum bókum og bundnum reikningum. → <i>money supply</i> ²	mall no.
peningamagn og sparifé	<i>shopping center</i>
MA skst.	verslanamiðstöð
<i>moving average</i>	Malthusian theory of population
hlaupandi meðaltal, hreyfanlegt meðaltal	<i>kenning Malthusar um fólksfjölda</i>
machinery and equipment (í reiknings- haldi)	managed float
vélar, áhöld og tæki	<i>managed floating</i>
macroeconomic equilibrium	stýrt gengisflot
efnahagsjafnvægi, jafnvægi í þjóðar- búskap	managed floating
macroeconomic model	<i>managed float</i>
þjóðhagslíkan	stýrt gengisflot
macroeconomic policy	management no.
<i>economic policy</i>	<i>administration</i> ¹
efnahagsstefna	stjórn, stjórnun
macroeconomics no. ft.	management accounting
heildarhagfræði, þjóðhagfræði	rekstrarbókhald ²
macroenvironment no.	management audit
heildarumhverfi	stjórnendaúttekt, stjórnunarúttekt
MAD skst.	management buyout
<i>mean-absolute deviation</i>	Kaup stjórnenda fyrirtækis á því, oftast með lánsfé.
meðaltölugildisfrávik	management by exception
mail-order retailing	frávíkibundin stjórnun
póstverslun	management by objectives
main aggregate	<i>MBO</i>
<i>key aggregate, key economic aggregate, key indicator</i>	markmiðsbundin stjórnun
→ <i>economic indicator</i>	management development
lykilhagstærð, lykilstærð ¹	hæfing stjórnenda, þjálfun stjórn- enda
maintenance no.	management information system
viðhald	<i>MIS</i>
majority rule	upplýsingakerfi fyrir stjórnendur
meirihlutaregla	management process
make to order	stjórnunarferli
framleiða eftir pöntun	management science
	stjórnunarfræði, stjórnunarvísindi
	management training
	stjórnunarfræðsla
	manager no.
	<i>administrator</i> ² , <i>executive</i>
	stjórnandi ¹

managing director

CEO, chief executive officer, executive director, general manager

Heiti stjórnenda fyrirtækja, jafnt á íslensku og ensku, eru á ýmsa vegu og ráðast oft af hefð innan hvers fyrirtækis.

forstjóri, framkvæmdastjóri

manorial system (í hagsögu)

leiguliðakerfi

manual laborer

laborer, worker²

verkamaður²

manufacturer no.

framleiðandi (iðnvarnings)

manufacture no.

framleiðsla¹, iðnframleiðsla

manufacturing no.

industry³

iðnaður

manufacturing burden

factory burden, factory overhead, manufacturing overhead

óbeinn framleiðslukostnaður

manufacturing cell

framleiðsludilkur, framleiðslustöð

manufacturing cost

framleiðslukostnaður

manufacturing overhead

factory burden, factory overhead, manufacturing burden

óbeinn framleiðslukostnaður

man-year no.

ársverk

map no. (í stærðfræði)

Gagnkvæm samsvörun gilda þannig að hvert gildi í tilteknu mengi samsvarar einu og aðeins einu gildi í öðru mengi.

vörpun¹

margin no.

jaðar, mörk

margin account

Reikningur hjá verðbréfafyrirtæki nýttur til verðbréfavíðskipta í krafti lánsfjár frá fyrirtækinu.

lánareikningur til verðbréfavíðskipta

marginal lo.

jaðar-, marka-

marginal analysis

incremental analysis

jaðaraðferð, markaaðferð

marginal benefit

jaðarábati

marginal cost

jaðarkostnaður, markakostnaður

marginal cost of capital

jaðarkostnaður fjármagns

marginal-cost pricing

Verðlagning með jaðarkostnaðaraðferð.

jaðarkostnaðarverðlagning

marginal efficiency

marginal productivity

→ *law of diminishing marginal productivity*

jaðarafköst, jaðarframleiðni, markaframleiðni

marginal factor income

jaðarafrakstur framleiðslupátta

marginalism no.

jaðarhyggja

marginal physical product

jaðarframleiðsla

marginal principle

jaðarnytjaregla

marginal product

jaðarafurð, markaaufurð

marginal productivity

marginal efficiency

→ *law of diminishing marginal productivity*

jaðarafköst, jaðarframleiðni, markaframleiðni

marginal product of capital

MPK

jaðarafköst fjármagns

marginal product of labor

MPL

jaðarafköst vinnuafis

marginal propensity to consume

MPC

jaðarneyslunheigð

marginal propensity to export	jaðarútflytningshneigð	verðbréfavíðskipti með lánsfé
marginal propensity to import	jaðarinnflytningshneigð	markdown <i>no.</i> Lækkun álagningar í smásölu.
marginal propensity to save	jaðarsparnaðarhneigð	verðlækkun
marginal propensity to spend	jaðareyðsluhneigð	mark down Minnka álagningu í smásölu.
marginal rate of substitution	jaðarskiptahlutfall, jaðarstaðganga, víxlhlutfall	lækka verð
<i>MRS</i>		market ¹ <i>no.</i> markaður¹
jaðarskiptahlutfall, jaðarstaðganga, víxlhlutfall		market ² <i>so.</i> markaðssetja
marginal rate of technical substitution	jaðarskiptahlutfall framleiðslupátta	marketability risk <i>liquidity risk</i> Hætta á sölutregðu skuldabréfa eða annarra eigna.
<i>MRTS</i>		tregðuáhætta
jaðarskiptahlutfall framleiðslu, jaðarstaðganga í framleiðslu		marketable <i>lo.</i> markaðshæfur, söluhæfur
marginal rate of transformation	jaðarskiptahlutfall framleiðslu, jaðarstaðganga í framleiðslu	marketable permit seljanlegt leyfi
<i>MRT</i>		market analysis markaðsgreining
marginal return	jaðarafrakstur	market barrier markaðshindrun
marginal revenue	jaðartekjur	market challenger strategy (í markaðsfræði) árásarstefna
<i>MR</i>		market-clearing price (í þjóðhagfræði) jafnvægisverð²
jaðartekjur		market concentration markaðsþjöppun, þjöppun markaðar
marginal revenue product	jaðarmæti jaðarframleiðslu	market demand eftirspurn á markaði
<i>MRP²</i>		market development markaðsaukning, markaðsvíkkun, markaðspróun
verðmæti jaðarframleiðslu		market economy markaðsbúskapur, markaðshagkerfi, markaðskerfi
marginal revolution	Innreið jaðargreiningar í hagfræði. jaðarbylting	market equilibrium jafnvægi á markaði, markaðsjafnvægi
marginal social product	félagslegur jaðarábati	marketer <i>no.</i> markaðsmaður
marginal tax	<i>marginal tax rate</i> jaðarskatthlutfall, jaðarskattur, markaskatthlutfall	
marginal tax rate	<i>marginal tax</i> jaðarskatthlutfall, jaðarskattur, markaskatthlutfall	
marginal utility	jaðarnytjar, markanytjar	
margin trading	Verðbréfavíðskipti fjármögnuð að hluta til með lánsfé frá verðbréfafyrirtæki.	

market evolution

Framvinda markaðar á mismunandi æviskeiðum vöru.

markaðsframvinda

market failure

→ *government failure*

markaðsbrestur

market fluctuations

markaðsflökt, óstöðugleiki á markaði

market follower (í markaðsfræði)

Sá sem kemur í kjölfar leiðtoga á markaði.

sporgöngumaður á markaði

market forces

markaðsöfl

market forecast

markaðsspá

market for

Markaður þar sem seljandi og kaupandi hafa mismunandi upplýsingar um vöru á markaði.

markaður fyrir gallagrip

market imperfection

markaðsveila

marketing¹ *no.*

markaðsfræði

marketing² *no.*

markaðsfærsla, markaðssetning

marketing board

markaðsráð

marketing channels

markaðsleiðir

marketing department

markaðsdeild

marketing environment

markaðsumhverfi

marketing intelligence

markaðseftirlitskerfi

marketing intermediary

milliliður í markaðssetningu

marketing management

markaðsstjórnun, stjórnun markaðsmála

marketing mix

blanda söluráða

marketing organization

*sales organization*¹

sölufyrirtæki, sölusamtök

marketing plan

markaðsáætlun

marketing research

Rannsókn á markaðssetningu.

markaðsrannsókn¹

marketing strategy

stefna í markaðssetningu

market interest rate

market rate of interest

markaðsvextir

market law

law of the market

markaðslögmál

market leader

forystuhafi á markaði, markaðsleiðtogi

market leadership

markaðsforysta

market maker (í verðbréfavíðskiptum)

Markaðsaðili sem óslitið birtir kaup- og söluverð sem hann er reiðubúinn að standa við.

viðskiptavaki

market making

viðskiptavakt

market manipulation (í verðbréfavíðskiptum)

sýndarviðskipti

market mechanism

gangverk markaðar

market niche

markaðskimi

market penetration

Það að ryðja sér braut inn á markað.

markaðsinnrás

market portfolio

markaðseignasafn, markaðssafn

market potential

markaðsmöguleikar

market power

Áhrifavald á markaði, þ.e. þegar einn aðili getur ráðið verði tiltekinnar vöru-

- tegundar.
markaðstök, markaðsvald
- market price**
markaðsverð
- market protection**
markaðsvernd
- market quotation**
markaðsskráning
- market rate of interest**
market interest rate
markaðsvextir
- market research**
 Rannsókn á tilteknum markaði eða mörkuðum.
markaðsathugun, markaðsrannsókn²
- market risk**
nondiversifiable risk, systematic risk
kerfisbundin áhætta, markaðsáhætta
- market-risk premium**
álag vegna markaðsáhattu
- market securities**
 Verðbréf, seld á almennum markaði án þess að nokkrar hömlur séu lagðar á sölu þeirra.
markaðsverðbréf
- market segmentation**
markaðshlutun, markaðshólfun
- market share**
markaðshlutdeild, markaðshlutur
- market socialism**
 Kenningar sem Oscar Lange setti fyrstur fram um sósíalískt hagkerfi með virkum markaði.
markaðssósíalismi
- market structure**
markaðsgerð
- market test**
market testing
markaðsprófun
- market testing**
market test
markaðsprófun
- market-to-book ratio**
 Hlutfall milli markaðsvirðis hlutafjár og bókfærðs virðis eigin fjár. Stundum ranglega kallað q-hlutfall.
eiginfjárgengi
- market value**
markaðsvirði
- Markov chain**
Markovskeðja
- markup¹ no.**
sales margin
álagning
- markup² no.**
 Hækkun álagningar.
verðhækkun
- mark up**
hækka verð, leggja á²
- markup price**
cost-plus price
álagsverð
- markup pricing rule**
álagningarregla
- Marshall-Lerner condition**
 Skilyrði fyrir jákvæðum áhrifum gengisfellingar á viðskiptajöfnuð.
Marshall-Lerner skilyrðið
- Marshall Plan**
 Áætlun um efnahagslega viðreisn Evrópu eftir síðari heimsstyrjöldina, kennd við George C. Marshall, utanríkisráðherra Bandaríkjanna.
Marshalláætlunin
- Marxist economics**
marxísk hagfræði
- Maslow's hierarchy**
þarfapíramídi Maslows, þrepakenn-ing Maslows
- mass marketing**
fjöldamarkaðssetning, fjölmarkaðssetning
- mass media**
fjölmiðlar
- mass production**
fjöldaframleiðsla
- mass service (í framleiðslufræði)**
almenningsþjónusta

master budget

heildarfjárhagsáætlunMaster of Business Administration¹MBA¹**meistaraprófsgráða í viðskiptafræði**Master of Business Administration²MBA²→ *business graduate***viðskiptafræðingur (með meistara-
gráðu)**

master production schedule

MPS

**aðalframleiðsluáætlun, heildarfram-
leiðsluáætlun**

master schedule

*aggregate plan, aggregate production
plan***aðaláætlun, heildaráætlun, yfirlits-
áætlun**

matching grant

móttframlag

matching principle (í reikningshaldi)

jöfnunarregla

material balances (í hagsögu)

Aðferð við áætlunargerð í hagkerfi
kommúnistaríkja.**jafnvægisreikningur**

material control

**birgðaeftirlit, efniseftirlit, efnisstýr-
ing**

material handling (í framleiðslufræði)

efnismeðferð, efnismeðhöndlun

materiality constraint (í reikningshaldi)

mikilvægisreglamaterial management (í framleiðslu-
fræði)**efnisstjórnun**

material misstatement (í reikningshaldi)

veruleg rangfærsla

material procurement

hráefnakaup

material requirements planning

MRP¹**áætlun um efnisþörf**

mathematical programming

stærðfræðileg bestunmatrix *no.***fylki**

matrix game (í leikjafræði)

fylkisleikur

matrix organization

fléttuskipulagmature *so.***falla í gjalddaga, gjaldfalla**maturity *no.**due date, maturity date¹*→ *final due date***gjaldalagi**maturity date¹*due date, maturity*→ *final due date***gjaldalagi**maturity date²**lokadagur** (samnings o.þ.h.)

maturity matching

Jöfnun ráðstöfunartíma fjármagns við
endingu eignar.**samhæfing gjalddaga**

maturity risk premium

álag vegna vaxtaáhættumaximax *no.***hæsta hámark**maximin *no.***hæsta lágmark**

maximin theorem

fjaldalaregla

maximization principle

hámörkunareglamaximize *so.***besta, hámarka**maximum¹ *no.***hámark**maximum² *lo.***hámarks-**

maximum likelihood estimate

hámarkssennileikamat

maximum likelihood estimator

hámarkssennileikamatill

maximum likelihood method hámarksennileikaaðferð	mean-variance paradox (í fjármálafræði)
maximum sustainable yield (um náttúruauðlindir)	ávöxtunar- og áhættuþversögn
<i>MSY</i>	measurement error
→ <i>optimal sustainable yield</i>	mæliskekkja
varanlegur hámarksaffli; varanlegur hámarksafurakstur	measure space (í stærðfræði)
Maynard Operation Sequence Technique	málrúm
<i>MOST</i>	mechanistic structure
Aðferð til að ákveða staðaltíma verks eða aðgerðar.	vélræn formgerð, vélrænt skipulag
MBA¹ skst.	mechanization <i>no.</i>
<i>Master of Business Administration¹</i>	vélvæðing
meistaraprófsgráða í viðskiptafræði	median <i>no.</i>
MBA² skst.	miðgildi, miðmark, miðtala
<i>Master of Business Administration²</i>	mediation <i>no.</i>
→ <i>business graduate</i>	málamiðlun², meðalganga
viðskiptafræðingur (með meistara-gráðu)	medium of account
MBO skst.	<i>unit of account</i>
<i>management by objectives</i>	reiknieining
markmiðsbundin stjórnun	medium of exchange
mean¹ no.	gjaldmiðill²
<i>arithmetic mean, average</i>	medium-range plan
hreint meðaltal, meðaltal, venjulegt meðaltal	meðaldræg áætlun
mean² no. (í tölfræði)	medium-size business
<i>expected value</i>	→ <i>small business, SME</i>
meðalgildi, vongildi, væntanlegt gildi, væntigildi	meðalstórt fyrirtæki
mean-absolute deviation	megatrend <i>no.</i>
<i>MAD</i>	meginleitni
meðaltölugildisfrávik	membership fee
mean deviation	<i>subscription¹</i>
meðalfrávik	árgjald, félagsgjald
means of payment	memorandum of association <i>br.</i>
greiðslumiðill	<i>articles of incorporation (am.)</i>
mean square error	Samningur um stofnun félags, hlutafélags eða einkahlutafélags.
hittnifervik	stofnsamningur, stofnskrá
mean-variance criterion (í fjármálafræði)	mercantilism <i>no.</i>
ávöxtunar- og áhættuviðmiðun	kaupauðgiskenning, kaupauðgisstefna
	merchandise <i>no.</i>
	<i>merchandise (am.)</i>
	→ <i>commodity², goods</i>
	söluvara, söluvarningur, varningur²
	merchandise inventory
	birgðir heildsala og smásala

merchandize *am.**merchandise*→ *commodity*², *goods***söluvara, söluvarningur, varningur**²**merchant bank** *br.**investment bank (am.)***fjárfestingarbanki****merchant marine****verslunarfloti****merge** *so.**amalgamate, consolidate***sameina****merger** *no.**amalgamation, consolidation*²

Merger er haft um það þegar eitt fyrirtæki eignast annað fyrirtæki að fullu og sameinar það rekstri sínum með samþykki hluthafa. *Consolidation* er haft um sameiningu tveggja eða fleiri fyrirtækja í nýtt fyrirtæki. *Amalgamation* er einnig haft um sameiningu sveitarfélaga.

→ *friendly takeover, takeover***sameining, samruni****merit** *bad*

Vara sem almennt er talið rétt að sporna gegn neyslu á með þeim rökum að hún valdi neytandanum tjóni. Dæmi um slíka vöru eru áfengi og eiturlyf.

merit *good*

Vara sem almennt er talin æskileg fyrir neytendur. Oft er reynt að hvetja til neyslu hennar, t.d. með niðurgreiðslum.

hollgæði**message** *no.***boð****message content****inntak boðs****metallism** *no.*

Kenning um málma sem grundvöll seðlaútgáfu.

málmhyggja**methodology** *no.***aðferðafræði****methods analysis***methods study, work study***aðferðarrannsóknir, vinnurannsóknir****methods improvement****bættar vinnuaðferðir, vinnuhagræðing****methods study***methods analysis, work study***aðferðarrannsóknir, vinnurannsóknir****microeconomics** *no. ft.**price theory***deildarhagfræði, eindahagfræði, hageindafræði, ?rekstrarhagfræði**²**micro job design****nákvæm verklýsing****middle class****millistétt, miðstétt****middleman** *no.***milliliður****middle manager****millistjórnandi****migrant worker**→ *seasonal worker***farandverkamaður****migration**¹ *no.* (í auðlindahagfræði)**flakk** (um dýrastofna)**migration**² *no.* (í vinnumarkaðshagfræði)**fólksflutningar****minimax** *no.***lægsta hámark****minimin** *no.***lægsta lágmark****minimization** *no.***lágmarkun****minimize** *so.***lágmarka****minimum**¹ *no.***lágildi, lágmark****minimum**² *lo.***lágmarks-****minimum cost****lágmarkskostnaður**

minimum optimal scale *MOS*

hagkvæmustu lágmarksumsvif

minimum wage

lágmarkslaun

minimum-wage law

lög um lágmarkslaun

mint *no.*

*coinage*²

myntslátta

minutes *no. ft.*

fundargerð

MIS *skst.*

management information system

upplýsingakerfi fyrir stjórnendur

misallocation *no.*

óhagkvæm ráðstöfun

mission *no.* (í stjórnunarfræði)

hlutverk, tilgangur²

mixed economy

blandað hagkerfi

mixed-model sequencing

Framleiðsla margra tegunda á einni framleiðslulínu í tiltekinni röð.

mixed strategy

blendingsáætlun

mobility *no.*

hreyfanleiki

modal value (í tölfræði)

mode

algengasta gildi, kryppugildi, tíðasta gildi

mode *no.* (í tölfræði)

modal value

algengasta gildi, kryppugildi, tíðasta gildi

model *no.*

líkan

moment *no.* (í tölfræði)

vægi¹

momentary equilibrium

Hugtak í kenningum Alfreds Marshalls.

andartaksjafnvægi

momentary run (í eindahagfræði)

Svo skammur tími að framleiðslu verður ekki hnikað.

andrá

monetarism *no.*

peningamagnshyggja

monetary *lo.*

fjárhagslegur², **peningalegur**

monetary aggregate (í þjóðhagfræði)

peningastærð

monetary asset

peningaleg eign

monetary base *br.*

base money, high-powered money (am.), MO

Liður í reikningum bankakerfisins, þ.e. fé til ráðstöfunar frá seðlabanka.

grunnfé

monetary expansion

peningapensla

monetary-fiscal mix

fiscal-monetary mix

blanda fjármála- og peningaaðgerða, sambeiting fjármála- og peningaaðgerða

monetary institution

peningastofnun

monetary item

peningaliður

monetary management

stjórn peningamála

monetary mechanism

gangverk peningakerfisins, gangverk peningamála

monetary policy

peningamálastefna

monetary reform

umbætur í peningamálum

monetary stance (í þjóðhagfræði)

stefnuviðhorf í peningamálum

monetary standard

seðlafótur, seðlatryggingarkerfi

monetary system

peningakerfi

monetary target

markmið í peningamálastjórn,

markmið í peningamálum

monetary theory**peningahagfræði****monetization** *no.***peningavæðing****money** *no.*Sjá *at the money, in the money, out of the money.***fé, peningar****money demand****peningæftirspurn****money earnings****peningalaun****money economy****peningahagkerfi****money illusion****nafnvirðisblekking, peningaglýja****money laundering****fjárböðun, peningaþvottur, peningaþvætti****money market****peningamarkaður****money-market fund**

Ein tegund verðbréfasjóða, ætluð fjárfestum sem vilja ávaxta fé í skamman tíma

skammtímasjóður**money multiplier****peningamargfaldari, peningastuðull****money stock***M1, money supply*²

Liður í reikningum bankakerfisins.

peningamagn**money supply**¹**peningaframboð****money supply**²*M1, *money stock***peningamagn****money supply and general savings deposits***M2*

Liður í reikningum bankakerfisins.

→ *broad money, money supply*²**peningamagn og almennt sparifé****money terms**Sjá *in money terms.***monitize gold****taka upp gullfót****monitor** *so.***fylgjast með, líta eftir, vakta****monopolist** *no.***einkasali****monopolistic competition****einkasölusamkeppni****monopoly** *no.***einkasala, einokun****monopoly equilibrium**

Jafnvægi við skilyrði einkasölu.

einkasölujafnvægi**monopoly power****einkasöluvald, einokunarvald****monopoly profit****einkasölugróði, einkasöluhagnaður, einokunargróði****monopoly rent****einkasölurenta****monopsony** *no.*

Sú aðstaða að kaupandi er aðeins einn.

einkeypi**Monte Carlo simulation** (í framleiðslufræði)**Monte Carlo herming****moonlighting** *no.*

Það að hafa aukastarf, oft án vitundar skattyfirvalda.

Moore machine (í leikjafraði)

Ímyndað fullkomið reikniverk sem fært er um að leika endurtekinn endanlegan leik.

Moore-vél**moral hazard**

Freisting til að fara á snið við reglur og hagnast á því.

freistni, siðavandi**moratorium** *no.***greiðslustöðvun****mortality rate***death rate***dánartíðni****mortgage**¹ *no.***fasteignaveð**

mortgage ² <i>so.</i> (um fasteign) veðsetja ²	MPL <i>skst.</i> <i>marginal product of labor</i> jaðarafköst vinnuafis
mortgage allowance <i>br.</i> <i>interest allowance, interest subsidy</i> vaxtabætur, vaxtaniðurgreiðsla	MPS <i>skst.</i> <i>master production schedule</i> aðalframleiðsluáætlun, heildarframleiðsluáætlun
mortgage bond fasteignaveðbréf	MR <i>skst.</i> <i>marginal revenue</i> jaðartekjur
mortgage deed veðskuldabréf	MRP ¹ <i>skst.</i> <i>material requirements planning</i> áætlun um efnisþörf
mortgage loan Lán tryggt með veði í fasteign. fasteignaveðlán, veðlán ¹	MRP ² <i>skst.</i> <i>marginal revenue product</i> verðmæti jaðarframleiðslu
mortgage payable gjaldfallin veðskuld	MRS <i>skst.</i> <i>marginal rate of substitution</i> jaðarskiptahlutfall, jaðarstaðganga, víxlhlutfall
mortgaging <i>no.</i> (um fasteign) veðsetning ²	MRT <i>skst.</i> <i>marginal rate of transformation</i> jaðarskiptahlutfall framleiðslu, jaðarstaðganga í framleiðslu
MOST <i>skst.</i> <i>Maynard Operation Sequence Technique</i> Aðferð til að ákveða staðaltíma verks eða aðgerðar.	MRTS <i>skst.</i> <i>marginal rate of technical substitution</i> jaðarskiptahlutfall framleiðslupátta
most-favored-customer clause (í innanlandsviðskiptum) bestukjaraákvæði	MSY <i>skst.</i> (um náttúruauðlindir) <i>maximum sustainable yield</i> → <i>optimal sustainable yield</i> varanlegur hámarksaffi; varanlegur hámarksafurkastur
most-favored-nation clause (í milliríkja- viðskiptum) bestukjaraákvæði	multicollinear <i>lo.</i> fjölsamlína, margsamllína
motion-time system Kerfi til að ákveða staðaltíma ýmissa hreyfinga. staðaltímakerfi vinnuhreyfinga	multicommodity standard fjölvrufótur
motivation <i>no.</i> hvatning	multicurrency credit fjölmyntalán
move <i>no.</i> (í leikjafræði) leikur, skref	multiechelon <i>lo.</i> margþrepa
moving average <i>MA</i> hlaupandi meðaltal, hreyfanlegt meðaltal	multilateral trade agreement fjölþjóðlegt viðskiptasamkomulag
MPC <i>skst.</i> <i>marginal propensity to consume</i> jaðarneyslunheigð	multinational corporation <i>multinational firm</i> fjölþjóðafyrirtæki
MPK <i>skst.</i> <i>marginal product of capital</i> jaðarafköst fjármagns	

multinational firm*multinational corporation***fjölbjóðafyrirtæki****multiple currency practices****fjölhengisviðskipti****multiple equilibria****marggilt jafnvægi****multiple exchange market****fjölhengismarkaður****multiple exchange rates**

Margföld gengisskráning.

fjölhengi**multiple objective****fjölmarkmið****multiple taxation****margsköttun****multiplier no.****margfaldari, stuðull****multiplier effect****margfeldisáhrif****multi-species fisheries****fjölstofnaveiðar, margstofnaveiðar****multivariate distribution****margvið dreifing****multivariate regression analysis****margvið aðhvarfsgreining****municipal bond**

Skuldabréf gefið út af sveitarfélagi.

sveitarfélagsbréf**municipal income tax***local income tax, local tax*

Skattur til sveitarfélags.

útsvar**municipality¹ no.****sveitarfélag****municipality² no.***council (br.), local authority (br.), local government² (am.)***sveitarstjórn****must-order point**

Birgðastaða þegar panta þarf.

nauðpöntunarstaða, skyldupöntunarstaða**mutual fund***mutual investment fund, open-end fund (am.), open-end investment trust, unit trust (br.)*→ *closed-end fund, investment company***verðbréfasjóður****mutual-fund certificate****hlutdeildarbréf, hlutdeildarskírteini****mutual investment fund***mutual fund, open-end fund (am.), open-end investment trust, unit trust (br.)*→ *closed-end fund, investment company***verðbréfasjóður****N****NAIRU skst.***nonaccelerating inflation rate of unemployment*

Atvinnuleysi sem samrýmist stöðugri verðbólgu.

naked option**óvarinn vilnun, óvarinn seldur kaupréttur****Nash bargaining solution****Nash-samningslausn****Nash equilibrium** (í leikjafræði)

Það þegar sérhver velur þá leikáætlun sem kemur honum best í ljósi þess hvaða leikáætlanir aðrir hafa valið.

Nash-jafnvægi

<p>Nash threat game (í leikjafræði) Ein tegund misklíðarleiks þar sem borin er fram hóttun í upphafi. Nash-leikur</p> <p>national accounting <i>national income and product accounting</i> þjóðhagsreikningagerð</p> <p>national accounts þjóðhagsreikningar</p> <p>national debt þjóðarskuldir</p> <p>national expenditure þjóðarútgjöld</p> <p>national income þjóðartekjur</p> <p>national income and product accounting <i>national accounting</i> þjóðhagsreikningagerð</p> <p>nationalization <i>no.</i> þjóðnýting</p> <p>national product þjóðarframleiðsla</p> <p>national statistical institute <i>central statistical office, NSI</i> → <i>statistical agency</i> hagstofa</p> <p>national wealth þjóðarauður</p> <p>nation state þjóðríki</p> <p>natural law¹ náttúrulögmál</p> <p>natural law² (í hagsögu) Siðalögmál og siðareglur sem teljast ófrávíkjanlegar í mannlegu samfélagi. náttúruréttur</p> <p>natural monopoly eðlislæg einkasala, náttúrleg einkasala</p> <p>natural order (í hagsögu) Þrífættur réttur samkvæmt kenningu Quesneys, réttur til eigna, atvinnu og gæslu eigin hagsmuna.</p>	<p>natural person (í lagamáli) → <i>legal person</i> einstaklingur</p> <p>natural price Eðlilegt verð sem eiginlegt verð sveiflast um, skv. kenningu Adams Smiths. náttúrlegt verð</p> <p>natural rate of growth Hagvöxtur í Harrod-Domar vaxtarlíkani. → <i>Harrod-Domar growth model</i> náttúrlegur hagvöxtur</p> <p>natural rate of unemployment eðlislægt atvinnuleysi, náttúrlegt atvinnuleysi</p> <p>natural resource náttúruauðlind, náttúruauðæfi</p> <p>natural-resource economics hagfræði náttúruauðlinda, náttúruauðlindahagfræði</p> <p>natural value náttúrlegt virði</p> <p>NDP <i>skst.</i> <i>net domestic product</i> hrein landsframleiðsla</p> <p>near-money <i>no.</i> peningaígildi</p> <p>needs <i>no. ft.</i> þarfir</p> <p>needs hierarchy þarfapíramídi</p> <p>negative correlation neikvæð fylgni</p> <p>negative income tax neikvæður tekjuskattur</p> <p>negative pledge Ákvæði í lánsamningi þess efnis að lántaki skuldbindur sig til að veita ekki öðrum lánardrottni betri stöðu með veði eða annarri tryggingu.</p> <p>negative-sum game (í leikjafræði) afleikur, tapleikur</p> <p>negotiable¹ <i>lo.</i> (um viðskiptabréf) framseljanlegur¹</p>
--	--

negotiable² *lo.*

umsemjanlegur

negotiable instrument

Framsélanlegt verðbréf o.p.h., t.d. tékki, víxill eða handhafahlutabréf.

→ *commercial paper, financial instrument*

viðskiptabréf

negotiation *no.*

samningaumléitanir, samningaviðræður

neoclassical economics

nýklassísk hagfræði

neoclassical monetary theory

nýklassísk peningafræði

neoclassical school of economics

nýklassíski skólinn í hagfræði

nepotism *no.*

frænddrægni

net *lo.*

hreinn, nettó

net assets (í reikningshaldi)

net worth

Bókfært virði fyrirtækis, þ.e. eignir fyrirtækis að frádregnum skuldum skv. bókhaldi. Það samsvarar eigin fé fyrirtækis.

bókfært virði, eigið fé², hrein eign

net domestic product

NDP

hrein landsframleiðsla

net income (í reikningshaldi)

earnings³

tekjuafgangur

net indirect taxes (í þjóðhagsreikningum)

óbeinir skattar að frádregnum framleiðslustyrkjum

net loss (á rekstrarreikningi)

tap²

net national product

NNP

hrein þjóðarframleiðsla

net present value

NPV

hreint núvirði

net profit

hreinn hagnaður

net requirement

bein þörf, hrein þörf, nettóþörf

net stock

hreinar birgðir, nettóbirgðir

network *no.* (í stjórnunarfræði)

Tengslakerfi milli einstaklinga eða fyrirtækja.

netkerfi

networking *no.*

Það að koma á tengslum, t.d. milli aðila í viðskiptalífínu.

tengslamyndun

net working capital

Veltufjármunir að frádregnum skammtímaskuldum.

→ *gross working capital*

hreint veltufé

net worth (í reikningshaldi)

**net assets*

bókfært virði, eigið fé², hrein eign

Neumann-Morgenstern index

nyttjakvarði Neumanns og Morgensterns

neutrality of money

hlutleysi peninga

neutral tax

hlutlaus skattur

New Deal

Efnahagsstefna Franklins D. Roosevelt Bandaríkjaforseta.

newly industrialized country (í alþjóðahagfræði)

NIC

Haft um ríki sem ekki telst til þróunar-ríkjanna eða ríkja þriðja heimsins en er þó ekki að fullu komið í tölu iðnvæðra ríkja.

→ *emerging market, transition economy*

nýiðnvætt ríki

newsboy problem (í framleiðslufræði)

úreldingarvandi

- NIC** *skst.* (í alþjóðahagfræði)
newly industrialized country
 Haft um ríki sem ekki telst til þróunar-
 ríkjanna eða ríkja þriðja heimsins en er
 þó ekki að fullu komið í tölu iðnvæddra
 ríkja.
 → *emerging market, transition econ-
 omy*
nýiðnvætt ríki
- NNP** *skst.*
net national product
hrein þjóðarframleiðsla
- node** *no.* (í stærðfræði)
hnútur, krosspunktur
- NOGM** *skst.*
nonoverlapping generation model
haglíkan án skörunar kynslóða
- nominal¹** *lo.*
málamynda-
- nominal²** *lo.*
nafn-
- nominal exchange rate**
nafngengi
- nominal GNP**
nafnvirði vergrar þjóðarframleiðslu
- nominal interest rate**
*coupon², coupon interest rate, nominal
 rate, stated rate*
ákvæðisvextir, nafnvextir
- nominal rate**
*coupon², coupon interest rate, nominal
 interest rate, stated rate*
ákvæðisvextir, nafnvextir
- nominal rate of return**
nafnávöxtun
- nominal value**
face value, par value¹
ákvæðisverð, nafnvirði
- nominal yield**
stated yield
ákvæðisávöxtun
- nonaccelerating inflation rate of unem-
 ployment**
NAIRU
 Atvinnuleysi sem samrýmist stöðugri
 verðbólgu.
- noncallable** *lo.*
óinnkallanlegur
- noncash expense**
 Gjöld sem ekki kalla á bein fjárútlát, t.d.
 afskriftir.
- nonconsumptive use**
 Notkun gæða sem ekki eyðast við
 neyslu, t.d. notkun útsýnis.
slitlaus not
- noncooperative game theory**
samkeppnisleikjafræði
- nondiversifiable risk**
market risk, systematic risk
kerfisbundin áhætta, markaðsáhætta
- nondurable goods**
consumer nondurables, nondurables
óvaranleg vara, skammlíf neysluvara
- nondurables** *no. ft.*
*consumer nondurables, nondurable
 goods*
óvaranleg vara, skammlíf neysluvara
- nonfinancial enterprises**
 Fyrirtæki önnur en fjármála- og vá-
 tryggingarfyrirtæki.
- nonlabor income**
 Aðrar tekjur en atvinnutekjur.
- nonlinear** *lo.*
ólínulegur
- nonlinear econometric model**
ólínulegt haglíkan
- nonlinear optimization**
ólínuleg bestun
- nonmarketable** *lo.*
óseljanlegur
- nonmarket resource**
 Auðlind sem gengur ekki kaupum og
 sölum.
utanmarkaðsauðlind
- nonmarket transactions**
viðskipti utan markaðar
- nonnested model**
óstigskipt líkan
- nonoverlapping generation model**
NOGM

haglíkan án skörunar kynslóða

nonprice competition

Samkeppni um annað en verð.

nonprofit organization

Stofnun, fyrirtæki eða samtök sem ekki eru rekin í hagnaðarskyni.

nonprohibitive duty

yfirstíganlegur tollur

nonrefundable *lo.*

óendurkræfur

nonrenewable resource

óendurnýjanleg auðlind

nonstationary process

óstöðugt ferli

nonsufficient-funds check

bouncer, insufficient-funds check, NSF check, rubber check

gúmmítékki, innstæðulaus ávísun

non-tariff barriers

Dæmi: innflutningskvótar, útflutningsbætur og tæknilegar viðskiptahindranir.

viðskiptahindranir aðrar en tollar,

viðskiptatálmur aðrir en tollar

nontraded good

Vara og þjónusta sem er ekki seld á alþjóðamarkaði.

heimamarkaðsvara, ófalboðin vara

nonvoting share

nonvoting stock

hlutabréf án atkvæðisréttar

nonvoting stock

nonvoting share

hlutabréf án atkvæðisréttar

nonwage compensation

payment in kind

greiðsla í fríðu

nonwage labor costs

labor-related costs

→ *payroll costs*

launahali, launatengd gjöld

norm *no.*

hegðunarmynstur, hegðunarreglur,

norm

normal distribution

normaldreifing

normal form (í leikjafræði)

strategic form

Yfirlit yfir alla hugsanlega leiki og samsvarandi leikslök.

leikslökagerð

normal goods

venjuleg vara

normal price

Verð sem miðað er við framleiðslukostnað samkvæmt kenningu Cantillon.

normal time

eðlilegur aðgerðartími, ?normaltími

normal vector

þvervektor, þvervigur

normative economics

forskriftarhagfræði, gildislæg hagfræði, stefnuhagfræði

note¹ *no.*

*bank note, bill*¹ (*am.*)

peningaseðill, seðill

note² *no.*

skuldabréf¹

note³ *no.*

→ *promissory note*²

skuldaviðurkenning²

note⁴ *no.*

*acceptance (br.), banker's acceptance*¹ (*am.*), *bill*³, *bill of exchange, draft*² (*am.*)

→ *financial instrument*

víxill

note of hand

→ *IOU, promissory note*

skuldaviðurkenning²

notes payable (í reikningshaldi)

víxilskuldir

notes receivable (í reikningshaldi)

víxileign

notes to financial statements

skýringar í reikningsskilum

notional demand

sýndareftirspurn

notional supply

sýndarframboð

NPV *skst.**net present value***hreint núvirði****NSF check** *stytt mynd**bouncer, insufficient-funds check, nonsufficient-funds check, rubber check***gúmmítékki, innstæðulaus ávísun****NSI** *skst.**central statistical office, national statistical institute*→ *statistical agency***hagstofa****nuisance bonus***wage premium for disamenities***ópægindaálag****null hypothesis***Tilgáta sem er prófuð tölfræðilega og hafnað eða haldið.***núlltilgáta****null matrix****núllfylki****number** *no.***númer, tala¹****numéraire** *no.***mælieining, nafnvirðiseining****numéraire commodity****einingarvara****numerical value***absolute value***algildi, tölugildi****O****objective** *no.**goal, target***markmið, takmark, tilgangur¹****objective function***cost function***kostnaðarfall, viðfangsfall****objectivity principle** (í reikningshaldi)**hlutlægnisregla****obligation** *no.***skuldbinding², skylda****observation** *no.***athugun****observation unit***enquiry unit***spurnareining****obsolescence** *no.***úrelding****obsolete good***dead item, inactive item, obsolete item***úrelt vara****obsolete item***dead item, inactive item, obsolete good***úrelt vara****occasional labor***casual labor***íhlaupavinna****occupation¹** *no.**employment¹, job¹, work¹***atvinna, starf, vinna****occupation²** *no.**trade³***starfsgrein****occupational counselling***job counselling***starfsráðgjöf****occupational crowding****offramboð á vinnuaffi****occupational disease****atvinnusjúkdómur****occupational distribution****starfaskipting****occupational hazard****áhætta vegna atvinnu****occupational licensing****veiting starfsréttinda**

occupational pension fund→ *personal pension fund***sameignarsjóður****occupational safety****öryggi á vinnustað****occupational training****starfsþjálfun****OC curve** *stytt mynd* (í framleiðslufræði)*operating characteristic curve*

Líkur á samþykkt sendingar sem fall af gallahlutfalli.

fastheldnisferill**odds**¹ *no. ft.* (sem hlutfall)**líkur**¹, **vinningslíkur****odds**² *no. ft.* (í veðmáli)**vinningshlutfall****OECD** *skst.**Organization for Economic Cooperation and Development***Efnahags- og framfarastofnunin í París****OEM** *skst.**original equipment manufacturer***frumframleiðandi****offer curve****boðferill**, **boðkúrfa**, **framboðsferill****offered price** (í verðbréfavíðskiptum)*asked price*², *asking price*², *offering price***útboðsgengi**, **útboðsverð****offering price** (í verðbréfavíðskiptum)*asked price*², *asking price*², *offered price***útboðsgengi**, **útboðsverð****office automation****sjálfvirkni á skrifstofu****office clerk***clerical worker*, *white-collar worker***skrifstofumaður****office manager****skrifstofustjóri****Office of Fair Trading** *br.**OFT*

Embætti samkeppnis- og neytendamála í Bretlandi.

→ *Samkeppnisstofnun***offset**¹ *so.***bæta upp****offset**² *so.***mótreikna****offset**³ *so.***vega á mótí****OFT** *skst.***Office of Fair Trading* (*br.*)Sjá *Samkeppnisstofnun*.**oil crisis****olíukreppa****oligopolistic behavior****fákeppnishegðun****oligopoly** *no.***fákeppni****oligopsony** *no.*

Sú staða að aðeins er um fáa kaupendur að ræða.

fákeypi**OLS** *skst.**ordinary least squares method***einföld aðhvarfsaðferð**, **venjuleg aðferð minnstu fervika**, **venjuleg aðhvarfsaðferð****one-shot game**

Leikur þar sem þátttakandi fær aðeins eitt tækifæri.

einsfærisleikur**one-tail test****einhlíða próf****one-to-one** *lo.* (í stærðfræði)*injective***eintækur****on-going review***continuous review***samfelld skoðun**, **stöðug skoðun****on-hand stock****birgðir til ráðstöfunar**, **raunbirgðir****on-order stock****birgðir í pöntun****on-the-job training****þjálfun í starfi****OPEC** *skst.**Organization of Petroleum Exporting*

Countries

Samtök olíuútflutningsríkja

open access

→ *restricted access*

ótakmarkaður aðgangur (um almenn-
ing eða auðlind)

open corporation *am.*

*public company (br.), public corpora-
tion¹ (am.), public limited company
(br.)*

Hlutfélag sem heimilar viðskipti með
hlutabréf sín. Lög um hlutfélög á Ís-
landi, í Bretlandi og Bandaríkjunum
eru ekki sambærileg. Opið hlutfélag á
sér ekki nákvæma samsvörun í íslensku
lagamáli.

→ *closed company, private limited
company, quoted company*

opið hlutfélag

open economy

opið hagkerfi

open-ended question (í markaðsfræði)

open-end question

opin spurning

open-end fund *am.*

*mutual fund, mutual investment fund,
open-end investment trust, unit trust
(br.)*

→ *closed-end fund, investment com-
pany*

verðbréfasjóður

open-end investment trust

*mutual fund, mutual investment fund,
open-end fund (am.), unit trust (br.)*

→ *closed-end fund, investment com-
pany*

verðbréfasjóður

open-end question (í markaðsfræði)

open-ended question

opin spurning

opening balance

upphafsjöfnuður

open-market operations

verðbréfiðskipti af hálfu seðlabanka

open-market purchase

verðbréfa kaup af hálfu seðlabanka

open system

opið kerfi

operating activities¹ (í reikningshaldi)

handbært fé frá rekstri

operating activities² (í reikningshaldi)

rekstrarhreyfingar

operating budget

budget¹, financial plan

fjárhagsáætlun

operating capital

rekstrarfé

operating characteristic curve (í fram-
leiðslufræði)

OC curve

Líkur á samþykkt sendingar sem fall af
gallahlutfalli.

fastheldnisferill

operating deficit

rekstrarhalli

operating expenses

rekstrargjöld, rekstrarkostnaður

operating income *am.*

operating profit

rekstrarhagnaður²

operating lease

rekstrarleigusamningur

operating leasing

rekstrarleiga

operating leverage

rekstrarvogun

operating loss

rekstrartap

operating merger

rekstrarlegur samruni

operating plan

rekstraráætlun

operating profit

operating income (am.)

rekstrarhagnaður²

operating revenue (um fyrirtæki)

rekstrartekjur²

operating surplus

rekstrarafgangur²

operating system¹ (í stjórnumunarfræði)

rekstrarkerfi

operating system²

OS

stýrikerfi

operation¹ *no.*

aðgerð

operation² *no.*

rekstur

operational assets

varanlegir rekstrarfjármunir

operational auditing

rekstrarendurskoðun

operations management

rekstrarstjórnun, rekstrartækni

operative *lo.*

*effective*², *in effect*, *in force*, *valid*

gildur, í gildi

operator-machine chart

Skýringarmynd sem sýnir samspil starfsmanns og vélar.

opinion¹ *no.*

álit (nefndar)

opinion² *no.*

skoðun²

opinion leader

áhrifamaður, skoðanamótandi

opinion poll

→ *attitude survey*

skoðanakönnun

opportunities/threats analysis

O/T analysis

Aðferð til greiningar á tækifærum fyrir-tækis og ógnunum við það.

tækifæra- og ógnanagreining

opportunity cost

fórnarkostnaður

OPT *skst.*

Optimized Production Technology

Ein tegund framleiðslustjórnunar.

optimal capital structure

target capital structure

æskileg fjármagnsskipan

optimal path

hagkvæmasti ferill, kjörferill

optimal solution (í stærðfræði)

besta lausn, kjörlausn

optimal sustainable yield

OSY

Hagkvæmasti varanlegur afrakstur af endurnýjanlegri náttúruauðlind, t.d. af fiskistofnum.

→ *maximum sustainable yield*

besti jafnstöðuafrakstur

optimal tariff

optimum tariff

kjörtollur

optimization *no.*

bestun, háværkun

Optimized Production Technology

**OPT*

optimum *no.* (í stærðfræði)

besta gildi, kjörgildi, kjörstaða

optimum tariff

optimal tariff

kjörtollur

optimum taxation

kjörsköttun

option *no.* (í verðbréfavíðskiptum)

→ *call option, put option*

valréttur, vinnun

order¹ *no.*

fyrirmæli, fyrirskipun, skipun²

order² *no.*

pöntun

order³ *no.*

regime, structure

regla, skipan

order⁴ *so.*

fyrirskipa, skipa

order⁵ *so.*

panta

order condition

rank condition

raðskilyrði, raðtöluskilyrði

order cost

ordering cost

pöntunarkostnaður

ordering cost

order cost

pöntunarkostnaður

order point

reorder point

pöntunarmark

order status

pöntunarstaða

ordinal *lo.*

raðtölu-

ordinal function

→ *cardinal function*

raðanlegt fall

ordinal number

raðtala

ordinal utility

raðaðar nytjar, raðnytjar

ordinary income

reglulegar tekjur

ordinary least squares method

OLS

einföld aðhvarfsaðferð, venjuleg aðferð minnstu fervika, venjuleg aðhvarfsaðferð

ordinary share *br.*

common share (am.), equity share (br.)

almennt hlutabréf, venjulegt hlutabréf

ordinary shares *br.*

common stock¹ (am.)

almenn hlutabréf

organic structure

lífræn formgerð, lífrænt skipulag

organization¹ no.

félag², samtök, stofnun³

organization² no.

fyrirkomulag², skipulag²

organization³ no. (í stjórnunarfræði)

skipulagsheild

organizational chart

organization chart

skipurit

organizational communication

boðmiðlun innan fyrirtækis

organizational effectiveness

markvirkni fyrirtækis

organizational market

stofnana- og fyrirtækjamarkaður

organizational structure

stjórnskipulag

organization chart

organizational chart

skipurit

organization design

skipulagshönnun

organization development

fyrirtækisþroskun, hæfing fyrirtækis

Organization for Economic Cooperation and Development

OECD

Efnahags- og framfarastofnunin í París

Organization of Petroleum Exporting Countries

OPEC

Samtök olíuútflutningsríkja

organized labor

Skipulögð samtök launafólks, einkum verkalýðsfélög.

launþegasamtök, verkalýðshreyfing

original equipment manufacturer

OEM

frumframleiðandi

original factors of production

frumþættir framleiðslunnar

original issue discount bond

zero-coupon bond

Skuldabréf sem gefið er út með miklum afföllum og engir vextir greiðast af heldur greiðist bréfið fullu verði við lok lánstímans.

origin principle

upprunaregla

origin tax

upprunaskattur

orthogonal matrix

þverstætt fylki

OS *skst.*

operating system²

stýrikerfi

OSY skst.*optimal sustainable yield*

Hagkvæmasti varanlegur afrakstur af endurnýjanlegri náttúruauðlind, t.d. af fiskistofnum.

→ *maximum sustainable yield*

besti jafnstöðuafrakstur**O/T analysis stytt mynd***opportunities/threats analysis*

Aðferð til greiningar á tækifærum fyrir-tækis og ógnunum við það.

tækifæra- og ógnanagreining**OTC skst.** (í verðbréfavíðskiptum)*over-the-counter market*

Víðskipti utan kauphalla með óskræð verðbréf.

outbound stockpoint**vöruafgreiðsla****outlay account****útgjaldareikningur****out-of-pocket cost***out-of-pocket expenses***útlagður kostnaður****out-of-pocket expenses***out-of-pocket cost***útlagður kostnaður****out of the money** (í verðbréfavíðskiptum)

Kaupviltun hlutabréfs er sögð í tapi þegar markaðsverð hlutabréfs er lægra en lausnarverð vilnunar. Söluviltun er í tapi þegar markaðsverð hlutabréfs er hærra en lausnarverð vilnunarinnar.

→ *at the money, in the money*

í tapi**output¹ no.****afköst****output² no.****afurðir, framleiðsla²****output³ no.****frálag****output effect****framleiðsluáhrif****outside lag****virknitöf****outsourcing no.**

Kaup á framleiðsluhlutum, tiltekinni þjónustu eða sérfræðipækkingu frá aðilum utan eigin fyrirtækis.

utankaup**outstanding check***unclaimed check***óframkomin ávísun, óinnleyst ávísun****outworker no.****heimavinnandi verktaki****overage cost****kostnaður við umframbirgðir****overdraft no.****yfirdráttur****overdraft facility****yfirdráttarheimild****overdue lo.****fallinn í gjalddaga, í vanskilum****overemployment no.****umframatvinna****overexploitation no.****ofnýting, rányrkja****overhead burden** (í reikningshaldi)*burden (br.), overhead cost***óbeinn kostnaður¹****overhead cost** (í reikningshaldi)*burden (br.), overhead burden***óbeinn kostnaður¹****overidentified lo.****ofkenndur****overinvestment no.****offjáfesting****overlapping generations model**

Haglíkan reist á skörun kynslóða.

kynslóðalíkan**overmanning no.***labor hoarding*

Það að halda fólki í vinnu þrátt fyrir verkefnaskort, t.d. að láta hjá líða að fækka fólki á krepputímum.

ofmönnum**overnight interest***overnight rate***dagvextir**

overnight rate*overnight interest***dagvextir****overproduction** *no.***offramleiðsla****overstated** *lo.* (um birgðir eða afkomu)**oftalinn****overstock limit****birgðamörk****over-the-counter market** (í verðbréfa-
viðskiptum)*OTC*Viðskipti utan kauphalla með óskráð
verðbréf.**overtime** *no.***yfirvinna****overtime cost****yfirvinnukostnaður****own-account worker****einyrki****owner** *no.**proprietor***eigandi****owner income**

Laun í einstaklingsfyrirtæki.

eigin laun**owner-occupied dwelling**

Íbúðarhúsnæði sem eigandi býr í.

eigið íbúðarhúsnæði**owners' equity***capital¹, equity¹, equity capital² (am.)***eigið fé¹****ownership** *no.**proprietorship***eignarhald**

P

Paasche indexAðferð við útreikning magn- eða verð-
vísitölu. Til að reikna út verðvísitölu
er magnið í lok tímabilsins notað sem
vog og verðbreytingar frá fyrra tímabili
reiknaðar út miðað við að magnið hald-
ist óbreytt. Sé hins vegar um magnvís-
itölu að ræða er verðið í lok tímabils-
ins notað sem vog og magnbreytingar
reiknaðar út miðað við óbreytt verðlag.**Paasche-vísitala****package deal****heildarlausn, heildarsamningur****paid-in capital** *am.**paid-up capital***innborgað hlutfé****paid-up capital***paid-in capital (am.)***innborgað hlutfé****panel data** (í hagnælingum)Gögn þar sem blandast saman þver-
skurðargögn og tímaraðir.**paper economy**

Hagkerfi með seðlum og skuldabréfum.

pappírshagkerfi**paper money****seðlar****paper standard****pappírsfótur****paradox of thrift****sparnaðarþverstæða****paradox of value****gildisþverstæða****paradox of voting***voting paradox***kosningaþverstæða, kosningaþver-
sögn****parallel market rate****markaðsgengi samhliða skráðu gengi**

parameter <i>no.</i> stiki	jafnfætis öðrum skuldbindingum. jafngilt í hvívetna
parametric test stikabundið próf, stikapróf	parity <i>no.</i> jafngengi
parent company <i>parent corporation (am.)</i> → <i>affiliated company, associated company, subsidiary</i> móðurfélag	parity principle jafnræðiskenning
parent corporation <i>am.</i> <i>parent company</i> → <i>affiliated company, associated company, subsidiary</i> móðurfélag	partial derivative hlutafleiða
Pareto efficiency (í eindahagfræði) Pareto-hagkvæmni	partial elasticity hlutnæmi, hlutteygni
Pareto efficient (í eindahagfræði) Haft um ráðstöfun verðmæta ef ekki er hægt að breyta henni þannig að hagur a.m.k. eins aðila batni og hagur annarra verði ekki lakari en áður. Pareto-hagkvæmur	partial equilibrium hlutajafnvægi, jafnvægi að hluta
Pareto-efficient allocation (í eindahagfræði) Pareto-hagkvæm ráðstöfun.	participation <i>no.</i> þátttaka
Pareto improvement (í eindahagfræði) Ráðstöfun verðmæta sem felur í sér að enginn verður verr settur en áður og a.m.k. einn aðili er betur settur. Pareto-bót	participation management þátttökustjórnun
Pareto optimality (í eindahagfræði) Pareto-kjörstaða	partner <i>no.</i> meðeigandi
Pareto set (í eindahagfræði) Mengi þeirra punkta sem eru Pareto-hagkvæmir. Pareto-mengi	partnership <i>no.</i> sameignarfélag
Pareto's law Kenning Paretos um að hlutfallsleg tekjudreifing hafi tilhneigingu til að verða sú sama í öllum löndum, óháð því hvaða skatta- og tilfærslukerfi er við lýði. lögmál Paretos	part-time work hlutastarf
pari passu Ákvæði í lánssamningi um að lán standi	par value ¹ <i>face value, nominal value</i> ákvæðisverð, nafnvirði
	par value ² stofngengi
	patent <i>no.</i> einkaleyfi
	pawn <i>so.</i> (um áþreifanlega hluti) <i>pledge</i> ² veðsetja ³
	pay ¹ <i>no.</i> <i>wage</i> Daglaun, tímakaup eða vikukaup. → <i>salary</i> kaup ¹ , laun ³
	pay ² <i>no.</i> <i>payment</i> borgun, greiðsla
	payable <i>lo.</i> <i>due</i> ² útistandandi
	payables <i>no. ft.</i> (í reikningshaldi) <i>accounts payable (am.), creditors (br.)</i>

viðskiptaskuldir
pay-as-you-earn *br.*
PAYE (br.)
staðgreiðslukerfi
pay-as-you-go financing
samtímafjármögnun
pay-as-you-go pension fund
unfunded pension fund
gegnumstreymissjóður
pay-as-you-go system
gegnumstreymiskerfi
payback period
endurgreiðslutími
PAYE *skst., br.*
pay-as-you-earn (br.)
staðgreiðslukerfi
payee *no.*
viðtakandi greiðslu
payer *no.*
greiðandi
payment *no.*
*pay*²
borgun, greiðsla
payment by results
incentive pay, incentive wage
afkastalaun
payment date
greiðsludagur
payment in kind
nonwage compensation
greiðsla í fríðu
payment order
greiðslufyrirmæli
payments arrangement
payments schedule
greiðslutilhögun
payments habit
greiðsluvenja
payments restrictions
greiðsluhömlur
payments schedule
payments arrangement
greiðslutilhögun
payoff *no.*
býti

payoff function
býtafall, vinningsfall
payoff matrix
býtafylki, vinningsfylki
payroll¹ *no.*
*wage bill*¹
 Heildarlaun sem fyrirtæki greiðir, án launatengdra gjalda.
launagjöld
payroll² *no.*
*wage bill*²
launaskrá
payroll costs
payroll expenses
 Laun og launatengd gjöld.
 → *labor-related costs*
launakostnaður, launaútgjöld
payroll expenses
 **payroll costs*
 → *labor-related costs*
launakostnaður, launaútgjöld
payroll liabilities (í reikningshaldi)
skuldir vegna starfsmanna
payroll tax
launaskattur
pay structure *br.*
wage payment scheme (am.)
launakerfi
P/C *skst.* (í reikningshaldi)
*imprest*², *imprest fund, petty cash*
 Sjóður með tiltekinni fastri upphæð í reiðufé fyrir smágreiðslur og útgjöld hjá fyrirtæki.
 ?**lokaður sjóður, smágreiðslusjóður**
PDV *skst.*
present discounted value, present value, present worth
núvirði
peak-load price
 Hækkað verð á álagstímum.
örtraðarverð
pecking order
goggunarröð
pecuniary *lo.*
peningalegur

peer review

starfsbræðraeftirlit

pegged exchange rate system

fastgengiskerfi

penalty duty

refsitollur

penalty interest rate

*interest on overdue payments, penalty rate***dráttarvextir, refsivextir, vanskilavextir**

penalty rate

*interest on overdue payments, penalty interest rate***dráttarvextir, refsivextir, vanskilavextir**

pending case

ófrágengið mál

penetration pricing

*Það að verðleggja lágt í því skyni að komast inn á markað.***innrásarverðlagning**pension¹ *no.***eftirlaun**pension² *no.***lífeyrir**

pension fund

lífeyrissjóður

pension obligation

lífeyriskuldbindingpension plan¹*pension scheme, retirement plan***eftirlaunakerfi**pension plan²**lífeyriskerfi**

pension scheme

*pension plan¹, retirement plan***eftirlaunakerfi**P/E ratio *stytt mynd**price/earnings ratio**Hlutfall markaðsverðs af hagnaði.***v/h-hlutfall**

per capita

á mannpercentage *no.***hundraðshluti, prósentu**

percentage-of-completion method (í kostnaðarbókhaldi)

áfangaaðferð

percentage-of-sales method

sölumagnsaðferð

percentage point

prósentustig

per diem

*per-diem allowance***dagpeningar**

per-diem allowance

*per diem***dagpeningar**

perfect competition

fullkomin samkeppni

perfect foresight

fullkomin framsýni

perfect information (í eindahagfræði)

fullkomnar upplýsingar

perfect knowledge (í leikjafræði)

fullkomin þekking, hlítarvitneskja

perfectly competitive market

Markaður sem einkennist af fullkominni samkeppni.

perfect market

fullkominn markaður

perfect recall (í leikjafræði)

fullkomið minni

performance (um fyrirtæki)

*result of operations***afkoma, rekstrarafkoma**

performance appraisal (í stjórnunarfræði)

*performance rating***frammistöðumat**

performance bond (í auðlindahagfræði)

Trygging sem lögð er fram og síðan endurgreidd fullnægi fyrirtæki tilteknurum skilyrðum í umhverfismálum.

performance indicator

mælikvarði á frammistöðu

performance rating (í stjórnunarfræði)

performance appraisal

frammistöðumat**performance share**

Hlutabréf sem kemur í hlut stjórnanda fyrirtækis sem umbun fyrir góða frammistöðu.

hvatningarhlutabréf**performance standard****lágmarksstaðall, viðmiðunarstaðall****performance stock** *am.*

growth stock (am.)

Hlutabréf sem hækkar hratt í verði.

hraðvaxtarbréf**periodic inventory**

Birgðabókhald sem er fært í lok tiltekins tímabils.

→ *perpetual inventory*

periodic-order quantity**reglulegt pöntunarmagn****perishable item**

Vara sem hefur takmarkaða endingu eða skemmist fljótt.

viðkvæm vara**perk** *no., óformlegt*

fringe benefit, perkisite

fríðindi, hlunnindi**permanent accounts** (í reikningshaldi)

Reikningar er varða efnahagsreikning fyrirtækis.

langtímareikningar**permanent delegation**

fastanefnd (í utanríkisþjónustu)

permanent income

Þær tekjur sem menn búast við að hafa að jafnaði yfir ævina.

varanlegar tekjur**permanent-income hypothesis**

frambúðartekjukenning, tilgáta um

varanlegar tekjur**permit** *no.*

*license*¹

leyfi**permit system****leyfakerfi****perpetual bond**

*perpetuity*¹

Skuldabréf sem bera vexti um aldur og ævi en greiðast aldrei upp.

eilífðarbréf², ævarandi skuldabréf²**perpetual inventory**

Bókhald yfir birgðir sem er uppfært í sífellu.

→ *periodic inventory*

perpetual rate of return**ævarandi afrakstur****perpetuity**¹ *no.*

**perpetual bond*

eilífðarbréf², ævarandi skuldabréf²**perpetuity**² *no.*

Óendanleg röð af jöfnum greiðslum.

eilífðargreiðslur, sífella, sígreiðslur**per pro**

pp

f.h., fyrir hönd**perquisite** *no.*

fringe benefit, perk

fríðindi, hlunnindi**personal allowance** *br.*

personal tax allowance, personal tax credit (am.)

→ *tax credit*

persónuafsláttur**personal assistant**

private secretary

einkaritari**personal income****tekjur einstaklings****personal income tax**

personal tax

tekjuskattur einstaklings**personal pension fund**

→ *occupational pension fund*

séreignarsjóður**personal savings****sparnaður einstaklinga****personal selling****persónuleg sölumennska****personal staff**

aðstoðarfólk yfirmanns

personal tax

personal income tax

<i>tekjuskattur einstaklings</i>	physical distribution (í markaðsfræði)
personal tax allowance	vörudreifing, vöruflutningur
<i>personal allowance (br.), personal tax credit (am.)</i>	physical inventory
→ <i>tax credit</i>	<i>stocktaking</i>
persónuafsláttur	vörtalning
personal tax credit <i>am.</i>	physiocrat <i>no.</i>
<i>personal allowance (br.), personal tax allowance</i>	búauðgismaður
→ <i>tax credit</i>	physiocratic system (í hagsögu)
persónuafsláttur	búauðgishagkerfi, hagkerfi í anda búauðgisstefnu
personnel <i>no.</i>	piece rate
<i>staff</i>	afkastaálag, ?akkorðstaxti, ákvæðisgreiðsla
starfsfólk, starfslið ¹	piece-rate system
personnel department	ákvæðiskerfi
<i>human resources department</i>	piecewise regression
starfsmannadeild	skipt aðhvarfsgreining
personnel management	piecework <i>no.</i>
<i>human resources management</i>	?akkorð, ákvæðisvinna
starfsmannastjórnun	piggybacking <i>no.</i>
personnel policy	Markaðssetning vöru með dreifileiðum annarra fyrirtækja.
<i>human resource strategy</i>	Pigou effect
starfsmannastefna	<i>real balance effect</i>
personnel turnover	Breyting á eftirspurn eftir vörum sem stafar af breytingu á raungildi handbærs fjár.
starfsmannavelta	Pigou-áhrif
PERT <i>skst.</i>	Pigouvian tax
<i>program evaluation and review technique</i>	Pigou-skattur
pert-aðferð	pilot study
petty cash (í reikningshaldi)	forkönnun
<i>imprest², imprest fund, P/C</i>	pioneer <i>no.</i>
Sjóður með tiltekinni fastri upphæð í reiðufé fyrir smágreiðslur og útgjöld hjá fyrirtæki.	<i>entrepreneur²</i>
?lokaður sjóður, smágreiðslusjóður	brautryðjandi, frumkvöðull
PFA <i>skst.</i>	pipeline stock
<i>production flow analysis</i>	birgðir á leiðinni
Flokkun afurða í skylda hópa.	P-kanban <i>no.</i>
hópflokkun afurða	<i>production kanban</i>
Phillips curve	framleiðslukort
Ferill sem sýnir ætlað samband milli atvinnuleysis og verðbólgu.	plan ¹ <i>no.</i>
Phillips-ferill	áætlun ²
physical capital (í þjóðhagfræði)	plan ² <i>so.</i>
fastafjármunir	áætla², gera áætlun

planned buying
skipulögð kaup

planned consumption
ráðgerð neysla

planned inventory
ráðgerðar birgðir

planned investment
ráðgerð fjárfesting

planned spending
ráðgerð útgjöld

planning *no.*
áætlunargerð

plant *no.*
factory, works
iðjuver, verksmiðja

plant layout
verksmiðjuskipulag

plc *skst.*
PLC¹
 Skammstöfun fyrir *public limited company*. Sum bresk almenningshlutfélög nota þó skammstöfunina *ltd*. Bandarísk samsvörun er *Inc.* en *hf.* á íslensku.
 → *public limited company, quoted company*

PLC¹ *skst.*
 **plc*
 → *public limited company, quoted company*

PLC² *skst.*
product life-cycle
 Tíminn sem afurð endist.

vöruævi

pledge¹ *no.*
collateral²
handveð

pledge² *so.*
pawn
veðsetja³

plim *skst.*
probability limit
líkindamarkgildi

plowback *no.*
 Það að halda hagnaði eftir í fyrirtæki.

endurfjárfesting hagnaðar

pluralism *no.*
fjölræði

P/N *skst.*
promissory note²
 → *note³, note of hand*
skuldaviðurkenning²

point estimation
 Það að meta tiltekna stærð með einstöku gildi.

punktmat

poison pill (í fjármálum)
eitrað peð

Poisson distribution
 Tiltekin gerð strjállar dreifingar. Poisson-dreifing er oft notuð sem tölfræðilegt líkan fyrir líkur á að finna tiltekinn fjölda eininga á ákveðnu bili í tíma eða rúmi.

Poisson-dreifing

policy *no.*
stefna

policy guideline
stefnuviðmið

policy instrument
instrument of economic policy
hagstjórnartæki

policy stance (í þjóðhagfræði)
stefnuviðhorf

policy target
stefnumark, stefnumið

political economy
 Gamalt heiti á hagfræði.
stjórnmalahagfræði²

political science
stjórnmalafraeði

poll tax
capitation tax
nefskattur

pollutant *no.*
mengunarefni

polluter *no.*
mengari, mengill

polluter-pays principle
 Greiðsluskylda þess sem mengar.

- mengunarbótaregla**
pollution *no.*
mengun
pollution abatement (í auðlindahagfræði)
 → *abatement policy*
mengunarmildun
pollution control
mengunarstýring, mengunartakmarkanir, mengunarnir
pollution-intensive commodity
mengandi vara
pollution level
mengunarstig
pollution permit
mengunarleyfi
pollution standard
mengunarstaðall
pollution tax
mengunarskattur
polynomial lag
margliðutöf
pooling equilibrium
safnjafnvægi
pooling of data
sameining gagna
population¹ no.
íbúafjöldi, mannfjöldi
population² no.
 Endanlegt eða óendanlegt mengi eininga, t.d. einstaklinga eða hluta, sem úrtak er tekið úr til tölfræðilegra athugana.
þýði
population growth
fólksfjölgun
population projection
mannfjöldaspá
portfolio¹ no.
eignasafn
portfolio² no.
verðbréfasafn
portfolio analysis
eignasafnsgreining
- portfolio-balance model**
eignalíkan, eignasafnslíkan
portfolio risk
eignasafnsáhætta
positioning no.
product positioning
staðsetning vöru
positive economics
staðreyndahagfræði
positive reinforcement (í stjórnumarfræði)
jákvæð styrking
positive statement
staðreyndastaðhæfing
positive-sum game (í leikjafræði)
ávinningssleikur
positivism no.
raunhyggja², raunspeki
possibility set
grunnmengi hámröknunar, valmengi
postpurchase behavior (í markaðsfræði)
eftirkaupahegðun
potential GNP
framleiðslugeta þjóðarþúskaparins
potential market
hugsanlegt markaðstækifæri, mögulegur markaður
potential output
framleiðslugeta²
poverty no.
fátækt, örbirgð
poverty line
fátæktarmörk
poverty trap
fátæktargildra, lágtekjugildra
power-intensive lo.
orkufrekur
power-intensive industry
orkufrekur iðnaður
pp skst.
per pro
f.h., fyrir hönd
PPF skst.
production possibility curve, production possibility frontier, production

- transformation curve, transformation frontier*
framleiðsluþaðar, framleiðslukostaferrill
- PPI** *skst.*
producer price index
vísitala framleiðsluverðs
- PPP** *skst.*
purchasing power parity
jafnvirðisgengi, kaupmáttarjöfnuður
- precautionary balances**
reiðufé til öryggis
- precautionary demand for money**
varúðareftirspurn eftir peningum
- precautionary savings**
Öryggissparnaður einstaklinga.
varasjóður¹
- precedence diagram**
forverarit
- predatory price**
Verð ákveðið í því skyni að hrekja keppinauta af markaði.
árásarverð
- predatory pricing**
árásarverðlagning
- predetermined variable**
gefin breyta
- predict** *so.*
forecast²
spá²
- predicted value**
reiknað gildi, spágildi
- prediction** *no.*
forecast¹
spá¹
- predictor variable**
concomitant variable, covariate, explanatory variable, independent variable, regressor
Breyta sem notuð er í tölfræðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.
forsagnarbreyta, frumbreyta, hjábreyta, óháð breyta, skýribreyta
- preemption¹** *no.*
preemption right, preemptive right
forkaupsréttur
- preemption²** *no.*
nýting forkaupsréttar
- preemption right**
preemption¹, preemptive right
forkaupsréttur
- preemptive pricing**
Verðlagning sem tekur tillit til heildarframleiðslu í framtíðinni.
spáverðlagning
- preemptive right**
preemption¹, preemption right
forkaupsréttur
- preference** *no.*
Það að kjósa eitt framfar öðru.
vild
- preference function** (í hagfræði)
valfall, vildarfall
- preferential duty**
ívilnunartollur
- preferential terms**
vildarkjör
- preferred stock**
forgangshlutfé
- premium¹** *no.*
aukagjald
- premium²** *no.*
aukaþóknun, umbun¹
- premium³** *no.*
gengisauki, yfirgengi
- premium⁴** *no.*
iðgjald, váttryggingariðgjald
- premium⁵** *no.*
kaupbætur
- premium base**
iðgjaldastofn
- premium bond**
vaxtabréf sem selst með gengisauka
- premium rate** (í vinnumarkaðshagfræði)
álagshlutfall
- prepaid** *lo.*
fyrirframgreiddur

pre-play negotiation (í leikjafræði)

þreifingar

presentation *no.* (um t.d. uppsetningu liða í ársreikningi)

framsetning

presentational unit

birtingareining

present discounted value

PDV, present value, present worth

núvirði

present value

PDV, present discounted value, present worth

núvirði

present value computation

*discounting*¹

afvöxtun, núvirðing

present worth

PDV, present discounted value, present value

núvirði

president *no.*

*director*¹

→ *general manager*

forstjóri

pressure group

þrýstihópur

pretax income

hagnaður fyrir skatta

price¹ *no.*

verð

price² *so.*

verðleggja

price ceiling

hámarksverð, verðþak

price change

verðbreyting

price competition

verðsamkeppni

price control¹ *oftast í ft.*

verðlagsaðhald, verðlagshöft, verðlagshömlur

price control²

verðlagseftirlit

price cut

price reduction

verðlækkun

price discrimination

verðmismunun

price/earnings ratio

P/E ratio

Hlutfall markaðsverðs af hagnaði.

v/h-hlutfall

price effect

verðáhrif

price-elastic demand

verðnæm eftirspurn, verðteyginn eftirspurn

price elasticity

verðnæmi, verðteygni

price elasticity of demand

verðnæmi eftirspurnar, verðteygni eftirspurnar

price expectations

verðvændir, verðvæntingar

price-fixing *no.*

Samráð milli fyrirtækja um verð vöru eða þjónustu.

verðsamráð

price flexibility

verðsveigjanleiki

price floor

lágmarksverð

price fluctuations

verðsveiflur

price forecast

verðlagsspá, verðspá

price formation

verðmyndun

price freeze

verðstöðvun

price increase

Hækkun álagningar seljanda.

verðhækkun

price index

verðvísitala

price indexation

verðtrygging

price inelastic óverðnæmur, óverðteyginn	pricing rule verðlagningarregla
price leader Sá sem hefur forystu í verðlagningu. verðteymir	primary data → secondary data frumgögn
price leadership forganga í verðlagningu, verðfor- ganga, verðforysta	primary earner fyrirvinna
price level verðlag	primary industry frumvinnslugrein
price-maker no. price-setter verðráður, verðvaldur	primary input frumframleiðsluþáttur
price ratio verðhlutfall	primary-labor market markaður fyrir aðalvinnuafli, mark- aður fyrir forgangsvinnuafli
price reduction price cut verðlækkun	primary-line injury Skaði keppinauta vegna bolabragða fyr- irtækis á markaði.
price reference base verðlagsgrundvöllur ²	primary market frummarkaður, frumsölumarkaður
price relative verðafstöður, verðhlutföll	primary need frumþörf
price-setter no. price-maker verðráður, verðvaldur	primary product (í hagfræði) commodity ¹ hrávara
price stability stöðugt verðlag, verðlagsfesta	primary workers aðalvinnuafli, forgangsvinnuafli
price stabilization Það að koma á stöðugu verðlagi. verðlagsfesting	prime lending rate am. prime rate Vextir sem notaðir eru sem grundvöllur vaxta á lánum til þeirra sem njóta mests lánstrausts. kjörvextir
price support niðurgreiðsla ¹ , verðstuðningur	prime rate *prime lending rate (am.) kjörvextir
price system verðkerfi	principal no. (um lán eða skuld) höfuðstóll
price-taker no. ?verðtaki, verðþegi, verðþoli	principal activity (um fyrirtæki) aðalstarfsemi
price theory microeconomics deildarhagfræði, eindahagfræði, hageindafræði, ?rekstrarhagfræði ²	principal-agent problem erindreka Vandandi, umboðsvandi
price war verðstríð	principal currency höfuðmynt
pricing no. verðlagning	priority claim forgangskrafa

priority lending**forangslánveiting****prisoner's dilemma** (í leikjafræði)**fangaklípa, vandi fangans****private capital****einkafjármagn****private consumption****einkaneysla²****private corporation** *am.**private limited company (br.)*

Hlutafélag sem ekki skráir hlutabréf sín á verðbréfamarkaði. Lög um hlutafélög á Íslandi, í Bretlandi og Bandaríkjunum eru ekki sambærileg. Lokað hlutafélag er ekki til í íslensku lagamáli.

→ *closed company, ltd., public limited company*

lokað hlutafélag**private enterprise**

Atvinnustarfsemi einstaklinga eða fyrirtækja í einkaeign.

→ *public enterprise*

einkaframtak, einkarekstur**private finance initiative****einkafjármögnun****private firm***privately owned company***einkafyrirtæki****private good****einkagæði****private interest***special interest***sérhagsmunir, sérhagur****private limited company** *br.***private corporation (am.)*

→ *closed company, ltd., public limited company*

lokað hlutafélag**privately owned company***private firm***einkafyrirtæki****private placement**

Verðbréfaútgáfa boðin völdum fjárfestum og yfirleitt ekki skráð á opinberu verðbréfaþingi.

einkaútgáfa verðbréfa, lokað útböð verðbréfa**private property****einkaeign****private secretary***personal assistant***einkaritari****private sector****einkageiri****privatization** *no.***einkavæðing****privatize** *so.***einkavæða****privileged terms****forréttindalánskjör****probability** *no.*

Tala á bilinu 0 til 1 sem mælir hve líklegt er að tiltekinn atburður gerist.

líkindi, líkur²**probability distribution** (í tölfræði)**líkindadreifing****probability forecast****slembispá****probability limit** *plim**plim***líkindamarkgildi****probability theory****líkindafræði****probit model****probit-líkan****problem formulation****framsetning vandamáls****proceeds¹** *no. ft.**earnings¹, gain, profit***ágóði, gróði, hagnaður****proceeds²** *no. ft.* (um sölu eða rekstur)*income*

→ *receipts, revenue*

tekjur¹**process¹** *no.* (í framleiðslufræði)**aðferð, ferli¹****process²** *so.***vinna úr** (t.d. gögnum)**process chart**

Kort sem lýsir ferli.

ferliskort	producers' surplus
process design	framleiðandaáþati
ferlishönnun	producers' value (í þjóðhagsreikningum)
process generator	framleiðsluverðmæti á verði frá framleiðanda
<i>random number generator</i>	producer unit
slembitölugjafi	<i>production unit</i>
process innovation	framleiðslueining
→ <i>product innovation</i>	product¹ no.
aðferðanýsköpun	afurð, framleiðsla², framleiðsluvara
process layout	product² no. (í stærðfræði)
ferlisfyrirkomulag, ferlisskipulag	margfeldi
process matrix	product category
<i>activity matrix</i>	vöruflokkur
flutningafylki	product concept
producer no.	<i>product idea</i>
framleiðandi	vöruhugmynd, vöruhugtak
producer cartel	product departmentation
Samtök framleiðenda um samkeppnishömlur.	Flokkun aðaldeilda fyrirtækis eftir afurðum.
producer durable equipment (í þjóðhagsreikningum)	afurðaskipulag
<i>producer goods², producers' durables</i>	product development
varanleg framleiðslutæki	afurðaðpróun, vörupróun
producer goods¹	product differentiation
framleiðandavara	vöruaðgreining
producer goods² (í þjóðhagsreikningum)	product failure (í markaðsfræði)
<i>producer durable equipment, producers' durables</i>	Vara sem selst treglega.
varanleg framleiðslutæki	fallin vara
producer market	product form (í markaðsfræði)
<i>business market, industrial market</i>	form vöru
framleiðendamarkaður, iðnaðarmarkaður	product hierarchy
producer price index	vörupíramídi
<i>PPI</i>	product idea
vísitala framleiðsluverðs	<i>product concept</i>
producers' durables (í þjóðhagsreikningum)	vöruhugmynd, vöruhugtak
<i>producer durable equipment, producer goods²</i>	product image
varanleg framleiðslutæki	vöruímynd
producers' price	product innovation
<i>ex-factory price</i>	→ <i>process innovation</i>
verð frá framleiðanda	afurðanýsköpun, vörunýjung
	production no.
	framleiðsla¹
	production account
	framleiðslureikningur

production approach to national accounting

framleiðsluuppgjör þjóðhagsreikninga

production chain

framleiðslukeðja

production control

framleiðslustýring

production flow analysis

PFA

Flokkun afurða í skylda hópa.

hópflokkun afurða

production function

framleiðslufall

production kanban

P-kanban

framleiðslukort

production level

framleiðslustig

production line

framleiðslulína

production management

framleiðslustjórnun

production manager

framleiðslustjóri

production opportunity

framleiðslukostur

production plan

framleiðsluáætlun

production possibility curve

PPF, production possibility frontier, production transformation curve, transformation frontier

framleiðslujaðar, framleiðslukostaferrill

production possibility frontier

PPF, production possibility curve, production transformation curve, transformation frontier

framleiðslujaðar, framleiðslukostaferrill

production quota

framleiðslukvóti

production set

framleiðslumengi

production subsidy

framleiðslustyrkur

production tax

framleiðsluskattur

production theory

framleiðslufræði

production transformation curve

PPF, production possibility curve, production possibility frontier, transformation frontier

framleiðslujaðar, framleiðslukostaferrill

production unit

producer unit

framleiðslueining

productivity *no.*

framleiðni

productivity growth

framleiðniaukning, framleiðnivöxtur

product layout (í framleiðslufræði)

afurðafyrirkomulag

product life-cycle

PLC²

Tíminn sem afurð endist.

vöruævi

product line

Safn vara sem fyrirtæki markaðssetur á tilteknum markaði.

vörulína

product manager

vörustjóri

product market

afurðamarkaður, vörumarkaður

product mix

afurðaval, vöruúrval, vöruval

product modification

endurbætur á vöru

product positioning

positioning

staðsetning vöru

product quality

vörugæði

product-use test

vöruþrófun

professional secrecy→ *banking secrecy***þagnarskylda****professional service****sérfræðipjónusta****profit no.***earnings¹, gain, proceeds¹***ágóði, gróði, hagnaður****profitability assessment****arðsemismat****profitability control****arðsemiseftirlit****profitability index****arðsemisvísitala****profitability ratios**→ *financial ratios***arðsemiskennitölur****profitability study****arðsemisathugun****profit and loss account br.** (í reikningshaldi)*income statement (am.), profit and loss statement (br.), statement of earnings (am.), statement of income (am.)***rekstrarreikningur****profit and loss statement br.** (í reikningshaldi)*income statement (am.), profit and loss account (br.), statement of earnings (am.), statement of income (am.)***rekstrarreikningur****profit center***responsibility center***sjálfstæð rekstrareining****profit equation****hagnaðarjafna****profit function****ágóðafall, gróðafall, hagnaðarfall****profit margin***profit margin on sales*

Hagnaður að frádregnum tekjuskatti sem hlutfall af sölu.

hagnaðarhlutfall**profit margin on sales****profit margin***hagnaðarhlutfall****profit maximization****hámörkun hagnaðar****profit-payoff matrix****ágóðafylki****profit ratio****gróðahlutfall****profit-related pay****hagnaðartengd laun****profit share****ágóðahlutdeild, ágóðahlutur****profit sharing****ágóðaskipti****profit-sharing plan****ágóðaskiptakerfi****profit target****ágóðamarkmið****profit-volume ratio**

Hlutfall hagnaðar af sölumagni.

pro forma invoice**bráðabirgðareikningur****program evaluation and review****technique***PERT***pert-aðferð****programmed decision****stöðluð ákvörðun****progress no.****framför, framvinda****progressive¹ lo.****framfara-, framsækinn****progressive² lo.**

Dæmi: progressive tax.

stighækkandi**prohibitive duty**

Tollur sem er svo hár að hann kemur í veg fyrir innflutning vöru.

frágangstollur, ofurtollur**project no.****verkefni****project management****verkefnastjórnun****project organization****verkefnaskipulag**

proletariat <i>no.</i> öreigastétt (í marxískri hagfræði)	proprietor <i>no.</i> <i>owner</i> eigandi
promissory note ¹ eigin víxill	proprietorship <i>no.</i> <i>ownership</i> eignarhald
promissory note ² (einkum í Bandaríkjunum) <i>P/N</i> → <i>note</i> ³ , <i>note of hand</i> skuldaviðurkenning ²	proprietor's income eigandatekjur
promotion ¹ <i>no.</i> kynningarstarf ¹ , útbreiðslustarf	prospectus <i>no.</i> Skjal, gefið út í tengslum við verðbréfa- útgáfu, með upplýsingum um útgáfuna, lántakanda og ábyrgðaraðila ef við á. kynningarskjal (vegna verðbréfaútgáfu), útböðslýsing ¹
promotion ² <i>no.</i> stöðuhækkun	prosperity <i>no.</i> hagsæld
propensity to consume neysluhneigð	protection <i>no.</i> <i>conservation</i> vernd
propensity to import innflutningshneigð	protectionism <i>no.</i> verndarstefna
propensity to save sparnaðarhneigð, sparnaðarvilji	protective put Réttur til að selja eign á tilteknu verði til að verjast verðlækkun. varnarréttur, varnarsöluréttur
property <i>no.</i> eign	protective tariff verndartollur
property income eignatekjur	prototype <i>no.</i> frumgerð, frumsmíð
property right <i>proprietary right</i> eignarréttur ¹	provident fund viðlagasjóður
property tax <i>am.</i> <i>council tax (br.), rates (br.), real estate tax</i> fasteignaskattur	provision ¹ <i>no.</i> (í lögum, samningi o.þ.h.) ákvæði
proportion <i>no.</i> <i>ratio</i> ¹ hlutfall	provision ² <i>no.</i> → <i>allocation</i> ² ráðstöfun ² , útveggun
proportional <i>lo.</i> <i>relative</i> hlutfallslegur	provision ³ <i>no.</i> (for bad debts) Það að leggja í sjóð til að mæta hugsanlegu útlánatapi.
proportional returns hlutfallslegur afrakstur	proxy ¹ <i>no.</i> fulltrúi, umboðsmaður ¹
proportional tax <i>flat tax, flat-rate tax</i> hlutfallslegur skattur, hlutfalls-skattur	proxy ² <i>no.</i> heimild ¹ , umboð ¹
proprietary right <i>property right</i> eignarréttur ¹	proxy fight umboðsbarátta

psychic income**sálrænn ávinningur****psychographic segmentation**

Markaðshlutun eftir lífsmáta neytenda.

psychological pricing*focal-point pricing***sálfræðileg verðlagning****public choice***social choice***almannaval, lýðval****public-choice theory***social-choice theory***almannavalsfræði, lýðvalsfræði, valfræði****public company br.***open corporation (am.), public corporation¹ (am.), public limited company (br.)*

Hlutfélag sem heimilar viðskipti með hlutabréf sín. Lög um hlutfélög á Íslandi, í Bretlandi og Bandaríkjunum eru ekki sambærileg. Opið hlutfélag á sér ekki nákvæma samsvörun í íslensku lagamáli.

→ *closed company, private limited company, quoted company***opið hlutfélag****public consumption****samneysla****public corporation¹ am.***open corporation (am.), *public company (br.), public limited company (br.)*→ *closed company, private limited company, quoted company***opið hlutfélag****public corporation² br.***corporation³ (br.)***opinbert fyrirtæki****public debt**

Skuldir ríkis og sveitarfélaga.

opinberar skuldir, skuldir hins opinbera**public employee***public sector employee*→ *civil servant***opinber starfsmaður****public enterprise**

Atvinnustarfsemi hins opinbera.

→ *private enterprise***opinber rekstur****public expenditure***general government outlays, government spending*→ *government outlays***opinber útgjöld, útgjöld hins opinbera****public finance****fjármál hins opinbera, opinber fjármál²****public financial institution****opinber fjármálastofnun****public good***social good***almannagæði****public housing***social housing*→ *council housing***félagslegar íbúðir, félagslegt íbúðarhúsnæði****public interest****hagsmunir almennings****public investment****fjárfesting hins opinbera****public limited company br.***open corporation (am.), *public company (br.), public corporation¹ (am.)*→ *closed company, private limited company, quoted company***opið hlutfélag****public offering**

Verðbréfaútgáfa boðin almennum fjárfestum og skráð á opinberu verðbréfaþingi.

opinber verðbréfaútgáfa**public policy****opinber stefna****public relations****almannatengsl****public sector****hið opinbera², opinberi geirinn**

public sector employee*public employee*→ *civil servant***opinber starfsmaður****public service****opinber þjónusta****public stock offering****almennt hlutafjárútbod****public utility¹****almenningsveita****public utility²****opinbert þjónustufyrirtæki****public welfare****almanahagur****pull strategy****togaðferð****pull system***pull-work flow system***dráttarkerfi****pull-work flow system***pull system***dráttarkerfi****pulsing advertising**

Óregluleg birting auglýsinga yfir ákveðið tímabil.

ójöfn auglýsingabirting**purchase¹ no.****kaup²****purchase² so.****kaupa****purchase commitment****kaupskuldbinding****purchase decision****kaupákvörðun****purchase frequency****kauptíðni****purchase intention****fyrirætlun um kaup** **purchaser's value** (í þjóðhagsreikningum)**framleiðsluverðmæti á verði til kaupanda** **purchasing no.****innkaup** **purchasing department****innkaupadeild** **purchasing power****kaupmáttur** **purchasing power accounting** *br.**constant dollar accounting (am.), general price level accounting***staðverðsreikningsskil** **purchasing-power increase***real-wage increase***kaupmáttaraukning** **purchasing power parity***PPP***jafnvirðisgengi, kaupmáttarjöfnuður** **purchasing power risk**

Hætta á að verðgildi peninga rýrni í verðbólgu.

verðbólguáhætta **pure monopoly****fullkomin einkasala, hrein einkasala** **pure rate of interest**

Þeir vextir sem væru við lýði í áhættulausu umhverfi þar sem lán væru eingöngu veitt til framleiðinna fjárfestinga.

hreinir vextir **pure risk***statistical risk*

Áhætta sem meta má með tölfræðilegum aðferðum.

reiknanleg áhætta **pure strategy****hrein leikáætlun** **pursuit quota***effort quota***sóknarmark** **pursuit quota system***effort quota system***sóknarmarkskerfi** **push money**

Bónus greiddur sölumönnum fyrir sölu á tiltekinni vöru.

sölubónus **push strategy** (í markaðsfræði)**þrýstistefna**

push system*push-work flow system***þrýstikerfi****push-work flow system***push system***þrýstikerfi****put no.***put option*

Réttur til að selja eign, einkum hluta-
bréf, á ákveðnu verði, á ákveðnum tíma
eða fyrir ákveðinn tíma.

söluréttur, söluvilnun**put option****put***söluréttur, söluvilnun**

Q

QA skst.*quality assurance¹***gæðatrygging****QC skst.***quality circle***gæðahringur****Q-control no.***quality control***gæðæftirlit****q-ratio no.***Tobin's q-ratio*

Hlutfallið milli markaðsverðs eignar og
endurnýjunarverðs.

q-hlutfall Tobins**quadratic form****ferningsform****quadratic function****annars stigs fall, ferningsfall****qualifications no. ft.***competence***hæfni****qualified opinion****áritun endurskoðanda með fyrirvara****qualitative lo.****eigindlegur****qualitative method****eigindleg aðferð****quality no.****gæði²****quality assurance¹***QA***gæðatrygging****quality assurance²****gæðavottun****quality circle***QC***gæðahringur****quality control***Q-control***gæðæftirlit****quality management****gæðastjórnun****quality standard****gæðastaðall, gæðaviðmið****quality stock***blue chip, blue-chip stock*→ *gilt-edged bond***traust hlutabréf****quantifiable lo.***quantitative²***mælanlegur****quantification no.****magnfesting, magnhæfing****quantify so.**

Ákvarða eða sýna magn einhvers.

magnfesta, magnhæfa, tölubúa**quantitative¹ lo.****magnbundinn, megindlegur**

quantitative² *lo.**quantifiable***mælanlegur****quantitative control****magnstýring****quantitative method****magnbundin aðferð, meginleg
aðferð****quantity discount***bulk discount***magnafsláttur****quantity index***volume index***magnvísitala****quantity theory***quantity theory of money***peningamagnskeningin****quantity theory of money***quantity theory***peningamagnskeningin****quasi-concave function****hálfhvelft fall****quasi rent****aðstöðurenta****question mark** (í markaðsfræði)Vara sem hefur litla markaðshlutdeild á
ört vaxandi markaði.→ *cash cow, dog, star***vonarpeningur****question method****spurningaaðferð****questionnaire** *no.***spurningaeyðublað****queue** *no.* (í framleiðslufræði)*waiting line***biðröð****queuing time** (í framleiðslufræði)Tími sem verk bíður eftir vinnslu við
vinnustöð.**biðtími¹****quick ratio***acid test ratio*Veltufjármunir, að frátöldum birgðum,
sem hlutfall af skammtímaskuldum.**lausafjárhlutfall****quit rate**

Hlutfall starfsmanna sem segja upp.

uppsagnarhlutfall**quota** *no.***kvóti****quota share****aflahlutdeild****quote¹** *so.***gefa upp verð****quote²** *so.* (um gengi gjaldmiðils)**skrá²****quote³** *so.**list*Skrá hlutabréf félags á skipulögðum
verðbréfamarkaði.→ *go public***skrá á verðbréfamarkaði****quoted company***listed company*Hlutafélag sem hefur skráð hlutabréf
sín á verðbréfamarkaði.→ *public limited company***almenningshlutafélag**

R

radical economics (í hagsögu)

róttæk hagfræði

raider *no.*

Sá sem nær yfirráðum í fyrirtæki með kaupum á hlutabréfum.

hremmir, hrifsari

random *lo.*

stochastic

handahófs-, hendingar-, slembi-, tilviljunar-, tilviljunarkenndur

random error

Sá hluti skekkju sem er tilviljunarkenndur.

hendingarskekkja, slembiskekkja

random number generator

process generator

slembitölugjafi

random sample

handahófsúrtak, slembiúrtak

random variable

stochastic variable, variate

hending, slembibreyta

random walk (í tölfræði)

ráf, slembiganga

random-walk theory

→ *efficient-market hypothesis, efficient-market theory*

ráfkenningin

range *no.*

spönn

range of deviation

frávikasvið

rank *no.*

sætistala

rank condition

order condition

raðskilyrði, raðtöluskilyrði

rank of a matrix (í stærðfræði)

myndvidd fylkis

rate *no.*

hlutfall

rate of exchange

exchange rate

gengi

rate of growth

growth rate

vaxtarhraði

rate of inflation

inflation rate

verðbólguhraði

rate of return

arðgjöf, arðsemi, ávöxtun¹

rates *no. ft.*

council tax (br.), property tax (am.),

real estate tax

fasteignaskattur

ratification *no.*

confirmation

staðfesting

ratify¹ *so.*

validate

fullgilda, löggilda

ratify² *so.*

staðfesta

rating¹ *no.*

credit rating, credit scoring

greiðslumat, láns hæfiseinkunn, láns-

hæfismat

rating² *no.*

appraisal, appreciation¹, assessment,

evaluation, valuation

Það að meta til verðs.

mat¹, virðing

rating factor (í framleiðslufræði)

vinnuhraði

ratio¹ *no.*

proportion

hlutfall

ratio² *no., oftast í ft.* (í fjármálafræði)

Hlutfallstala sem gefur vísbendingu um fjárhag eða arðsemi fyrirtækis.

kennitala²

ratio analysis

kennitölugreining²

rational choice (í eindahagfræði)

rökrétt val

rational-choice theory

kenningin um rökrétt val

rational decision (í stjórnunarfræði)

rökhyggjuákvörðun

rational expectations

hagsýnisvæntingar, ræðar vændir, rökhyggjuvæntingar, skynsemisvæntingar

rationalism *no.*

rökhyggja, skynsemishyggja

rationalization¹ *no.*

hagræðing

rationalization² *no.*

rökfærsla

rational man, the

hinn skynsami maður

ration coupon

*coupon*⁴

skömmtunarmiði

rationing *no.*

skömmtun

raw material

hráefni

raw-materials inventory

hráfnisbirgðir

R&D *skst.*

research and development

rannsóknar- og þróunarstarf

reacquired stock

treasury stock (am.)

Hlutabréf í fyrirtæki í eigu fyrirtækisins sjálfs.

eigið hlutabréf

reaction curve

viðbragðsferill

reaction function

svarfall, viðbragðsfall

real lo.

raun-

real balance effect

Pigou effect

Breyting á eftirspurn eftir vörum sem stafar af breytingu á raungildi handbærs fjár.

Pigou-áhrif

real balances

real money balances

handbært fé að raunvirði

real-bills doctrine

Kennning um raungildi bankabréfa.

raunseðlakennning

real business cycle theory

Kennning um að hagsveiflur megi rekja til breytinga á raunstærðum, svo sem framleiðni, tækni, smekk og öðru þess háttar.

real earnings

raunlaun

real estate

real property, realty (am.)

fasteign

real estate tax

council tax (br.), property tax (am.), rates (br.)

fasteignaskattur

real exchange rate

raungengi

real GNP

þjóðarframleiðsla að raunvirði

real income

rauntekjur

real interest rate

real rate of interest

raunvextir

realized capital gain

innleyst virðishækkun eigna

realized gain

innleystur hagnaður

realized loss innleyst tap	receiver <i>no.</i> skiptastjóri
real money balances <i>real balances</i> handbært fé að raunvirði	receivership <i>no.</i> Skipting á eignum eða arfi. Í viðskiptamáli einkum haft um gjaldþrotaskipti.
real property <i>real estate, realty (am.)</i> fasteign	skiptameðferð
real rate of interest <i>real interest rate</i> raunvextir	receiving report vörumóttökuskýrsla
real rate of return <i>real return</i> raunávöxtun	recession <i>no.</i> efnahagslægð
real return <i>real rate of return</i> raunávöxtun	reciprocal demand gagnkvæm eftirspurn
real terms Sjá <i>in real terms</i> .	reciprocity <i>no.</i> gagnkvæmni, gagnvirkni
realty <i>no., am.</i> <i>real estate, real property</i> fasteign	reclassify <i>so.</i> endurflokka
real value raungildi, raunvirði¹	recognition lag (í þjóðhagfræði) → <i>action lag, decision lag</i> skilningstöf
real-wage cut kaupmáttarskerðing	reconciliation <i>no.</i> afstemming
real-wage increase <i>purchasing-power increase</i> kaupmáttaraukning	reconciling item afstemmingarliður
rebate <i>no.</i> afsláttur²	record <i>so.</i> <i>register²</i> bóka, skrá³, skrásetja
receipt <i>no.</i> kvittun	record-keeping <i>no.</i> skráning
receipts <i>no. ft.</i> → <i>government receipts, income, revenue</i> tekjur²	recourse <i>no.</i> endurkröfuréttur
receivables <i>am.</i> (í reikningshaldi) <i>accounts receivable (am.), debtors (br.)</i> útistandandi skuldir, viðskiptakröfur	recreational resource yndisauðlind
receivables management umhirða útistandandi skulda, umhirða viðskiptakrafna	recruitment¹ <i>no.</i> (í auðlindahagfræði) nýliðun
	recruitment² <i>no.</i> Ráðning nýrra starfsmanna. nýráðning
	recurring <i>lo.</i> síendurtekinn
	redeem¹ <i>so.</i> Endurgreiða lán eða verðbréf á gjald-daga, t.d. spariskírteini ríkissjóðs. greiða að fullu, innleysa¹
	redeem² <i>so.</i> <i>renounce (br.)</i>

Kaupa til sín hlutdeildarskírteini. innleysa², kaupa aftur	reference rate viðmiðunarvextir
redeemable <i>lo.</i> innleysanlegur	reference year → <i>base year</i> viðmiðunarár
redeemable bond innleysanlegt skuldabréf	refinance <i>so., br.</i> <i>refund¹ (am.)</i> endurfjármagna
redemption <i>no.</i> innlausn	refinancing <i>no., br.</i> <i>refunding (am.)</i> endurfjármögnun
redemption date innlausnardagur	reflexive <i>lo.</i> (í eindahagfræði) sjálfhverfur, spegilvirkur
redemption fee innlausnargjald	reform <i>no.</i> umbætur
redemption price innlausnarverð	refund¹ <i>so., am.</i> <i>refinance (br.)</i> endurfjármagna
redemption requirement innlausnarskylda	refund² <i>so.</i> <i>reimburse, repay</i> endurgreiða
redistribution of income tekjujöfnun	refunding <i>no., am.</i> <i>refinancing (br.)</i> endurfjármögnun
redistributive tax Skattur sem hefur áhrif á tekjuskiftingu. jöfnunarskattur, tekjujöfnunarskattur	regime <i>no.</i> <i>order³, structure</i> regla, skipan
reduced form einfaldað form	region <i>no.</i> svæði
reduced-form model einfaldað jöfnukerfi	regional <i>lo.</i> svæðis-
redundant fleet umframfloti	regional development byggðaðþróun
reference ¹ <i>no.</i> tilvísun	regional economics byggðahagfræði, svæðahagfræði
reference ² <i>no.</i> viðmið², viðmiðun	regional policy byggðastefna
reference currency viðmiðunarmynt	register¹ <i>no.</i> skrá¹
reference figure viðmiðunartala	register² <i>so.</i> <i>record</i> bóka, skrá³, skrásetja
reference group viðmiðunarhópur	register³ <i>so.</i> (um t.d. aðsetur, stofnun fyrirtækis o.þ.h.) innrita, skrá³
reference parameter viðmiðunarstiki	
reference path viðmiðunarferill	
reference price viðmiðunarverð	

registered bond**nafnskráð skuldabréf****register of enterprises***business register, enterprise register***fyrirtækjaskrá¹****Register of Enterprises****fyrirtækjaskrá²** (Hagstofu Íslands)**register of limited companies***Registrar of Companies (br.)***hlutafélagaskrá****register of members***capital stock register, register of shareholders***hlutabréfaskrá, hluthafaskrá****register of shareholders***capital stock register, register of members***hlutabréfaskrá, hluthafaskrá****Registrar of Companies br.***register of limited companies***hlutafélagaskrá****registration no.****skráning****registration statement****skráningarlýsing****regression no.****aðhvarf****regression analysis****aðhvarfsgreining****regression coefficient****aðhvarfsstuðull****regression diagnostics****gallaleit í aðhvarfsgreiningu, gæða-prófun aðhvarfs****regression line****aðhvarfslína****regressive no.****stiglækkandi****regressive tax****stiglækkandi skattur****regressor no.***concomitant variable, covariate, explanatory variable, independent variable, predictor variable*

Breyta sem notuð er í tölfræðilegu

líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.

forsagnarbreyta, frumbreyta, hjá-breyta, óháð breyta, skýribreyta**regulate so.****koma reglum yfir, setja reglur um****regulation no., oft í ft.****reglugerð****reimburse so.***refund², repay***endurgreiða****reimbursement no.****endurgreiðsla****reinforcement no.****styrking****reinsurance no.****endurtrygging****reinsure so.****endurtryggja****reinvestment no.****endurfjárfesting****rejection region (í tölfræði)****höfnunarsvæði****related-party transactions***→ arm's-length transactions***viðskipti milli skyldra aðila****relative lo.***proportional***hlutfallslegur****relative cost****hlutfallskostnaður, hlutfallslegur****kostnaður****relative income****hlutfallslegar tekjur****relative income hypothesis***relative income theory of consumption***hlutfallstekjukenning****relative income theory of consumption***relative income hypothesis***hlutfallstekjukenning****relative price****hlutfallslegt verð, hlutfallsverð****relative share***share²***hlutdeild, hlutur¹**

relative value

afstætt gildi, hlutfallsgildi

release order

afhendingarleyfireminder¹ *no.***áminning**reminder² *no.**collection letter***innheimtubréf**

reminder advertising

áminningarauglýsingremit *so.***senda greiðslu**remittance *no.***greiðslusending, peningasending**

remittance advice

fylgibréf innborgunarremuneration *no.**compensation*²**laun¹, þóknun**renew *so.* (um lán, samning o.þ.h.)*replace*¹**endurnýja¹**

renewable resource

endurnýjanleg auðlindrenewal¹ *no.* (um lán, samning o.þ.h.)**endurnýjun¹**renewal² *no.* (um víxil)**framlenging**renounce *so., br.**redeem*²

Kaupa til sín hlutdeildarskírteini.

innleysa², kaupa afturrent¹ *no.*

Regluleg greiðsla leigjanda til eiganda fyrir afnot af húsnæði, landi eða öðrum eignum.

leiga²rent² *no.* (í þjóðhagsreikningum)**leiga á landi**rent³ *no.**economic rent*

Tekjur af framleiðsluþætti umfram fórnarkostnað.

rentarent⁴ *so.**lease*⁴**leigja**rental¹ *no.* (í þjóðhagsreikningum)**fjármunaleiga**rental² *no.*

Fjárhæð greiddrar leigu.

leiga³rental³ *no.**rental income***leigutekjur**rental⁴ *no.***útleiga**

rental expenses

leigugjöld

rental income

*rental***leigutekjur**

rent seeking

rentusókn

reorder point

*order point***pöntunarmark**reorganization *no.***endurskipulagning, skipulagsbreyting**

repair and maintenance (í reikningshaldi)

viðhald fastafjármuna

repair shop

*service shop***viðgerðarverkstæði, þjónustuverkstæði**

repatriation of earnings

flutningur hagnaðar til heimalandsrepay *so.**refund*², *reimburse***endurgreiða**

repayment schedule

endurgreiðsluáætlun

repeated game (í leikjafræði)

endurtekinn leikur

repeated sample

endurtekið úrtak

repeat sale**endurtekin sala****repercussion effect****endurvarpsáhrif****replace**¹ *so.* (um lán, samning o.þ.h.)*renew***endurnýja**¹**replace**² *so.***endurnýja**²**replacement**¹ *no.***afleysingamaður, staðgengill**¹**replacement**² *no.* (um áþreifanlega hluti)**endurnýjun**²**replacement analysis**

Mat á því hvort eign skuli endurnýjuð.

replacement cost**endurkaupsverð****replacement-cost accounting****gangverðsreikningsskil**³**replacement investment****endurnýjunarfjárfesting****replacement rate****endurnýjunarhlutfall****replacement sale**

Sala í stað úreltrar vöru.

endurnýjunarsala**replacement value****endurnýjunarverð****repo** *skst.**REPO, repurchase agreement, repurchase contract, RP*

Samningur um að selja verðbréf með þeim skilmálum að kaupa þau aftur síðar á umsömdu verði á tilteknum degi. Slíkur samningur er ígildi lánsviðskipta.

endurkaupasamningur**REPO** *skst.***repo, repurchase agreement, repurchase contract, RP***endurkaupasamningur****repo rate****endurkaupavextir****report** *no.***skýrsla****reporting unit****svarseining****representation letter***letter of representation*

Staðfestingarbréf stjórnar félags með ársreikningi.

staðfestingarbréf**repurchase agreement****repo, REPO, repurchase contract, RP***endurkaupasamningur****repurchase contract****repo, REPO, repurchase agreement, RP***endurkaupasamningur****repurchase obligation****endurkaupaskuldbinding****reputation** *no.***orðspor****request** *no.***beiðni****required rate of return****arðsemiskrafa, ávöxtunarkrafa****requirement**¹ *no.***krafa**²**requirement**² *no.***þörf****requisition** *no.***beiðni****requitted payment****endurgjald****resale price maintenance**

Kvaðir heildsala sem setja smásölum reglur um lágmarksverð.

verðkvaðir heildsala**rescheduling of debt***debt restructuring***skuldbreyting****research**¹ *no.***rannsókn****research**² *so.***rannsaka**¹**research and development***R&D***rannsóknar- og þróunarstarf**

reseller market (í markaðsfræði)

Markaður seljenda sem kaupa vöru til að selja eða leigja þær að nýju með hagnaði.

endursöllumarkaður²

reservation wage

Lægstu laun sem reynandi er að bjóða manni til þess að fá hann til starfa.

launaþröskuldur

reserve *no.* (í reikningshaldi)

varasjóður²

reserve asset

varasjóðseign

reserve borrowing capacity

ónotað lánstraust

reserve currency

varasjóðsgjaldmiðill, varasjóðsmynt

reserve for bad debts (í reikningshaldi)

afskriftarreikningur viðskiptakrafna

reserve price

verðmörk

reserve requirement

bindiskylda, innlánsbinding, innstæðubinding

reserve stock

varabirgðir

reserve tranche purchase

forðahlutakaup

residence *no.*

→ *domicile*

aðsetur, heimili²

resident *no.*

íbúi

residential investment

fjárfesting í íbúðarhúsnæði

residual *no.* (í tölfræði)

residual error

Mismunur athugunar og reiknaðs gildis samkvæmt líkani.

afgangur³, frávik², leif

residual error (í tölfræði)

**residual*

afgangur³, frávik², leif

residual stock

afgangsbirgðir

residual value

Virði eignar í lok tiltekins notkunartíma.

eignarleif, lokavirði

resign *so.*

segja af sér, segja upp² (starfi sínu)

resignation *no.*

lausnarbeiðni, uppsögn³ (starfsmanns sjálfs)

resource *no.*

auðlind

resource economics

auðlindahagfræði

resources *no. ft.*

eignir², fjármunir²

resource tax

auðlindaskattur

response *no.*

andsvor, viðbragð

responsibility *no.*

ábyrgð³

responsibility center

profit center

sjálfstæð rekstrareining

responsible *lo.*

ábyrgur

rest of the world (í þjóðhagfræði)

foreign sector

umheimurinn, útlönd

restricted access (um almenning eða auðlind)

→ *open access*

takmarkaður aðgangur

restricted estimator (í hagmælingum)

heftur metill

restriction *no.* (í stærðfræði)

takmörkun², þrenging

restrictions *no. ft.*

höft, hömlur

restrictive¹ *lo.*

aðhaldssamur

restrictive² *lo.*

takmarkandi

restrictive covenant

Takmarkandi ákvæði í lánsamningi.

restrictive measure	fyrirtæki. kyrrsetningarhlutfall
aðhaldsaðgerð	
restrictive policy	retire ¹ <i>so.</i> Láta af störfum sökum aldurs.
aðhaldsstefna	fara á eftirlaun
restructuring no.	retire ² <i>so.</i> Greiða verðbréf eða lán að fullu fyrir eða á gjalddaga.
<i>Sjá financial restructuring.</i>	innleysa ³
result no.	retire ³ <i>so.</i> (um hlutabréf) Útgefandi ógildir útgáfu hlutabréfa og tekur þau úr umferð.
niðurstaða², útkoma	taka úr umferð
result of operations (um fyrirtæki)	retirement ¹ <i>no.</i> eftirlaunaskið
<i>performance</i>	retirement ² <i>no.</i> starfslok
afkoma, rekstrarafkoma	retirement fund eftirlaunasjóður
retail no.	retirement of assets eignasala
<i>retailing</i>	retirement plan <i>pension plan</i> ¹ , <i>pension scheme</i>
smásala	eftirlaunakerfi
retailer no.	retrench so. draga saman seglin (um rekstur fyrirtækis), skera niður
smásali	retroactive lo. afturverkandi, afturvirkur
retailing no.	retrospective tax afturvirkur skattur
<i>retail</i>	return no. <i>yield</i> ¹ → <i>diminishing returns</i>
smásala	afrakstur², arður²
retail price	return on equity <i>ROE</i> Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af eigin fé.
smásöluverð	arðsemi eigin fjár
retail trade	return on investment <i>ROI</i> Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af fjárfestingu.
smásöluverslun	arðsemi fjárfestingar
retain so.	
halda eftir	
retained earnings ¹ <i>am.</i>	
<i>retained profits (br.), undistributed profits</i>	
kyrrsettur hagnaður, óráðstafaður hagnaður	
retained earnings ²	
<i>earned surplus (am.)</i>	
→ <i>statement of retained earnings</i>	
óráðstafað eigið fé	
retained profits br.	
<i>retained earnings</i> ¹ (am.), <i>undistributed profits</i>	
kyrrsettur hagnaður, óráðstafaður hagnaður	
retainer no.	
þóknun	
retaliatory duty	
hefndartollur	
retention rate	
Hlutfall hagnaðar sem haldið er eftir í	

return on sales**hagnaður af sölu****return on total assets**

ROA

Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af heildareignum.

arðsemi heildareigna**returns to scale****afrakstur af stærðarbreytingu****revaluation¹ no.****endurmat****revaluation² no.**

Hækkun á gengi gjaldmiðils með ákvörðun stjórnvalda.

gengishækkun²**revaluation account****endurmatsreikningur****revalue so.****endurmeta****revealed preference****afhjúpað notagildi, reyndarröðun, valbirting, valtjáníng****revelation of preferences****afhjúpun notagildis, forgangsröðun****revenue no. (í reikningshaldi og þjóðhagsreikningum)**

Tekjur fyrirtækja af rekstri eða skatttekjur hins opinbera.

→ *government receipts, income***tekjur³****revenue expenditure (í reikningshaldi)****gjaldfærður kostnaður****revenue maximization****hámörkun tekna****revenue recognition principle****tekjuregla****revenue sharing¹****hlutaskipti****revenue sharing²**

Skipting skatttekna milli ríkis og sveitarfélaga.

revenue system**tekjuöflunarkerfi****reversal no. (í verðbréfavíðskiptum)**

Lækkun eða hækkun á verði hlutabréfa

þvert á undangengna verðþróun

umskipti¹, viðsnúningur**reverse an entry (í reikningshaldi)****bakfæra færslu****reversible deal****endurhverf viðskipti****reversing entry****viðsnúningsfærsla****review so.****yfirfara****revolving credit agreement***revolving credit facility***veltilán****revolving credit facility***revolving credit agreement***veltilán****revolving line of credit**

Lánsheimild hjá banka sem viðskiptavinur greiðir þóknun fyrir. Hann getur tekið út fé og endurgreitt eftir þörfum innan marka heimildarinnar.

→ *line of credit***lánsheimild²****reward no.****umbun²****reward power****umbunarvald****Ricardo effect***concertina effect*

Kenning Ricardos um áhrif verðbólgu á hlutfall vinnuafis og fjármuna

Ricardo-áhrif**ridge line****hryggjarlína****rigidity no.****tregða****rigid wages***sticky wages***torbreytanleg laun****risk no.****áhætta****risk adjustment****áhættuaðlögun****risk assessment****áhættumat**

risk aversion**áhættufælni****risk capital***venture capital***áhættufé, áhættufjármagn****risk hedge***hedge*¹**áhættuvörn, baktrygging****risk-neutral lo.**

Hlutlaus gagnvart áhættu.

áhættuhlutlaus**risk preference****áhættusækni****risk premium****áhættuþóknun****risk seeking****áhættusókn****risk spreading****áhættudreifing****rival no.***competitor***keppinautur****ROA skst.***return on total assets*

Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af heildareignum.

arðsemi heildareigna**robot no.****vélmenni, vélþræll, þjarki****ROE skst.***return on equity*

Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af eigin fé.

arðsemi eigin fjár**ROI skst.***return on investment*

Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af fjárfestingu.

arðsemi fjárfestingar**role ambiguity****hlutverkamisræmi****role conflict** (í stjórnunarfræði)**hlutverkaárekstur****rolling schedule**

Áætlun sem endurtekur sig.

endurtæk áætlun**rootless game** (í leikjafræði)

Leikur án fyrsta skrefs.

routing no. (í framleiðslufræði)**ferli², leið****routing sheet**

Eyðublað sem sýnir niðurröðun aðgerða vélar.

ferlisblað**royalty no.**

Greiðsla fyrir afnot af tilteknum réttindum, t.d. höfundarrétti, útgáfurétti, einkarétti o.þ.h.

afnotagreiðsla, einkaréttargreiðsla, höfundarréttargreiðsla**RP skst.***repo, REPO, repurchase agreement, repurchase contract*

Samningur um að selja verðbréf með þeim skilmálum að kaupa þau aftur síðar á umsömdu verði á tilteknum degi. Slíkur samningur er ígildi lánsviðskipta.

endurkaupasamningur**(R,s,S) system**Tiltekið kerfi er athugað á *R* tímaeininga fresti. Séu birgðir minni en *s* er pantað nægilegt magn til að birgðastaða verði *S*.**(R,s,S)-kerfi****(R,S) system***fixed-cycle system*Reglubundin athugun á birgðakerfi. Birgðastaðan er færð upp í *S* á *R* tímaeininga fresti.**(R,S)-kerfi****rubber check***bouncer, insufficient-funds check, nonsufficient-funds check, NSF check***gúmmítékki, innstæðulaus ávísun****Rubinstein bargaining model****samningalíkan Rubinsteins****rule-of-thumb no.****leiðsöguregla, vinnuregla, þumalfingursregla**

rulers' goods
dróttgæði
 rules for designation
kvaðningarreglur
 ruling price
ríkjandi verð

run on a bank
bank run
bankaáhlaup, úttektarfár
 run time
vinnslutími

S

sack *so.*
dismiss, fire
reka, segja upp¹
 sacking *no.*
dismissal, firing, termination
 → *layoff*
brottrekstur, uppsögn¹
 saddle point (í stærðfræði)
söðulpunktur
 safeguard *no.*
öryggisráðstöfun
 safeguard provision
varúðarákvæði
 safety factor
öryggisþáttur
 safety need
öryggisþörf
 safety stock
buffer inventory
öryggisbirgðir
 safety time
 Tími sem öryggisbirgðir endast miðað við eðlilega eftirspurn.
öryggisbirgðatími
 salary *no.*
 Mánaðarlaun eða launagreiðslur vegna fastlaunasamninga.
 → *wage*
föst laun
 sale¹ *no.*
sala¹

sale² *no.*
útsala
 sale-and-leaseback *no.*
leaseback
 Það þegar eigandi selur fjármögnunar-leigufyrirtæki eign sína og leigir hana síðan aftur af fyrirtækinu.
endurleiga
 sales allowance (í reikningshaldi)
afsláttur³
 sales analysis
sölugreining
 sales campaign
sales drive
söluátak, söluherferð
 sales contract
sölusamningur
 sales drive
sales campaign
söluátak, söluherferð
 sales effect
söluárangur
 sales equation
sölujafna
 sales-estimation method
sölumatsaðferð
 sales force
sölufólk
 sales force strategy
stefna söludeildar
 sales force structure
skipulag söludeildar

sales force training

þjálfun sölufólks

sales forecast

söluspá

sales margin

*markup*¹**álagning**sales organization¹*marketing organization***sölufyrirtæki, sölusamtök**sales organization²**sölukerfi** (innan fyrirtækis), **söluskipu-
lag**

sales potential

*company potential***markaðsmöguleikar fyrirtækis**

sales promotion

Aðgerðir til að örva eftirspurn eftir vöru eða þjónustu, jafnan aðrar en auglýsingar og bein sala.

→ *promotion*¹**kynningarstarf², vörुकynning**

sales quota

sölukvóti

sales revenue

sölutekjur

sales tax

söluskattur

sales territory

sölusvæði

sales-variance analysis

greining á sölubreytingum

sales wave

sölusveifla

salvage value

*scrap value***hrakvirði**sample¹ *no.***sýni, sýnishorn**sample² *no.***úrtak**

sample survey

úrtaksathugun, úrtaksrannsóknsampling *no.***sýnistaka, úrtaka**sampling acceptance (í framleiðslu-
fræði)

Viðurkenning á lotu með sýnatöku.

samurai issue

Skuldabréfaútgáfa erlends aðila á inn-
anlandsmarkaði í Japan.**samúrai-útgáfa**sanctions *no. ft., oftast í ft.*Aðgerðir eins eða fleiri ríkja gegn öðru
ríki sem hefur brotið alþjóðalög, t.d.
hafnbann eða viðskiptabann.→ *boycott, embargo, economic sanc-
tions***refsiaðgerðir, þvingunaraðgerðir**

Sargant effect

Kenning Sargants um afturhallan sparn-
aðarferil.satiation *no.**saturation***mettun**

satisfaction of needs

þarfafullnægingsaturation *no.**satiation***mettun**saving *no.* (flæðistærð)**sparnaður**

saving decision

ákvörðun um sparnað

saving-income ratio

*savings rate***sparnaðarhlutfall**savings *no. ft.***sparifé** (stofnstærð)

savings account

sparifjárreikningur, sparireikningur

savings bank

sparisjóður

savings deposit

sparifjárnstæða, spariinnlán,**sparisjóðsinnstæða**

savings function

sparnaðarfall

savings rate

saving-income ratio

- sparnaðarhlutfall**
- Say's law**
Kenning um að framboð myndi eigin eftirspurn.
- lögmál Says**
- scalar** *no.* (í hagmælingum)
- tala², tölustærð**
- scale economies**
economies of scale
→ *diseconomies of scale*
- margfeldishagkvæmni, margfeldishagræði, stærðarhagkvæmni, stærðarhagræði**
- scale effect**
stærðaráhrif
- scale parameter**
kvörðunarstiki
- Scanlon plan**
Ein tegund afkastahvetjandi launakerfis.
- Scanlon-launakerfi**
- scarce commodity**
hörgulvara
- scarcity** *no.*
dearth, shortage
- ekla, hörgull, skortur, þurrð**
- scarcity pricing**
hörgulverðlagning
- scarcity rent**
Grunnrenta sem skapast vegna takmarkaðs landrýmis.
- hörgulrenta**
- scenario analysis**
atburðarásargreining
- schedule** *no.*
tímaáætlun, tímatafla
- scheduling** *no.*
áætlunargerð
- school of institutionalists**
kerfishagfræðiskólinn
- scientific management**
vísindaleg stjórnun
- S-C-P model** *stytt mynd*
structure-conduct-performance model
Líkan sem skýrir frammistöðu fyrir-
tækja í tiltekinni atvinnugrein og þar með skilvirkni þeirrar greinar út frá skipulagi hennar.
- líkan um kerfisárangur**
- scrap allowance**
gallakvóti
- scrap value**
salvage value
- hrakvirði**
- screening** *no.*
vinsun
- screening of ideas**
idea screening
- hugmyndavinsun**
- (S,c,s) system**
Birgðaeftirlitskerfi þar sem tenging er milli nokkurra vörutegunda. Séu birgðir einhverrar vöru í einum flokki minni en *s* er sú vara pöntuð svo að birgðastadan verði *S*. Hið sama er gert með allar vörur í flokki sem eru undir *c*.
- (S,c,s)-kerfi**
- SDR** *skst.*
Special Drawing Rights
- sérstök dráttarréttindi Alþjóðagjald-eyrissjóðsins**
- sealed-bid auction** (í leikjafraði)
uppboð með innsigliðum tilboðum
- search cost**
leitarkostnaður
- search good** (í atvinnuvegahagfræði)
Vörur sem einkennast fyrst og fremst af skoðunareiginleikum.
→ *search quality*
- skoðunarvara**
- search process** (í vinnumarkaðshagfræði)
leitarferli
- search quality** (í atvinnuvegahagfræði)
Eiginleikar vöru sem unnt er að kanna með því að skoða hana, umbúðir o.s.frv.
- skoðunareiginleikar**
- search unemployment**
frictional unemployment
- atvinnuleysi vegna starfaskipta, leit-**

aratvinnuleysi

seasonal adjustment

árstíðaleiðrétting

seasonal demand

árstíðabundin eftirspurn

seasonal fluctuation

árstíðasveifla

seasonal model

Líkan með árstíðasveiflum.

árstíðalíkan

seasonal price

árstíðabundið verð, árstíðaverð

seasonal unemployment

→ *cyclical unemployment***árstíðaatvinnuleysi, árstíðabundið****atvinnuleysi**

seasonal worker

Verkamaður sem starfar við árstíðabundin störf.

→ *casual laborer, migrant worker*

secondary activity (um fyrirtæki)

aukastarfsemi

secondary data

→ *primary data***almenn gögn**

secondary-labor market

markaður fyrir afgangsvinnuafli,**markaður fyrir varavinnuafli**

secondary-line injury

viðskiptaspjöll

secondary market (í verðbréfaviðskiptum)

after market²

Markaður fyrir verðbréf sem myndast í kauphöll eða utan hennar eftir að bréfin hafa verið boðin út til almennings.

**eftirmarkaður², endursölu-
markaður¹**

secondary needs

afleiddar þarfir

secondary product

*by-product***aukaafurð**

secondary workers

afgangsvinnuafli, varavinnuaflisecond-best *lo.*Sjá *theory of the second-best.*

second order condition

annars stígs skilyrði

second-price auction

Uppboð þar sem hæsta boði er tekið en kaupandinn greiðir fjárhæð sem svarar næsthæsta tilboði.

secretary *no.***ritari**sector *no.* (í þjóðhagsreikningum)**geiri**

secular stagnation

langtímastöðnun

secular trend

langtímaleitni

secured loan

Lán sem tryggt er með seljanlegum verðbréfum eða öðrum markaðshæfum eignum.

veðlán²securities *no. ft.**stock (am.)***verðbréf**

securities market

*stock market²***verðbréfamarkaður**

securities trading

verðbréfaviðskiptisecurity¹ *no.**collateral¹*→ *surety²***ábyrgð¹, trygging¹, veð**security² *no.**surety¹***ábyrgðarmaður**

security market line

SML

Ferill sem sýnir samband áhættu og ávöxtunar á verðbréfamarkaði.

áhættu- og ávöxtunarferill

security strategy

tryggð leikáætlunsegmentation *no.***hlutun**

seigniorage *no.*

myntsláttuhagnaður

seizure *no.*

confiscation

eignaupptaka

selection *no.*

úrval; val

selective distribution

valdar dreifileiðir

self-debt *no.*

*surety*²

sjálfskuldarábyrgð

self-employed *lo.*

sjálfstætt starfandi

self-employment *no.*

sjálfsmennska

self-policing *no.*

sjálfsgæsla

self-selection¹ *no.*

Það þegar viðskiptavinur velur vöru til kaups án beinnar aðstoðar verslunarfólks.

sjálfval¹

self-selection² *no.* (í leikjafræði)

Það þegar þátttakendur í leik skipa sér sjálfir í hópa.

sjálfval²

self-service *no.*

sjálfsafgreiðsla

self-sustaining growth

sustainable growth

sjálfbær vöxtur, varanlegur vöxtur

sell *so.*

selja

seller *no.*

vendor

seljandi

seller's market

seljendamarkaður

selling concept

Afstaða fyrirtækis til markaðar.

söluafstaða

selling expenses

sölukostnaður

selling rate

sölugengi

semantic scale

andheitakvarði

semi-durable goods

consumer semi-durables

hálfvaranleg neysluvara

senior civil servant

senior official

→ *civil servant*

embættismaður

senior official

senior civil servant

→ *civil servant*

embættismaður

sensitivity analysis

næmisgreining

separate taxation

individual taxation

sérsköttun

separation theorem

aðgreiningarregla

sequence¹ *no.* (í stærðfræði)

runa

sequence² *no.*

röð

sequencing *no.*

dispatching

niðurröðun verka, verkröðun

serial *lo.*

rað-

serial correlation (í tölfræði)

autocorrelation

Fylgni milli hendinga í sama slembiferli.

eiginfylgni, sérfylgni, sjálffylgni

series *no.*

röð

service *no.*

þjónusta

service business

service company

þjónustufyrirtæki

service charge

þjónustugjald

service company*service business***þjónustufyrirtæki****service export***export of services*→ *export of goods***þjónustuútflytningur****service level****þjónustustig****service life****endingartími¹** (eignar)**service measure****mælikvarði á þjónustustig****service mix****þjónustuval****service shop***repair shop***viðgerðarverkstæði, þjónustuverkstæði****service staff****starfsfólk í þjónustu****setoff of debts****skuldajöfnun****settlement¹ no.****samkomulag, samningur, sáttargerð****settlement² no.** (um skuld)**skuldalúkning, uppgjör²****setup no.****uppsetning** (í framleiðslu)**setup cost***changeover cost*

Kostnaður við að skipta um framleiðslu.

skiptikostnaður, stillikostnaður, uppsetningarkostnaður**setup time***changeover time, internal time***stillitími, uppsetningartími****severance allowance***severance pay***biðlaun****severance pay***severance allowance***biðlaun****sex discrimination****mismunun vegna kynferðis****shadow price***imputed price***reikniverð, skuggaverð****share¹ no.***stock² (am.)***hlutabréf¹, hlutur²****share² no.***relative share***hlutdeild, hlutur¹****share allotment system****hlutaskiptakerfi****share capital br.***capital stock² (am.), stock³***hlutafé****shareholder no.***stockholder***hluthafi****shareholders' equity br.***equity capital³, stockholders' equity (am.)***hlutafé****shareholding no.****hlutafjáreign****shares to crew***fisherman's share***aflahlutur****shelf life**

Það hve lengi er hægt að hafa vöru til sölu áður en hún verður óhæf til neyslu.

geymsluþol**shelf registration** (í verðbréfavíðskiptum)**biðskráning****shift premium****vaktaálag****shift work****vaktavinna****shipments test**

Aðferð til að mæla stærð markaðssvæðis út frá flutningskostnaði vöru.

flutningskostnaðarpróf**shipping note**

Seðill eða miði sem fylgir vörusendingu.

fylgiseðill

shock *no.* (í þjóðhagfræði)

Skyndileg breyting.

hnykkur, rykkur, skellur

shopping center

mall

verslanamiðstöð

shopping goods

valvara

shortage *no.*

dearth, scarcity

ekla, hörgull, skortur, þurrð

short position (í verðbréfavíðskiptum)

Sú staða þegar fjárfestir hefur selt tiltekna eign, t.d. verðbréf eða vilnun, sem hann hefur fengið að láni. Fjárfestirinn vonast til að geta keypt samsvarandi eign síðar á lægra verði og hagnast þannig á viðskiptunum.

→ *long position, spread*²

skortstaða

short-range objective

skammtíamarkmið

short-range planning

short-range scheduling

skammtímaáætlunargerð

short-range scheduling

short-range planning

skammtímaáætlunargerð

short-run equilibrium

skammtímajafnvægi

short sale (í verðbréfavíðskiptum)

Það að selja meira en maður hefur yfir að ráða með það fyrir augum að kaupa eða fá að láni það sem á kann að vanta við afhendingu.

ofsala, skortsala

short-term *lo.*

skammtíma-, skammvinnur, skammær

short-term capital flows

skammtímahreyfingar fjármagns

short-term credit

short-term loan

skammtímalán

short-term debt

skammtímaskuldir

short-term financing

skammtímafjármögnun

short-term interest rate

skammtímaxestir

short-term investment

skammtímafjárfesting

short-term loan

short-term credit

skammtímalán

short-term securities

skammtímaverðbréf

shutdown *no.*

closure

Það að hætta rekstri.

lokun

shutdown point

lokunarstaða

sick leave

veikindaförföll, veikindaleyfi

side condition

hliðarskilyrði

side effect

aukaáhrif, hliðaráhrif, hliðarverkun

signalling *no.*

tákngjöf

signalling hypothesis

information content hypothesis

Kenning um að breytingar á arðgreiðslum gefi vísbendingar um hvað stjórnendur fyrirtækis halda um gengi þess í framtíðinni.

teiknakening

signature *no.*

*subscription*⁶

undirritun, undirskrift

significance *no.* (í tölfræði)

statistical significance

marktekt

significance level

level of significance

marktektarkrafa

significant *lo.*

marktækur

Silver-Meal heuristic

Nálgunaraðferð til að gera pöntunaráætlun þegar eftirspurn er breytileg eftir tímabilum.

Silver-Meal aðferðin

silver standard

silfurfótur, silfurtryggð mynt

simple interest

einfaldir vextir

Simplex method

Línuleg bestunaraðferð.

hyrnuaðferð, Simplex-aðferð

simulation no.

herming

simulation model

hermilíkan

simultaneous equations

system of equations

jöfnuhneppi

simultaneous move (í leikjafræði)

samtímaskref

Single Market, the

Hinn sameinaði markaður Evrópusambandsins.

innri markaðurinn

singular matrix

óandhverfanlegt fylki, sérstætt fylki

sinking fund

geymslusjúður

situational approach

stjórnun eftir aðstæðum

skill no.

labor skill

verkkunnátta, verkþekking

skilled worker

faglærður starfsmaður, iðnaðarmaður

skimming price

fleytiverð

slack no.

slaki

slack time

afgangstími, slakatími

sleeping patent

óvirkt einkaleyfi

sliding parity

crawling peg

skriðgengi

slope no.

hallatala, halli²

slump no.

depression

kreppa

Slutsky equation

Slutsky-jafna

small and medium-size enterprises

SME skst.

→ *medium-size business, small business*

lítill og meðalstór fyrirtæki

small business

→ *medium-size business*

smáfyrirtæki

small industry

smáiðja

SME skst.

small and medium-size enterprises

→ *medium-size business, small business*

lítill og meðalstór fyrirtæki

SML skst.

security market line

Ferill sem sýnir samband áhættu og ávöxtunar á verðbréfamarkaði.

áhættu- og ávöxtunarferill

smoothing no.

jöfnun², sléttun

SNA skst.

System of National Accounts

þjóðhagsreikningakerfi Sameinuðu

þjóðanna

snake no.

European snake

Myntkerfi Evrópu 1972–1979.

snákur

social benefits

félagslegar bætur

social choice

public choice

almannaval, lýðval

social-choice theory*public-choice theory***almannavalsfræði, lýðvalsfræði, valfræði****social cost****félagslegur kostnaður, þjóðhagslegur kostnaður****social discount rate****þjóðhagsleg arðsemiskrafa****social good***public good***almannagæði****social housing***public housing*→ *council housing***félagslegar íbúðir, félagslegt íbúðarhúsnæði****social insurance****almannatryggingar****socialism** *no.***jafnaðarstefna, sameignarstefna, sósialismi****socialization** *no.* (í stjórnunarfræði)**félagsmótun****social loss** (í eindahagfræði)**hagkvæmitap****social responsibility****þjóðfélagsleg ábyrgð****social security****almannatryggingar****social-security benefits****bætur almannatrygginga****social-security fund****almannatryggingasjóður****social-security pension scheme****eftirlaunakerfi almannatrygginga****social-security system****almannatryggingakerfi****social-security taxes****almannatryggingagjald****social welfare****félagsleg velferð****sociocultural** *lo.***félags- og menningarlegur****socioeconomic** *lo.*

Sem varðar jafnt félagslega og hagræna þætti.

félagslegur og hagrænn**socioeconomic group**

Hópur fólks með svipaða stöðu í samfélaginu, s.s. svipaða menntun, í áþekktum störfum og með svipaðan efnahag eða tekjur.

stétt**sociopolitical** *lo.*

Sem varðar jafnt félagslega þætti og stjórnsmál.

sociopsychological *lo.***félagssálfræðilegur****soft currency****veikur gjaldmiðill****soft selling****hógvær sölumennska****sole agency***exclusive agency***einkaumboð****sole proprietor****einkaeigandi****sole proprietorship***sole trader, unincorporated enterprise***einstaklingsfyrirtæki****sole right***exclusive right***einkaréttur****sole trader***sole proprietorship, unincorporated enterprise***einstaklingsfyrirtæki****solution path****lausnarferill****solvent** *lo.*

Fær um að greiða skuldir á gjalddaga.

gjaldhæfur**source**¹ *no.***heimild**²**source**² *no.***uppspretta****source document** (í reikningshaldi)*voucher*²

fylgiskjal	jafnar greiðsluhalla.
sources of funds	specific¹ lo.
uppruni fjármagns	nákvæmur
sovereign credit risk	specific² lo.
Áhætta við að lána ríkissjóði.	sérgreindur, sértækur²
sovereign risk	specific³ lo.
ríkisbréfaáhætta	sérlegur, sérstakur
sovereignty no.	specific⁴ lo.
fullveldi	tiltekinn
sovereignty risk	specific duty
Hætta á eignarnámi eða skerðingu eignarréttar á eignum erlends dótturfyrirtækis.	<i>specific tariff</i>
yfirráðaáhætta	sértækur tollur
Soviet bloc (í hagsögu)	specific identification
<i>Sovétríkin og fylgiríki þeirra</i>	sérgreint kostnaðarverð
span of control	specific tariff
Fjöldi undirmanna á tilteknu undirþrepi.	<i>specific duty</i>
stjórnunarspönn	sértækur tollur
spatial diffusion	spectral analysis (í tölfræði)
landfræðileg útbreiðsla, svæðislæg dreifing	rófgreining
special disbursement	spectrum no. (í tölfræði)
sérstakur greiðslureikningur	róf
Special Drawing Rights	speculation no.
<i>SDR</i>	spákaupmennska
sérstök dráttarréttindi Alþjóðagjald-eyrissjóðsins	speculative balances
special interest	reiðufé til spákaupmennsku
<i>private interest</i>	speculative demand
sérhagsmunir, sérhagur	<i>speculative demand for money</i>
special-interest group	Penningaeftirspurn til spákaupmennsku.
sérhagsmunahópur	speculative demand for money
speciality good	<i>*speculative demand</i>
sérvara	spend so.
speciality store	eyða, verja² (um fé)
sérverslun	spending no.
specialization no.	eyðsla
sérhæfing	spending behavior
specie no.	útgjaldamynstur
Mynt úr gulli eða silfri.	spending spree
eðalmynt	eyðslukast
specie-flow mechanism	spending variance
Sjálfvirkt flæði myntar milli landa sem	eyðslufrávik (í kostnaðarbókhaldi)
	Sperner's lemma
	hjálpasetning Sporners
	spillover¹ no.
	<i>spillover effect</i>
	smit, smitáhrif

spillover² *no.*

yfirflæði

spillover effect

*spillover*¹

smit, smitáhrif

spillover hypothesis

Sú tilgáta að kjarasamningar í einni atvinnugrein hafi áhrif á samninga í öðrum greinum og jafnframt að yfirborganir í einni grein berist til annarra greina.

tilgáta um launasmit

spin-off *no.*

hliðarstarfsemi

splicing *no.* (í hagrannsóknum)

Það að að flétta saman t.d. tímaröðum.

fléttun, splæsing

sponsor *so.*

kosta

sponsoring *no.*

kostun

spontaneous order

sjálfspröttið skipulag

spot exchange rate

spot rate

dægurgengi, stundargengi

spot market

dægurmarkaður, stundarmarkaður

spot price

dægurverð, stundarverð

spot rate

spot exchange rate

dægurgengi, stundargengi

spread¹ *no.*

Munur á sölu- og kaupþilboði.

álag⁴

spread² *no.* (í verðbréfavíðskiptum)

Staða sem mynduð er með tveimur vilnunum, kaupvilnun og söluvilnun, sem eiga við sama verðbréf en miðast við ólíka tímalengd þar sem önnur vilnunin er í gnóttstöðu en hin í skortstöðu.

→ *straddle*

spreadsheet *no.*

töflureiknir

(s,Q) system

fixed-order quantity system

Stöðugt eftirlit með birgðastöðu. Um leið og birgðir verða minni en s eru Q einingar pantaðar.

(s,Q)-kerfi, tveggja bakka kerfi

square *no.*

ferningstala, fertala, kvaðrat

square matrix

ferningsfylki

square root

ferningsrót, kvaðratrót

stability *no.*

festa¹, **stöðugleiki**

stabilization fund

hagsveiflusjóður

stabilization policy (í hagstjórn)

jafnvægisáðgerðir

stabilize *so.*

gera stöðugan, koma í jafnvægi

stable *lo.*

fastur, stöðugur¹

stable exchange rate

stöðugt gengi

Stackelberg duopoly model

tvíkeppnislíkan Stackelbergs

staff *no.*

personnel

starfsfólk, starfslið¹

stage theory

þróunarstigskenning

stagflation *no.*

kreppuverðbólga

stagnation *no.*

economic stagnation

stöðnun

standard *no.*

staðall

standard container

stöðluð geymslueining

standard deviation

staðalfrávik

standard goods

stöðluð vara

standard-hour system**staðaltímalauakerfi****standardization** *no.***stöðlun****standardize** *so.***staðla****standardized normal distribution***standard normal distribution, unit normal distribution***stöðluð normaldreifing****standard normal distribution***standardized normal distribution, unit normal distribution***stöðluð normaldreifing****standard of living****lífskjör****standard of value****verðeining****standard time** (í framleiðslufræði)**staðaltími****stand-by credit****viðbúnaðarlán****star** *no.* (í markaðsfræði)

Vara með háa markaðshlutdeild á ört vaxandi markaði.

→ *cash cow, dog, question mark***stjarna****start-up** *no.***nýstofnað fyrirtæki****start-up costs****stofnkostnaður** (fyrirtækis)**stated rate***coupon², coupon interest rate, nominal interest rate, nominal rate***ákvæðisvextir, nafnvextir****stated yield***nominal yield***ákvæðisáväxtun****statement¹** *no.* (í reikningshaldi)**reikningsyfirlit****statement²** *no.***skýrsla****statement³** *no.***yfirlýsing****statement of cash flow** (í reikningshaldi)*cash-flow statement*

Yfirlit um breytingar á handbæru fé.

sjóðstreymisyfirlit**statement of changes in financial position** (í reikningshaldi)*statement of sources and application of funds***fjármagnsstreymi²****statement of earnings** *am.* (í reikningshaldi)*income statement (am.), profit and loss account (br.), profit and loss statement (br.), statement of income (am.)***rekstrarreikningur****statement of income** *am.* (í reikningshaldi)*income statement (am.), profit and loss account (br.), profit and loss statement (br.), statement of earnings (am.)***rekstrarreikningur****statement of retained earnings** (í reikningshaldi)**yfirlit um breytingar á óráðstöfuðu eigin fé****statement of sources and application of funds** (í reikningshaldi)*statement of changes in financial position***fjármagnsstreymi²****state socialism****ríkissósíalismi****static** *lo.**stationary***kyrrstaður, sístaður, stöðugur²****static model**

Líkan sem ekki er tímatengt.

kyrrt líkan, stöðulíkan**stationary** *lo.**static***kyrrstaður, sístaður, stöðugur²****stationary state****kyrrstaða, stöðugt ástand****stationary strategy****kyrr leikáætlun**

statistic¹ *no.* (í tölfræði)

Gildi sem er reiknað út frá athugunum, fengnum úr úrtaki. Ýmist er litið á lýsitölu sem gildi hendingar eða sem tölu fengna með reikniformúlu. Sér hvert mat er lýsitala.

lýsitala

statistic² *no.* (í tölfræði)

reiknihending

statistical *lo.*

tölfræðilegur

statistical agency

statistical office

→ *national statistical institute*

hagskýrslustofnun

statistical filter

töluleg sía

statistical inference¹

Tölfræði, notuð til að álykta um þýði út frá niðurstöðu rannsóknar sem gerð er á úrtaki úr því.

ályktunartölfræði

statistical inference²

tölfræðileg ályktun

statistical method

tölfræðiaðferð

statistical model

tölfræðilíkan

statistical office

statistical agency

→ *national statistical institute*

hagskýrslustofnun

statistical report

*statistics*¹

hagskýrsla

statistical risk

pure risk

Áhætta sem meta má með tölfræðilegum aðferðum.

reiknanleg áhætta

statistical significance (í tölfræði)

significance

marktekt

statistical test

Tölfræðileg aðferð til að ákveða hvort

tilgátu verði hafnað eða haldið.

tilgátupróf, tölfræðileg prófun, tölfræðilegt próf

statistical unit

hagskýrslueining

statistics¹ *no. ft.*

statistical report

hagskýrsla

statistics² *no. ft.*

Dæmi: mannfjöldatölur, veðurfarstölur.

→ *economic statistics*

hagtölur², **töluleg gögn**

statistics³ *no. ft., með sögn í et.*

tölfræði

Statistics Iceland

Hét áður Statistical Bureau of Iceland.

Hagstofa Íslands

statute *no.*

act

Sett og skráð lög, oft tiltekinn lagabálkur.

lög¹

statute of limitations

fyrningarlög

statutory *lo.*

lagalegur, lögbundinn

statutory incidence of taxation

lögbundin dreifing skattbyrðar

steady *lo.*

jafn, stöðugur³

steady state

jafnstaða

steady-state growth

jafnvöxtur

sterilization of reserves

Aðgerðir seðlabanka til þess að veða móti breytingum á gjaldeyrisvarasjóði.

mótaðgerðir seðlabanka

sticky wages

rigid wages

torbreytanleg laun

stimulus *no.*

hvatning, örvun

stimulus-response model

örvunar- og svörunarlíkan

- stochastic *lo.*
random
handahófs-, hendingar-, slembi-, tilviljunar-, tilviljunarkenndur
- stochastic element
slembiþáttur
- stochastic model
óvissulíkan, slembilíkan
- stochastic process
slembiferli
- stochastic variable
random variable, variate
hending, slembibreyta
- stock¹ *no., stundum í ft., br.*
inventory (am.)
birgðir
- stock² *no.*
share¹ (br.)
hlutabréf¹, hlutur²
- stock³ *no.*
capital stock² (am.), share capital (br.)
hlutafé
- stock⁴ *no.*
stofn, stofnstærð, stöðustærð
- stock⁵ *no.*
securities
verðbréf
- stock appreciation
endurmat birgða
- stockbroker *no.*
→ broker
verðbréfamiðlari, verðbréfasali
- stock count
birgðatalning
- stock dividend
Arður greiddur í hlutabréfum.
- stock exchange
kauphöll, kaupþing, verðbréfaþing
- stockholder *no.*
shareholder
hluthafi
- stockholders' equity *am.*
equity capital³, shareholders' equity (br.)
hlutafé
- Stockholm school of economics
Stokkhólmsskólinn í hagfræði
- stock keeping unit
vörunúmer
- stockless production
birgðalaus framleiðsla
- stock market¹
equity market
hlutabréfamarkaður
- stock market²
securities market
verðbréfamarkaður
- stock-market crash
hrun á verðbréfamarkaði, verðbréfa-hrun
- stock offering
hlutafjárútböð
- stock option *am.*
equity option (br.)
Forkaupsréttur að hlutabréfum í fyrirtæki, oft á lægra gengi en markaðsgengi. Slíkur forkaupsréttur er stundum umsamin hluti launakjara hjá stjórnendum stórfyrirtækja. Einnig notað um forkaupsrétt starfsmanna.
hlutabréfavilnun
- stockout *no.*
birgðaþurrð
- stock repurchase
Það þegar félag kaupir aftur eigin hlutabréf.
endurkaup hlutabréfa
- stock split
Skipting hlutabréfa í tvo eða fleiri hluta þannig að nafnverð þeirra lækkar sem því nemur.
- stocktaking *no.*
physical inventory
vörutalning
- stop-go *no.*
stop-go policy
höktandi hagstjórn, rykkjótt hagstjórn
- stop-go policy
stop-go

- höktandi hagstjórn, rykkjótt hagstjórn**
- storage cost**
carrying cost, inventory carrying cost
- birgðahaldskostnaður, geymslu-kostnaður**
- store of value**
forði, verðmætaforði
- St. Petersburg paradox** (í leikjafræði)
Pétursborgarþverstæðan
- straddle** *no.* (í verðbréfavíðskiptum)
Staða sem mynduð er með tveimur vilnunum, kaupvilnun og söluvilnun, sem eiga við sama verðbréf og miðast við sömu tímalengd.
Sjá *spread*.
- straight-line depreciation**
línuleg afskrift
- straight-line method**
línuleg afskriftaraðferð
- strategic** *lo.*
úthugsaður
kænn
- strategic form** (í leikjafræði)
normal form
Yfirlit yfir alla hugsanlega leiki og samsvarendi leikslok.
- leikslökagerð**
- strategic planning** (í stjórnunarfræði)
stefnumótun
- strategic voting**
kænskukjör
- strategy**¹ *no.*
áætlun³, **leikáætlun**²
- strategy**² *no.*
stefna
- strategy profile**
útlístun á leikáætlun
- stratified sample**
lagskipt úrtak
- stress** *no.*
streita
- stretching payables**
Það að draga greiðslu reikninga fram yfir gjalddaga.
- strike** *no.*
verkfall
- strikebreaker** *no.*
backleg
verkfallsbrjótur
- strike price** (um vilnanir)
exercise price, striking price
lausnarverð, samningsverð, viðmiðunarverð
- striking price** (um vilnanir)
exercise price, strike price
lausnarverð, samningsverð, viðmiðunarverð
- strong law of large numbers** (í tölfraði)
sterka meðaltalslögmálið
- structural** *lo.*
innbyggður, kerfislægur
- structural budget deficit**
structural deficit
fastahalli, kerfishalli á ríkissjóði
- structural change**
gerðarbreyting, kerfisbreyting
- structural deficit**
structural budget deficit
fastahalli, kerfishalli á ríkissjóði
- structural unemployment**
Atvinnuleysi vegna breyttra atvinnuhátta.
aðlögunaratvinnuleysi
- structure** *no.*
*order*³, *regime*
regla, skipan
- structure-conduct-performance model**
S-C-P model
Líkan sem skýrir frammistöðu fyrirtækja í tiltekinni atvinnugrein og þar með skilvirkni þeirrar greinar út frá skipulagi hennar.
líkan um kerfisárangur
- structure of taxation**
tax structure
skattareglur
- student loan**
námslán

- subassembly** *no.*
Hálfsamsættur hlutur.
millivara
- subcontractor** *no.*
undirverktaki
- subculture** *no.*
menningarkimi
- subgame** *no.* (í leikjafræði)
Leikur innan leiks.
undirleikur
- subgame perfect** (í leikjafræði)
Notað um lausn á leik sem jafnframt er lausn á undirleikjum hans.
- submarket** *no.*
undirmarkaður
- subordinated bond**
víkjandi skuldabréf
- subordinated loan**
víkjandi lán
- subscription**¹ *no.*
membership fee
árgjald, félagsgjald
- subscription**² *no.*
áskrift
- subscription**³ *no.*
Loforð um að leggja fram fé, kaupa hlutabréf, verðbréf o.þ.h.
framlagsloforð
- subscription**⁴ *no.*
hlutafjárloforð
- subscription**⁵ *no.*
söfnunarfé
- subscription**⁶ *no.*
signature
undirritun, undirskrift
- subscription agreement**
Lánssamningur sem kveður á um samskipti lántakanda og banka sem umsjón hafa með lánveitingu.
- subsidiary** *no.*
subsidiary company
Félag í meirihlutaeigu móðurfélags.
→ *wholly owned subsidiary*
dótturfélag¹, dótturfyrirtæki¹
- subsidiary company**
**subsidiary*
→ *wholly owned subsidiary*
dótturfélag¹, dótturfyrirtæki¹
- subsidiary ledger**
T.d. viðskiptamannabókhald eða birgðabókhald.
undirbókhald
- subsidy**¹ *no.*
niðurgreiðsla²
- subsidy**² *no.*
styrkur²
- subsistence cost of living**
lágmarksframfærslukostnaður
- subsistence means**
nauðþurftir
- subsistence wage**
nauðþurftalaun
- subsoil assets** (í auðlindahagfræði)
Námur og önnur nýtanleg verðmæti í jörðu.
auðlindir í jörðu
- substantive test**
gagnakönnun
- substitute**¹ *no.*
substitute good
→ *good*
skiptivara, staðgönguvara, staðkvæm vara
- substitute**² *no.*
staðgengill², varamaður
- substitute good**
*substitute*¹
→ *good*
skiptivara, staðgönguvara, staðkvæm vara
- substitution**¹ *no.*
skipti, víxl
- substitution**² *no.*
staðganga, staðkvæmni
- substitution effect**
skiptaáhrif, staðgönguáhrif, staðkvæmdaráhrif, víxláhrif
- subsystem** *no.*
undirkerfi

suggestion system (í stjórnunarfræði)

tillögukerfi, uppástungukerfi

summary *no.*

ágríp, útdráttur, yfirlit

sunk cost

Kostnaður sem aldrei endurheimtist.

horfinn kostnaður, orðinn kostnaður, óafturkræfur kostnaður, sokkinn kostnaður

sunset clause (í stjórnunarfræði)

sólarlagsákvæði

sunspot equilibrium

extrinsic uncertainty

sólblettajafnvægi

supergame *no.* (í leikjafræði)

ofurleikur

superior *no.*

yfirmaður

superior good (í hagfræði)

→ *good, inferior good*

æðri gæði, æðri vara

supermarket *no.*

stórmarkaður

supervision *no.*

eftirlit

supervisor¹ *no.*

eftirlitsmaður, umsjónarmaður

supervisor² *no.*

stjórnandi¹; yfirmaður

supplier *no.*

birgðasali, birgir

supply¹ *no.*

framboð

supply² *so.*

birgja, útvega

supply disturbance

framboðstruflun

supply inventory

birgðir rekstrarvöru

supply management

framboðsstýring

supply planning

birgðaáætlun

supply shock

framboðsrykkur, framboðsskellur

supply side

framboðshlið

supply-side economics

framboðshagfræði

supply-side effect

framboðsáhrif

supply-side policies

Efnahagsstefna eða -aðgerð sem beinist að framboðshlið markaðar.

→ *demand-side policies*

framboðshagstjórn

supremum *no.*

efra hámark

surcharge *no.*

*charge*¹

álag², álaga, viðbótargreiðsla

surety¹ *no.*

*security*²

ábyrgðarmaður

surety² *no.*

self-debt

sjálfskuldarábyrgð

surplus¹ *no.* (í reikningshaldi)

Tekjur umfram gjöld.

afgangur⁴

surplus² *no.*

ofgnótt

surplus in balance of payments (í þjóðhagsreikningum)

balance of payments surplus

greiðsluafgangur við útlönd,

greiðslujafnaðarafgangur

surplus value

umframvirði

surrender requirement

skilaskylda

survey *no.*

könnun

survey research

spurningakönnun

suspense account

biðreikningur

sustainable *lo.*

sjálfbær

sustainable development**sjálfbær þróun****sustainable growth***self-sustaining growth***sjálfbær vöxtur, varanlegur vöxtur****swap no.****eigna- eða skuldaskipti, kvaðaskipti****swap agreement****eigna- eða skuldaskiptasamningur****sweepstake no., oft í ft. (í leikjafræði)****getraunavinningur****symmetallism no.****gull- og silfurfótur****symmetric game****samhverfur leikur****syndicated loan***consortium loan*

Lán sem tveir bankar eða fleiri veita saman einum lántakanda.

fjölbankalán**synergy no.****samlegð, samvirkni, samyrkja****system no.****kerfi****systematic risk***market risk, nondiversifiable risk***kerfisbundin áhætta, markaðsáhætta****system of equations***simultaneous equations***jöfnuhneppi****System of National Accounts***SNA***þjóðhagsreikningakerfi Sameinuðu****þjóðanna****systems analysis****kerfisgreining****systems analyst****kerfisfræðingur****systems theory****kerfisfræði****T****Tableau économique**

Hagtafla Quesneys, prentuð árið 1758 í Versöllum.

TAC skst.*total allowable catch*

Leyfilegur heildarafi.

heildarflamark, heildarkvóti**tacit lo. (í leikjafræði)****undirskilinn, þegjandi****tactical plan (í framleiðslufræði)****aðgerðaáætlun****takeover no. (um fyrirtæki)***acquisition*→ *amalgamation, consolidation, merger***ráðataka, yfirtaka****take over (um fyrirtæki)****taka ráðin í, taka yfir****takeover bid**→ *hostile takeover, tender offer***yfirtökutilboð****tally sheet****upptalningarblað****tangency no.****snerting****tangency solution****snertilausn****tangent no.****snertill****tangible assets****áþreifanleg eign, áþreifanlegir fjármunir****target no.***goal, objective***markmið, takmark, tilgangur¹**

target capital structure*optimal capital structure***æskileg fjármagnsskipan****target company****ráðatökubráð, yfirtökubráð****target group****markhópur****target marketing****miðuð markaðssetning****tariff¹ no.****tollskrá****tariff² no.****tollur****tariff policy****tollastefna****tariff protection****tollvernd****tariff-quota no.****tollkvóti****task no.****verk¹****task design****verkhönnun****taste no. (í eindahagfræði)****smekkur****tâtonnement no.**

Leið að jafnvægi á markaði með uppboðsaðferð skv. kenningu hagfræðingsins Walras.

uppboðsferli**tax¹ no.****skattur****tax² so.****skattleggja****taxable lo.***tax liable***skattskyldur****taxable income****skattskyldar tekjur****tax allowance***tax deduction***skattfrádráttur****tax arbitrage**

Færsla hagnaðar milli fyrirtækja eða landa til að forðast skattlagningu.

skatthögnun**tax assessment****skattmat****taxation no.****skattlagning, sköttun****tax avoidance br.***tax planning, tax shelter (am.)*

Aðferð til að lágmarka skatta sína, þ.e. hliðra sér með lögmætum hætti hjá skattlagningu.

*→ tax evasion***skattahagræðing****tax base****skattstofn****tax bracket****skattþrep****tax burden***burden of taxation***skattbyrði****tax concession***tax relief***skattaávilnun, skattfríðindi****tax credit***→ investment credit, personal tax credit***skattafsláttur****tax cut***tax reduction***skattalækkun****tax deduction***tax allowance***skattfrádráttur****tax effort****sköttunarnýting****taxes payable****ógreiddir skattar****tax evasion***→ tax avoidance***skattsvik****tax-exempt lo.****skattfrjáls****tax exemption****skattundanþága****tax expenditure****skattútgjöld**

tax form*income tax return, tax return***skattframtal****tax haven****skattaparadís****tax incentive****skatthvati****tax incidence***incidence, incidence of taxation***dreifing skattbyrðar****tax increase****skattahækkun****tax index****skattvísitala****tax law****skattalög****tax liable***taxable***skattskyldur****tax loss carry-back**

Tap sem draga má frá hagnaði fyrri ára. Skattar eru reiknaðir að nýju og fyrirtækið fær endurgreiddan hluta skatta fyrri ára.

bakfæranlegt tap**tax loss carry-forward**

Tap fyrri ára sem heimilt er að draga frá skattstofni áður en skattar eru reiknaðir.

yfirfæranlegt tap**tax multiplier****skattmargfaldari****tax on profits****ágóðaskattur****tax payment****skattgreiðsla****tax planning***tax avoidance (br.), tax shelter (am.)*

Aðferð til að lágmarka skatta sína, þ.e. hliðra sér með lögmætum hætti hjá skattlagningu.

*→ tax evasion***skattahagræðing****tax policy****skattastefna****tax rate****skatthlutfall****tax rebate¹****skattafsláttur****tax rebate²**

Endurgreiðsla á hluta álagðra skatta, þ.e. skattalækkun í reynd.

skattendurgreiðsla²**tax reduction***tax cut***skattalækkun****tax refund****endurgreiddur skattur, skattendurgreiðsla¹****tax relief***tax concession***skattaívilnun, skattfríðindi****tax return***income tax return, tax form***skattframtal****tax revenue****skatttekjur****tax shelter am.***tax avoidance (br.), *tax planning**→ tax evasion***skattahagræðing****tax shifting****skattahliðrun****tax structure***structure of taxation***skattareglur****tax subsidy****skattstyrkur****tax system****skattkerfi****tax wedge****skattfleygur****tax year** (hjá fyrirtækjum)*financial year² (br.), fiscal year² (am.)***fjárhagsár², reikningsár, skattár****team spirit***groupthink (am.)***hóplyndi****technical¹ lo.****formlegur**

technical² *lo.*

technological

tækni-, tæknilegur

technical barriers to trade

tæknilegar viðskiptahindranir

technical equation

tæknijafna

technical error

technicality

formgalli

technical innovation

tæknileg nýsköpun, tækninýjung

technical insolvency

reiðufjárskortur²

technicality *no.*

technical error

formgalli

technical progress

technological progress

tækni framfarir

technological *lo.*

technical²

tækni-, tæknilegur

technological change

tæknibreyting

technological progress

technical progress

tækni framfarir

technology *no.*

tækni

temporary *lo.*

bráðabirgða-, tímabundinn

temporary difference (í reikningshaldi)

tímabundinn mismunur

temporary gain

stundarávinningur

tenancy *no.*

Það að hafa húsnæði eða land til umráða gegn leigugjaldi.

leiga⁴

tender¹ *no.*

tilboð²

tender² *no.*

call for bids, call for tenders, competitive tender, invitation to tender

útboð

tender documents (vegna verktöku)

útboðslýsing²

tender for (um verk)

bid on

bjóða í²

tender for turnkey

turnkey tender

alútboð

tender offer

Tilboð til hluthafa í félagi um kaup á öllum hlutabréfum þess eða hluta þeirra, oft á hærra gengi en markaðsgengi og yfirleitt í þeim tilgangi að ná yfirráðum í fyrirtækinu.

→ *takeover bid*

tenor *no.*

term

lánstími

term *no.*

tenor

lánstími

term deposit

bundin innstæða

termination *no.* (of employment)

dismissal, firing, sacking

→ *layoff*

brottrekstur, uppsögn¹

termination provision

uppsagnarákvæði

term loan¹ *br.*

installment loan

Bankalán sem greiðist með föstum afborgunum.

afborgunarlán

term loan² *am.*

Bankalán til 1–10 ára.

langtímabankalán

terms *no. ft.* (t.d. í samningi)

skilmálar

terms of installment

installment terms

afborgunarskilmálar

terms of payment

greiðsluskilmálar

terms of sale	trygging fjárskuldbindingar²
söluskilmálar	three-stage least squares method
terms of trade	þriggja þrepa aðferð, þriggja þrepa aðferð minnstu fervika, þriggja þrepa aðhvarfsgreining, þríþrepa aðhvarfsgreining
term structure	thrift no.
<i>term structure of interest rates</i>	ráðdeild, sparsemi²
vaxtaróf	tick mark (í reikningshaldi)
term structure of interest rates	merki við færslu
<i>term structure</i>	tie-in sale
vaxtaróf	Sala vöru sem er bundin sölu annarrar vöru.
territorial departmentation	fylgisala
svæðaskipulag	TIE-ratio no.
territorial waters	<i>times-interest-earned ratio</i>
landhelgi	Rekstrartekjur sem hlutfall af vaxtakostnaði.
territory marketing plan	tight money
svæðisbundin markaðsáætlun	<i>dear money, tight-money policy</i>
test¹ no.	→ <i>easy-money policy</i>
próf	aðhaldsstefna í peningamálum
test² so.	tight-money policy
prófa, rannsaka²	<i>dear money, tight money</i>
test market	→ <i>easy-money policy</i>
tilraunamarkaður	aðhaldsstefna í peningamálum
test marketing	till slip br.
markaðssetning til reynslu, reynslumarkaðssetning	<i>cash receipt</i>
test statistic	Kvittun fyrir staðgreiðslu.
prófhending	kassakvittun
theory of choice	time-and-motion study
valkenning	vinnurannsóknir
theory of the firm	time bucket (í framleiðslufræði)
Kenningar um stofnun, rekstur og slit fyrirtækja.	tímabil
fyrirtækjafræði	time deposit
theory of the second-best	bundið innlán
Kenning Lancasters og Lipseys þess efnis að verði markaðsbrestur á einum markaði sé ekki hægt að treysta há-mörkun á öðrum mörkuðum.	time endowment (í fjármálum hins opinbera)
kenningin um næstbestu lausnina	Tími til ráðstöfunar.
theory of value	ráðrúm
virðiskenning	time factor
third-party security	tímaþáttur
Ábyrgð þriðja manns á fjárskuldbindingum.	time-intensive commodity
	tímafrek neyslugæði

time-measurement unit*TMU*

1/100.000 úr klukkustund eða 0,036 sekúndur.

TMU-tímaeining**time preference****tímaforgangur, tímagildismat****time schedule****tímayfirlit****time series** (í hagamælingum)

Runa af gildum tiltekinnar stærðar sem fengin eru á mismunandi tímum og ræðað eftir tíma. Ýmsar vísitölur eru dæmi um tímaröð.

tímaröð**time-series analysis****tímaraðagreining****times-interest-earned ratio***TIE-ratio*

Rekstrartekjur sem hlutfall af vaxta-kostnaði.

time standard**tímastaðall****time study****tímaathugun, tímarannsókn****time value** (í verðbréfavíðskiptum)**tímavirði****time-varying demand****breytileg eftirspurn****timing** *no.***tímasetning****timing difference****tímamismunur****tit-for-tat** *no.* (í leikjafræði)

Leikáætlun sem felur í sér gagnkvæm viðbrögð.

gjald í sömu mynt**title**¹ *no.***eignarréttur**²**title**² *no.***heiti, titill****title deed***conveyance*², *deed of conveyance***afsalsbréf****TMU** *skst.***time-measurement unit***TMU-tímaeining****Tobin's q-ratio***q-ratio*

Hlutfallið milli markaðsverðs eignar og endurnýjunarverðs.

q-hlutfall Tobins**token money****táknfé****total**¹ *no.***heildartala, samtala****total**² *lo.**gross***brúttó, heildar-, vergur****total allowable catch***TAC*

Leyfilegur heildarafi.

heildaraflamark, heildarkvóti**total assets turnover ratio***total assets utilization ratio***veltuhraði eigna****total assets utilization ratio***total assets turnover ratio***veltuhraði eigna****total cost****heildarkostnaður****total factor productivity****heildarframleiðni****total inventory cost****heildarbirgðakostnaður****total leverage****heildarskuldsetning, heildarvogun****total quality control***TQC***altækt gæðæftirlit****total quality management***TQM***altæk gæðastjórnun****total revenue****heildartekjur****total risk***corporate risk***heildaráhætta**

total utility**heildarnytjar****tourism** *no.**tourist industry***ferðaútvegur, ferðapjónusta****tourist industry***tourism***ferðaútvegur, ferðapjónusta****TQC** *skst.**total quality control***altækt gæðaeftirlit****TQM** *skst.**total quality management***altæk gæðastjórnun****trade**¹ *no.***iðngrein****trade**² *no.**business*²

Umfang eða magn sölu eða viðskipta á tilteknu tímabili.

sala², **umsvif****trade**³ *no.**occupation*²**starfsgrein****trade**⁴ *no.**commerce*→ *business*³**verslun, viðskipti**²**trade**⁵ *no.*

Tiltekin atvinnustarfsemi og allir sem starfa við hana. Dæmi: the tourist trade.

→ *industry*¹**trade agreement****viðskiptasamningur****trade balance** (í þjóðhagsreikningum)*balance of trade***vöruskiptajöfnuður****trade barriers***barriers to trade***viðskiptahindranir, viðskiptatálmar****trade creation**

Það að koma á viðskiptum.

viðskiptavakning**trade credit** (um lán)*credit*¹**gjaldfrestur**¹, **greiðslufrestur**¹**trade cycle***business cycle*→ *economic fluctuations***hagskeið, hagsveifla****trade deficit****vöruskiptahalli****traded options**

Vilnanir sem ganga kaupum og sölum.

trade fair*trade show***kaupstefna, vörusýning****trade indifference curve****jafnskiptalína****trade margin****verslunarálagning****trademark** *no.**brand*²**vörumerki****trade-off** *no.*

Það þegar tvö markmið rekast á þannig að val á öðru þeirra getur aðeins orðið á kostnað hins.

fórnarkostir, fórnarskipti**trade policy***commercial policy***viðskiptastefna****trade relations***business relations***viðskiptasamband, viðskiptatengsl****trade show***trade fair***kaupstefna, vörusýning****trades union***labor union (am.), trade union (br.), union***stéttarfélag, verkalýðsfélag****trade surplus****afgangur á vöruskiptajöfnuði****trade triangle****viðskiptaþríhyrningur****trade union** *br.**labor union (am.), trades union, union***stéttarfélag, verkalýðsfélag**

trade-union dues *stundum í et.*

union dues

stéttarfélagsgjald

trade unionism

unionism

stéttarfélagshyggja

trade war

viðskiptastríð

trade-weighted average exchange rate

effective exchange rate

Meðalgengi á mælikvarða viðskipta-
vogar.

vegið gengi, vegið meðalgengi

trade-weighted currency basket

→ *currency basket*

viðskiptavog

trading block

viðskiptaheild

trading country

trading partner

viðskiptaland

trading partner

trading country

viðskiptaland

traditional power

erfðavenjuvald

tragedy of the commons (í leikjafræði)

sameignarvandi

training *no.*

hæfing, þjálfun

transaction¹ *no.* (í framleiðslufræði)

framkvæmd, verk²

transaction² *no.* (t.d. á bankareikningi)

færsla²

transaction³ *no.*

viðskipti¹

transaction analysis

greining viðskipta

transaction charge (í bankaviðskiptum)

færslugjald

transactions balances

reiðufé til viðskipta

transactions cost

viðskiptakostnaður

transactions demand

transactions demand for money

viðskiptaeftirspurn eftir peningum

transactions demand for money

transactions demand

viðskiptaeftirspurn eftir peningum

transaction time¹ (í framleiðslufræði)

færslutími

transaction time²

verktími

transactor *no.*

aðili að viðskiptum

transboundary resource

Auðlind sem nær yfir landamæri.

landamærauðlind

transfer¹ *no.*

conveyance¹

afsal

transfer² *no.*

millifærsla, tilfærsla¹

transfer³ *so.*

convey

afsala

transfer⁴ *so.*

flytja

transfer⁵ *so.*

framselja

transfer⁶ *so.*

Færa milli reikninga.

yfirfæra¹

transfer⁷ *so.*

Skipta peningaupphæð úr einum gjald-
miðli í annan.

yfirfæra²

transferable¹ *lo.*

framseljanlegur²

transferable² *lo.*

yfirfæranlegur

transferable permit

framseljanlegt leyfi

transfer income

tilfærslutekjur

transfer line

flutningslína

transfer payment (í fjármálum hins opinbera)

Tekju- eða fjármagnstílfærsla.

→ *capital transfer, current transfer, income transfer*

tílfærsla²

transfer price

Verð í viðskiptum milli tengdra fyrirtækja eða deilda innan sama fyrirtækis.

innanhússverð, millideildaverð

transfer program

tílfærsluferfi

transfer system

millifærsluferfi

transformation¹ no. (í tölfræði)

færsla³, vörpun²

transformation² no. (í stærðfræði)

ummyndun, umskipti²

transformation frontier

PPF, production possibility curve, production possibility frontier, production transformation curve

framleiðsluþáttar, framleiðslukostferill

transitional gains trap

Óhagkvæmt skipulag eða kerfi sem kemst á að undirlagi tiltekens hóps sem hefur skammvinnan ábata af því kerfi.

bráðahagnaðargildra, uppgripagildra

transition economy (í alþjóðahagfræði)

Ríki sem er að færast úr miðstýrðum áætlunarbúskap í markaðsbúskap.

transition period

umskiptatími

transitive lo. (í eindahagfræði)

gegnvirkur

transitory lo.

brigðull, hverfull, svipull

transitory income

brigðular tekjur, hverfular tekjur

translation gain

umreikningshagnaður

translation loss

umreikningstap

transportation no.

conveyance³

flutningur

transportation cost

flutningskostnaður¹

transportation-in no. (í reikningshaldi)

flutningskostnaður aðfanga

transportation model

flutningalíkan

transportation-out no. (í reikningshaldi)

flutningskostnaður afurða

transport margin (í þjóðhagsreikningum)

flutningskostnaður²

transpose so.

bylta

transposed matrix

bylt fylki

traveler no.

commercial traveler, traveling salesman

farandsali

traveler's check

ferðaávísun, ferðatékki

traveling salesman

commercial traveler, traveler

farandsali

treasurer¹ no.

fjárreiðustjóri

treasurer² no.

gjaldkeri

treasury no.

ríkissjóður

treasury bond

government bond

ríkisskuldabréf

treasury securities

government securities

ríkisbréf, ríkisverðbréf

treasury stock am.

reacquired stock

Hlutabréf í fyrirtæki í eigu fyrirtækisins sjálfs.

eigið hlutabréf

trend <i>no.</i> (í tölfræði) Kerfisbundin breyting tímaraðar til minnkunar eða aukningar. hneigð, leitni	trust receipt birgðaveðbréf
trend analysis leitnigreining	turnaround <i>no.</i> viðreisn
trend component leitniþáttur	turnkey <i>no.</i> <i>turnkey project</i> alverk
trend path leitniferill	turnkey project <i>turnkey</i> alverk
trial balance prófjöfnuður	turnkey tender <i>tender for turnkey</i> alútboð
trigger strategy (í leikjafræði) mótleiksáætlun	turnover <i>no.</i> velta, viðskiptavelta
trough <i>no.</i> (um efnahagsástand) lægð	turnover ratio veltuhlutfall
truism <i>no.</i> (í leikjafræði) <i>common truism</i> alkunn viska, almenn sannindi	turnover tax veltuskattur
truncated <i>lo.</i> skorinn, stýfður	turnpike path hraðvaxtarferill
trust ¹ <i>no.</i> eignir í umsjá fjárhaldsmanns	two-part tariff Tvíþætt gjald, t.d. fastagjald og skrefgjald.
trust ² <i>no.</i> fyrirtækjahringur	tvígjald
trust company <i>am.</i> <i>investment trust (br.)</i> eignaumsýslufélag	two-stage game tvíþrepa leikur
trustee <i>no.</i> fjárhaldsmaður, fjárvörslumaður	two-stage least squares tveggja þrepa aðferð minnstu fervika, tveggja þrepa aðhvarfsgreining, tvíþrepa aðhvarfsgreining
trust fund Fé í vörslu fjárhaldsmanns. fjárvörslusjóður	tying arrangement fylgisölusamningur

U

ultimatum game úrslitakostaleikur	unanticipated inflation Verðbólga sem ekki er búist við.
UN <i>skst.</i> <i>United Nations</i> Sameinuðu þjóðirnar	unaudited <i>lo.</i> óendurskoðaður

unbiased <i>lo.</i>	tryggja, váttryggja
óhlutdrægur, óvilhallur	underwriter ¹ <i>no.</i>
unbiased estimator	sölutryggjandi
óbjagaður metill, óhneigður metill	underwriter ² <i>no.</i>
uncertainty <i>no.</i>	<i>insurer</i>
óvissa	tryggjandi, váttryggjandi
uncertainty factor	underwriting syndicate
óvissuþáttur	sölutryggingarhópur
unclaimed check	underwritten issue (í verðbréfavíðskiptum)
<i>outstanding check</i>	sölutryggð útgáfa
óframkomin ávísun, óinnleyst ávísun	undifferentiated marketing
underage cost	einsleit markaðsfærsla, einsleit markaðssetning
birgðaskortskostnaður, birgðavönt-unarkostnaður	undistributed profits
underconsumption <i>no.</i>	<i>retained earnings</i> ¹ (<i>am.</i>), <i>retained profits</i> (<i>br.</i>)
vanneysla	kyrrsettur hagnaður, óráðstafaður hagnaður
underconsumption theory	unearned income
Kenning um offramleiðslu vegna of lít- ils kaupmáttar.	Tekjur aðrar en launatekjur.
vanneyslukening	unemployment <i>no.</i>
underemployment ¹ <i>no.</i>	atvinnuleysi
ónóg atvinna	unemployment benefits
underemployment ² <i>no.</i> (í hagkerfi)	<i>unemployment insurance benefits</i>
vannýtt afkastageta ²	atvinnuleysisbætur
underemployment equilibrium	unemployment insurance
Jafnvægi við vannýtta afkastagetu.	atvinnuleysistryggingar
underestimate <i>so.</i>	unemployment insurance benefits
<i>undervalue</i>	<i>unemployment benefits</i>
vanmeta	atvinnuleysisbætur
underground economy	unemployment rate
<i>hidden economy</i>	atvinnuleysishlutfall, atvinnuleysis-
huliðshagkerfi, neðanjarðarhagkerfi, undirheimahagkerfi	stig
undersell <i>so.</i>	unfavorable <i>lo.</i>
Selja á lægra verði en keppinautar.	→ <i>deficit</i>
undirbjóða ²	óhagstæður (t.d. um vöruskiptajöfnuð)
underutilization <i>no.</i>	unfunded pension fund
vannýting	<i>pay-as-you-go pension fund</i>
undervalue <i>so.</i>	gegnumstreymissjóður
<i>underestimate</i>	uniform distribution
vanmeta	jöfn dreifing
underwrite ¹ <i>so.</i> (í verðbréfavíðskiptum)	unilateral <i>no.</i>
sölutryggja	einhlíða
underwrite ² <i>so.</i> (um tryggingarsala)	
→ <i>insure</i>	

unilateral action (í stjórnunarfræði)

einhlíða aðgerð

unilateral commitment (í leikjafræði)

einhlíða skuldbinding

unilateral transfer (í þjóðhagsreikningum)

*grant*²

gjafafé, óafturkræft framlag, styrkur¹

unincorporated enterprise

sole proprietorship, sole trader

einstaklingsfyrirtæki

uninsurable risk

ótryggjanleg áhætta

union *no.*

labor union (am.), trades union, trade union (br.)

stéttarfélag, verkalýðsfélag

union contract

labor contract (am.), wage contract (br.)

→ *general wage agreement*

kjarasamningur, launasamningur

union dues

trade-union dues

stéttarfélagsgjald

unionism *no.*

trade unionism

stéttarfélagshyggja

unionized labor

Þeir launþegar sem eru í stéttarfélagi.

→ *organized labor*

félagsbundnir launþegar

unit *no.*

eining

unitary elasticity (í eindahagfræði)

einingarnæmi, einingarteygni

unit cost

einingarkostnaður

United Nations

UN

Sameinuðu þjóðirnar

unit-elastic demand

Verð- eða tekjunæmi er jöfn einum, þ.e. fullkomin samsvörun milli eftirspurnar-

breytinga og breytinga á verði eða tekjum.

hlutlaus eftirspurn

unit labor cost

launakostnaður á framleidda einingu

unit normal distribution

standardized normal distribution, standard normal distribution

stöðluð normaldreifing

unit of account

medium of account

reiknieining

unit-of-measure assumption

Sú forsenda að mælieining við gerð reikningsskila sé stöðug.

unit production

einingaframleiðsla

unit tax

einingarskattur

unit trust *br.*

mutual fund, mutual investment fund, open-end fund (am.), open-end investment trust

→ *closed-end fund, investment company*

verðbréfasjóður

unity of command

yfirboðarasamræmi

unlimited liability

ótakmörkuð ábyrgð

unproductive *lo.*

afkastarýr

unqualified opinion (í reikningshaldi)

fyrirvaralaus áritun endurskoðanda

unrealized gain

óinnleystur hagnaður

unrealized income

unrealized revenue

óinnleystar tekjur

unrealized revenue

unrealized income

óinnleystar tekjur

unrecorded *lo.*

óbókfærður

unrequitted current transfers (í þjóðhagsreikningum)	user-pays principle
framlög án endurgjalds	nytjagreiðsluregla
unrequitted payments (í þjóðhagsreikningum)	use value
greiðslur án endurgjalds	notagildi¹
unrestricted estimator	usury¹ no.
óbundinn metill, óheftur metill, ótakmarkaður metill	okur
unsecured lo.	usury² no.
óveðtryggður	okurlán
unsecured creditors (í reikningshaldi)	usury³ no.
almennar kröfur	okurvextir
unskilled labor	úthugsaður lo.
ófaglært starfsfólk	<i>strategic</i>
unsystematic risk	kænn
<i>company-specific risk, diversifiable risk</i>	utilitarianism no.
Áhætta sem hægt er að eyða með fjölþættingu.	nytjahyggja, nytjastefna
fyrirtækisáhætta, ókerfisbundin áhætta	utility no.
unusual item (í reikningshaldi)	notagildi², nytjar
óvenjulegur rekstrarliður	utility frontier
up-market lo.	<i>utility possibility frontier</i>
<i>up-scale</i>	nytjajaðar
hágæða-	utility function
up-scale lo.	nytjafall
<i>up-market</i>	utility possibility frontier
hágæða-	<i>utility frontier</i>
usage no.	nytjajaðar
notkun	utility value
useful life	notavirði, nytjavirði
endingartími²	utilization no.
user no.	<i>exploitation²</i>
notandi	hagnýting, nýting
user-friendly lo.	utilization ratio
aðgengilegur, notendavænn	nýtingarhlutfall
	utilization right
	afnotaréttur, nýtingarréttur
	utilize so.
	<i>exploit²</i>
	hagnýta (t.d. um náttúruauðlindir),
	nýta

V

vacancy *no.*

job vacancy

laust starf

valid *lo.*

effective², in effect, in force, operative

gildur, í gildi

validate *so.*

ratify¹

fullgilda, löggilda

validation *no.*

gilding

valueate *so.*

appraise, assess², evaluate, value²

meta¹, virða

valuation *no.*

appraisal, appreciation¹, assessment, evaluation, rating²

Það að meta til verðs.

mat¹, virðing

value¹ *no.*

gildi², verðgildi, verðmæti, virði

value² *so.*

appraise, assess², evaluate, valueate

meta¹, virða

value added¹ (í þjóðhagsreikningum)

vinnsluvirði

value added²

virðisauki

value-added tax

VAT

virðisaukaskattur, vsk

value analysis

gildisgreining, virðisgreining

value at risk (í verðbréfaviðskiptum)

áhættuvirði, fé í húfi

value of test statistic

gildi prófhendingar, próflýsitala

variable¹ *no.*

breyta

variable² *lo.*

breytilegur

variable average cost

breytilegur meðalkostnaður

variable cost

breytilegur kostnaður

variable exchange rate

breytilegt gengi

variable tariff

breytilegur tollur

variance¹ *no.*

breytileiki

variance² *no.* (í tölfræði, um hendingu eða dreifingu)

dreifni

variance³ *no.* (í reikningshaldi)

frávik³, mismunur

variance-covariance matrix (í hagmælingum)

covariance matrix

samdreifnifylki

variate *no.*

random variable, stochastic variable

hending, slembibreyta

VAR process *stytt mynd*

vector autoregressive process

margvitt eiginfylgniferli

VAT *skst.*

value-added tax

virðisaukaskattur, vsk

vector *no.*

vektor, vigur

vector autoregressive process

VAR process

margvitt eiginfylgniferli

vehicle currency

**aðalgjalddmiðill, aðalmynt, forystu-
mynt**

velocity *no.*

veltuhraði

velocity of circulation

velocity of money

veltuhraði peninga

velocity of money

velocity of circulation

veltuhraði peninga

vendor *no.*

seller

seljandi

venture¹ *no.*

áhætta, vogun²

venture² *no.*

áhættufyrirtæki

venture capital

risk capital

áhættufé, áhættufjármagn

venture capitalist

áhættufjárfestir

VER *skst.*

voluntary export restraint

Samkomulag um takmörkun á útflutningi.

sjálfsvalin útflutningshöft

vertical equity of taxation

Skattjöfnuður milli tekjuhópa.

lóðréttur skattjöfnuður

vertical integration

Sameining hlekkja í sömu framleiðslukeðju innan eins fyrirtækis

→ *horizontal integration*

lóðrétt samþætting

vertical marketing system (í markaðsfræði)

lóðrétt dreifingarkerfi

vertical merger

Samruni fyrirtækja í sömu framleiðslukeðju.

→ *horizontal merger, merger*

lóðréttur samruni

vertical restraint

Það þegar framleiðandi neitar að skipta við heildsala, eða heildsali við smásala, nema seljandi veiti vöru hans einhvers konar forgang fram yfir vöru annarra framleiðenda.

lóðrétt þvingun

vice-president *am.*

Heitið er notað í bandarískum fyrirtækjum þar sem bæði er framkvæmdastjóri og forstjóri.

→ *general manager, president*

framkvæmdastjóri

vocational training

starfsnáám

volatility *no.*

flókt, óstöðugleiki

volume¹ *no.*

magn

volume² *no.* (í þjóðhagsreikningum)

raunvirði²

volume index

quantity index

magnvísitala

volume variance

magnfrávik

voluntary chain

samstarfskeðja

voluntary export restraint

**VER*

sjálfsvalin útflutningshöft

voluntary mobility (um vinnuafli)

óþvingaður hreyfanleiki

voluntary unemployment

sjálfvalið atvinnuleysi

vote trading

atkvæðakaup

voting paradox

paradox of voting

kosningaþverstæða, kosningaþversögn

voting share

voting stock

hlutabréf með atkvæðisrétti

voting stock*voting share***hlutabréf með atkvæðisrétti****voucher¹ no.****ávísun², úttektarseðill****voucher² no.** (í reikningshaldi)*source document***fylgiskjal****W****wage no., oft í ft.***pay¹*

Daglaun, tímakaup eða vikukaup.

→ *salary***kaup¹, laun³****wage bargaining****kjaraviðræður, launasamningar****wage bill¹***payroll¹*

Heildarlaun sem fyrirtæki greiðir, án launatengdra gjalda.

launagjöld**wage bill²***payroll²***launaskrá****wage change****launabreyting****wage contract br.***labor contract (am.), union contract*→ *general wage agreement***kjarasamningur, launasamningur****wage controls****kaupgjaldshömlur****wage cut****launaskerðing****wage decrease****launahjöðnun****wage difference***wage differential***launamunur****wage differential***wage difference***launamunur****wage discrimination****launamismunur****wage dispute***industrial dispute, labor dispute***kjaradeila****wage distribution****launadreifing****wage drift****launaskrið****wage formation****launamyndun****wage gain****launaávinningur****wage gap****launabil****wage guidelines****kaupgjaldsrammi****wage increase****kauphækkun****wage inflation****kaupgjaldsverðbólga, launaverðbólga****wage payment scheme am.***pay structure (br.)***launakerfi****wage policy****launastefna****wage premium***bonus***bónus, kaupauki, launauki****wage premium for disamenities***nuisance bonus***óþægindaálag**

wage premium for locational disamenities*location allowance***staðaruppbót****wage-price controls****launa- og verðlagshömlur****wage-price freeze****launa- og verðstöðvun****wage-price guidelines***wage-price guideposts***kaupgjalds- og verðlagsrammi****wage-price guideposts***wage-price guidelines***kaupgjalds- og verðlagsrammi****wage-price spiral****launa- og verðlagsskrúfa, víxlengi****verðlags og launa****wage rate****kauptaxti, launataxti****wage rigidity**

Það ástand að laun breytast treglega.

launatregða**wage spillover**→ *spillover hypothesis***launasmit****wage spiral****launaskrúfa****wages-population mechanism**

Samspil launa og fólksfjölda skv. kenningu Malthusar.

wage subsidy

Niðurgreiðsla á launum, t.d. sjómannaafsláttur.

wage terms**launakjör****Wagner-Whitin algorithm** (í framleiðslufræði)**Wagner-Whitin aðferðin****waiting line** (í framleiðslufræði)*queue***biðröð****wait time** (í framleiðslufræði)

Tími sem verk bíður þangað til það er flutt að næstu vinnustöð.

biðtími²**Walras' law** (í eindahagfræði)

Kenning um að sé öllum tekjum þjóðfélags jafnharðan varið til kaupa á gæðum verði heildareftirspurn jöfn heildarframboði.

lögmál Walras**warehouse** *no.***vöruheymsla****warrant¹** *no.**guarantee*

Það að ábyrgjast t.d. ástand, gæði eða eiginleika söluhlutar.

ábyrgð²**warrant²** *no.*

Heimild til að kaupa ákveðinn fjölda hlutabréfa í fyrirtæki á tilgreindu verði.

kaupheimild**waste¹** *no.***sóun****waste²** *no.***úrgangur****waste management****meðferð úrgangs****wasting asset**

Eignir sem eyðast við notkun.

weak law of large numbers**veika meðaltalslögmálið****wealth** *no.***auðlegð, auður****wealth distribution***distribution of wealth***auðskipting****wealth effect****auðsáhrif****wealth tax****eignarskattur****wealth transfer****eignatilfærsla****wear and tear** (í reikningshaldi)**slit****wedge** *no.***fleygur****weight** *no.*

Stuðull sem ákvarðar hlutfallslegt mikilvægi stærðar í útreikningum, t.d. í

- vegnu meðaltali.
vog, vogtala, vægi²
- weighted average**
Summa af margfeldi hverrar tölu og vægis hennar, deilt með summu vægja-anna.
vegið meðaltal
- weighted least squares method**
WLS
vegin aðferð minnstu fervika, vegin aðhvarfsaðferð
- welfare no.**
velferð
- welfare criteria**
velferðarviðmið
- welfare economics**
velferðarhagfræði
- welfare function**
velferðarfall
- welfare improvement**
velferðarauki
- welfare loss**
velferðartap
- welfare state**
velferðarríki
- welfare system**
velferðarkerfi
- white-collar lo.**
Sem varðar skrifstofufólk og aðrar stéttir sem ekki vinna erfiðisvinnu, svo og þess háttar störf.
→ *blue-collar*
hvítflibba-, skrifstofu-
- white-collar worker**
clerical worker, office clerk
skrifstofumaður
- white noise** (í tölfræði)
Hreint slembifrávík sem ekki felur í sér neina kerfisbundna þætti.
hvítt suð
- wholesale no.**
heildsala, heildverslun
- wholesale price**
heildsöluverð
- wholesale price index**
WPI
vísitala heildsöluverðs
- wholesaler no.**
heildsali, stórkaupmaður
- wholly owned subsidiary**
Félag sem er að fullu í eigu móðurfélags.
→ *subsidiary*
dótturfélag², dótturfyrirtæki²
- Wicksell effect**
Áhrif sem fela í sér að jaðarábati fjármagns er alltaf jákvæður.
Wicksell-áhrif
- Wilson lot size**
economic lot size, economic order quantity, EOQ
hagkvæmasta pöntunarmagn
- windfall no.**
windfall gain
Ávinningur sem kemur óvænt og aðeins einu sinni.
óvæntur ávinningur
- windfall gain**
**windfall*
óvæntur ávinningur
- window-dressing no.** (t.d. um ársreikning)
fegrun
- Winter's smoothing procedure**
spálíkan Winters
- withdraw so.** (um peninga)
taka út
- withdrawal charge**
úttektargjald
- withhold so.**
halda eftir
- withholding tax**
Í breskri ensku: Skattur sem lagður er á greiðslu vaxta og arðs milli landa. Í bandarískri ensku: Vörsluskattur sem atvinnurekandi heldur eftir af launum launþega og skilar yfirvöldum, t.d. staðgreiðsluskattur.
afráttarskattur

WLS <i>skst.</i> <i>weighted least squares method</i> vegin aðferð minnstu fervika, vegin aðhvarfsaðferð	work improvement vinnuumbætur
work ¹ <i>no.</i> <i>employment</i> ¹ , <i>job</i> ¹ , <i>occupation</i> ¹ atvinna, starf, vinna ¹	work incentive vinnuhvati
work ² <i>no.</i> verk ³ , vinna	working capital <i>gross working capital</i> → <i>current assets, net working capital</i> veltufé, veltufjármagn
work ³ <i>so.</i> starfa, vinna ³	working capital policy veltufjárstefna
workaholic <i>no.</i> (í stjórnunarfræði) vinnufíkill	working capital ratio <i>current ratio</i> veltufjárhlutfall
work center (í framleiðslufræði) <i>work station</i> vinnustöð	working class verkalýðsstétt
work cycle vinnuhringrás	working conditions vinnuaðstæður, vinnuskilyrði
workday <i>no., am.</i> <i>working day</i> vinnudagur; virkur dagur	working day <i>workday (am.)</i> vinnudagur; virkur dagur
work effort vinnuframlag	working hours <i>work hours</i> vinnutími
worker ¹ <i>no.</i> starfsmaður	working week <i>workweek (am.)</i> vinnuvika
worker ² <i>no.</i> <i>laborer, manual laborer</i> verkamaður ²	work-in-process <i>am.</i> (í reikningshaldi) <i>work-in-progress (br.)</i> hálfunnar vörur, vörur í vinnslu
workers union verkalýðsfélag	work-in-process inventory <i>am.</i> <i>work-in-progress inventory (br.)</i> Birgðir afurða í vinnslu. vinnslubirgðir
work ethic vinnusiðfræði	work-in-progress <i>br.</i> (í reikningshaldi) <i>work-in-process (am.)</i> hálfunnar vörur, vörur í vinnslu
work factor vinnuþáttur	work-in-progress inventory <i>br.</i> * <i>work-in-process inventory (am.)</i> vinnslubirgðir
workforce ¹ <i>no.</i> mannaffi, starfslið ²	workload <i>no.</i> vinnuálag
workforce ² <i>no.</i> <i>labor</i> ³ , <i>labor force</i> vinnuafli ¹	work measurement vinnumælingar
workforce performance afköst vinnuafli	work permit atvinnuleyfi
work hours <i>working hours</i> vinnutími	

work redesign**endurhönnun verks****works** *no. ft., með sögn í et. factory, plant***iðjuver, verksmiðja****work sampling** (í framleiðslufræði)

Úrtaksaðferð til að ákveða staðaltíma.

work sharing*job sharing*

Það að tveir menn eða fleiri deila sama starfi.

starfsdeiling**workshop** *no.* (í framleiðslufræði)*job shop***verkstæði****work standard****vinnustaðall****work station** (í framleiðslufræði)*work center***vinnustöð****work stoppage****vinnustöðvun****work study***methods analysis, methods study***aðferðarrannsóknir, vinnurannsóknir****work team****vinnulið****workweek** *no., am.**working week***vinnuvika****World Bank***IBRD, International Bank for Reconstruction and Development***Alþjóðabankinn****world economy****heimsbúskapur****world inflation****heimsverðbólga****world price****heimsmarkaðsverð****world production****heimsframleiðsla****world trade****heimsviðskipti****World Trade Organization***WTO***Alþjóðaviðskiptastofnunin****WPI** *skst.**wholesale price index***vísitala heildsöluverðs****write down** (í reikningshaldi)**færa niður** (um eign)**write off** (um viðskiptakröfur)**afskrifa²****written-down value** (í reikningshaldi)**niðurfært verð****WTO** *skst.**World Trade Organization***Alþjóðaviðskiptastofnunin****Y****yankee issue**

Skuldabréfaútgáfa erlends aðila á Bandaríkjamarkaði.

year-end prices**árslokaverðlag****year of assessment** (um skatta)**álagningarár****yield¹** *no.**return*→ *diminishing returns***afrakstur², arður²****yield²** *no.* (um verðbréf og aðrar fjárfestingar)**ávöxtun²**

yield curve

ávöxtunarferill

yield to call

YTC

ávöxtun fram að innköllum

yield to maturity

YTM

ávöxtun fram að gjalddaga

YTC skst.

yield to call

ávöxtun fram að innköllum

YTM skst.

yield to maturity

ávöxtun fram að gjalddaga

Z

zero-coupon bond

original issue discount bond

Skuldabréf sem gefið er út með miklum afföllum og engir vextir greiðast af heldur greiðist bréfið fullu verði við lok lánstímans.

zero-defects standard

núllgallastaðall

zero-growth stock

Hlutabréf sem gefur ætíð sömu arð-

greiðslur.

jafnarðsbréf

zero inventory

núllbirgðastaða

zero-sum game (í leikjafræði)

Leikur þar sem ávinningur eins er annars tap.

jafnvirðisleikur, núllsummuleikur

zoning no.

svæðaskipting